

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Ewald, Carl.
Titel Title:	<u>Regel eller Undtagelse : Roman.</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : A.C. Riemenschneiders Forlag, 1883
Fysiske størrelse Physical extent:	471 s.

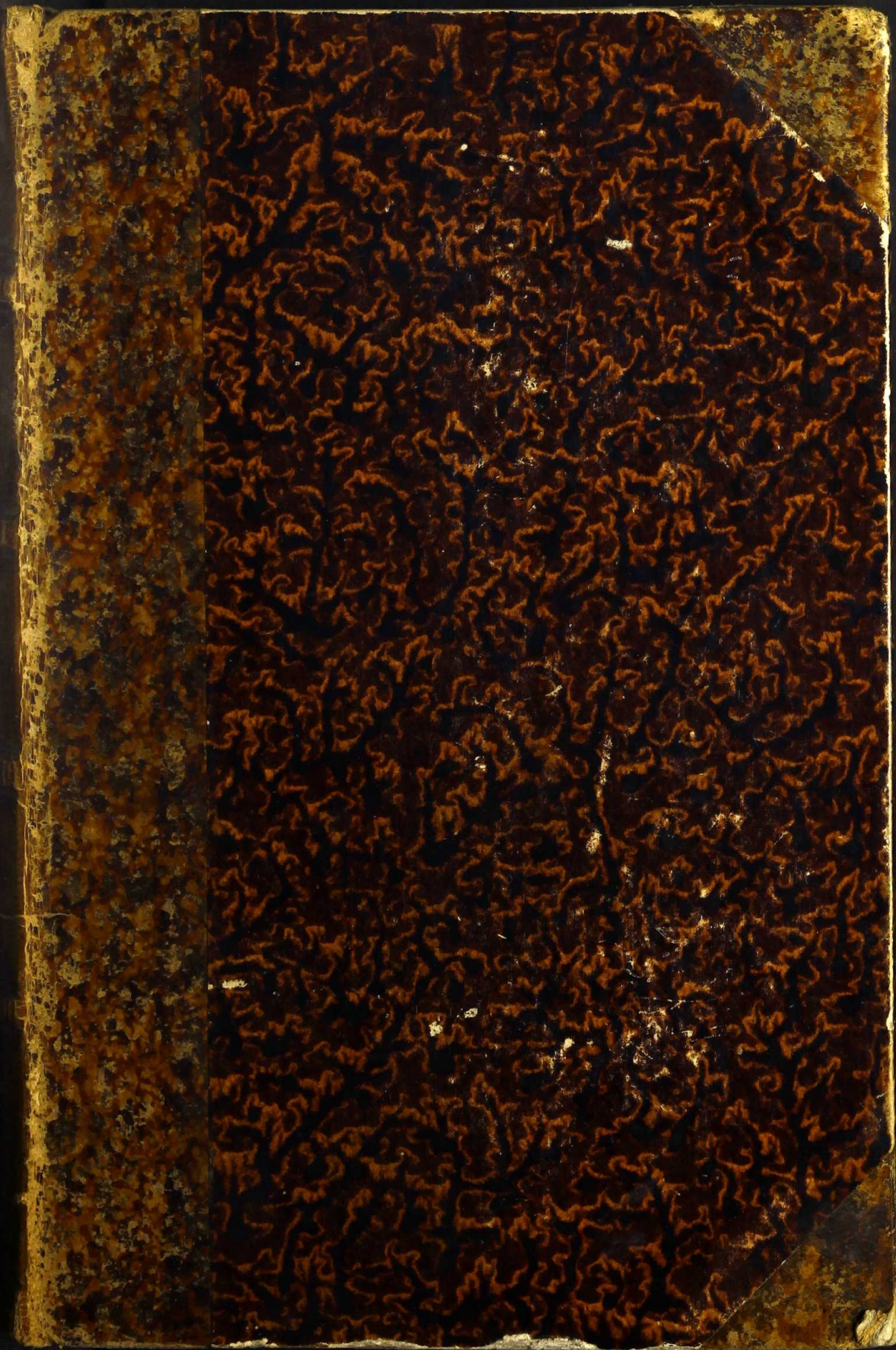
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

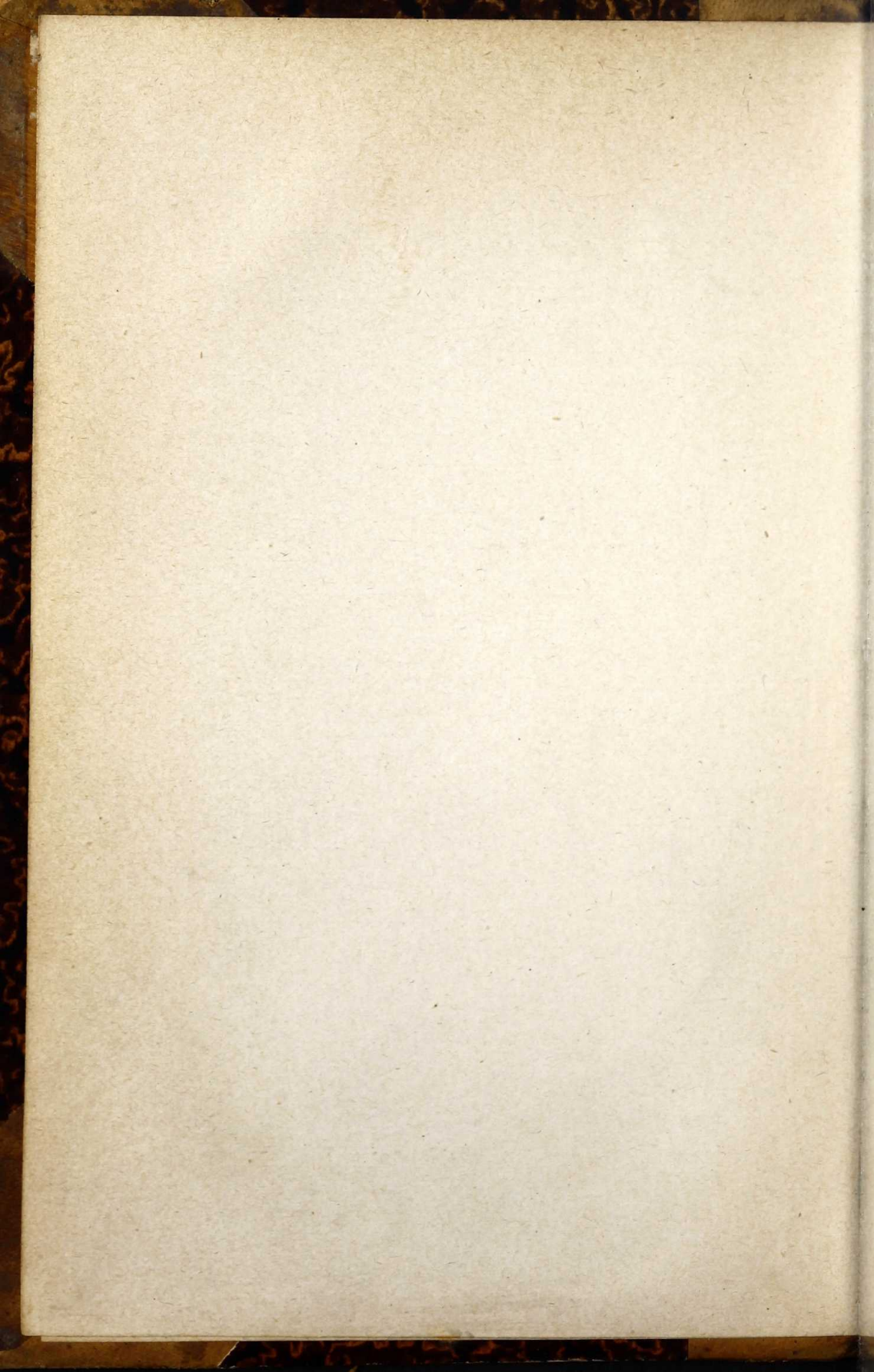
57.-123.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021308316

Regel eller Undtagelse.

Roman

af

Carl Ewald.

KJØBENHAVN.

A. C. RIEMENSCHNEIDERS FORLAG.

1883.

Regel eller Undtagelse

Roman

Carl Ewald

Sally B Salomons Tryk

A chacun selon sa capacité.

Saint-Simon.

См. также в каталоге № 1.
№ 12-13-14

I.

u skulde det være!

Tolv lange, lange Aar af sit Liv havde han ofret hendes Kjøkken- og Fadeburs - Interesser. Liv --? Ja, det var et rart Liv det! Eller kunde det maaske kaldes at leve, hver Dag at holde Maaltid til de fastsatte Tider? Var man maaske kommen til Verden for at kysse sin Kone én Gang daglig, gjøre sine to aarlige Middagsselskaber og hver Aften bede sit Fadervor med Nathuen trukken ned over Ørene?

Han forstærkede sine Skridt og gravede

Hænderne dybere ned i Lommerne, alt imens Tankerne tumlede i hans Hoved.

I tolv Aar havde han været ene — ene med Forpligtelse til at være to. Hans Hus havde været et Værtshus med Stamgjæster, der har Part i Forretningen og ikke kan kastes paa Døren. I Skjænkestuen breder de sig, men ved Værtens egen Arne er der ingen Plads for dem; der kommer de aldrig, og de bryder sig heller ikke derom: de er godt fornøjede i Skjænkestuen.

Eller var hans Kone og Børn maaske andet?

Hun — ja, hun var det samme kjønne, elskværdige Væsen i Dag, som den Gang han lod sig fange af hendes brune Lokker og klare Øjne. Det samme sjælløse Væsen, i hvis Hjærte der var Plads til Mand og Børn, en Onkel, to Tanter og en Fætter eller to — Resten var hende uvedkommende.

Og saa hans Børn — nej hendes Børn, hendes i Sind og Skind!

Hvor tydelig huskede han ikke den Dag, den ældste af Drengene var bleven født! Det var, som om der var kommen et nyt Skjær over hans Hjem, da han vendte sig

fra Vuggen, hvor den lille, røde Fyr laa og skraalte. Alle de Misstemninger, Aaret havde bragt, var gjemte og glemte; et nyt Kapitel af hans Liv slog Dørene op paa vid Gab og lod ham se ud over lyse, lykkelige Egne.

Han kunde huske det, som om det var i dette Øjeblik, hvordan han den Aften havde siddet et Par Timer ved det aabne Vindu og blæst Røgen fra sin Cigar ud i den lune Sommerluft. Som lette Skyer var den danset op og ned, frem og tilbage, havde formet sig til fantastiske Skikkelser og var saa forsvunden ved det mindste Vindpust. Og som det gik med Røgen, var det gaaet med hans Planer. De var gaaede i Skuddermodder alle til Hobe; Rimen havde dræbt hans Sommerdrømme — men hvor havde han ikke drømt! Hans Søn —! Han havde tænkt sig, hvordan de to tilsammen skulde arbejde og kæmpe for at bringe hans Ideer til Udførelse. Den Dreng, hvis Fremtid laa i hans Haand, som ikke skulde forkludres med tossede Ammestuehistorier, men voxe op til en sund og kraftig Natur, over hvem han tidlig og silde skulde vaage.

Han kunde ogsaa erindre, hvor klart det havde staaet for ham, at alt endnu kunde blive godt mellem ham og hans Hustru — nej, hans Drengs Mo'er. Naturligvis! han havde jo fuldgyldige Beviser paa, at hun ikke forstod hans Livs Digten og Tragten, næppe nok lærte at respektere hans daglige Vaner. Han vidste, at hendes Glæde og Sorg, Forventning og Frygt for ham var Pjank og Pjank til Hobe. Men Herregud! saa fik de gaa hver sine Veje og mødes i deres Kjærlighed til Drengen. Hun passede hans Tøj, lærte ham Orden og Nethed, han sørgede for, at hans udødelige Sjæl ikke tog Skade, at alle hans Evner kom til deres Ret og fandt den Plads i Livet, hvor de bedst kunde udfolde sig og virke til Gavn for Samfundet og derigjennem for ham selv. Og det kunde ikke være nogen Umulighed at faa det til at gaa paa den Maade. Hvad var et Ægteskab vel andet, end en Overenskomst, sluttet i en Rus, hvor Blodet suser for Ørene og ingen af Parterne ved, hvad de gjør? Et Baand, der bindes saa fast, fordi man gjør Regning paa, at begge Parter, naar de vaagne, har Takt og Levemaade nok til at indrette sig skikkelig

og fornuftig med hinanden? Hild da det Ægtepar, i hvis Hus det grønne Løv blev tilbage for at skygge over Smaabørnenes Leg, naar Elskovens Roser forlængst er blegnede i Vanens frygtelige Vinter!

Han stod et Øjeblik stille og saa ud over Søernes isdækte Flade.

Naa, det var en Drøm, et Luftkastel ligesom alt det andet! De andre to Sønner var komne til Verden, pæne, slikkede Poder var de alle tre med Haaret omhyggelig skilt midt i Panden og de fromme blaa Øjne hele Ugen rundt vendte mod Vorherres Himmel. Før de lærte at gaa, kunde de folde Hænderne og plapre Aftenbøn efter deres gudfrygtige Mo'er. Fra de var to Aar gamle, blev de slæbt i Kirke, og Familien beundrede de fromme smaa, der kunde sidde ganske stille og snorksove under Præstens Prædiken. De gik til privat Bibellæsning hos en af Byens Modepræster, og hans Velærværdighed forsikrede, at han sjælden havde truffet et Par Dreng, der var saa modtagelige for kristelig Paa-virkning. Og han vilde saa gjerne tro, hvad hans Velærværdighed sagde! Deres Mo'er græd af Rørelse over Pastorens Ord, og hun

havde sandelig Grund til at græde! Hver fribaaren Tanke, han havde vakt i Sønnernes Sjæle, havde hun systematisk kvalt i sin Dumhed og Uforstand. Han kunde tydelig høre hende sige det, hun var kommen med hundrede tusende Gange:

»Herregud, Oluf! jeg forstaar virkelig ikke —«

Det var netop Sagen: hun forstod ikke, og hun lærte aldrig at forstaa!

Han gik videre med lange Skridt.

»Ja, men Oluf! jeg har den bedste Vilje — jeg vilde saa gjerne, naar jeg bare vidste —«

Han lo højt og slog Armene sammen over Brystet.

Det havde hun ogsaa sagt vel de hundrede tusende Gange. Som om det var nok her i Verden at beraabe sig paa sin gode Vilje! Ja, saa kunde hver Dumrian gaa Livet igjennem med oprejst Pande! Hvem har ikke en god Vilje? eller har ikke havt den? eller vil ikke øjeblikkelig faa den, hvis —?

Hun havde ogsaa været hos hans Velærværdighed og under blodige Taarer fortalt ham, at hendes gode Vilje ikke slog til, og at hun følte sig saa grændseløs ulykkelig.

Og hans Velærværdighed havde været hos ham og talt skønne og bevægede Ord til ham om Tro og Forsagelse og Pligt og Haab, og hvad andet der stod i Katekismen. Pastoren havde inviteret ham til Søndagstraktementen i Kirken, saa skulde han dog en Gang faa at se, hvordan den gode, redbonne Vilje sluttede Tusinder af Mennesker sammen til en kristelig Menighed. Og han havde svaret hans Velærværdighed, at han troede at háve mere af Gud i sit Hjærte, end den ganske kristelige Menighed kunde hidkalde ved Bøn og Kirkesang og Orgelpiber og hvælvede Kirkebuer og alt, hvad andet der stod til dens Raadighed. Han havde oprigtig bekendt for Pastoren, at han i Menighedens Idé ikke kunde se andet end et Middel til Præstetyranni, at den bedste Kristen netop holdt sig udenfor Menigheden og meget, meget andet!

Den gode Vilje! ja, det var bleven Skillemonnten, hvormed man betalte sin Entré ved Paradisets Porte. Men Livet bar sig jo en Smule anderledes ad. Hvad der ikke duer, rykkes op og kastes i Ilden — det var Livets Lov, som stod skreven i de evige Stjerner.

Og hun duede ikke — i alt Fald ikke til at være hans Hustru. Maaske hun kunde finde en kongelig Embedsmand, der vilde læse Berlingskes Feuilleton højt for hende om Aftenen, beundre hendes Broderier og Wiener-tærte og sætte en halv Snes Børn ind i Verden med hende. Maaske — det var jo muligt, han vilde slet ikke benægte det. Men til hans Hustru duede hun ikke. Og naar han nu vidste det, naar han følte Umuligheden af et fortsat Samliv; naar han følte sin Kraft fortæres i den muligvis meget hæderlige, men ganske unyttige Kamp, han daglig førte for at sætte et venligt Ansigt op til sin ærede Familie; naar han ved enhver Lejlighed saa sig gal paa den huslige Kone og de artige, slikkede Unger — hvad saa? Havde Samfundet Raad til at ofre sine bedste Kræfter af Respekt for en Lov, der var skreven af Taaber for Taaber?

Han gik videre og lod Blikket glide hen over Søen. Lygterne paa Broen afspejlede sig i den blanke Is, hvor Drengene endnu skøjtede om under Hujen og Skrigen. Der var tomt paa Dosseringen, men lige nu strøg et forelsket Par ham forbi. De holdt hin-

anden kjærlig omslyngede og saa ham slet ikke, men gik langsomt og uforstyrret videre, idet de fortsatte deres halvhøje Samtale. Alle de gamle Minder stormede ind paa ham paa ny, og han blev staaende og saa efter Parret.

Maaske gik de paa forbudne Veje — lige meget! de var lykkelige, og det havde han ogsaa været en Gang. Saa godt som nogen havde han nydt den første Kjærligheds Lykke, saa lidt som nogen var han en tør og kjedelig Pedant! Men man kan ikke leve tolv Aar paa en Elskovsrus. Hans Aand var for dyb, hans Tankes Flugt for kjæk, hans Higen mod Sandhed og Lys tor inderlig til at han i Længden kunde nære sig af Vindens Suk og Bølgens Blink i Maaneskinnet. Der maatte mere substantiel Føde til, og hvad var det saa, han havde faaet? Wienertærte og Strømpestopperi og Sladder om Naboens Forlovelse med Gjenboens Datter!

Ja, hvordan var det gaaet ham, da han talte til sin unge Hustru om den Virksomheds-trang, der boede i ham, da han fortalte hende om de ideale Planer, hans Ungdoms Begejstring havde affødt, og paa hvis Virkeliggjørelse han nu vilde sætte sin Manddoms Kraft?

For det havde han gjort! han havde budt sig hende til, han havde — aa, han gad ikke tænke derpaa!

Nej, nu skulde det være!

Han stod stille tæt ved Broen, hvor Menneskevrømmelen bølgede frem og tilbage. Til at blande sig i den havde han ingen Lyst; men han blev staaende og saa et Øjeblik paa den.

Hvor mange ulykkelige Mennesker dér monstro traskede af med glatte, vel fornøjede Ansigter? Ulykkelige, fordi de ikke i rette Tid havde brudt af og søgt Lykken dér, hvor den var at finde. Hvor mange af disse smilende Herrer og Damer gik monstro hjem for at kjævles med deres Ægtefæller? Hvor mange kom fra en anden, hos hvem de havde fundet et Gjenskin af den Lykke, en ublid Skjæbne havde nægtet dem ved deres egen Arne? Hvormange mislykkede Børn satte monstro saadanne umoralske Ægteskaber mellem Aar og Dag ind i Verden? Aa ja, der sad tre hjemme i hans Hus. saa skulde han da tro, han havde leveret sit Kontingent!

Han vendte sig brat om og gik tilbage, alt

imens Tankerne vedblev at kæmpe i hans Hoved.

Og naar han saa var bleven befriet fra Samlivet med hende, naar Præsten havde løst, hvad Præsten havde bundet, skulde han saa paa ny begynde det ensomme Ungkarleliv, han havde ført, inden han betraadte den hellige Ægtestands tornefulde Bane? Det kunde han ikke. Han følte, at han maatte have én, med hvem han kunde tale, hvem han kunde meddele sine Drømme og Forhaabninger, sin Begejstring og sin Forargelse. Og det havde han jo! Han kjendte en lille Pige, der elskede ham og saa op til ham. En lille beskeden én, der vilde brede hans Dug og hvile ved hans Bryst, tage med Taknemmelighed hvad han bød og gjøre hans Hjem lyst for ham.

Han vidste, at hendes Sjæl var stormodig som hans. Hvor mange Gange havde hun ikke siddet ved hans Side, naar en af Jordens store Aander havde ført deres Sjæle bort over Tid og Rum til de Egne, hvor de evige Ideers Lys skinne Menneskene lige ind i Øjnene? Ofte tænkte og talte de sammen, indtil den retmæssige Hustrus Skinsyge havde skræmt hende bort. Saa var det kommen til hæftige

Optrin, og dem havde hans lille Pige ikke kunnet taale. Hun var gaaet, og i det Øjeblik var det slaaet ned i dem begge som et Lyn, at de elskede hinanden.

Og om denne lille Pige vidste han mer endnu: han vidste, at hun var i Stand til at hæve sig over Menneskenes Dom og sætte Bo hos ham den Dag i Morgen, om det skulde være. Han vidste —

»Stop lidt, Hr. Arkitekt!« lød en munter Stemme i hans Øre. »De løber jo skikkelige Folk i Peblingsøen.«

»Aa er det Dem, Hasse! lad mig være i Fred og gaa Deres Vej!«

»Paa ingen Maade, højstærede, paa ingen Maade! Hasse er netop paa Vej for at lede efter Dem. Han har havt den Ære at søge Dem i Deres Hjem; Fruen lukkede op — røde Øjne, angergivne Miner — ægteskabelig Scene? stor Menneskekjender, den Hasse!«

»Hør Hasse, jeg regner Dem for et stort Fæ —«

»Meget forbunden!«

»— jeg anser Dem just ikke for at være nogen overdreven ærlig Mand —«

»Hm, særdeles —«

» — men jeg antager dog, De maa have en Smule Hjærte i Livet. Jeg har i Aften taget den Beslutning at lade mig skille fra min Kone. Vil De saa lade mig gaa i Fred?«

»Ha, ha! ypperligt! vittig Mand den Hr. Arkitekt! yp—perligt!«

»Det er mit Alvor Hasse, far vel!«

Arkitekten skyndte sig videre, men Hasse indhentede ham snart.

»Paa min Ære Herre! De faar ikke Lov til at skilles fra mig i den Sindsstemning, hvori De nu er. De ser jo ud, som om De kunde springe lige i Søen! Lad det dog ikke gaa Dem nær, jeg forsikrer Dem, Fru Hasse har mange Gange baade med verbale Injurier og — hm! mere —«

»Al Respekt for Fru Hasse!« raabte Arkitekten vred. »Men hvis De nu ikke gaar Deres Vej, saa smider jeg min Salighed Dem ud i Søen!«

Den lille trivelige Mand sprang tilbage og holdt sin Stok ud for sig med et saa komisk Udtryk i sit forslagne Ansigt, at Arkitekten ikke kunde bare sig for at smile.

»Tænkte jeg ikke nok, det var Deres behagelige Spøg!« sagde Hasse, fuldkommen be-

roliget. »Men hør nu et Alvorsord Hr. Arkitekt! Det er min Sjæl ikke for Narrestregers Skyld, jeg render her og leder efter Dem. De maa og skal tale med mig om Sagerne. Slaar De ikke til i Aften, ryger s'gu hele Kagen ud af Hænderne paa os. De er ikke den Mand, hvem Familievrøvl holder fra at passe sine Forretninger!«

Wissing drog et dybt Suk.

»De har Ret, Hasse, jeg gaar med Dem!«

»Bravo! nu kjender jeg Dem igjen. Jeg har sagt til Deres ærede Frue, at hun ikke skulde ængste sig, hvis De blev noget borte.«

»Min ærede Frue venter mig ikke i Aften,« svarede Arkitekten kort.

De to Mænd begav sig passiarende paa Vej ind ad Byen til. Uden for en oplyst Kafé standsede Hasse og foreslog, at de skulde gaa derind.

»Jeg har Dokumenterne hos mig,« sagde han og halede en Bunke Papirer op af sin vældige Brystlomme.

Et Øjeblik efter sad de i et lunt lille Kabinet med en Mængde Papirer udbredt paa Bordet mellem sig. Hasse demonstrerede og forklarede, Arkitekten hørte efter, kastede af

og til et flygtigt Blik paa Dokumenterne og kom med korte Spørgsmaal. Forresten sagde han ikke noget, og tilsidst blev Hasse træt. Med et ærgerligt Blik paa sin Tilhører standsede han sin Ordstrøm og sagde efter en Pavse:

»Naa, hvad mener De saa?«

»Jeg tør ikke Hasse!«

»Tør?« raabte den lille Mand og sprang op fra Stolen som en Vidskelædersbolt. »De tør ikke! og hvad tør De ikke? Tør De ikke tjene Penge? Tør De ikke gjøre den bedste, den solideste Forretning, der i Mands Minde er gjort her paa Pladsen?«

»Det taler for Deres, min gode Mand,« svarede Arkitekten rolig. »Og det er saa begribeligt. Deres Fortjeneste paa den Historie bliver ganske antagelig.«

»Ja vist, ja vist!« raabte Kommissionæren og stillede sig op med skrævende Ben og Næsen i Vejret. »Det er naturligvis utænkeligt, at en Kommissionær kunde interessere sig for et almennyttigt Foretagende! De har dog kjendt mig i en Del Aar, Hr. Arkitekt! saa De bør vide, at jeg mange Gange har interesseret mig for Spekulationer, der ikke har

indbragt mig det ringeste. Der var nu f. Ex. Grunden til Kirkebygningen derude paa — «

»Hvor De tjente 1900 Kr.!«

»Saa var der Gadeanlægget med den ny Bank og Springvandet i Midten —«

»Som indbragte Dem for Røverkjøb den bedste Hjørnegrund, den De siden solgte med 16,000 Kroners Gevinst.«

»Vel tjente jeg lidt!« skreg Hasse; »men en Arbejder er da ogsaa sin Løn værd! Man skal ikke binde Munden paa Oxen, som tærsker! Den som smør' godt, kjør' godt og —«

»Nu skal De ha' Tak for Deres Ordsprog, go'e Herre! raabte Arkitekten leende og rakte afværgende sin Haand ud mod den iltre, lille Mand. »Det sidste Mundheld illustrerer paa en passende Maade Deres Uegennyttighed.«

Men Kommissionæren var ikke saa let at stoppe i Farten. Han kjørte løs med Byggehistorier og Overslag og Beregninger. Paa én Gang havde han fat i Dokumenterne igjen og beviste med soleklare Talstørrelser, at der var Penge at tjene som Græs. Forhus og Mellemlus og Baghus og Værksteder og Stalde og Trapper og Butikker og Portkamre og 3die Sal og 4de Sal summede om Ørene paa Arki-

tekten. Han kunde intet afgjørende sige i Aften, han vilde dog sove paa det først; Ejeren ventede saamænd nok en Dags Tid eller to; saa stort et Bud fandt man ikke hver Dag paa Gaden. Det var jo hele sin Formue, han risikerede, og nu skulde han jo skifte med Konen og Børnene. Som sagt, i Morgen Formiddag skulde han nok faa Svar.

Men under al den Passiar blev Wissing efterhaanden i godt Humør. Kommissionærens Ilterhed morede ham. Der var i Hasses Øjne et spændt og angst Udtryk, som tydelig viste, hvor bange han var for at Gevinsten skulde gaa fra ham. De to Mænd snakkede længe sammen, og Hasse anvendte al sin Over-talelseskunst for at formaa Arkitekten til at opgive Skilsmisseplanen.

»Skifte og dele saa kjøn en Formue!« raabte han indigneret. »Det var da Synd og Skam og det kan umulig være Meningen! En lille Rejse kan gjøre akkurat samme Nytte. Naar man saa kommer hjem igjen er man blid og føjelig som en Turteldue. Uh! jeg kunde finde mig i Prygl hver Dag, naar jeg havde saa mange Penge!«

Wissing morede sig over hans uforskammede

Paatrængenhed og gik ind paa hans Ideer. Samtalen drejede sig efterhaanden hen paa ægteskabelige Historier og Fruentimre i det hele.

»Bare man lader dem skjøtte sig selv og gi'er dem lidt Mønt mellem Hænderne, saa gaar det s'gu brillant!« forklarede Hasse.

Han blev spurgt, om han da aldrig havde følt sig genert af Fru Hasse, eller om Ægteparret maaske endnu den Dag i Dag kurrede som to Duer i et Dueslag? Jo, det havde han dog — nu aldrig mere, Gud bevares! men i gamle Dage, den Gang han var Agent for det store Magasin i Galanterivarer. Og hvad det saa var, der havde forstyrret den huslige Fred? En Bagatel, naturligvis, en ren Bagatel! Han solgte saa meget til enlige Fruentimmer, der havde 50 Øres-Butiker, og før han gik ind til dem med sin Prøvekasse, strøg han selvfølgelig al Tid sin Forlovelsesring af og puttede den i Vestelommen. Hvad kom det dem ved, at han var gift? det gik meget bedre med Handelen, naar han ingen Ring havde paa Fingeren, det var en Kjendsgjerning. Ikke desto mindre var Fru Hasse bleven meget vred, da hun opdagede

hans Fif; hun havde saagar kaldt ham en Judas, der forraadte sin Frelser. Og da hun skulde have sin første lille, var hun en Dag gaaet rundt i en halv Snes Butiker og havde præsenteret sig som sin Mands Kone — noget der, ha, ha! paa Ære under de forhaandenværende Forhold var ganske overflødig! Men man maa jo bære over med Kvindfolk i de Omstændigheder! Siden han havde slaaet sig fra Agenturet og var begyndt paa Kommissionsforretningen, gik det udmærket. Saadan i det hele taget, naturligvis! Det kunde jo passere, at der viste sig et Uvejr i Luften; men han var al Tid klog nok til at afparere det med en ny Kjole, en allerkjæreste lille Muffe eller en Komodiebillet. Saa var det en ren Fornøjelse at se, hvor Skyerne fordelte sig.

Arkitekten lo, saa Stolen rystede under ham, og Klokkeren var mange, da han brød op.

»Nu følger jeg Dem hjem, Hr. Arkitekt!« sagde Hasse livlig. »De kan bande paa, mine sidste Beviser skal nok slaa Hovedet paa Sømmet og alt i Morgen være klappet og klart mellem Dem og Fruen. Desuden maa vi da endnu en Gang gennemgaa Bygge-

planen, for at den kan staa lyslevende for Dem, naar De i Morgen tager Deres Beslutning.«

»Nej Tak, Hasse, jeg gaar helst allene i Aften. God Nat!«

»Husk saa, det er fundne Penge, min Salsighed fundne Penge!« raabte Kommissionæren efter ham, da de var skiltes uden for Kaféen. »God Nat! min Kompliment til Fruen!«

Men Wissing hørte ikke Tilraabet. Han gik rask ad Søerne til.

Hans Sind var bleven saa forunderlig frit og let. Mon det skyldtes Kommissionærens endeløse Sludder? hans latterlige Ægteskabsfataliteter? Han vidste det ikke, og det kunde jo ogsaa være det samme. Han drømte sig ind i Fremtiden og hans Hjærte blev blødt og mildt. Fortiden havde han glemt; der var kun en Smule Formaliteter at iagttage ved Afskeden, saa var den Historie forbi! Og ikke en Tanke om de svundne Aar skulde tynde paa hans Sjæl. Ingen overgjemt Gnavenhed og Fortrædelighed skulde plage hans lille Pige, naar hun flyttede hen til ham. Endmindre fandt hun da dyrebare Relikvier, som skulde respekteres og kunde gjøre hende Stillingen vanskelig.

Han rakte sine Arme i Vejret og aandede dybt op.

Han følte, at der endnu var Ungdom nok i ham til at gjøre en Kvinde lykkelig. Ufred og Misforstaaelse havde pint ham og plaget ham, graanet hans Haar før Tiden. Men nu, da han havde rystet Maren af sig, løftede hans Sind sig friskt og ungt og længselsfuldt mod den Fremtid, der ventede ham.

Og hvad skulde det ikke blive for et Liv, de to førte, naar de havde gjemt sig i en Krog af den store By! Begge sysselsatte med hans store Plan, begge tænkende, læsende, studerende. Hvad blev det ikke for Aftener, naar han kom hjem fra sine Forretninger og hun tog imod ham med sit milde, kjærlige Smil og lagde sin bløde Kind op til hans!

Han gik raskere til. Den kolde Natteluft kjølede hans Pande, men ikke hans Blod. Foroverbøjet stred han sig op mod Vinden, der strøg langs hen ad Søerne og ruskede i Havernes bladløse Træer. Snart havde han naaet hendes Hjem og lænede sig grublende til Havelaagen for at puste lidt ud efter den hurtige Marsch.

Der laa den oppe, den nydelige lille Villa

Mange, mange Gange havde han gaaet op ad den brede, sirlige Gang; mange Gange havde gamle Hanne lukket ham op, naar han havde meldt sin Ankomst ved et heftigt Ryk i Klokkestrengen. Professoren havde fortalt ham, at han ingen Sinde var i Tvivl om, hvem Gjæsten var, naar det ringede, som om hele Huset skulde styrte sammen, og at Hr. Arkitekten egentlig burde give ham en ny Klokkestreng hvert Aar.

Ellinor kjendte nok ogsaa hans Maade at ringe paa!

I gamle Dage besøgte han dem oftest sammen med Konen og Børnene. Det var et saare gjæstfrit Hjem for de faa, der kom der. Men det var kun faa, og Professorens Hus havde Ord for at være et af de mest dannede i Byen. Han kunde kuske, hvordan en lille Student, der skulde gjenngaa Drengenes Lektier, havde anbefalet sig med de Ord: »Jeg manglede rigtignok ét Point i første Karakter, men jeg kommer hos Professor Hauffs.« Og det var af den solide Dannelse. Det var et frisindet Hjem, hvori Ellinor var voxet op. Enhver Mening kunde siges, enhver Anskuelse blev taalt og respekteret. Sjældent havde han

truffet en mere sympathetisk Skikkelse, end den gamle Professor, hvis yderliggaaende Radikalisme fremtraadte under den fineste Form. I mange Ting stemmede de overens og meget havde han lært af den galme Herres aandfulde Samtale. Sandt nok, han var en Handlingens, Professoren en Tankens Mand. Hauff havde saa mange Gange betonet, at Naturen aldeles havde nægtet ham præstelige Anlæg; han havde sin egen Filosofi og lod de andre tale om deres. Men deres Omgang havde skaffet ham mange behagelige Timer.

Det var i gamle Dage!

Saa var han kommen der en Tid lang alene. Efterhaanden havde Professoren rynket Panden, naar hans Kone ikke var med, og Ellinor hørte pludselig helt op med at komme i hans Hjem — formodentlig Resultatet af en Undersøgelse, den gamle Herre en Dag havde foranstaltet, da han umeldt indfandt sig i Arkitektens Villa. Han havde da ogsaa ganske rigtig fundet Husets Herre i Oprør, Konen grædende og Børnene skraalende og forskræmte. Saa var Omgangen helt hørt op — at sige da den officielle Omgang. Som en Tyv om Natten havde han listet sig ind i Haven, naar

alt var lukket og slukket; i Mulm og Mørke havde han søgt hende, der imidlertid var bleven ham mere end Livet. Som en Tyv om Natten! Men aldrig havde han betraadt hendes lille Kammer, der oppe paa Kvisten. Hvor han ærede hende for det!

Men i Aften!

Han gik op ad den grusbelagte Gang og stod stille lige under det lille Vindu. Der var rullet ned, men han kunde se, der brændte Lys.

Mon hun ventede ham? Gud véd, hvor ofte han havde staaet her og hørt hendes søde Stemme fra det halvaabne Vindu! Et Rosenflor havde voxet sig tæt og frodigt mellem dem under disse natlige Sammenkomster. Et Rosenflor, hvis Duft havde beruset og betaget dem, gydt Rødme over hendes Kind og ofte som en knugende Attraa jaget Blodet fra hans. Nu skulde Rosenfloret blive til et Brudebolster!

Og den gamle Mand derinde? han, fra hvem han vilde stjæle Datteren?

Han gjentog Ordene langsomt en to—tre Gange for sig selv.

Stjæle Datteren! Han havde aldrig stjaalet;

men saadan vilde Folk jo nok kalde det. Dydige Tanter vilde stikke Hovederne sammen over Kaffekopperne og følge hans og hendes Rygte til Jorden med fuld Musik. Professoren vilde ogsaa kalde det saaledes. Hvor frisindet han end var, vilde han aldrig kunne se andet deri, end —

Men det fik altsammen være, hvad det vilde! Han gjorde ikke andet, end hvad Ridderen gjorde, naar han i en maanelys Nat løftede sin elskede op paa Hesten foran sig og førte hende bort til Liv og Glæde fra den skumle Klostermur. Ridderens Slægt var uddød; men Klosteret stod der endnu. Det var blot undergaaet en lille Forandring; de agtværdige Nonner var blevne til hæslige, gamle Sladdersøstre, der svingede Røgelsekarrene i Dydens og Moralens Tempel, trolig assisterede af den ganske Menighed, som knælede i hellig Ærefrygt for en Guddom — ja, en Guddom, de hver Time paa Dagen krænkede i deres egne Hjærter.

Og Ellinor vilde som han. De havde mange Gange talt om den Ting. Blot havde hun altid bedet ham om ikke at fremskynde

Katastrofen, men lade Sagen gaa sin egen Gang. Og det vidste han, han havde gjort.

Ja, de var enige om den Ting. Og naar saa de tre Aar var gaaede, som Samfundet gav ham til at betænke sig i, naar alt Krav var fyldestgjort og alle Lænker sprængte — saa skulde han med Fornøjelse gjøre Familien den Tjeneste at lade en Præst snakke lidt over den Pagt, der var sluttet i deres Hjærter, længe før de selv vidste af det. Han satte ingen Pris derpaa og hun ikke heller; *mais enfin!* naar man skal til Middagsselskab tager man jo dog den sorte Kjole paa, selv om man finder Frakken klædeligere. Indtil da maatte Samfundet forholde sig, som det fandt for godt.

Han tog en lille Sten op fra Gruset og indsvøbte den i et Stykke Papir. Behændig kastede han den op mod Ruden og gik et Par Skridt tilbage, saa at han bekvemt kunde se derop.

Rullegardinet blev trukket i Vejret og Vinduet lukket halvt op.

»Er det Dig saa sent?«

»Ja, det er, min lille Pige! der er vel ikke fler, som fenstre under dine Vinduer?«

sagde han muntert. »Godt nyt, min egen Ven! i Morgen gaar jeg til Præst og Øvrighed for at faa Separationen besørget.«

Hun gjorde en uvilkaarlig Bevægelse; et Glas, der stod i Karmen, faldt ud og splintredes i tusende Stykker. Forskrækket lukkede hun Vinduet, og han traadte tilbage mellem Buskene. Der kom imidlertid ingen og han kaldte paa hende igjen.

»Oluf, Oluf! véd Du nu ogsaa, hvad Du har gjort? Har Du tænkt paa Børnene, paa —«

»Det har vi jo talt om saa tit, lille Du!« svarede han utaalmodig. »Fortiden er død, lad os se, hvad Fremtiden kan bringe os.«

Over en Time talte de sammen, og hun gjøs, nu da hun stod foran Afgjørelsen.

Han vilde have hende med strax med det samme. Men derom kunde der ikke være Tale! Naar alt var klappet og klart, skulde hun staa ved sit Ord, men ikke før. Saa længe fik han vente. Og hendes Fader, hvor vilde han ikke blive bedrøvet! Ja, ja, hun vidste det nok, der var ikke noget at gjøre ved den Ting, og hun blev jo ogsaa nok god igjen, naar de først blev gifte. Men hun havde aldrig tænkt sig

Afgjørelsen saa nær. Det var alligevel saa skrækkeligt! Om han ikke troede, at hans Børn en Gang vilde forbande hende? om han nu var rigtig vis paa, at hun kunde være noget for ham? Ja, han kunde gjerne kalde det Tossedreger, men hun bad ham alligevel tænke alvorligt derover en Gang endnu. Hun? Ja, med hende var det en anden Sag! Aa Gud, aa Gud, hun kunde slet ikke tænke sig det! om nogle faa Dage! han maatte give hende en Maaned, fjorten Dage da? Nej, nej! hun vilde ikke svigte ham, det kunde hun jo ikke! hvor kunde han tro, at hun kunde sidde rolig her hjemme, naar hun vidste, at han var ene og forladt?

Da han gik hjem, sang og jublede det i ham. Fortiden var død og begravet, den ofrede han ikke en Tanke. I Fremtiden laa alt, hvad et Menneskehjærte kan begjære: Arbejde og Kjærlighed.

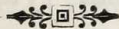
Hun lagde sit Hoved paa Pudsen og græd bitterlig. Det stod for hende, som om hendes Elskov med ét var bleven brødefuld. Ikke at hun gav sig hen til ham og derved sank ned til det, Folk kaldte Skændsel og Vanære. Hun elskede ham jo, og det var nok. Men

hans Hustru, hans Børn, hendes gamle Fader!

Mangen en Nat, naar han havde forladt Haven, og Vinduet var lukket, havde hun med rødmende Kinder og Smil om Mund drømt sig ind i hans Favn. I Aften, da Afgjørelsen var kommen, da hun kunde tælle Timerne, til hun skulde blive hans — i Aften faldt hendes hede, bitre Taarer paa Hovedpuden.

Det var meget bedre, som det havde været før! meget bedre at mødes og tales ved og ikke krænke noget Menneske og vente og haabe —

Først hen ad Morgenstunden faldt Ellinor Hauff i Søvn, og da gamle Hanne kom op til sin unge Frøken med Theen, blev hun dygtig forskrækket over hendes feberglødende Kinder og røde Øjne.

II.

r De da rent af Lave i Dag, Hannel! Hvordan Pokker er det dog, De bærer Dem ad? Ingen Ting staar paa sin Plads! saa se Dem dog for, Menneske!«

Den gamle Pige puslede stiltørdig om Professoren og flyttede frem og tilbage, som han vilde have det, uden Indvendinger eller Bemærkninger. Hun rykkede den magelige Lænestol hen foran Kaminen, satte Kaffen og Cigarkassen paa et lille Bord ved Siden af og hjalp sin Herre i Slobrok og Tøfler. Da det var bestilt, listede hun sig ud med sine sæd-

vanlige lydløse Skridt og lukkede Døren sagte efter sig.

Professor Hauff stod i nogen Tid med Hænderne paa Ryggen og saa ind i den knitrende Ild. Han var i daarligt Humør, Det var han al Tid, naar Vejret var saa raat og ubehageligt som i Dag. Han fik ikke sin sædvanlige Motion, og det ærgrede ham at se paa den triste, graa Himmel og det sølede Føre. Der var noget i den tunge disede Luft, som trykkede og foruroligede hans Sind, der ellers var saa lyst og ligevægtigt som faa andre Menneskers. Selv var han sig dette Faktum fuldt bevidst; det irriterede ham og gjorde ham gnaven og umedgjørlig.

Han gik hen til Vinduet for at kaste et Blik ud mellem de halvt sammentrukne Gardiner. Der var ingen Forandring at se, ikke den mindste Rift i det tætte Skylag. Saa vandrede han et Par Gange langsomt op og ned ad Gulvet og lod sig endelig med et Suk falde i Lænestolen. Kaffen og Cigarkassen fik Lov til at staa i Fred; han lagde Hænderne sammen, støttede Hagen mod dem og stirrede melankolsk ind i Kaminen. Skjæret fra Ilden spillede hen over det bløde Gulv-

tæppe og spejlede sig i Møblernes gammeldags snirklede Ben, der skyldte deres Blankhed til Hannes utrættelige Tørafklud. En Gang imellem lyste et Blink helt op ad de rigt dekorerede Vægge, glimtede et Øjeblik i en forgyldt Maleriramme eller i Lysekronens Glasprismer og forsvandt saa igjen i Mørket, der tættere og tættere sænkede sig over Stuen.

»Pastoren er her,« meldte Hanne.

»Naa, Gud ske Lov!« raabte Professoren og sprang op saa kvik og livlig som en Ungersvend. »Han kommer, som han var kaldet! Lad ham strax komme ind, og tænd saa Lampen, Hanne.«

»Aa nej, lad os holde Mørkning, Hauff!« raabte den anmeldte Gjest ude fra Gangen. »Nu kommer jeg strax, jeg skal blot have mine Galoscher af.«

Hanne hjalp Pastoren hans Overtøj af, og da han havde forvisset sig om, at hun hængte det altsammen paa hans egen Knage, som ingen anden vovede at røre, og stillede Galoscherne pænt lige under, gik han ind i Stuen, trak en Stol hen foran Kaminen og placerede sig ved Siden af sin Ven.

»Hvor er Ellinor henne?«

»Ude.«

»Sikken et Vejr, hva'? jeg synes det er al Ære værd, at jeg er trasket ud til Dig fra Vesterbro i saadan et Føre.«

»Det er det ogsaa, Kvist!« sagde Professoren og slog kam paa Skulderen. »Du skal ogsaa have Ros derfor, hvis Du saa vil lade være at tale om Vejret.«

»Pyt!« svarede den gamle Præst leende. »Det er ogsaa noget at snakke om for en Rigmand som Dig. Tæppe paa Gulvet, tykke Gardiner for Vinduet, det dejligste Bøgebrænde, Vorherre har skabt, i Kaminen — jo Du har rigtignok Grund til at klage! Saa skulde Du bare vide, hvordan der ser ud i min gamle Rønne. Vandet staar tommehøjt i Kjælderen, drypper fra Loftet og siver gennem Væggene. Jeg har maattet bekoste et Par Vandstøvler til Pigen, ellers nægtede hun bestemt at gaa ned i Kjælderen. Baade Malle og Petrine gaar med Bomuld om Hovedet af Tandværk og gamle Trofast vandrer taalmodig omkring fra Sted til Sted for at se, om han ikke skulde kunne finde en Plet, hvor han kan slippe for en Douche fra Loftet.«

Professoren lo ad Præstens Fatatiteter;

men strax efter blev han alvorlig igjen og sagde tankefuldt:

»Jeg er alligevel vis paa, at Du i saadan et Vejr finder Dig bedre i din Rønne, som Du kalder den, end jeg bag mine tykke Mure.«

Pastor Kvist kjendte af Erfaring godt sin Vens Graavejrs-Tungsindighed, og det lod til i Dag at være ham magtpaaliggende at faa Bugt med den.

»Skal vi bytte?« raabte han ivrig. »Jeg flytter herud strax i Morgen, om Du vil ha' det.«

»I Morgen er det maaske Solskin,« sagde Professoren med et lille Smil.

»Ja, og Frost,« suplerede Præsten. »Uh, Frost! Du kan ikke gjøre Dig nogen Forestilling om, hvad vi døje med de svinagtige Kul. Det ene Øjeblik spyer Kakkelovnen Varme, saa vi er nær ved at kvæles og lidt efter er Ilden væk og ikke en Gnist at opdage. Allevegne Støv og Snavs, og hvor man gaar, knaser smaa Stykker Kul under Fødderne paa en. Nej, saa priser jeg rigtignok de gode Hedetørv, mine Sognebørn skar til mig ovre i Jylland! Det var da fornuftig Ildebrændsel.

Malle har faaet en hel askegraa Kulør i Kinderne og Doktoren siger, det er, fordi hun læser til Examen; men jeg tror, Vorherredød, det kommer af Kullene.«

Professorens Tanker var aabenbart langt fra Kullene. Han havde sat Fødderne op mod Kaminristen og lagde med Ildrageren de flammende Brændestykker til Rette.

»Sig mig en Gang, Kvist! hvoraf tror Du det kommer, at Vejret saadan kan trykke et Menneskes Sind?«

»Jeg véd det tilforladelig ikke,« svarede Pastoren og skottede til sin Vært. »Mig generer det ikke. At sige, naar jeg er gjen-nemblødt, befinder jeg mig naturligvis ikke rigtig vel. Men naar jeg er godt pakket ind eller sidder i en lun Stue, maa det for mig baade regne og sne. Du skulde bare vide, hvad for Ture jeg har gjort paa Heden, naar jeg mangan en Gang i et Herrens Vejr blev hentet til et af mine Sognebørn.«

Hauff kastede Ildrageren og foldede Hænderne over sine Knæ.

»Du kjender mit Syn paa Tilværelsen, gamle Ven!« sagde han langsomt og alvorlig.

»Du véd ogsaa, at mine Teorier og jeg har

taget os mangan en haard Tørn sammen i Praxis. Jeg har ligget syg af Kolera midt blandt en Hob fanatiske Jesuitermunke, der var nær ved at kvæle mig med deres Pater-nostre og Rosenkranse. Den Gang gjorde den hellige Jomfru, hvad hun kunde, for at slaa mig ihjel. Jeg er bleven udplyndret til Skjorten og slaaet halv fordærvet i Harzgebirge; i et halvt Aar blev jeg plejet i Huset hos en protestantisk Præst, der reddede mit Liv, fordi han troede at kunne redde min Sjæl for Kirken og var nær ved at gjøre mig gal med sin Fromhed. Døden har to Gange rørt ved mig med sin Finger, og den har berøvet mig den, der var mig mer end Livet, mer end Kunsten. Alt det og mer til har jeg gaaet igjennem, uden at jeg et eneste Øjeblik har tvivlet paa, at Sandheden var der, hvor jeg mente at have fundet den. Men véd Du, hvad det eneste er, der rokker min Overbevisning, det eneste, der bringer mig ud af mine Fuger og berøver mit Sind dets Ligevægt?«

»Naa?«

»Det er Graavejr, Du! Graavejr, Regn og Slud! er det ikke til at blive gal over?«

Professoren rejste sig og gik med lange Skridt op og ned i Stuen. Men Pastor Kvist satte Ildrageren paa dens Plads og svarede sagtmodig:

»Naa ja, hvem kan vide det? maaske henter Vorherre Dig gamle Hedning paa en Graa-vejrdsdag.«

Faa Minutter efter var de to Venner indviklede i en lidenskabelig Disput, som de havde været hundrede Gange før. Lampen blev tændt og tusende Argumenter hentede ned fra de høje Reoler. Der blev slaaet op i Renan og Koranen, i Biblen og Voltaire. Indernes Mythologi og gamle Horats, Talmud og de hedengangne Kirkefædre, Luther og Rousseau maatte forsyne de kæmpende med Vaaben, og efterhaanden blev de to Stridsmænd hede i Hovederne. Hanne meldte frygtsomt, at Aftensbordet var færdigt, men hendes Melding blev skaaret midt over af et shakespearesk Citat, og da den gamle Pige saa, hvordan Professoren smed de Bøger, hun til daglig Brug knap turde røre ved, hen ad Bordet, trak hun sig forfærdet tilbage. Efterhaanden blev Angrebene skarpere og Udfaldene mere personlige. Hidsigheden lagde Hauff Ord i Munden, han

ellers aldrig vilde brugt, og en usynlig Haand hængte Kjolen og Kraven om Præstens Skikkelse, saa at han prædikede, som om han stod overfor en forstokket Synder.

Men Pastor Kvist var den, der først kom til Fornuft. Med en pludselig Overgang i Stemmen raabte han lystig:

»Væk med Graavejret!«

»Ja, saadan kan Du sagtens knibe ud!« sagde Professoren ærgerlig; men strax efter maatte han selv le med, og saa var Freden gjenoprettet.

Det var en Akkord mellem disse to saa forskjelligartede Naturer, at dette Væk var Løsenet til Stilstand, hvorom saa siden Striden drejede sig. Det havde, auvendt i rette Tid, mangan en Gang reddet Kapitolium, og et halvhundredaarigt Venskab havde lært begge Parter ubetinget at bøje sig for det.

Under livlig Samtale gik man tilbords og da Maden var fortæret, sad Hauff og Kvist saa fredelig fordybede i Betragtningen af nogle Tegninger, at man skulde tro, Resten af Aftenen vilde forløbe saa rolig som en Hvedebrødsdag hos et Par Nygifte.

Men Pastor Kvist havde aabenbart noget

paa Hjærte, som han trykkede sig ved at komme ud med. Efter at han havde gjort forskjellige Tilløb til Bemærkninger, som imidlertid ikke var tydeligere, end at Professorens tog dem for Knurren i hans Mave, spurgte han endelig:

»Har Du fornylig set noget til Wissings?«

»Ikke i lange Tider. Jeg har forbudt Ellinor at komme derud.«

»Saa véd Du vel sagtens heller ikke, at han er bleven separeret fra Konen?«

»Nej! men det glæder mig saamænd,« svarede Hauff rolig. »Hun er en komplet Gaas, og med alle sine Fantasterier er han dog en Mand med Aand.«

»Jo, det skete saamænd forleden Dag,« fortalte Præsten og tørrede sine Brilleglas omhyggelig af i Lommetørklædet. »Det be- drøvede mig dybt, mest naturligt for Børnernes Skyld. Saadan et Par stakkels Drenges er ilde stedte.«

»Aa hvad!« mente Professorens. »De faar det dog bedre, end saa mange andre. Der maa jo være en Del Penge endnu, og jeg kan ikke se rettere, end at han har baaret sig

fuldstændig korrekt ad. Men se en Gang paa den Madonna, Du!»

Han skubbede en Tegning over til sin Ven; men Pastor Kvist lagde den til Side uden at skjænke den et Blik og saa stift paa ham.

»Og Ellinor?»

»Ellinor?» gjentog Hauff lidt usikkert.
»Hvad har hun med Wissings at gjøre?»

»Læg den Mappe væk, og lad os gaa lige til Sagen. Det er derfor jeg er kommen herud. Du véd naturligvis lige saa godt som jeg, at hun er forelsket op over begge Ørene i Arkitekten.»

Professoren kunde ikke fordrage saadan mod sin Vilje at blive trukken ind i en Diskussion. Han gik et Par Gange op og ned ad Gulvet med Hænderne i Lommen og skjævede til Pastoren. Det var aabenbart, at han søgte en Lejlighed til at knibe ud; men Præsten var fast bestemt paa ikke at give Kjøb. Han fulgte ham uafslædig med Øjnene og saa uhyre determineret ud.

»Og om saa var?»

»Saa bør Du vogte paa dit Barn, og det undrer mig meget, at Du ikke af Dig selv er

falden paa det. Wissing er en farlig Mand og farligst for en Pige som Ellinor.»

Hauff fortalte, at Arkitekten i det sidste halve Aar slet ikke var kommen i hans Hus. Skulde han mod Forventning indfinde sig paany, vilde han bede ham holde sig derfra. Naar Separationstiden var udløben, og Wissing lovformelig skilt fra sin Kone, var det en hel anden Sag. Vilde Ellinor saa have ham, fik hun raade sig selv. Pastoren gjorde mange Indvendinger og bad ham sende hende bort et Aars Tid eller to. Men derom vilde Professoren ikke høre tale.

»Du sætter hende paa en haard Prøve,« sagde Pastor Kvist hovedrystende; men da han mærkede, hvor umedgjærlig Hauff var, satte han sig for at vente til et belejligere Øjeblik.

»Du har aldrig fortalt mig noget om Ellinors Moder,« sagde han; »hvem var hun egentlig?«

«Nu ja, hun var hendes Moder! jeg har oprigtig talt ikke villet saare dine præstelige Øren med den Historie. Nu er den jo desuden snart fem og tyve Aar gammel, saa jeg har halvvejs glemt den.»

»Du var altsaa ikke gift med hende?«

»Nej!« svarede Hauff og tændte sig en frisk Cigar. »Det var l'jeg ikke. Jeg har aldrig kunnet tænke mig, hvordan jeg skulde kunne holde det ud saadan bestandig at gaa og gnide mig op ad et andet Menneske. Det var da Kjærlighedens rene Ruin!«

»Maa jeg blot spørge Dig,« sagde Pastoren bistert, »om Du heller ikke vilde have giftet Dig med hende, Døden tog fra Dig, hende der var Dig mer end Livet, mer end Kunsten?«

Professoren saa hen for sig med et underlig stille Smil.

»Jeg véd det saamænd ikke,« svarede han lidt efter. »Jeg tror virkelig aldrig, jeg har tænkt derpaa! Men mange, mange Gange har jeg tænkt, at det var godt, hun døde. Mindet om hende har fulgt mig gennem Livet som min Genius, jeg har søgt at lægge hendes Sjæl i hvert Billede, jeg har malet, og hun staar for mig saa ren, saa skjær, netop maaske, fordi jeg aldrig har holdt hende i min Favn. Nej, det var godt hun døde!«

»Du er da en Fantast trods nogen!« raabte Præsten indigneret. »Du sætter uægte Børn ind i Verden med et eller andet Fruentimmer,

Du møder paa Din Vej og glæder Dig over, at Din Sjæls elskede aldrig blev Din Hustru. Fy Dig an, Hauff!«

Han fik ikke noget Svar paa sin Bemærkning, og lidt efter føjede han til:

»Det vilde jeg da ønske, at Ellinors stakkels Mo'er var i Live endnu og kunde vare sin Datter. Hun vilde vist nok raade hende til at tage sig i Agt!«

Hauff stillede sig op med Ryggen mod Kaminen og saa smilende paa sin Ven.

»Skudt forbi, højstæredel!« sagde han. »Ellinors Moder lever virkelig endnu; men om hun vilde være den rette til at skjærme sin Datter, anser jeg for højst tvivlsomt. Hvis Du vil lægge en Dæmper paa Din gejstlige Iver, saa skal jeg med to Ord fortælle Dig Historien.«

Med Møje tvang Pastor Kvist sig til at tie, og Professoren fortalte:

»Det var kort efter, at hun, vi talte om før, var død. Der var intet mere, der bandt mig til Hjemmet. Den store Arv efter Tante Lene havde sat mig istand til at forvandle mit Fritids-Smøroeri til et virkeligt Studium. Jeg kastede altsaa mine juridiske Bøger i

Kakkelovnen og vendte Danmark Ryggen. I lang Tid flakkede jeg om i Tyskland og slog mig ned, hvor det faldt mig ind. Siden studerede jeg to Aar i Paris og drog derefter mod Syd. I Provence lærte jeg hende at kjende. Hun var en fattig Gartners Datter, og jeg boede hos hendes Fader, mens jeg tog Studier i Bjærgene. Saa malede jeg Huset og Manden og Datteren. Den sidste var jeg længst om. Vi blev forelskede i hinanden, d. v. s. vi fløj i hinandens Arme og levede et halvt Aar saa fornøjede som to Turtelduer. Saa var min Rus forbi, og jeg rejste. Datteren græd og Faderen græd; thi han havde faaet en ny Længe til sit Hus og et dejligt Gjærde om Olivenlunden. Men der er Trøst for hver en Sorg paa denne velsignede Jord. Da jeg tre Aar efter kom igjen, var min elskede gift med den tykke, klodsede Gartnerkarl, der havde overtaget Faderens Forretning. Baade hun og Manden tog overmaade vel imod mig, og jeg blev hos dem en Maanedstid. Men da jeg rejste, tog jeg Ellinor med mig. De var ikke gode imod hende; hun var dem i Vejen, og det egentlig mere Moderen end Manden. Saa fulgte hun med mig og har som Du véd,

levet i forskjellige Pensionater, indtil vi for fire Aar siden landede her paa Dosseringen. To Maaneder efter at jeg havde taget hende til mig, arriverede Hanne fra Danmark — der har Du i kort Begreb Historien.«

»Men Du har siden hørt fra Moderen?«

»Ofte!« sagde Professoren med Lune. »Jeg kunde vise Dig en hel Bunke Breve. Hver Gang Stormen river Hul i Taget, eller hun faar et lille Barn — de har fjorten, saa vidt jeg husker — eller Skatterne tyngde for haardt, beder Manden hende anmode den forhenværende Elsker om en lille kontant Forstrækning, som heller aldrig udebliver. Det er romantisk, hva'?'«

Nu kunde Pastor Kvist ikke dy sig længere, og Stormen brød løs. Han foreholdt Hauff, hvor meget mere Grund der var til at vogte paa Datteren, naar hun havde saadan en Moder. Men Professoren vilde paa ingen Maade gaa ind paa at fordømme Provençalerinden. Han erklærede, at hun ikke havde gjort andet, end hvad de fleste Mænd gjorde, og der var ingen somhelst Grund til at tro, at Ellinor havde arvet slette Instinkter fra hende. Han kom ikke engang i Affekt, og det ophidsede na-

turligvis hans Modpart end mere. Præsten truede og bad, men Professoren hørte smilende paa alle de haarde Ord og kvitterede for Beskyldningerne om Letsindighed og Mangel paa Faderkjærlighed uden at forandre en Mine. Men da Kvist sluttelig sprang op og ildrød i Hovedet stillede sig foran ham for at begynde en ny og endnu hæftigere Kampagne, løftede han afværgende Haanden mod ham og sagde smilende men bestemt:

»Væk med Ellinor!«

»Nej, det er Vorherredød for galt, Hauff!« raabte Pastoren. »Dit eget Barn!«

Men der hjalp ingen kjære Mo'er. Professoren var ubønhørlig, og langt om længe faldt da Præsten ogsaa til Føje. De talte endnu nogen Tid i Ro om Sagen, og Kvist opnaaede det Løfte af sin Ven, at han vilde bruge sine Øjne og sin Forstand og i fornødent Fald tale med Datteren eller sende Bud efter ham.

Saa var Freden for anden Gang gjenoprettet, og Tegningerne blev tagne frem paa ny. Men Pastoren brød tidlig op; han havde en lang Vej hjem og skulde, som han spørgende bemærkede, efter al Sandsynlighed fore-

tage en større Vandsynsforretning, inden han gik til Ro.

Da han var gaaet, varede det kun kort, inden Professorens Tungsind meldte sig igjen. Længe sad han og krøb sammen foran Ilden, syntes han frøs, og kunde dog ikke beslutte sig til at gaa til Ro. Nu da han var ene, beskjæftigede hans Tanker sig paany med Ellinor og hendes Fremtid, og efter Haanden som han overvejede Sagen, begyndte den at tage sig alvorligere ud i hans Øjne. Mange af Kvist's Bemærkninger syntes ham nu træffende og sande, og han tænkte med Bedrøvelse paa sit Barns Skjæbne, hvis Arki- tekten virkelig løb af med hende; thi han var ikke et Øjeblik i Tvivl om, at den Mand umulig kunde gjøre en Kvinde lykkelig.

Wissing — ja Wissing! hvad var der i ham, som kunde bygge og hygge et Hjem? Der var et sandt Lager af ideale Planer og Overvejelser, klædte i en Syndflod af Fraser og baarne frem af en personlig Ærgjerrighed, der maaske ikke var ham selv fuldt bevidst, men som med største Lethed kunde kaste ham ind i de uheldigste Eventyr.

Den opbrusende og hensynsløse Iver, som

udmærkede Arkitekten, var Hauffs rolige og afdæmpede Natur i høj Grad imod; hans ivrige Bestræbelser i Frihedens og Humanitetens Tjeneste tog sig i Professorens Øjne ud som Paatrængenhed, og Løshed og Mangel paa Tilforladelighed syntes ham de fornemste Egenskaber hos den Mand, der aspirerede til at blive hans Svigersøn.

Mens den gamle Mand sad og grublede, skjulte han ikke for sig selv, at hans Mangel paa Sympathi for Wissing muligvis kunde bringe ham til at fælde en uretfærdig Dom. Han prøvede ogsaa paa at skille det ene fra det andet. Men hvordan han saa vendte og drejede det, kunde han ikke se rettere end at Arkitekten var et godt Hoved, der styrede af Sted for fulde Sejl uden ringeste Ballast i Lasten. Det syntes ham da lidet lysteligt at betro sin Datters Fremtid til en Mand, der stillede sig udenfor Samfundet, skjønt han manglede de væsenligste Betingelser for at staa alene.

Men ved alt det var der slet intet at gjøre! det hjalp ikke det ringeste at anstille Betragtninger over denne Sag. Vilde Ellinor have ham, som der jo desværre var al god

Grund til at tro, saa fik hun raade sig selv. Hun var gammel nok dertil, og han var meget for frisindet en Mand til at det skulde falde ham ind at blande sig i en Sag af den Natur anderledes end med sit Raad. Og ikke en Gang det kunde han jo, hvis Sagen var saa klar, som Kvist mente. Han skulde være den sidste til ved utidige Advarsler at kaste en Skygge over Datterens Vej. Tværtimod skulde han gjøre sit til, at hun glad og fornøjet kunde træde ind i Ægtestanden; hvordan Udgangen blev maatte saa den lunefulde Skjæbne raade for.

Saa langt var Hauff kommen i sin Tankegang, da han med ét sprang op og begyndte at vandre urolig op og ned ad Gulvet.

Var der noget, der laa ham fjernt, noget han hadede og afskyede som Pesten, saa var det at lyve for sig selv. Og det gik pludselig op for ham, at han havde været godt i Lag med dette ligesaa almindelige, som lidet praktiske Foretagende. Han havde vredet sig fra sig selv, som han før havde forsøgt at vride sig bort fra Præsten. Det rar jo slet ikke Ellinors Ægteskab, der stod for Døren. Det kunde jo først finde Sted om tre Aar, saa der

var Tid nok til at anstille Overvejelser. Det var nu — i Dag eller i Morgen, det gjalt om! Det gjalt om, hans Barn skulde tages fra ham for at beredes en Skjæbne, ingen Kvinde kunde bære, ingen gaa uskadt igjennem.

Længe gik han op og ned ad Gulvet med Hænderne paa Ryggen, uden at han kunde sé, hvad der var at gjøre.

Sende hende bort? ja, hvad hjalp det! han kunde finde hende og hun ham. Var det endda en anden Mand end Wissing! var det blot en Mand! en Staalmand maatte den være, der kunde værne en Kvinde under saadanne Forhold.

Og Forholdet selv kunde han jo i Grunden ikke fordømme. Var det enda i et andet Land, i det varme, fri Italien, hvor alt, hvad der hedder Kjærlighed forstaaer sig af sig selv, i det myldrende Paris, hvor man kan gjemme sig og leve saa trygt, som i Abrahams Skjød, men her i Kjøbenhavn! Her var det jo utroligt, vanvittigt. Hvem var her, som indlød sig paa den Slags Historier? Ja, der var den, og der var den, som levede sammen med en Sypige eller en Tjenestetøs eller maaske med en fattig Borgermands Datter. Men en Pige som

Ellinor! Det var en Skurkestreg af Wissing, om han gjorde det, og han kunde umulig tro andet, end at Arkitekten havde for megen Ære i Livet til at ødelægge den Kvinde, han elskede.

Med den Tanke slog han sig for et Øjeblik til Ro. Ikke et Minut faldt det ham ind at tage den Mulighed med i Betragtning, at Ellinor kunde vægre sig ved at løbe bort med sin Ven. Han kjendte Kvinderne for godt, og det var dem, han tænkte paa, da han paany satte sig foran Kaminen og stirrede ind i det hendøende Baal. Det var vist overvældende lyse og fornøjelige Minder, der sysselsatte ham. I det mindste oplivedes hans Ansigt hyppig af et Smil, og af og til kunde man sé et Glimt i hans Øje af den Ild, der i hans Ungdom havde gjort ham saa farlig for Kvinderne. Han gjorde sig ikke bedre, end han var og bluedes ikke i dette Øjeblik ved at tænke paa de Roser han sorgløst havde plukket paa sin Vej. Smilende og duftende havde de rakt sig ud over Havemuren og budt sig til den enlige Vandringsmand, der ikke knælede for andre Altre, end Skjønhedsgudindens,

ikke havde Baand om sine Hænder eller Skranke for sin Fod.

Dog maatte der ogsaa være enkelte mørke Erindringer mellem de lyse og glade. I det mindste for stundom en Skygge hen over hans Ansigt, og en dyb Fure drog sig tværs over Panden. Det var maaske Mindet om en Kvinde, der havde grædt for meget, om en Lidelse han havde forvoldt uden at kunne bringe Trøst og gjøre Bod.

Naa, alt i alt mente Professoren, han med Sindsro kunde tænke tilbage paa sine glade Ungdomsaar; men naar han tænkte paa, hvad der nu muligvis forestod ham i hans eget Hus, forvirredes hans Filosofi og hans Tanker flakkede om uden at kunne finde Holdepunkt. Kun saa meget stod ham klart, at Lov og Ret skulde ske Fyldest, de være for Resten saa taabelige, de være vilde. Hans Barn skulde ikke knække Halsen paa en Fantasi over saa farligt et Thema!

Men hans Overvejelse bragte ham ikke saa vidt, at han fik taget nogen Beslutning om sin Opførsel overfor Datteren under saa vanskelige Forhold. Da Ellinor sent paa Aftenen kom hjem og kyssede ham God Nat, fulgte

han derfor kun sin naturlige Følelse, da han spurgte:

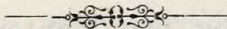
»Du véd vel, at Wissing er skilt fra sin Kone?«

Hun nikkede og kneb Læberne fast sammen uden at svare.

Da drog Professoren hende til sig og saa hende kjærlig ind i Øjet.

»Det bliver tre drøje Aar for Dig, lille Ellinor!« sagde han mildt og klappede hendes Haar.

Hvordan hun kom ud af Stuen og op ad Trappen til sit Kammer, vidste hun ikke, men hun kom derop, og hun tvang sig til at snakke venlig og rolig med gamle Hanne, mens hun klædte sig af.

III.

aa, nu kom der igjen nogen op ad Trappen!

Ellinor løb ud i Korridoren, aabnede Døren paa Klem og lyttede.

Nej, det var én til anden Sal! men han maatte da for Resten snart komme.

Hun satte sig paa Kanten af en Stol og gav sig til at mønstre Stuen. Gardinerne var trukne tæt for Vinduerne, Hængelampen tændt og Thebordet dækket. Maskinen snurrede saa det var en Lyst, og hele Anretningen var saa fix og nydelig, som man kunde vente det af en Husmoder, der i Aften holdt Ottedags-

Jubilæum. Det lod heller ikke til, at hun kunde finde noget at udsætte. Jo, Lampen brændte lidt døsigt! Langsomt trak hun den ned og løb ud i Kjøkkenet efter Lys og Lampesax. Hun slukkede Blusset, viklede Lomme-tørklædet om sin Haand og tog forsigtig det varme Glas af. Det gav ordentlig et lille nervøst Tryk i hende, da hun kom til at tænke paa det dækkede Bord under Lampen; hun rystede paa Hovedet ad sin egen Ubetænksomhed og rullede varlig Bordet til Side. Da Operationen var tilendebragt og Lampen paa ny tændt, fandt hun efter en grundig Undersøgelse, at den ikke lod noget tilbage at ønske. Nynnende hoppede hun ud i Kjøkkenet med Lys og Sax; men i sin Iver snublede hun over Dørtrinet, og dér laa Lysestagen i tusinde Stumper og Stykker! Hun foldede sine Hænder over det nydelige hvide Forklæde og stirrede grædefærdig paa Skaarene.

Det var virkelig ogsaa forfærdeligt, saadan en Klodsmads hun var! To Tallerkener, et Glas og tre Underkopper havde hun klinket i de otte Dage, og saa begge de nydelige Glasstager!

Hun sankede Skaarene op og betragtede

dem vemodig. Den ene havde staaet paa Olufs Servante, den anden paa hendes eget Toiletbord. Hvorfor havde hun ikke taget Kjøkkenstagen! hun bar sig da ogsaa al Tid gruelig letsindig ad. Oluf havde sagt, at de skulde spare, og det var rigtignok en rar Sparsommelighed, naar hun saadan slog itu for et Par Kroner hver Ugedag. Oluf blev rigtignok slet ikke vred, naar hun fortalte ham det. Han lo bare ad det og sagde, at saa fik hun kjøbe sig en ny. Men det var slet ikke til at le ad! Det var tvært imod rigtig sørgeligt, at hun havde lært saa lidt i sin Faders Hus. Ikke blot slog hun i Stykker; nej, hun kunde hverken lave Mad eller gjøre rent, og Pige vilde hun paa ingen Maade have for Sladderens Skyld. Den gamle Kone, der kom hver Formiddag og hjalp hende, lo indvendig ad hendes Kejtethed; det havde hun godt lagt Mærke til, og saadan en rig Pige som hun var i Virkeligheden ogsaa det mest unyttige Medlem af Samfundet, man kunde tænke sig. Men hun havde en god Vilje, og hun skulde nok blive en dygtig Husmo'er, hvad saa siden Oluf sagde. For han brød sig nu ikke det mindste derom! Hun skulde bare lade alt

det Stads være, mente han; de maatte meget hellere hente Mad fra et Spisekvarter. Men det skulde hun da Gud ske Lov ikke have noget af!

Hun havde igjen sat sig paa Stolen og stirrede hen for sig med Hænderne foldede i Skjødet, fortabt i huslige Drømmerier. Maskinen snurrede og sang, og saa gik den af Kog. Klokken blev ni og Oluf var endnu ikke kommen.

Hun var kjed af det. Han kom næsten al Tid sent hjem og bestandig havde han en af de simple, fedtede Mænd med, som hun ikke kunde fordrage. Det var den kjedelige Byggehistorie Skyld i, og derved var der jo ingen Ting at gjøre; det fik vel ogsaa en Gang Ende. Men hun havde ingen rigtig Tro paa det hele. Hun syntes ikke det var muligt, der kunde komme noget godt ud af det, siden der var saa mange Spekulanter med i Spillet. Oluf sagde rigtignok, at det var nødvendigt, og han maatte jo vide det; men hun havde saadan en instinktsmæssig Frygt for, at det var galt fat. Og hun kunde heller ikke se nogen stor Ulykke i, om det gik i Stykker. Han vilde naturligvis blive bedrøvet; nu havde

han jo drømt saa meget om den Arbejderskole. Han vilde miste sin Formue, men Herregud! det kom de nok over. Hun havde en ubegrændset Tro paa Olufs Dygtighed, og selv skulde hun magelig finde sig i det værste Slid. Naar de saa blev gifte, vilde hendes Fader ikke nægte hende Hjælp — aa, det havde nu slet ingen Nød! Og saa fik hun ham lidt for sig selv! Hvad vilde det ikke blive for et Paradis, naar hun Dag efter Dag kunde være hos ham, glatte Rynkerne i hans Pande og tale med ham om, hvad der laa ham paa Hjærte! Det kunde hun slet ikke nu. Hun havde ikke den ringeste Forstand paa alle de Overslag og Beregninger. Hun kunde ikke fordrage de tykke Pakker med Dokumenter, han al Tid hang over!

Men det var da i Grunden en Skam af hende: hnn ønskede jo næsten, det skulde gaa galt! Naa, det var heller ikke værd at tage sig det saa nær. Det var jo kun en Overgang. Foreløbig havde hun da Lov til at glæde sig til i Aften; Oluf havde sagt, at han ganske sikkert kom alene

Det ringede, og Ellinor skyndte sig ud; men da hun aabnede Døren til Gangen, blev

hun staaende og sukkede dybt: der var nogen med ham, hun kunde høre dem tale ude paa Trappen. Saa ringede det anden Gang og stærkere; hun fór med Haanden over Panden og løb ud.

»Skynd Dig endelig, naar jeg ringer, min Pige!« sagde Wissing i en træt og gnaven Tone. »Vi har skrækkelig travlt i Aften.«

»G'Aften, lille Frue! G'Aften!« kaglede Hasses vel bekjendte Stemme. Den havde skurret i hendes Øre omtrent hver Aften i den sidste Uge.

Hun bød ham kort og koldt velkommen og saa til sin Ven. Han var aabenbart i daarligt Humør. Sukkende kastede han sig i en Lænestol og stirrede hen for sig med det spændte og nervøse Udtryk i Ansigtet, Ellinor kjendte saa godt.

»Hvad Fanden skal vi gjøre, Hasse! jeg begriber det min Sandten ikke!« raabte han og slog Hænderne sammen. »Det ene Uheld værre end det andet!«

»Vi skal med Deres Tilladelse spise til Aften,« svarede Kommissionæren og gned sig vel fornøjet i Hænderne. »Det flasker sig nok, Hr. Arkitekt! det flasker sig nok! Med

Deres Tilladelse, lille Frue!« — han bukkede kejtet over mod Ellinor, idet han satte sig til Rette ved det dækkede Bord. »En nydelig Anretning! Fru Hasse kunde paa min Ære ikke gjøre det bedre!«

Det lod ikke til, Komplimenten glædede Ellinor; hun svarede med Enstavelsesord, hver Gang Hasse henvendte en Bemærkning til hende og skottede af og til over til Wissing. Han spiste kun lidt; men Kommissionæren huggede Maden i sig med en glubende Apetit. To—tre Snapse gav hans Kinder Farve. Brændevinsrødmen satte sig som Malerklatter hist og her i hans Ansigt og samlede sig i et glindsende Brændpunkt paa hans noget anløbne Næsetip. Over det hele laa den Fedtlands, som al Tid hvilede over hans Person. Ellinor betragtede ham med ufordulgt Modbydelighed; men det generede ham aabenbart ikke det fjerneste. Servietten havde han anbragt under Hagen, og hvert Øjeblik demonstrerede han med Kniv og Gaffel, mens han pludrede med Munden fuld af Mad.

Mens Ellinor tog af Bordet, drøftede de Dagens uheldige Begivenheder, og Hasse anvendte al sin Overtalelseskunst for at faa Arki-

tekten til at tro, at der ikke var noget paa Færde.

»Hvor kan De vente offentlig Hjælp!« sagde han og klaskede sig paa Laarene med sine fede smaa Hænder. »Jeg siger, hvor kan De vente det? Det er privatø Penge, som skal gjøre det ud, og De kan bande paa, der er Folk nok, som vil være med til saadan en Forretning.«

Men det lykkedes ham ikke at faa sin Klient i godt Humør, og Wissing udtalte uforbeholdent som sin Mening, at han havde gabet alt for højt ved det store Ejendomskjøb. I Samtalens Løb slog han endog paa, at han vilde se til at faa solgt, men derom vilde Kommissionæren slet ikke høre Tale. Han mindede ham om, at Planer og Overslag var i Orden og greb til det Middel, der saa mange Gange før havde fordelt de truende Skyer, nemlig en fornyet Besigtigelse og Undersøgelse af Tegningerne. Wissing hentede den store Rulle Velinpapir og heftede Bladene fast paa Bordet med Tegnesøm. Ellinor blev forvist med sit Sytøj til en Krog af Stuen; hun klagede over, at hun ikke kunde se til sit Arbejde, men Arkitekten bad hende utaal-

modig tænde en Lampe til og med et underlig bittert Træk om Munden opfyldte hun hans Ønske. De to Mænd tænkte nu mindst af alt paa, at de havde forstyrret hendes Glæde for i Aften; de bøjede sig over Tegningerne og talte ivrig om det store Foretagende.

Der kom Liv over Wissings Træk, mens sad der og saa paa Ridsene. Hasse mente, at de burde begynde paa Arbejdet snarest mulig; naar Folk først saa, at det blev Alvor, kom Tilliden og Pengene af sig selv. Og Arkitekten saa i Aanden de statelige røde Mure rejse sig; hans Øjne lyste, mens de betragtede Billedet af den store Forsamlingsbygning, og han saa de snavsede Arbejds mænd og Daglejere hver Aften trænges i Porten for at faa en god Plads til Foredraget. Han saa sig selv paa Kathederet, docerende de Principper, der skulde hjælpe en ny Tid til Verden, omstøde den sidste kinesiske Mur, der skilte Menneskebørn fra hverandre, og sætte den sunde Fornuft i Højsædet. Aller bagest skulde den store Skolebygning ligge, og fra den veg ikke hans Tanke. Hasse saa paa Forhus og Mellearhus, beregnede Lejen, og

foreslog nu og da en Besparelse i Skolehuset for at gjøre det forventede Overskud større. Ogsaa han havde Fantasi, og han kalkulerede sig efterhaanden ind i den sikreste Forvisning om, at det vilde blive et overmaade rentabelt Foretagende.

De talte hver om sit og tænkte hver paa sit. En Gang imellem fløj et Smil over Ellinors Ansigt, naar hun saadan hørte den ene tale i Øst og den anden i Vest i den fuldeste og hjærteligste Forstaaelse. Hun følte sig slet ikke interesseret i Sagen, men glædede sig til bag efter at fortælle sin Ven en og anden af Hasses Bemærkninger, som han slet ikke havde hørt eller optaget rent forkert. Det morede hende at sidde uden for og se paa det hele med koldt Blod, og den Følelse af Bitterhed og Forladthed, der før havde grebet hende, forsvandt igjen. Da Hasse var gaaet, lod hun sit Sytøj falde i Skjødets og saa et Øjeblik smilende paa Wissing, der endnu sad bøjet over Tegningerne og lod til aldeles at have glemt hende.

»God Aften, Hr. Wissing!« sagde hun muntert.

Han saa op, og hun løb hen til ham og satte sig paa hans Skjød, idet hun spurgte:

»Synes Du ikke, det er passende at sige God Aften til mig? Og fortæl mig saa hurtigst mulig, hvor naar Du tror, de fæle Bygninger blive færdige.«

»Det varer længe, min Pige!« svarede han og lagde Passeren fra sig. »Det gaar ikke saa let, som jeg troede. Men det kommer vel nok i Orden.«

Ellinor lod sine Fingre glide gennem hans Haar og saa kjærlig paa ham.

»Er Du jaloux paa mine Tegninger?« spurgte han smilende.

»Naturligvis!« sagde hun bestemt. »Det maa Du kunne sige Dig selv. Jeg var jo ikke et Menneske, endsige da en tosset Pige, hvis ikke saadanne Tanker plagede mig en Gang imellem. Men jeg jager dem al Tid bort igjen saa hurtig, jeg kan.«

Han kyssede hende og rejste sig op. Langsomt gik han frem og tilbage i Stuen og saa nu og da til Ellinor, som paany havde sat sig hen til Bordet med sit Sytøj.

»Du maa huske paa, hvor meget jeg er alene,« sagde hun efter en Pavse. »Naar man

saadan sidder Time efter Time, fanger man mangan Gang løjerlige Griller.«

Han stod stille foran det vel fyldte Bogskab, og hun forstod strax hans Tanke.

»Ja Du tænker paa Bøgerne, og de kan være gode nok!« sagde hun rolig og syede flittig videre. »De har været min Hjælp i al den Tid, vi var skilte ad. Men nu er det noget andet. Nu synes jeg, jeg maa have noget mere af Dig. Jeg synes Du skylder mig mere end før. Du maa huske paa, jeg har slet ingen uden Dig, alle de andre ere borte.«

Han saa paa hende, mens hun talte og glædede sig over hendes Ro. Hvor vidt forskjellig var den ikke fra Spetaklet i gamle Dage, naar den Sag kom paa Tapetet! Han syntes, der laa en Evighed mellem da og nu, og al den Ufred, han havde døjet, stod for ham som fjerne, halv glemte Begivenheder. Hun blev ved med at tale, og han afbrød hende ikke.

»Ser Du, jeg forstaar mig jo slet ikke det allermindste paa alle Tallene, og det bryder jeg mig heller ikke om. Men Du kunde nok tale lidt med mig om Skolen. Saa kan Du

tro det vilde falde mig lettere Aften efter Aften at høre Jer snakke om alle Trapperne og Skorstenene og Staldene. Jeg kunde ikke lade være med at le ad Jer i Aften, da I sad og snakkede i Munden paa hinanden, hver om sit. Du vilde have Skolestuerne lidt større og fortalte Hasse dine Ideer i den Anledning; men imens sad han og flyttede Kjøkkentrappen lidt, sagde ja til Dine Forslag og meddelte Dig, at anden Sal i Sidehuset maatte have et bedre Kjøkken — Du indrømmede det, men Du maalte den store Foredragssal efter — og saadan blev I ved. Jeg er vis paa, ingen af Jer hørte, hvad den anden sagde. Tror Du Hasse interesserer sig det allermindste for Skolen og Arbejderne? Det maatte Du meget hellere tale med mig om.«

Han satte sig lige over for hende og saa paa hendes flittige Hænder.

»Det har Du paa en vis Maade Ret i, min Ven!« svarede han. »Men det ene hænger jo saa nøje sammen med det andet, og der kan ikke være Tale om at udelukke Hasse. Han er mig aldeles nødvendig! Jeg kan vanskelig finde en dygtigere Mand, end han er, og mangfoldige Ting, jeg ikke kan eller vil have med

at gjøre, gaar gjennem hans Hænder. Naturligvis tænker han mest paa Gevinsten; men hans og min Fordel falde sammen og det er just det gode ved Sagen. At vi saa hver udlægge det paa sin Maade, er jo i Grunden ligegyldigt.«

»Han er en inderlig ubehagelig Kavaller!« sagde Ellinor bestemt. »Alene hans evindelige »lille Frue!« er mig imod. Han er ufor-skammet-høflig fra det Øjeblik han kommer, og til han gaar.«

»Du maa ikke dømme ham for strængt. Kommissionærer er og bliver nu en Gang Kommissionærer; men jeg kan forsikre Dig for, han er ikke det værste Exemplar af Racen. Jeg havde nær bragt en Fyr herud i Aften, som er ti Gange værre.«

»Det var godt, Du ikke gjorde det!« svarede hun. »Jeg tvivler stærkt paa, jeg kunde været høflig imod ham.«

»Det er Du heller ikke mod Hasse, Ellinor!« sagde Arkitekten og flyttede sin Stol nærmere til hende. »Jeg vilde netop saa gjerne snakke med Dig derom. Du maa huske paa, at Forretningsforbindelser er noget ganske andet, end Selskabelighed og daglig

Omgang. Mangen en Gang er man nødt til at have at gjøre med Folk, man i Grunden ser ned paa og foragter; mange, mange Gange har jeg trykket snavsede Hænder, og min Haand er lige hvid endda. Hasse har Indflydelse i Bankerne, og han kjender mangfoldige Pengemænd. Jeg behøver grumme mange Penge til Bygningen, og dem er han netop Mand for at skaffe mig. Derfor maa vi ikke støde ham fra os. Tjen mig i at være lidt mere venlig mod ham for Fremtiden! Nu flytter han en af Dagene herud —«

»Herud!« raabte Ellinor og lod sit Sytøj falde i Skjødet. »Her i Huset?«

»Ja vist saa, han har lejet den ledige første Sal. Jeg véd jo godt, det ikke er Dig behageligt, men Du maa tage Dig sammen for min Skyld! ikke sandt min Pige? Vi kan ikke slippe for dem. Hasse er ærgjerrig, hans Kone har umaadelig fine Fornemmelser, de gjør os Visit og vi kommer til at bede dem en Gang eller to.«

Ellinor svarede ikke, men begyndte at sy med feberagtig Hast.

»Du vil more Dig over dem, Ellinor! det er morsomt at se inden for Døren hos saa-

danne Folk, og mens Du ler over deres latterlige Menage, glemmer Du efterhaanden Ubehagelighederne.«

Han blev ved med at snakke for hende og mindede hende om, at han jo hver Dag fik med simple, snavsede Arbejdere at gjøre, om da alt gik vel. Saa maatte hun ikke trække sig tilbage for dem; de var mangen en Gang mere værd, end Folk i Spidskjole og med Glacéhandsker. Men hun afviste bestemt Sammenligningen. Han maatte for hende gjerne fylde hele Huset med Daglejere, som kom lige fra deres ærlige, snavsede Arbejde og ikke gav sig ud for andet, end hvad de var. Det var noget ganske andet, end saadan en Kjæltring som Hasse. For hun var ganske vis paa, at han ikke var en ærlig Mand, og han skulde for Guds Skyld tage sig i Agt for at komme for dybt i med ham! Han indrømmede jo selv, at Kommissionæren ikke var fin, og det var rigtig kjedeligt, at han var saa nødvendig.

Ja, men det var han nu en Gang, forklarede Wissing, og hun maatte atter og atter huske paa, at hun ikke kunde sammenligne Forretningsverdenen med det rolige og fornemme

Liv i hendes Faders Villa. Professoren havde trukket sig tilbage fra Verden og sad derude paa Dosseringen og filosoferede. Saa kunde han lukke sin Dør, for hvad han ikke syntes om, men ganske anderledes var det jo med ham! han vilde jo kæmpe for sin Sag, saa maatte han da ogsaa tage Verden, som den var, og ikke sky at røre ved Snavset.

»Noget af det har Du vel nok Ret i,« sagde Ellinor tankefuld; »men jeg siger Dig i Forvejen, det bliver grumme svært for mig.«

Han blev ved med at tale og fremdrog tusende Exempler til Støtte for sin Paastand. Hun hørte i Tavshed efter og lovede at gjøre, hvad hun kunde. Saa greb han paa ny Passer og Lineal, men hun trak smilende Tegningen fra ham.

»Vil Du nu love mig én Ting?« spurgte hun. »Saa skal jeg til Gjengjæld forpligte mig til at være rigtig artig mod de snavsede Kammerater, Du bringer hjem med Dig.«

»Naa?«

»Vil Du rulle alt det Stads sammen og sætte det hen i den aller mørkeste Krog, Du kan finde, saa Du slet ikke mere kan se det? Og vil Du saa snakke med mig hele Aftenen?«

Hangjorde, som hun bad, og Ellinor trak en Lænestol hen til Kaminen.

»Nu sætter Herren sig der!« sagde hun muntert, »saa skal jeg sørge for ham i alle Maader.«

Hun hentede Kognak og Vand og stoppede ham en Pibe. Selv pakkede hun Sytøjet sammen og satte sig paa en Stol ved Siden af ham med Hænderne foldede i Skjødet.

»Du maa finde Dig i at høre lidt om min Husholdning,« sagde hun, idet hun lænede sig op til hans Skulder og saa tankefuld ind i Ilden.

Hendes Ansigt laa halvt i Skygge, men det forøgede kun den rolige Ynde, der var saa ejendommelig for det. Wissing bøjede sig ned over den hvide Pande og kyssede den ømt.

»Madam Jensen maa bort. Hun er en komplet Gris, forsikrer jeg Dig! Naar jeg ser efter, finder jeg Støv og Snavs i alle Krogene. Inde i Sovekammeret fandt jeg i Dag en hel Skarndyngge under Servanten. Jeg har ladet den ligge, til hun kommer igjen i Morgen, saa skal hun selv se den. Ja, jeg ved jo nok, Du holder paa hende, men det er mig en ren

Umulighed at faa mit Hus pænt, naar jeg ikke har bedre Hjælp. Vil Du gaa med ind i Sovekammeret, saa skal Du en Gang se?»

Han rystede smilende paa Hovedet og snoede hendes lange Haar om sine Hænder, mens han betragtede de fine regelmæssige Træk.

»Naa, ja, det er jo ogsaa det samme! Men til den første siger jeg hende op! Du kan for Resten ikke tro, hvor det piner mig, at jeg ikke kan faa det saa pænt, som jeg gjerne vilde. Det er frygtelig svært at styre et Hus, og jeg har jo aldrig lært det aller bitterste. Jeg tør slet ikke tænke paa, hvor meget jeg allerede har slaaet i Stykker. Din Lysestage gik da før.«

Hun pludrede videre, og han lyttede. Hendes Stemme lød som Musik i hans Øre, men Ordene gled ham forbi. Han tænkte, han følte Trang til at lette sit Hjærte, og da den hele lange Ulykkesfortegnelse var gennemgaaet, roste han hende for hendes Iver.

»Pas blot paa, det ikke tager Magten fra Dig, Ellinor! sagde han. »Det er kun de dumme Kvinder, der tror, at deres Arbejde er endt, naar Huset er i Orden. For bare Huslighed glemmer I somme Tider helt, at I

er Mennesker. Læser Du slet ikke mere? Jeg saa før til min store Glæde et Bind af Heine staa paa Hovedet i Bogskabet — det er vel Dig, der har været paa Spil, for Madam Jensen er da ikke —«

»Noget Menneske!« sagde Ellinor leende. »Jo, det er mig! Jeg tog fejl af Madam Mangor; men der stod ikke et Ord om Risbudding i Heine, og saa var vi to færdige med hinanden for den Gang.«

»Spiller Du ikke mere?« spurgte han.

»Kun meget lidt; der er ikke Tid til det, og saa kjeder det mig. Var Du her, saa vi kunde synge sammen som i gamle Dage, da Du kom til os paa Dosseringen, ja saa var det en anden Sag!«

»Kom lad os synge en Gang!« raabte han og sprang op. »Du husker nok den gamle Duet? Hent Noderne i en Fart, jeg har saadan en skrækkelig Lyst til at synge i Aften. Kom Hasse forbi og hørte det, vilde han da tro, jeg var det letsindigste Menneske under Solen. Synge Duetter før Prioriteterne er i Orden — naa da!«

Ellinor løb efter Noderne og satte sig ved Klaveret.

»Kan Du huske, vi skjændtes al Tid om den Takt der?« spurgte hun og pegede paa Bladet.

»Ja, vist, kan jeg det! Naar man er forelsket, gjør lidt Uenighed en Gang imellem godt. Er man først gift, er der ingen Fornøjelse ved at skjændes. Vi synger Takten ganske, som Du vil have det.«

»Nej,« svarede hun; »jeg tror i Grunden Du havde Ret! Den skal vist synges saadan, som Du mente.«

»Vist ikke!« sagde han bestemt. »Fruen har al Tid Ret! Nu begynder vi, ellers bliver det jo bare den gamle Historie om igjen.«

Hun lagde Noderne til Rette, og de begyndte.

Han.

Jeg beder Dig til Pinsefest
Skjøn Jomfru, i det grønne!
Nu Vaaren skal vor Længsel bedst
for Vintertaalmod lønne.
En Straale af dens Elskovsild
sig sniger til Dit Kammer;
men end i Kveld den luer mild
med hvide Liljeflammer.

Hun.

Min Kind har Elskov farvet rød,
i Længsel Hjærtet banker,

og Elskov volder Uskylds Død
bag Vaarens grønne Ranker.

Begge.

Hvor Uskylds hvide Liljer staa
jeg } med min { Ven tør aldrig gaa
hun } med sin { i Vaar med Elskovstanker.

Han

Nu luer Solen elskovsvarm
fra Himlens hvalte Bue.
Ak, ræk mig nu Din runde Arm,
saa flyer vi Solens Lue,
saa gaa vi — Liljerne forbi —
ad Havens dunkle Gange;
jeg kjender just en lønlig Sti,
hvor røde Roser prange.

Hun.

Jeg gruer for den Rose rød,
dens Duft min Vilje fanger,
den gjemmer Farer i sit Skjød
og Graad og bitter Anger.

Begge.

Saa mangan Pigelil jeg } saa
 hun }
bedrøvet hjem fra Lunden gaa,
hvor røde Roser pranger.

Hun.

Du tier? er din Elskov slukt?
End er der grønt i Lunden.

Se, nu har jeg min Dør oplukt,
og Elskovs Rose funden.
Nu er jeg Din! jeg kommer brat,
min Længsel bød mig ile!
En stjerneklar Septembersnat
Skal til vor Elskov smile.

Han.

Nej, det er Høst! snart nøgne staa
de ranke Bøgestammer.
Jeg beder Dig, Du blive maa,
skjøn Jomfru i Dit Kammer!

Begge.

Nu byder jeg dig } brat far vel!
han mig }
Den Rim, som faldt paa Vang i Kveld,
har slukt min } Elskovs Flammer!
hans }

Hun rejste sig op og lukkede Klaveret.
Wissing slog sin Arm om hendes Liv, og de
gik i nogen Tid tavse op og ned ad Gulvet.

»Jeg savner mine Blomster,« sagde hun
og stod stille foran Vinduet, hvor en Geranium
og et Par Pelargonier sukkede efter Sol og
Luft. »Gud véd, hvordan Fader har det?«

Han trak Rullegardinet i Vejret og saa
ud over de maanebelyste Tage.

»Savner Du ham meget?«

Det gjorde hun. Alle saadanne Tanker meldte sig, naar hun var alene. Saa tænkte hun baade paa sin Fader og paa Hanne og den rare Pastor Kvist og de faa trofaste Venner, der kom derude i Villaen. Det var jo ikke saa underligt endda! men hun var ganske vis paa, at det blev godt igjen, naar de tre Aar var gaaede. Og tre Aar var da ingen Evighed.

»Ja, hvis Du nu havde ventet, Ellinor? hvis Du havde talt med mig i Ny og Næ, og vi taalmodig havde biet de Aar med — saa havde Du ingen mistet, og saa var der ingen, der kunde sige det mindste paa Dig.«

»Nej, sagde hun langsomt og eftertænksomt. »Det har jeg naturligvis mange Gange sagt mig selv. Men jeg tror ikke jeg kunde holdt det ud. Saa maatte jeg da have rejst bort herfra og bleven borte hele Tiden, saa var jeg vel nok kommen over det. Men det kunde ikke blive ved med at gaa, som det gik. Du kan ikke tro, hvor det tog paa mig, naar Du fortalte mig om Ulykkerne i dit Hjem. Saa tænkte jeg: nu gaar det i Stykker, og han kommer og henter Dig. Og naar det saa ikke blev til noget, var jeg paa en Gang saa

glad og saa inderlig bedrøvet. Jeg var bleven syg deraf, kan jeg sige Dig! Nu har jeg taget mit Parti, og det har gjort mig meget roligere. En Gang imellem græder jeg lidt, men det faar min Ven aldrig at se, og det letter mit Hjærte. Og saa har jeg jo Dig.«

Rolig og sindig talte hun om den Kamp, hun førte i sit Hjærte, og vant som han var til hæftige Scener, tog han hendes Ro for Fred og glædede sig derover. Han spurgte hende, om hun aldrig havde mødt Professoren, naar hun gik ud. Nej, det havde hun ikke. Men forleden Dag var hun løbet lige paa Pastor Kvist, da hun drejede om et Gadehjørne. Han havde nikket venlig til hende, men hun skyndte sig naturligvis afsted; hun kunde mærke, at hun fik Vand i Øjnene, og det maatte han rigtig ikke se. Saa kunde han jo tro, at hun var ulykkelig, og det var saa langt langt fra. Hun var kun lidt vemodig en Gang imellem.

Ja, Wissing havde da heller ikke set noget til nogen af dem, siden den Dag, da Professoren havde vist ham Døren med haarde Ord.

»Du har aldrig fortalt mig, hvad Fader sagde til Dig?«

Arkitekten saa mørkt ned for sig og svarede efter en Pavse:

»Det maa Du saamænd godt vide! Han sagde: den Pige, der ofrer sin Kjærlighed alt, hun kan somme Tider være en ædel og højsindet Sjæl. Men den Mand, der tager mod Ofret, han er enten en Slyngel eller en Pjalt, som oftest begge Dele.«

»Det var stygge Ord!« sagde Ellinor og trykkede sit Hoved ind mod hans Bryst, »Men vi maa huske paa, at Fader var vred og bedrøvet.«

»Det var han!« sagde Wissing. »Og saa glemte han, at det er Elskovens skjønneste Egenskab og Aabenbarelse at hengive sig. Han glemte, at det netop er den rige Medgift, Kvinden har faaet af Livet, og at Kjærlighed fordrer Liv og Handling med uudslukkelig Trang.«

»Du siger jo dér omtrent det samme som Fader,« sagde hun lidt ømfindtlig.

Men han hørteslet ikke hendes Bemærkning.

»Se Ellinor!« udbrød han og pegede mod Vinduet. »Se en Gang ud over den slumrende By! Under hvert af de mange Tage bo de, Par om Par. Kun hvor der er to, er der Lykke!

Enkelte af dem har fundet, hvad de søgte, men for de fleste blev Bryllupsglæden til Sorg og Skuffelse. Alligevel blive de fleste af dem sammen. De maa være to, de skal være to, og de hjælper sig gjennem Livet, som de kan bedst. Skulde saa Du og jeg vente, til Døden maaske havde skilt os, eller til Sorg og Modgang havde graanet vort Haar og bleget vor Kind — Sorg og Modgang, som trykkede os i Knæ hver for sig, men som vi kunde baaret i Fællesskab?»

Hun nikkede til ham og trykkede hans Haand.

»Og alligevel,« sagde hun lidt efter, »falder jeg somme Tider paa saadan nogle underlige Tanker. Naar jeg passer mine Forretninger herhjemme, tørrer af og stiller op og tumler ude i Kjøkkenet, synes jeg, et Hjem har saadan noget underligt over sig, noget — ja, noget helligt, kan jeg gjerne kalde det for! Saa falder jeg somme Tider paa, at der mangler noget, og jeg bliver underlig beklemmt. Jeg tør ikke rigtig se Husguderne i Øjnene.«

Hun saa op til ham, som ventede hun Svar. Men han stirrede drømmende ud ad Vinduet og lod heller ikke til denne Gang at have

hørt hendes Ord. Saa lagde hun med et lille Suk Hovedet paa hans Skulder og drømte som han.

Det var ganske lyst udenfor. Maaneskinnet laa over den slumrende By og spillede længst ude paa Kallebodstrands Bølger. Alle Gavlene og Tagryggene og Skorstenene stod klart og skarpt mod den hvidblaa Himmel. Alle Vegne var der Fred. Ikke engang Lys og Skygge fandt nogen Anledning til at kæmpe om Herredømmet; de bredte sig hver paa sin Domæne, og deres Grænser var dragne efter strænge, matematiske Linier. Oppe paa en Kvist brændte der endnu et Lys, som skinnede svagt ud i Natten gennem et mørkerødt Gardin. Saa sluktes ogsaa det, og Kloken slog ét fra Kirketaarnet.

»Nu skal Du gaa til Køjs, min Ven!« sagde Wissing og rullede Gardinet ned. »Jeg har endnu Arbejde til en Times Tid eller to.«

Ellinor tændte hans Studerelampe og gjorde Stuen i Orden. Saa slukkede hun Hængelampen og gik ind i Sovekamret. Men hun kunde ikke falde i Søvn. Gjennem den aabne Dør smaasnakkede hun med ham, og han svarede med Enstavelserord. Men tilsidst be-

gyndte han at fortælle hende om Skolen. Han talte om, hvor mange Tilhørere der kunde rummes i hver Sal, om Lærerne, hvor vanskeligt det blev at faa fat paa nogen, der duede. Passeren havde han lagt fra sig og lænede sig tilbage i Stolen, mens han fortalte.

»Hvad tror Du egentlig, Din Fader vil sige til den Historie, naar Huset staar der?« spurgte han.

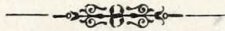
Han fik ikke noget Svar og tænkte, hun sov. Han vilde dog se efter og tog Lampen med derind. Men Sengen var tom. Døren ud til Køkkenet stod aaben, og da han vilde gaa derud for at se efter hende, hørte han, at hun huggede Brænde. Et Øjeblik efter stod hun paa Dørtrinet i sin lange, hvide Natkjole paa bare Fødder og nikkede til ham.

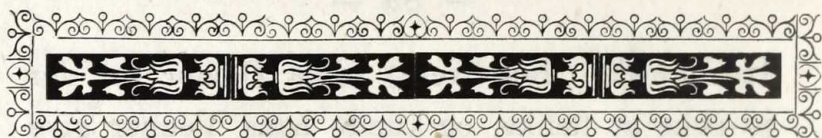
»Du maa undskylde!« sagde hun smilende.
»Jeg forsvandt midt under Dit Foredrag. Men Madam Jensen kan ikke gjøre ordentlig Ild paa, naar jeg ikke lægger det til Rette om Aftenen.«

Da han paa ny sad over sine Tegninger, tænkte han paa, at han maatte skaffe Ellinor nogen Omgang. Det gik ikke an, at hun gik her alene og fangede Griller under al den

Huslighed. Men hvem? Paa Damer var der jo ikke at tænke, og kunde hans Venner give ende det, hun manglede?

Det fik komme an paa en Prøve!

IV.

Be havde klistret Huse op paa faa Uger, og Husene faldt saa jævnlig ned igjen. De havde drevet en storartet Svindel med Byggeriet, og en Tidlang var intet vanskeligere for de uindviede, end at finde de virkelige Ejere til disse ny Ejendomme, der med deres Sandstenspuds og hele indre og ydre Elegance koketterede paa det kræftigste med det Lejlighed søgende Publikum. Mangen en fattig Mursvend stod i Vejviseren med en Stjerne ved sit Navn: han var Ejer af den store Ejendom i Maglebygade — en Underretning; der var lige nødvendig for Publikum

og for ham selv. Mangen stakkels Tosse kunde glæde sig ved samme Dekoration i Vejviseren. Han havde sat sine eneste ti tusende Kroner som sidste Prioritet i en af de smukke Kaserne; han var Ejer — indtil Berl. Tid. en Aftenstund fortalte, at Kasernen var solgt »efter Udlæg«.

Og en grumme stor Del af de smukke ny Huse bleve udlagte til Panthavereu. De var byggede paa den Beregning, at første, maaske ogsaa anden Ejer skulde ryge af Pinden; var det først skét, saa tog den forsigtige, højt ansete og hæderlige Pengemand, der ikke havde vovet sig et Skridt udenfor den gode Sikkerheds Grænser, Profitten hjem. Tossen tabte sine ti tusende Kroner og sluttede sig til den talrige Bataillon i Kjøbenhavn, der »véd, hvad det vil sige at bygge,« der tilbringer Resten af deres Liv med at trække Øjenbrynene i Vejret og ryste paa Hovedet, hver Gang et nyt Byggeforetagende kommer til deres Kundskab — hvis de da ikke vinder ti tusende ved sjette Trækning, for saa bygge de strax igjen. Eller de kjøber. Pengene staar saa rart sikkert i fast Ejendom, og ingen

som helst Forretning kan drives rigtig i Vejret, uden Manden har sin egen Ejendom.

Og desuden — det er jo virkelig bedre Tider nu. Se til Nr. 21 i Maglebygade: næppe er Stedet færdigt — at det er tørt, kan ingen i den hele vide Verden paastaa — før alle Lejlighederne er optagne. Der maa aabenbart være Trang til Lejligheder i Kjøbenhavn.

Vi køber altsaa og sætter paa ny de ti tusende derude paa Randen, hvor enhver erfaren Spekulant véd, at de er dødsdømte. Hvor kan man ogsaa vide, at en stor Del af de nye Huse i Begyndelsen af deres glimrende Tilværelse ere veritable Ladegaarde? Tilflugtssteder for de mangfoldige, nomadiserende Ladegaardsexistenser, der med Jubel flytte ind i et nyt Sted, hvor Vandet driver ned ad Væggene, bor der et Kvartal eller to for en ringe eller slet ingen Husleje og smilende fortæller den ny Ejer, der rolig har købt den velbeboede Ejendom, at hvis de virkelig skal betale Leje til kommende Flyttedag, saa maa de skam flytte! Deres Tilværelse er nu en Gang ikke indrettet paa den Slags Formaliteter. Vagabonderende Ladegaardsexistenser, der ikke eje en

Stol, men alligevel føre en ganske behagelig Tilværelse i den Tid de bo gratis, idet de spise gratis og drikke gratis, klæde sig gratis og kjøre gratis i Skoven med Venner og bekendte. Naar de flytte, efterlade de sig intet, uden en dyb Rynke i den nye Ejers Pande, samt diverse Plader paa halvtreds eller hundrede Kroner, som de med uforlignelig Virtuositet har slaaet Nabolavets Høker, Urtekræmmer, Skrædder o. s. v. Og man kan være forvisset om, at dette lystige Ladegaardslav har ikke saa faa Medlemmer, hvis Navne i sin Tid har pranget med en Stjerne i Vejviseren.

Naa — naar Hvedemyggen hærger Bondens Mark, og han ikke véd Raad mod den ødelæggende Landeplage, saa har allerede dens skaanselløse lille Parasit taget fat og virker i al Stilhed, til der ikke er mere for den at gjøre. Saadan gaar det al Tid og alle Vegne, og Parasiten optræder i tusende Forklædninger. Stundom kalder den sig Reaktion, stundom glødende Begejstring for Frihedens hellige Sag; stundom tvinger den Menneskeheden i Knæ for glemte Guders Altre, stundom sprænger den Klosterporte og jager Munke i Landflygtighed — *quand même!*

den er det sunde, røde Blod, der ruller i Menneskeslægtens Aarer, og hver Gang faar Bugt med Sygdommen.

Arkitekt Wissing havde kjøbt sin Ejendom i en Periode, hvor Publikum begyndte at faa Øjnene op for Svindelen. Man blev forsigtig og saa skjævt til ethvert betydeligt Foretagende. Et Par større Projekter var røgne i Lyset, et Par andre kvalte i Fødselen. Fornemmelig mødte man den Spekulation med Mistro, der hejsede en eller anden ideel Vimpel ovenover Kransen — den Krans, der angav, at man vel var kommen saa vidt, at der var al Grund til at tro, man ikke kom videre.

Og nu mødte man en Mand, der vilde bygge en Arbejderskole, en Mand, som meldte, at han med et drabeligt Hug vilde løse Socialismens Knude, og som vilde sætte hele sin Formue som Indsats.

Det var kjønt, og det var godt. Men hvem var den Mand? Ja, man vidste, at han i Løbet af en halv Snes Aar havde halveret sin Formue ved vanvittige Byggespekulationer.

Man vidste, at han var en urolig Aand, der forenede en grænseløs Selvtillid med en fabelagtig Mangel paa praktisk Sans. De, der kjendte ham bedst, saa ligesom Professor Hauff en lidt anløben Ærgjerrighed paa Bunden af Ideen, de andre — ja, de kjendte hans tidligere Dumheder og vidste, at hans Formue var halveret en Gang til ved Skilsmissen fra Konen.

Det var nu noget nær værre end det andet; dette med Skilsmissen. Vil man udrette noget, vil man til Vejrs paa Embedsstigen, vil man have Kredit — kort sagt, vil man frem i et vist lille Land paa den nordlige Halvkugle, saa maa man først og fremmest respektere, hvad der nu en Gang anses for Respekt værd. Det ligger jo snublende nær at antage, at en Mand, der har giftet sig med et daarligt Fruentimmer eller maaske selv været en daarlig Ægtemand — at han saadan i al Almindelighed er en snavs Fyr, der ikke kan være skikket til Samfundsstøtte.

Dertil kom nu, at Wissings Kone — uden at hun egentlig tænkte derover — solede sig i den almindelige Medfølelse, der blev hende til Del. Den dybe Sorg, hvori hun og Børnene

gik, erindrede stadig om Skandalen. Man stirrede med paatrængende Deltagelse paa dem, naar de viste sig paa Gaden; man diskuterede Skilsmisens økonomiske Side og var saa temmelig paa det rene med, at Konens Part af Formuen var anlagt i lidet heldige Papirer.

Og saa vidste man jo rigtignok det, der var meget værre! I Begyndelsen havde man hvisket om den store Skandale, men nu raabtes den ud paa alle Torve: Wissing levede sammen med et Fruentimmer, og det ikke et simpelt Kvindfolk, men Professor Hauffs Datter! Da Nyheden kom ud i Byen, promenerede man i klumpevis forbi Hauffs Villa ude paa Dosseringen. Man mente nu og da at kunne se den gamle Mand ved Vinduet, og man saa gennem Murene og blev var, hvordan han Dag og Nat gik op og ned ad Gulvet og vred sine Hænder i Fortvivlelse. Man fandt hurtig ud af, at det var Nemesis, der ramte Professoren, Himlens retfærdige Straf for hans letsindige Ungdomsliv og haardnakkede Vantro. Og Folk følte en betydelig og anerkjendelsesværdig Tilfredsstillelse over, at de dog her havde et rigtig lysende Exempel paa, hvordan Guds Vredes Lyn slaar ned i den raadne

Stamme. Som Bismag fulgte saa en lille uskyldig Glæde over, at Skjændselen havde ramt det mest eksklusive Hjem i Byen.

En skjøn Morgen saa nu fire—fem Personer, der gik forbi Villaen, Professoren stige til Vogns. De saa, hvor langsomt han gik, hvor indfaldne hans Kinder vare blevne. De saa gamle Hanne og Rejsekufferterne og alle de nedtrukne Persienser, og da de blev staaende og gloede paa Vognen, opfangede de et forbitret Blik fra den gamle Herre. Da saa Vognen var kjørt, og Nyheden fortalt, og da Folk selv havde været derude og forvisset sig om, at alt var lukket og slukket — saa glemte man Professoren.

Men Arkitekten glemte man ikke. Han havde haft god Grund til at holde sig rolig, indtil Glemselens Bølger havde udslettet de dybe Spor, han havde traadt i Bedene, eller til en anden havde budt Selskabet endnu mere. Men i Stedet derfor udfoldede han en Virksomhed, der drog alles Øjne hen paa ham.

Efter Hasses Raad var han allerede begyndt paa Arbejdet. De store Træer i Haven blev fældede, man begyndte saa smaat at grave Grunden ud og i en otte Dags Tid rullede

det ene Læs Mursten efter det andet ind paa Pladsen. Ja, Wissing tog endog fat paa selve Bygningen d. v. s. han opførte en særdeles smuk monumental Port, der efter faa Dages Forløb lyste ned ad Gaden med sin lueforgyldte Indskrift:

**Enhver skal have den Plads,
der tilkommer ham efter hans Evner.**

Folk stirrede paa Ordene og grinte af dem. Arbejderne paa Pladsen grinte af dem. De havde nu drevet omkring der nede i flere Dage og saadan for et Syns Skyld bestilt noget, eftersom der egentlig endnu ikke var det aller fjærneste at bestille. De tumlede lidt med Murstene, flyttede Bunkerne fra den ene Side af Pladsen til den anden, holdt uendelige Spisekvarterer og tog sig en solid Middagslur. Naturligvis kom de snart under Vejr med, at der var noget i Vejen og greb med største Fornøjelse Lejligheden til at slaa en Passiar af med en og anden, hvem Nysgjerrigheden drev ind ad den smukke Portal. Det blev en Adspredelse for Publikum at gaa ind og snakke med Arbejderne, og hvad Wissings

Byggehistorie ikke havde været paa Omtale før, det blev den nu.

Sagen var den, at man havde ondt ved at finde en Entreprenør. Hele Projektet oversteg utvivlsoomt Arkitektens nuværende pekuniære Evner, og Bygningernes Natur var efter den fastslaaede Plan af den Beskaffenhed, at ingen følte sig særlig fristet til at lægge Penge til. Wissing var saa overbevist om sine Dispositioners Fortrinlighed, at han ikke var til at formaa til den mindste Forandring. Indvendinger optog han som Fornærmelser; det ene Ord tog det andet, indtil Hentydninger til hans tidligere Uheld bragte hans Blod i Kog, saa han glemte sig selv og ragede totalt uklar med Folkene. I Begyndelsen havde man naturligvis henvendt sig til Byens første Haandværkere, men nu — et Fjerdingaar efter at de gamle Rønner var nedrevne, og Arbejdet paabegyndt — var man allerede kommen betydelig længere ned ad Stigen. Nu konfereredes der med Folk, som nok kunde have Lyst til Foretagendet, men som ikke selv havde Penge; skikkelige Folk, der til Dato havde holdt sig til mindre Forretninger, men hvem Udsigten til at gjøre et Coup blændede. De indsaa, det

var Knald og Fald, tøvede, betænkte sig og trak Tiden ud, indtil de sluttelig med et Suk sagde sig fra det hele. Blandt de lysthavende var der ogsaa Folk, som heller ingen Penge havde, men som brød sig Fanden om, hvor vidt det kunde gaa, eller de maatte stoppe paa Halvvejen. Folk, som byggede det ene Sted for at redde det andet, som bare vilde have Kontrakten skreven saadan, at de kunde plukke Bygherren og holde sig en eller anden Bagdør aaben, hvorefter de kunde absentere sig. De byggede ved Bankernes Hjælp. Men selv om en og anden Bank var kommen saa dybt i det med saadan en Mand, at den ikke ret vel kunde lade ham falde, saa turde den dog i alt Fald ikke indlade sig med Wissing, hvis Affærer efter almindelig Antagelse stod paa svage Fødder, og om hvem man under alle Omstændigheder vidste, at han var Mand for at faa en fortvivlet Ende ud af den bedste Begyndelse.

Saadan stod Sagerne, da Arkitekten og Hasse en Dag hen paa Foraaret sad i et Skur paa Byggepladsen og ventede paa en Entreprenør af den sidstnævnte Slags. Forhandlingerne var gaaede ret livlig; to eller tre

Konferencer hver Dag, det giver noget at bestille, og Hasse var rigtig i sit Es. Saa længe Forhandlingerne med de store Haandværksmestre stod paa, havde han ført en overordentlig passiv Tilværelse; men nu var man efter Haanden kommen ned til hans egne Folk, og dér kunde han være med.

I Dag havde de netop Kontrakten færdig, og naar Entreprenøren nu kom, skulde den skrives under. Saa ofte Wissing ogsaa var bleven skuffet før, saa lidt tvivlede han paa, at han denne Gang havde naaet Maalet. Det kunde heller ikke blive ved at gaa saadan; Grunden kostede en svær Mængde Penge for hver Dag, den laa hen, og han maatte langt hellere sælge, hvis han ikke inden kort Tid fik Sagen i Orden. Men denne Gang maatte det gaa; saa nær havde de aldrig før været. Og Arkitekten drog et lettende Suk ved Tanken om, at denne fortvivlede Periode skulde have Ende.

Imidlertid gik Tiden, og Hasse gav sig til at læse Kontrakten højt.

»Endvidere 1 større, ligeløbs. indstemmet Hovedtrappe med 2 Løb og 1 Repose, udvendigt Vangemaal 1 Al. 21“, Trinene af

2¹/₂/₁₂" Planke, Forvangerne af 2¹/₂/₁₁" do., Bagvangerne af 2/₁₁" do. med Hovedstykker af udsvejfet Tømmer eller sammenlimet Planke, Lysaabningen 1 Alen, med Stødtrin af ⁵/₈" Brædder, 1 Klodstrin, Haandliste af poleret Bøgetræ samt ru Forskalning og Fodlister. 67 Trin. 10,65 pr. Trin.

Endvidere 1 simpel Kjøkkentrappe med 1 Løb uden Repose —«

Kommissionæren saa hen til sin Tilhører, der sad og vippede paa en Planke og stirrede hen for sig med Haand under Kind. Derefter tog han sit Ur frem og rystede paa Hovedet.

»Hør, véd De hvad Hr. Arkitekt! nu er det halvanden Time over Tiden, og den Slyngel er her ikke endnu. Jeg vil være fordømt, om han kommer!«

Wissing saa op med et sløvt Blik.

»Det samme har jeg tænkt paa,« svarede han; »men jeg vil sige Dem noget Hasse, jeg begynder at blive træt af dette her! Dag ud og Dag ind gaar det ligedan. Alle vil de gjerne i Begyndelsen, men naar det kommer til Stykket, trækker de sig tilbage. Og hvad er det saa for Mennesker, jeg har at gjøre

med? Ikke et Ord, ikke en Billet, for at underrette mig derom! nej, de lader os sidde ganske rolig og vente. Jeg vil sælge Hasse, og det hurtigst muligt!«

»Det kan De al Tid gjøre, Hr. Arkitekt!« sagde Hasse opmuntrende. »Men det er ikke Tiden endnu. Der er mange Ting, vi maa prøve først, og jeg har været med til mere end ét Foretagende, der var nærmere ved at gaa i Stykker, end dette.«

»Naa — og saa gik det vel i Stykker?«

»Nej — det holdt, og det gjør dette med.«

Wissing svarede ikke, men rev Byggekontrakten fra ham. Han bladede den igjennem og knugede den derefter fast sammen i sin Haand. Længe blev de siddende uden at tale, mens Arkitekten slog Dokumenterne mod sit Knæ, Dask paa Dask, hurtigere og hurtigere som et Akkompagnement til hans bitre Tanker. Saa begyndte han at hamre løs paa Plankerne, men der lagde Hasse sig imellem. Han bad om at faa Kontrakten igjen; den havde dog kostet meget Arbejde og kunde lige saa godt bruges til den ene som til den anden.

Arkitekten gav ham den og gik sin Vej med et kort Farvel.

Ellinor var glad, da han kom saa tidlig hjem. Det var ikke sket i lange Tider, og netop i Dag havde hun følt sig mere end almindelig ensom og forladt. Og hun brød sig slet ikke om, at han var i daarligt Humør. Saa kunde hun jo snakke godt for ham og trøste ham og glatte Rynkerne i hans Pande.

Det varede nu imidlertid længe, inden hun fik Lejlighed dertil. Uden at mæle et Ord kastede han sig i en Stol og stirrede hen for sig, som om hun slet ikke var til. Men hvad gjorde saa det? Hun puslede stille om ham, stoppede hans Pibe, trak hans Støvler af og hjalp ham Morgenskoene paa. Saa satte hun sig hos ham ved Vinduet med sit Sytøj. En Gang imellem skottede hun hen til ham, om han dog ikke vilde begynde at snakke med hende? Men forresten hastede det slet ikke! hun kunde godt vente. Hun havde ham jo herhjemme for sig selv; om han saa ikke sagde et Ord hele Dagen, skulde hun være glad.

Hun lod Sytøjet falde i sit Skjød og saa ud af Vinduet.

Hvis det nu gik galt, og han al Tid blev hjemme hos hende? Han fik saamænd nok

noget at bestille, saa klog og dygtig han var. Men hvis han kunde være noget mere hjemme? Kunde han se ind i hende, saa vilde han blive bange, naar han opdagede, hvor meget hun led. Oftere og oftere havde hun saadan en løjerlig tør og tom Fornemmelse i Hovedet. Men det vilde være Synd at fortælle ham det, han havde saamænd nok at bære paa og skulde ikke plages med hendes smaa Sorger. I Dag var han her jo desuden, og saa var al Ting godt —

»Ellinor, Ellinor! jeg holder det ikke længer ud, det gaar i Stykker mellem Hænderne paa mig.«

Han var sprungen op af Stolen og for rundt i Stuen. Saa satte han sig paa Gulvet ved Siden af hende og skjulte Ansigtet i hendes Skjød.

»Stakkels, stakkels Du!« hviskede hun.
»Og jeg, som slet ikke kan hjælpe Dig!«

Men hun tog fejl, hvis hun troede, at hans Uheld havde gjort hans Hjærte blødt. I en Fart sprang han op og gik med sammenslyngede Arme og faste Skridt op og ned ad Gulvet. Nu brød det Uvejr løs, som hans Kone kjendte saa godt, men som Ellinor hidtil

kun havde set Glimt af. Det uskadelige Uvejr, der havde været saa uforstaaeligt for Konens jævne praktiske Forstand, og som i Virkeligheden kun behøvede et Par sympathetiske Vredesudbrud for at lægge sig.

Somme Tider kan man paa en lummer Sommerdag høre det tordne i alle Ender og Kanter. Luften er tyk og mørk, og af og til glimter Lynene. Men der kommer ingen Regn og intet Lynnedslag, og buldrer det end ganske antagelig løs, saa føler man sig dog rolig og fattet. Thi Uvejret maa være langt borte. Dér, hvor det er, er det vist skrækeligt, de Stakler, som er under det! Og taler man saa med Folk rundt omkring fra, saa ryster de paa Hovedet; de har ikke følt noget til det, men dér, hvor det var, maa det have været et forfærdeligt Vejr.

Saadan var det i Reglen med Wissings hæftige Vredesudbrud. Det ramte ingen; thi det var rettet mod Samfundet — Samfundet, den Dromedar, paa hvis Pukkel man kan tærse, saa meget man vil i sin egen Stue, men som hævner sig frygtelig, naar man stikker det med en Knappenaal derude paa Gaden.

Lige siden han begyndte sin mangeartede Virksomhed, havde disse Klager mod Samfundet bestandig lydt. Han var en sand Mester i at variere Themaet og blandede Ret og Uret, Sandhed og Misforstaaelser sammen til en saadan Lobescowse, at der skulde mere end en Fruentimmerforstand til at klare det altsammen fra hinanden. Ellinor hørte tavs paa hans Ordstrøm og indskød kun nu og da et Spørgsmaal.

Han havde søgt Hjælp alle mulige Vegne. Han havde været i Kultusministeriet, der laante Penge ud til Alverdens private Skolebestyrere, som fedede sig ved deres Forretning og for Resten gav Drengene Døden og Djævlens. Og hvad havde Ministeriet sagt? Nej, kort og godt nej. Han havde talt med Kontorchefer og Departementschefer og Fuld-mægtiger og med Ministeren selv, men kun faaet en Sludder for en Sladder. Man maatte have Garantier, sagde de; Staten kunde ikke give saa mange Penge paa det uvisse.

Garantier! kaldte de ikke det Garantier, at en Mand gav hele sin Formue hen til et Foretagende af almennyttig Interesse? Og det oven i Kjøbet en bygningskyndig Mand!

Naa, det havde de da ogsaa sagt deroppe, at Planen ikke forekom dem heldig; det blev for kostbart, var ikke økonomisk nok anlagt; man var bange for, det ikke kunde svare Regning. Han skulde da tro, han havde bedre Forstand paa de Dele end alle de juridiske Kandidater tilsammen, ikke at tale om hans Excellence selv, der havde tilbragt sin Tid med at træne Væddeløbere, indtil han fik Portefeullen. Saa havde en af dem ganske fint antydnet, at Bygherrens sociale og politiske Anskuelser egentlig ikke anbefalede ham til Understøttelse. Ja, dér laa naturligvis Knuden. Den gode Mand havde aabenbart rørt ved Tampen!

Og han kunde paa ingen Maade nægte, at han var grundig uenig med de høje Herrer deroppe. Men hvad gjorde saa det? Var der ikke Plads for forskellige Anskuelser i Landet? Kunde det skade, at han vovede sin Formue og sin Personlighed paa et storartet Forsøg? Var der mange, der turde det, eller var der ikke snarere Grund til at yde saadan en Mand en Haandsrækning? Der var dog intet umoralsk ved hans Foretagende.

Han blev ved, og Ellinor havde igjen taget fat paa sit Sytøj.

Sagde han umoralsk? jo det var nok netop det, der var! han var jo skilt fra Konen, og det fik han Lov at bøde for. Kunde han ikke mærke, hvordan hans formuende og formaaende Venner, hans egen rige Slægt, ganske og aldeles trak sig tilbage fra ham?

Det berørte Ellinor ubeskrivelig pinlig, naar han talte om, hvordan Skilsmissen atter og atter var en Hindring paa hans Vej. Han havde gjort det tit, og første Gang var Vreden nær blusset op i hende. Men hun betvang sig og fandt sig tavs i hans Hensynsløshed i det Kapitel. Blot bøjede hun Hovedet lidt dybere ned over Sytøjet, og den lille Kamp, hun hver Gang maatte bestaa for sig selv, gjorde, at hun overhørte en hel Del af hans hæftige Udgydelser.

Men da saa Farten var sagtnet lidt, og han paa ny havde sat sig i sin Stol, begyndte hun frygtsomt at sige ham imod.

»Sig mig nu en Gang min Ven!« sagde hun og satte sig hen ved Siden af ham.

»Kunde Du ikke selv tage Tingene paa en lidt anden Maade? Jeg mener naturligvis

ikke, Du skal handle mod Din Overbevisning, men, naar det nu en Gang er saadan, og Du mærker, Du ikke kan faa det anderledes, kunde Du saa ikke —«

Hun tav et Øjeblik, som om hun ledte efter Ord, og han saa spørgende paa hende. Men hun undveg hans Blik og glattede lidt forlegen paa sit Forklæde.

»Ser Du,« sagde hun og lagde sit Hoved paa hans Skulder, »jeg er jo en tosset én, at jeg vil give Dig Raad. Men Fa'er har saa tit talt paa samme Maade som Du. Han brugte saamænd mange Gange endnu stærkere Ord, men naar han saa havde talt lidt, saa føjede han al Tid til: det nytter nu ikke noget at snakke om det! vil man leve blandt Folk, saa maa man tage dem, som de er, og fire sig frem, ellers knækker man Halsen. Vil man det ikke, ja, saa maa man holde sig for sig selv og nøjes med at skjælde i sin egen Stue.«

Hun saa op paa ham, men den Gang var det ham, der saa bort.

»Det er let nok sagt!« svarede han afvisende; »men det er svært at tie til al den Løgn og alt det Vaas, man lever i. Gjør man det, saa bliver det uden videre opfattet,

som om man anerkjendte det og tog det for gode Varer.«

»Ja vell!« sagde hun ivrigere. »Men jeg tror heller ikke, det gjør saa meget, om Folk kjende ens Mening, naar man bare ikke al Tid kyler dem den i Ansigtet. Se nu f. Ex. forleden Dag, da Du gjorde den Mand, der var her, saa vred for alt det onde, Du sagde om Kristendommen. Det havde Du jo slet ikke behøvet!«

»Ja, ja min Pigel!« svarede han og rejste sig op. »Det kan godt være, der er noget sandt i, hvad Du siger. Men det er, som sagt, ikke saa let at udføre i Praxis. Folk kjender mig nu en Gang og maa tage mig, som jeg er; jeg kan ikke lade være med at tale om de Ting, der opfylder mig.«

Han blev endnu i nogen Tid ved at udbrede sig over Emnet, og hun tav. Ud paa Aftenen blev han i bedre Humør og talte mere end nogen Sinde før med hende om Skolen. Han udviklede hele sin Plan for hende og fortalte, at han allerede havde fundet flere Lærere. Der var f. Ex. hans gamle Ven Møller. Det var saadan en rigtig støt, solid Fyr, som Samfundet havde kastet Vrag

paa. Men han kunde bruge ham. Han maatte have nogle rolige, satte Folk imellem; selv skulde han nok repræsentere Begejstringen, men det gik ikke an at have for mange af den Slags. Saa vilde det hele komme til at mangle Grundighed, og det maatte da paa ingen Maade blive en Slags grundtvigiansk Højskole — al Respekt for dem for Resten, Gudbevares!

Han talte til hende om Saint Simons dejlige Ord, som stod over Porten: *À chacun selon sa capacité.* Var det ikke, som om der laa en gjenfødt og forynget Verden i den Linie? Var det ikke en Tanke, som kunde rive Folk med sig, en Tanke, som rummede alle Tiders Visdom, og som den simpleste Arbejder kunde fatte?

Hun blev varm ved hans Begejstring, og de havde saa hyggelig og rolig en Aften, som ikke i lange Tider. Da hun gik i Seng, sagde hun ham Tak derfor og bad ham en Gang imellem sidde saadan hjemme hos hende. Han lukkede hendes Mund med et Kys og lovede det af et oprigtigt Hjærte. —

Et Par Dage efter rejste Wissing bort. Han skulde besøge en Ven, der ejede en Gaard

ovre i Jylland og prøve paa, om han ikke hos ham kunde faa de manglende Penge. Ellinor var ganske alene en Ugestid; men da hendes Ensomhed allerede nærmede sig sin Ende, og hun hver Dag ventede ham hjem, fik hun uventet et Besøg.

Det var Pastor Kvist.

»Goddag lille Ellinor!« sagde han venlig og klappede hende paa Kinden. »Jeg tænkte, jeg vilde dog en Gang se op til Dig, og da jeg vidste, Du i disse Dage var alene, saa faldt det mig ind, at Du maaske ikke havde noget imod at se en gammel Ven.«

Han skubbede Galoscherne af og gik ind i Stuen, mens han lod, som om han ikke bemærkede hendes Tilbageholdenhed. Hun brød sit Hoved for at finde ud af, hvad der kunde være hans Hensigt med Besøget, og lavede sig til at tage alvorlig til Gjenmæle, hvis han skulde give sig til at angribe Wissing.

Men det lod slet ikke til at være Pastorens Hensigt. Han satte sig rolig og ugenert i en Stol og saa sig om i Stuen,

»Her bor Du rart,« sagde han, »og sikken en Udsigt! Men sig mig, savner Du ikke Dine Blomster?«

Hun nikkede og saa ufravendt paa ham.

»Jeg kunde tænke det. De var jo Dit halve Liv i gamle Dage. Forresten kan Du godt faa dem, jeg har Nøglen til Villaen. Ja, for Du har vel hørt, at Din Fa'er er rejst til Italien?«

Det havde hun ikke havt Anelse om, og Efterretningen greb hende stærkt. Det kneb for hende at holde Taarerne tilbage, og den Kamp, hun stred, gav hendes »Nej« en haard og ligegyldig Klang. Men Pastor Kvist var for god en Menneskekjender, til at han skulde lade sig skuffe deraf.

»Jo, han er saamænd saa! han syntes, han trængte til endnu en Gang at se de Egne, hvor han havde levet saa mange Aar af sit Liv, og saa rejste han. Forresten bad han mig bringe Dig en kjærlig Hilsen.«

Den gamle Præst gav sig pludselig til at beundre en Sofapude, og det var Ellinor ham meget taknemmelig for. Det var hende næsten ikke muligt at blive Herre over sin Bevægelse, skjønt han gjorde hvad han kunde; han snakkede op om løst og fast og saa slet ikke paa hende.

Men efterhaanden veg Smerten og Be-

vægelsen for en underlig dump Vrede mod Budbringeren. Hvad vilde han her? hvorfor gik han ikke lige til Sagen og begyndte at tale om Wissing? Der sad han, som om der slet ingen Ting var passeret i al den Tid! Hvorfor fór han ikke løs paa hende og holdt op med det Vaas?

Hun følte en stikkende Fornemmelse i Hjærtet og pressede Haanden fast mod sit Bryst. Tilsidst kunde hun ikke holde det ud længere, men begyndte selv at berøre den Sag, Kvist saa omhyggeligt havde undgaaet. Hun syntes selv, hendes Stemme lød saa underlig spøgelseagtig rolig, da hun spurgte ham ud om Faderen. Hun fik en underlig Fornemmelse af, at hun i Grunden sagde noget helt andet, end hun mente — men det fik ikke hjælp! hun kunde ikke sidde saadan overfor sin gamle Ven. Aa, gid han dog vilde gaa! hvorfor var han kommen? hvor var han dog ond imod hende!

— Jo, Kvist mente jo nok, hendes Fader havde taget sig det meget nær; men nu haabede de, Rejsen skulde gjøre ham rigtig godt. — Nej, raskere var han ikke; han var bleven noget ældre i den sidste Tid. — Aa,

det gik nok, Hanne var med; hun passede nok paa ham.

Haardere og haardere kneb det for Ellinor, og mere og mere irriterede lød hendes Ord. Pludselig gav hun sig til at rose Wissing i høje Toner. Han var saa mageløs god imod hende! han vidste ikke alt det gode, han vilde gjøre hende. Hun kunde ikke sige andet, end hun var glad over, hvad hun havde gjort. Det var dog mere værd end den hele Verden, at være sammen med den, man elsker. Og elsker man ret af Hjærtet, saa bryder man sig ikke om alle de tossede Vedtægter. Wissing havde gjort ret i at hæve sit Ægteskab. Ægteskabet var næsten al Tid en Løgn —

»Ja, mangel en Gang desto værre!« sagde Kvist rolig. »Men Gud ske Lov er der da ogsaa mange lykkelige Ægteskaher.«

Ja, det kunde saamænd gjerne være! men i Reglen var det Spidsborgere, der gik paa Akkord med Ideen. Hun kunde nævne mangfoldige, der havde brudt Baandet og først saa var blevne lykkelige. I Grunden brød hun sig slet ikke om at blive gift! Der var mere Rimelighed i, at man forlod hinanden, naar Kjærligheden er forbi. Der maatte være

noget forkert ved Ægteskabet. Hvordan kunde det ellers være at hverken Dante, eller Milton eller Shakespeare eller Dryden eller Byron havde kunnet finde sig deri? Det maatte man dog indrømme var et løjerligt Sammentræf, et Tilfælde, der saa ud som en Tanke.

Pastor Kvist gjorde Ende paa hendes nervøse Veltalenhed ved at rejse sig op og knappe sin Frakke.

»Du kan dine Klassikere, lille Ellinor!« sagde han med en næsten umærkelig Dirren i Stemmen. »Dit Citat er godt. Men pas lidt paa de Citater, de er farlige! Jeg kjender mere end en Menneskesjæl, der har bygget sit Liv paa dem. Saadan havde jeg en Gang en Ven, der citerede sig hele sit Liv igjennem. Det gik straalende, indtil han en Gang ved en højtidelig Lejlighed ikke kunde huske et Citat.«

»Og det var?«

»Da han døde!« svarede Kvist tørt. »Jeg har staaet ved adskillige Dødslejer i mine Dage. Hans var et af de uhyggeligste.«

Ellinor kneb Læberne sammen og saa vist paa ham.

Hvad mente han med den Bemærkning? Hun

havde hørt den Ytring om Ægteskabet af Wissing, og paa hans Tro skulde hun gladelig leve og dø. Vilde Gud, skulde hans Navn være det sidste Ord, der kom over hendes Læber.

»Forresten skal Du læse lidt mere af Thomas Moore. Han er værd at gjøre Bekjendtskab med og kunde muligen i ét og andet korrigere dine Anskuelser. Men Du maa huske paa, at i det Skrift, Du citerede, plaiderer han for en Ven, og saa siger man jo, som vi allesammen véd, stunddom lidt mere, end man mener.«

Nu forstod hun, at det var et Udfald mod Wissing, og vilde give et hæftigt Svar; men hun kunde ikke faa et Ord frem.

Da Pastor Kvist havde fundet sine Galoscher, bød han hende Farvel.

»Lev nu vel, min Ven! og trænger Du nogen Sinde til mig, saa kom Du kun.«

»Tak!« sagde Ellinor koldt. »Jeg har den Ven, jeg selv har valgt mig, og kommer aldrig til at trænge til nogen.«

»Det er et stort Ord, mit Barn!« svarede den gamle Præst sørgmodig. »Give Gud, vi andre kunde sige det samme.«

Saa gik han og lukkede Døren efter sig. Ude paa Trappen fór han med Haanden over Øjnene og stirrede et Øjeblik paa den Dør, der skilte ham fra hans Vens ulykkelige Datter. Og indenfor sank Ellinor sammen, som hvert Ledemod i hende var knust. Hun skjulte Ansigtet i sine Hænder og brast i en Graad, saa lidenskabelig — saa lidenskabelig som den Aften, hun flygtede fra sin Faders Hus. Hun lyttede efter den gamle Præsts Trin, da han langsomt og forsigtig gik ned ad Trappen. Hun strakte Haanden ud mod Laasen for at give ham et kjærligt Ord med til Faderen. Men Armen faldt ned igjen, og lidt efter kunde hun ikke længer høre Trinene. Saa var det for sent.

Hvordan vilde Verden se ud, hvis af og til i passende Øjeblikke en Dør sprang op af sig selv, en Mur pludselig faldt sammen? —

Den første Følelse, der blev Ellinor klart bevidst, var en forfærdelig Angst, for at Wissing skulde komme hjem i Dag. Hun følte, at hun ikke var et Skridt videre, end den Dag, da hun flyttede herhen, og saadan maatte han for alt i Verden ikke se hende! Hvad vilde

han ikke tænke om hende? hvad for en Pjalt maatte han ikke anse hende for!

Hun badede sit Ansigt i koldt Vand, ordnede sit Haar og prøvede paa at sysle med allehaande huslige Forretninger. Det gik ikke, og hun satte sig hen ved Vinduet og stirrede ud med Haand under Kind. Alt hvad hun saa gjorde, vendte hendes Tanker tilbage til den gamle Mand, der nu flakkede omkring, Gud véd hvor? jaget fra Hus og Hjem ved hendes Brøde! Hun foldede sine Hænder og bøjede sit Hoved dybt ned, mens Taare efter Taare faldt i hendes Skjød, milde, velgjørende Taarer, der lettede hendes Hjærte.

Det blev ganske mørkt, før hun skiftede Plads. Saa tændte hun Lampen og satte sig flittig til at sy.

Da hun gik i Seng, kom hun til at tænke paa Pastor Kvists Ord om Citatet. Hun kunde ikke blive den Tanke kvit, hvor meget hun saa anstrængte sig derfor. Hvad var der saa egentlig at spekulere over? Hvad var der i det, at han havde citeret Moore uden at sige det? Maaske havde han virkelig sagt det, og hun havde glemt det; hvad var det i det hele værd at tænke paa?

Men der blev en lille Braad tilbage i hendes Hjærte. Ikke at hun bevidst nærede nogen Mistanke til ham; men hvorfor skulde de andre tro, at han levede paa Citater? Langt om længe slog hun sig til Ro med den Beslutning, at hun vilde tale med ham selv derom.

Og saa lagde hun sit trætte Hoved paa Pudren, og stirrede ud i det klare Maanelys.

Hvad nyttede det, de talte ondt om ham! Ham, ved hvem hendes Sjæl hang med al den trofaste Kjærlighed, hun ejede; med en Hunds Kjærlighed, en Kvindes Kjærlighed! Hun havde givet ham alt — ak, havde hun dog mere at give ham!

Saa lagde hun sin Kind over paa hans Hovedpude og sov ind med Byrons dejlige Ord i Tankerne:

And now and then her eye to heaven is cast,
And then on the pale cheek her breast now warms
Pillow'd on her o'erflowing heart, which pants
With all it granted, and with all it grants.

V.

Aar Arkitekt Wissing i bitre Ord beklagede sig over, at Slægt og Venner trak sig tilbage fra ham som en Følge af Skilsmissen med Konen, saa var det egentlig ikke ganske korrékt. Sagen var den, at næsten al Omgang allerede forlængst var ophørt. Alle hans mandlige Slægtninge var solide, praktiske Folk, der drev deres betydelige Forretninger, saadan som andre praktiske Folk driver deres, benyttede forefaldende Konjunkturer, lagde Aar efter Aar Skilling til Skilling og var i det Hele brave, vel ansete Mennesker. Man kunde

bestandig finde dem paa Godgjørenheds-Listerne, en Gang imellem var en og anden af dem »paa Valg« til et eller andet, og ingen af dem kunde i sin vildeste Fantasi tænke sig Muligheden af, at han nogensinde skulde komme paa Kant med Samfundet.

Det syntes, som om alt det Fantasteri, Slægten kunde raade over, var koncentreret hos Wissing, og der var ikke en Gang blevet saa meget tilovers til de andre, at de kunde forstaa ham. De begreb ham aldeles ikke; men hver Gang Talen faldt paa ham og hans Planer, rystede de paa Hovedet og trak Øjenbrynene i Vejret — gymnastiske Bevægelser, der egentlig ikke bidrog til at styrke Arkitektens Kredit. Imidlertid var de dog ved enkelte højtidelige Lejligheder komne sammen med Familiens *bête noir*, der da blev behandlet med en Art medlidende Overlegenhed, som irriterede ham mere end noget andet og havde til Følge, at han ganske trak sig tilbage. Skilsmissen havde derfor hverken gjort fra eller til, uden for saa vidt en ældre Brøder, der blev betragtet som Familiens Overhoved, i en Skrivelse havde beklaget det forefaldne og ladet ham vide, at han ikke ønskede nogen

Omgang imellem dem, saa længe Wissing i den Grad satte sig ud over de simpleste Sømmelighedshensyn, at han levede aabenlyst sammen med et Fruentimmer, med hvem han ikke var gift.

Men uden Omgang kunde Arkitekten ikke være. Han havde da ogsaa dannet sig en ganske ejendommelig Vennekreds, der væsentlig bestod af Folk, som han havde fundet paa Kaféer og Restavrationer, hvor han i de sidste Aar af sit Ægteskab tilbragte største Delen af sin Tid. Bekjendtskabet var begyndt ved en Bajer og et Parti Billard — »denne ikke længer usædvanlige Vej«, ad hvilken mere og mindre værdifulde Venskaber saa hyppig sluttes. For Wissing havde hans Omgang nu imidlertid én ubestridelig Fordel: han var decideret Nr. 1 i Kredsen. Ikke blot var han den eneste, der ejede noget, men han var det bedste Hoved og — trods alt — den, der endnu stod sig bedst med Samfundet. Thi de aller fleste af hans Venner hørte til den Kategori, hvoraf en enkelt kan gaa an — flere taaler en Mand nødig i sit Bekjendtskab.

Der var gamle Overlærer Møller, der havde faaet sin Afsked paa Grund af en Kasse-

Historie. Differencen var dækket, og Sagen dysset ned, men Historien blev der.

Der var Hr. exam. jur. Gravenfeldt, forhenværende Underretssagfører i en Provinsby. Der var i sin Tid overgaaet ham en noget mislig Dom. Nogle mente, at hans forsvundne Fuldmægtig bar Skylden — Wissing troede det og turde sat sit Liv ind derpaa. Andre fandt, at det var uhyre hensynsfuldt af Fuldmægtigen, at han stak af; han sad nu trygt ovre i Amerika og led intet ondt ved, at den tilbageblevne Principal vred sine Hænder over hans Skurkestreger. Der var endog dem, der vilde vide, at det var bleven afgjort ved Lodtrækning, hvem der skulde forsvinde.

Saa var der pensioneret Præst Klaussen — han boede naturligvis paa Gamle Kongevej, hvor der er lige saa mange *Pastores emeriti*, som der forhaabentlig en Gang i Fremtiden kommer Brosten. Om ham gik der fæle Rygter. Men om hvem gaar der ikke det? sagde Arkitekten. Og lad der saa ogsaa ha' været lidt i Vejen med ham — paa Gejstligheden vogter alles Øjne. Lad saa den svinske Historie, der fortaltes, være sand — Præster er jo dog ogsaa Mennesker, og der er

ingen Grund til at dømme dem haardere, end andre, naar de en Gang glemmer, at de hverken maa have Kjød eller Blod. Nu var han Religionslærer i forskjellige Smaaskoler, talte aldrig om Theologi men hver halve Time om Moral.

Saa var der en Grosserer, som bar paa Vægten af tre grandiose Falliter, og som — hvad der var det værste — havde stillet sine Sager saa dumt, at han for hver Gang var bleven fattigere. Og saa var der adskillige unge Mennesker, som fandt sig tiltalte af den frie Tone i Arkitektens Hjem og derfor kom der tit og gjerne. De fleste af dem var i den Alder, hvor man ikke kan skjælne en Vittighed fra en Aandrighed, og Atmosphæren i Huset berusede dem aldeles. Nogle af dem havde ingen at gjøre Regnskab for deres Handlinger; andre kom der uden Forældrenes Viden eller mod deres Villie.

Alle disse Mennesker var langt hyppigere Gjæster i Wissings Hus efter Skilsmissen. De ældre — eller rettere de gamle — førte et Slags Klubliv hos deres Vært; de unge saa et Ideal i ham, en Mand, der kjækt havde brudt de Skranker, som de i al deres Grønhed

fandt saa utaalelige, skjønt de til Dato visselig ikke havde generet nogen af dem. Husets unge Værtinde, om hvis Forhold man selvfølgelig vidste fuld Besked, var kun en Tillokkelse mere. Hun var de unge Mænds Ideal — med en mere eller mindre ren Tilsetning alt efter deres Naturel; for de gamle var hun en yndig Blomst, som den gjæstfri Vært satte paa Bordet, en Oplivelse for Selskabet, endelig et lidt dristigt Lune af den ærede Arkitekt, som han selv maatte bære Konsekvenserne af. Det faldt selvfølgelig ingen af dem ind at bede hende hjem til sig. Alle havde de for deres respektive Fruer svoret paa, at hun var hans Husholderske og intet mere. Pastor Clausen havde med Behændighed strax fra første Færd lagt Situationen til Rette, som han ønskede den. Han var lidt døv, og som hos mange døve Folk var det snart lidt bedre, snart lidt værre med hans Øre. Da han første Gang havde set Ellinor, klappede han, som han plejede, længe hendes Haand mellem begge sine og bad hende styre Huset godt for deres prægtige Ven, Arkitekton. Naar de andre Gjæster mellem sig selv talte om Forholdet, var han

stokdøv, og da Prokuratoren en Gang i Ar-
rigskab brølede ham i Øret, at han ikke skulde
lade saa hellig, svarede han med Salvelse,
at han holdt sig fuldt og fast overbevist om
Forholdets fuldkomne Renhed. Paa den Maade
havde han garderet sin Præstekjole uden at
miste sin L'hombre og sin Toddy.

Da Ellinor første Gang saa hele Selskabet
samlet, blev hun overfaldet af en usigelig
Modbydelighed. Ganske vist havde hun set
de fleste af dem enkeltvis før; men da hun
havde dem saadan paa ét Brædt, gik der en
Praas op for hende, og hun fandt Situationen
temmelig uhyggelig. Og om ogsaa denne
Følelse fortog sig lidt i Aftenens Løb, saa
lagde hendes Tavshed og Tilbageholdenhed
dog en betydelig Dæmper paa Gemytligheden.

Men efterhaanden gik det over. Det
lykkedes Wissing at faa hende til at se denne
Samling forulykkede Existenser i et andet
Lys. Gradevis fik han hende til at glemme
deres forskjellige smaa Uheld og se dem —
først som »stakkels Folk« og saa som »for-
urettede Folk«. Hnn blev lidt efter lidt
smittet af det Had, der laa i Luften, og som
var saa ufarligt, fordi der i Bunden af Re-

olutionsmændenes Bevidsthed laa en mere eller mindre klar Fornemmelse af, at det var dem selv, der havde fejlet. Den Jesuitisme, hvormed Arkitekten gik frem, naar de talte sammen herom, var ham ganske ubevidst, og han var tilvisse i god Tro, naar han som sidste og afgjørende Argument slog fast, at Venerne, selv om de havde forsét sig, under alle Omstændigheder vare lige saa gode og rimeligvis bedre end de Tusender, der slap for Følgerne af deres Fejltrin. Paa alle hendes Indvendinger havde han hundrede Svar, og det var derfor ikke saa underligt, at hun efterhaanden ikke blot tav, men blev overbevist. Kun paa én af hendes Bemærkninger svarede han undvigende. Hun spurgte ham, om han blandt sine Venner ikke havde en eneste Mand? hun saa jo ikke andet end lutter gamle Folk og ganske unge Mennesker. Første Gang undveg han Spørgsmaalet, anden Gang blev han vred, og saa tav hun.

En Aften i Juni Maaned samledes de for sidste Gang i nogen Tid hos Arkitekten. De fleste af dem skulde paa Landet, og der var derfor al Udsigt til, at det vilde blive noget ensomt for Ellinor og Wissing. Imidlertid

var der én Omstændighed endnu, som gav denne Sammenkomst noget forud for de tidligere. Det var nemlig første Gang, der var Damer til Stede.

Det havde naturligvis været et stort Savn for Ellinor, at hun aldrig talte med dannede Kvinder. Vistnok kom der næsten lutter Herrer derude i Villaen; men hun havde dog den Gang haft et Par Veninder, og desuden — ja, hun kunde ikke rigtig forklare sig det selv, men hun savnede det mere her, end hjemme. Wissing havde et aabent Øje derfor, og nu havde han en Aften hos Overlærer Møller truffet to Damer, Moder og Datter, hvem han inviterede hjem. De tog mod Indbydelsen, og glad var han, da han kunde bringe hende den Efterretning. Hun tog imidlertid noget forbeholdent mod Budskabet; thi da hun ikke gjorde sig den ringeste Illusion med Hensyn til sin nuværende Stilling, vilde hun nok vide, hvad Slags Damer, det var. Ja, det var en Fru Petersen, der bestyrede en Privatundervisning for Pigebørn, og saa hendes tyveaarige Datter, der hjalp hende med Arbejdet. Det lød jo da efter lidt, mente hun, og ventede dem med Nysgjerrighed.

Men da de kom — meget sent — havde hun omtrent samme Fornemmelse, som første Gang, hun havde haft hele Selskabet samlet.

Fru Petersen var en rank, halvhundredaarig Dame, der havde konserveret sig godt. Hun mødte i raslende Silkekjole og mønstrede et Øjeblik sin Værtinde med sine skarpe, kloge Øjne, førend hun trak Munden i Lave til det behagelige Smil, der lod til bestandig at staa paa Stablen i Folderne paa hendes ganske regelmæssige Ansigt. Da Ellinor saa det Smil, var hun øjeblikkelig paa det rene med, at det prægtige sorte Haar og de snehvide Tænder ikke var de samme, som i sin Tid fangede salig Petersens Hjærte. Hun fik et saa overstrømmende falsk Indtryk af Institutbestyrerinden, at det gøs helt ned igjennem hende.

Og ikke stort bedre gik det med Datteren, hvem hun vendte sig til, da hun havde besvaret Moderens yderst venlige Tiltale. Den unge Pige var paa ingen Maade kjøn, og Ellinor fandt hende ved første Øjekast frastødende. Men hun havde hørt af Wissing, at hun plejede at gjøre Lykke, hvor hun kom, og da hun havde sét lidt paa hende, kunde

hun nok forstaa. hvori hendes Magt bestod. Hendes Figur var smuk og fyldig — lidt for fyldig, syntes Ellinor; over hendes Gang og Bevægelser var der en Art Boudoir-Mathed, der svarede til det tilslørede Blik i hendes Øjne og det lille, tvetydige Smil om hendes sanselige Mund. Hun mødte i stærkt ud-skaaren Kjole med Blomster paa Haaret, Skuldren, Barmen og hvor de ellers kunde anbringes.

Da de to Damer arriverede, sad Herrerne allerede ved deres L'hombreborde men gjorde naturligvis en Pavse. Ellinor flygtede ud i sit Køkken, saa snart det paa nogen Maade gik an, og derude fra kunde hun høre, hvor lystig det gik til inde i Stuerne. Det var aabenbart, at Damerne havde livet betydelig op; da Værtinden kom for at bede dem gaa til Bords, laa Kortene i Uorden paa Spillebordene, og hele Selskabet havde flokket sig om de to Stjærner. Ved Bordet steg Gemytligheden højere endnu, og Ellinor kom snart under Vejr med, at Damernes Nærværelse ikke just skulde hjælpe hende til at dæmpe den Konversation, der af og til havde saaret hende, naar den gik for langt over Stregen.

Selv forholdt hun sig tavs og følte sig trykket af Fruen, hvis skarpe Øjne næsten ikke veg fra hende. Hun kunde næppe tvinge sig til at svare venlig paa de sødladne Bemærkninger, Institutbestyrerinden henvendte til hende, og hun havde en sikker Fornemmelse af, at hun i Aften havde en Spion i sit Hus — i Morgen en Bagtalerske mere i Byen.

Men mere endnu end Moderen irriterede Datteren hende. Hun var saa »livlig«, at Ellinor i højeste Maade forargedes derover. Se nu den Maade, hvorpaa hun smed sig tilbage i sin Stol, kastede Nakken bag over og lo himmel højt i Vejret! eller naar hun slog en af Herrerne over Armen med sin Serviet, eller lod en af dem, nej, dem alle paa Rad snuse til Rosen paa hendes blottede Bryst! Ellinor slog sine Øjne ned og følte Rødmen brede sig over hendes Kind og Pande. Det var en Blanding af Vrede og Undseelse, hun følte: i Aften var hun ikke blandt jævne, ligefremme, udannede Mennesker, hun var ikke ene Dame i lystigt Herrelav — hun var i simpelt Selskab og det i sit eget Hus!

Det lod til, at L'hombren for den Aften var stillet ganske i Bero. Passiaren gik paa

det livligste, og mens Frøknens tumlede med de unge, holdt Fruen de ældre Herrer i Aande.

Hun havde en ganske ejendommelig Maade at servere Bysladder paa, den samme Frue, og andet talte hun ikke om. Men for en flygtig Betragtning saa det slet ikke ud som Sladder. Naar hun fortalte Skandalhistorier, blev de i hendes Mund oplysende Exempler paa et eller andet Problem, man netop drøftede, Bilag til de almeninteressante Overvejelser, Herrerne anstillede — og slet ikke andet. Det harmede Ellinor at høre paa, mens hun sad ganske rolig ved sit Sytøj, ligesom uden for det hele. Og det harmede hende mest at se, hvordan Wissing blev reven med. Kunde han dog ikke tage hende, for hvad hun var, den Sladdertaske, kunde han ikke se, at hun ligefrem sølede sig i Sladderens, han som hadede —

»Ja, det er Ulykken denne Leven over Evne!« udbød Fruen med et dybt Suk, mens hun fangede en Maske i sin Strikkestrømpe. »Prokuratoren har fuldkommen Ret i, hvad De siger. Gud fri os vel, vi kan jo alle fortælle Exempler derpaa. Det er saamænd ikke

længer siden end i Gaar, at jeg saa Fogdens Folk gaa ind til min Gjenbo, Fuldmægtig Jensen. Og da jeg saa sendte Pigen derover for at faa nærmere Besked — jeg er aldeles indtaget i Fru Jensens søde Ansigt, og det gjør mig saa forfærdelig ondt, naar der sker hende en Ulykke — kan De tænke Dem, saa er det for en Cigarregning paa tre hundrede Kroner! Ja, saa skrev de deres Fløjlsmöblement i det lille Kabinet og det store Gulvtæppe. Men der har vi paa ny et af de tusende Exempler paa, hvor letsindige Folk er i vore Dage.«

Ellinor saa over til sin Ven. Kunde han døje den Historie? Jo, han sad og nikkede bekræftende til Fruen. Men Prokuratoren fortalte sin Fuldmægtigs Historie om igjen som et nyt Exempel paa, hvordan Folk levede over Evne, og Overlærer Møller drog et dybt Suk, der betød saa meget som: jeg kan sige det samme som Du! men haardest er det dog, naar man som Du og jeg kommer i Fedtefadet, fordi andre leve over Evne. Det Suk havde han lagt sig til, efter at han havde faaet sin Afsked, og den eneste, der havde nogen Grund til at beklage sig over det, var

hans lille, forskræmte Hustru, hvem man uden videre supponerede, det gjaldt. Men hun beklagede sig aldrig, selv om Sukket lød i hendes Nærværelse; hun havde ikke til nogen Moders Sjæl fortalt, at det var Mandens Kortspil, der havde forstyrret Forholdene i Kassen, ikke fortalt til nogen Moders Sjæl, at det var hendes ugifte Søster, der havde dækket Skaden med alt, hvad hun ejede, og nu sled sig op som Lærerinde.

Ellinor havde ladet sit Sytøj falde og saa sig om i Kredsen. Hendes Øjne udvidede sig, og hun saa det hele som i et Klarsyn. Alle Wissings Argumenter til Fordel for Vennerne var udslettede af hendes Erindring. Hun saa dem, som de var, og blev greben af en pludselig Trang til at løbe fra det hele. Det var de to Damer, der havde aabnet hendes Øjne; det var, da hun saa Udslaget hos sit eget Kjøn, at hun blev klar over, hvor hun var. Men saa mødte hun Fru Petersens stikkende Blik, der hvilede paa hende, og hun slog sine Øjne ned. Saa blev hun for et Øjeblik klar over, hvad hun var. Var hun ikke akkurat stillet som de andre? Havde ikke ogsaa hun et saarligt Punkt, som hun maatte larme højt

for at skjule? Var det ikke bedst, at hun ligesom de andre gav sig til at skjælde løs paa Samfundet?

Efterhaanden drejede Samtalen sig hen paa Wissings Yndlingsthema. Grosserereren havde fortalt en Historie om en Kulhandel.

»Jeg bestiller hundrede Tønder Waleskul til min Fabrik, og da jeg maaler dem efter, finder jeg, at der kun er halvfems. Naturligvis stevner jeg Manden ind, og naturligvis holder han stift paa sine hundrede. Sagen gik et Par Gange for Forligelseskommissionen, og en Dag falder jeg s'gu paa at maale en Gang til. Min Sjæl og Salighed, om der ikke var de hundrede! Nu spør' jeg Dem, hvad skulde jeg gjøre? Hvis jeg i Retten havde fortalt, at jeg første Gang maalte fejl, saa havde jo Dommeren og Kulhandleren og hele Redeligheden troet, jeg var en Kjæltring, der var bleven bange for mit Snyderi paa Halvvejen. Nej, jeg sagde, at jeg ikke gad gjøre mere Vrøvl om den Bagatel. Jeg vidste, jeg havde Ret, men lad gaa! jeg gav mig og frafaldt min Fordring. Saa var naturligvis Sagen forbi, og Kulhandleren vel fornøjet. Ham kunde det være det samme, om han blev regnet for en

uærlig Mand, det brød han sig Fanden om, og derfor gjorde jeg ham ingen Fortræd; men for mig var Sagen af største Vigtighed.«

Atter sendte Ellinor sin Ven det bønligte Blik, der bad ham vogte sig og ikke pine hende saa grusomt. Men han saa det slet ikke. Tværtimod gav han Grossereren bestemt Medhold.

»Det er det jeg al Tid har sagt!« udbrød han med Iver. »Det er den gamle Historie med Regel og Undtagelse! Hver Gang en Mand føler med sig selv, at han i højeste Forstand har Retten paa sin Side, saa skal han kjækt springe over alle de smaalige Paragrapher, der er nødvendige for Gjennemsnitsmennesker men en blodig Synd mod dem, der se klart i Tingene. Gjør han det ikke, saa synder han, saa gjør han i Virkeligheden Uret og fortjener sin Skjæbne.«

De andre gav deres Bifald til Kjende, og han blev ved.

»Ude i Frederiksberg Have staar der paa hvert andet Træ, at man ikke maa afbryde Blomster og Grene. Det er klart, det maa der staa, det er nødvendigt. Men naar jeg nu er Botaniker, naar jeg nu bruger mine Evner

til at løse Gaaderne i Plantelivet, giver min Tid og min Kraft hen for at klare Mysterierne for mine Medmennesker — gjælder saa Forbudet for mig? Har jeg saa ikke Lov til at bryde en Blomst, naar jeg véd, den kan bringe mig nærmere til mit Maal?» —

I én Henseende var Ellinor glad for Damernes Nærværelse. Hun fik nemlig derved Lejlighed til at skjøtte sig selv. Der var egentlig kun to, der drog hende ind i Samtalen, eller paa hvis Opmærksomhed hun lagde Beslag.

Den ene var Pastor Claussen. Han havde i Aften som sædvanlig valgt sin Plads ved Siden af Husets Værtinde. En Gang imellem rørte — som sædvanlig — hans Fod distrait ved hendes, og ofte tog han hendes Haand, naar han salvesfuldt meddelte hende et eller andet. Prokuratoren, der af Naturen var ondskabsfuld og havde et Horn i Siden paa Præsten, hviskede til Møller, at hans Velærværdighed saa ud, som om han længtes mod den Tid, da Pærerne blev modne. Men Ellinor lagde slet ikke Mærke til ham.

Den anden, der ikke glemte hende, var den yngste af de unge, Student Funck. Han sad

i Aften, som han plejede, temmelig tavs i en Krog og betragtede Ellinor med sine store blaa Øjne. Hun var vant til den stumme Hyldest, han ydede hende, og reflekterede slet ikke derover. En Gang imellem nikkede hun venlig hen til ham, og han nikkede ivrig igjen. Af sig selv talte han aldrig til hende, men naar hun henvendte et Ord til ham, straaled hans Ansigt af Henrykkelse, og saa kunde han være livlig nok. Da hun nu i Aften sad saa forpint og ulykkelig mellem de andre, mødte hun pludselig hans Blik. Hun smilte og flyttede sig hen ved Siden af ham. De andre lagde næppe Mærke dertil undtagen Fru Petersen og Pastor Claussen, der satte et Ansigt op, omtrent som — for at bruge Prokuratorens Lignelse — Pærernes Modningstid var udsat paa det uvise.

Men de to — Ellinor og Funck — fik sig en ordentlig, fornuftig Passiar henne i Krogen. Han fortalte hende om sit Hjem, om sin Mo'er og sine Søstre, om den lille Bro'er, der var saa meget yngre end de andre og derfor blev saa forgudet af dem alle. Han fortalte om deres knappe Kaar, men hvordan de alle sammen hjalp til, og hvor gode Folk havde

været mod dem, siden Faderen døde. Ellinor lyttede med Øret bøjet hen imod ham, mens hendes Blik svævede rundt i Stuen. Og efterhaanden, som han fortalte, blev Stuen tom for hendes Øje, hun saa ingen og intet, det var, som om hun hørte en Symfoni midt i Knejpe-musiken. Højere og højere klang de rene, smukke Toner, indtil de ganske tog Magten fra den øredøvende, forvirrede Koncert, der havde pint hende hele Aftenen.

Men hun fik ikke længe Lov til at sidde i Fred, ikke længe nok for hende, og end mindre da for Studenten.

Frøken Petersen kom springende hen til hende og satte sig uden videre paa hendes Skjød.

»Ska' vi være paa Navn, hva'?'« spurgte hun med overstrømmende Hjærtelighed. »Jeg hedder Fanny, og jeg véd naturligvis, at De hedder Ellinor. Jeg kan ved Gud ikke være andet bekjendt, for alle de gale Mennesker vil være Dus med mig, og saa sagde jeg, for at slippe, at jeg da først vilde være paa Navn med Dem. Aa, sig Nej, hva'? Hører De, saa er De sød?«

Opfordringen blev ledsaget af Smil og et

Minespil, der ikke lod nogen Tvivl tilbage om, hvad Svar der ønskedes, og rundt om dem stod de unge Mænd hede i Hovederne af Punschen og opsatte paa at gaa saa vidt, det bare kunde lade sig gjøre, med »det søde Pigebarn,« de havde faaet fat paa i Aften.

Imidlertid slap Ellinor for Svar. Thi Rosen, der prydede »det søde Pigebarns« Bryst, fandt pludselig for godt at absentere sig. Formodentlig har den følt sig krænket ved alle de Næser, der i Aftenens Løb havde boret sig ned mellem dens Blade, der nu dryssede ned over Frøkenens Kjole og spredte sig paa Gulvet for hendes Fod.

»Min Rose!« skreg hun, og sprang op.

Herrerne sloges med hverandre for at samle Bladene op, og Ellinor listede sig ud.

Ude i Køkkenet betragtede hun alt det smudsige Porcellain, der stod dynget op. Madam Jensen var gaaet for længe siden, og Lampen var skruet ned, saa den kun døsigt belyste det hele. Der ser uhyggeligt ud i Køkkenet efter et Selskab. Alle disse Tallerkener med deres uappetitlige Levninger, disse Knive og Gafler og Brødbakker og Fade

og Thekopper — disse tømte Flasker — uh, det saa ækelt ud, mente Ellinor.

Og dog var det formodentlig saadant i ethvert Hjem. Men det stødte hende. Hun vilde hellere selv vaske det op, saa havde hun desuden noget at bestille og behøvede ikke at gaa ind i Stuen. Og der inde var meget, meget uhyggeligere!

Hun smøgede sine Ærmer i Vejret og begyndte paa Arbejdet. Hurtig og febrilsk skyllede hun den ene Tallerken efter den anden, tørrede dem af i Viskestykket og satte dem i Stabel.

Men det varede ikke længe, inden Tankerne tog Magten fra hende igjen. Hun lænede sig til Køkkenbordet og stirrede stift hen for sig.

Mon det gik lige saadan til i andre Hjem? f. Ex. hos Overlærer Møller? Mon saadan en Tøs som Fanny Petersen blev taalt der? Fandt Fru Møller og hendes Døtre sig i saadan en Omgang?

Eller mon —

Mon de var anderledes dér?

Mon de bød hende det, fordi hun ikke var gift?

Hendes Øjne skød Lyn, og hun rettede sig i Vejret.

Ja, saadan var det formodentlig fat! Men hvorfor værgede han hende ikke! Hans var jo dog Huset med Rette, om det end ikke var hendes. Og desuden gjaldt det jo om at vise, at der kunde skabes et Hjem uden Ægteskab. At han ikke kunde væрге hende mod Folkesnak og Fornærmelser der ude, det kunde hun saa godt forstaa. Men hvorfor holdt han ikke sit Hjem fri? Vilde han vise hende, at det var ugjærligt, at det hele havde været en Kimære, der —

Vilde han bringe hende til at fortryde, hvad hun havde gjort? Var han selv bleven smittet af de Mennesker?

Aa nej, nej! det var han ikke! det var urimeligt, men Gud fri og frelse hende fra det Kompagni! De Fruentimre maatte aldrig mere sætte deres Ben indenfor hendes Dør. Aldrig nogen Sinde! Men hvorfor kunde han ikke se, hvad det var for Folk? han var saa underlig forblindet. Hvorfor vilde han rokke hendes Tro til ham? hun kunde jo ikke andet end begynde at tvivle, naar hun saa dette her. Det var umulig andet. Tvivlen vilde

komme og tage Freden fra hendes Hjem, og hvad saa? Hvad skulde han med de Mennesker? Saa tusinde Gange hellere Hasse og hans Kammerater! dem kunde man da tage, for hvad de var, og de fulgte nu en Gang med Byggehistorien. Men hvad var hans Hensigt med dem der inde? hørte han ikke hvad de sagde, eller var det virkelig hans Alvor, naar han gav dem Ret? Var han beruset i Aften — store Gud! hun kunde miste Forstanden ved at tænke derpaa!

Hun hørte ikke, det bankede to—tre Gange paa Døren, ikke heller, at den endelig blev aabnet af Student Funck, der blev staaende paa Tærskelen og betragtede hende med den samme ærbødige Hyldest i sine Øjne som al Tid.

»Arkitekten bad mig kalde paa Dem, Frøken Hauff!«

Tak, hun skulde strax komme. I en Fart gjorde hun sig i Stand, smøgede sine Ærmer ned og saa sig i Spejlet, inden hun gik ind. Aa jo, hun syntes da selv, hun saa ret rolig ud, og hun havde en instinktmæssig Følelse af, at det gjaldt om at holde Ørene stive.

Udenfor Døren standsede hun et Øjeblik og trak Vejret. Der var næsten ganske stille

inde i Stuen, og da hun traadte ind, saa huu gjennem Tobaksrøgen hele Selskabet samlet om hendes Ven. Alle Kinder blussede og alle Øjne straaledede med den Glands, som kun den højeste Lykke og Begejstring — og saa Vinen er Mester for. Hun oversaa hele Situationen med ét eneste Blik, og i den Sindsstemning, hvori hun var, forekom den hende saare uhyggelig. Et Par af Herrerne havde knappet Vesten op for at faa lidt Luft, og Frøken Petersen viftede sig med sit Lommetørklæde, mens hun holdt en af de unge Kavallerer under Armen.

Ja, her var varmt, her trængte til frisk Luft, tænkte Ellinor og hendes Blik søgte mekanisk hen til Vinduet. Men hun fik snart andet at tænke paa.

Wissing gik hen imod hende med sit Glas i Haanden. Hans Øjne lyste af Begejstring, og han saa godt ud, som han stod der, med sit svære Skjæg og sin ranke, anselige Skikkelse. Men Ellinor saa det ikke og gjøs tilbage for hans Arm. Hun saa Vinen i hans Øje, og hun kunde mærke den i hans Aande. Bønlig strakte hun Haanden ud imod ham, men han sansede ingen Ting.

»Kom Ellinor! vi er ved at drikke en Skaal, og der maa Du være med. Vi taler om Regel og Undtagelse — en af de tusinde Former, hvorunder Tidens store Spørgsmaal melder sig. Og vi er enige om at forkaste enhver almindelig Løsning, enhver Ordning, der skal bringe alle de mange Hoveder under én Hat. Det duer ikke, fordi det er umuligt. Nej — *à chacun selon sa capacité!* Reglen for de mange, Undtagelsen for de faa, Baandet for de dumme og Frihedens Krone for de kloge! Nu vil vi drikke et Glas paa, at Undtagelsens Ret maa blive erkjendt og ingen længere vove at trykke den Brødens Stempel paa Panden! Og vi kan drikke den Skaal her, i dette Hus, hvor Du og jeg har vist Vejen, som Menneskeheden maa følge, om den vil frem til Fred og til Frelse. Vi, som har traadt al Taabelighed under Fødder og kjækt budt Dumheden Trods for at følge det store Kald, Naturen har nedlagt i vore Hjærter!«

Han drog hende til sig og raabte under hele Selskabets Jubel:

»En Skaal for hver den, der hævder Undtagelsens Ret til at leve!«

Men Ellinor sled sig med et uforstaaeligt

Udraab løs fra ham og løb ud af Stuen, førend nogen kunde hindre hende deri.

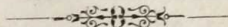
»Min Gud!« sagde Frøken Petersen med et dumt forbavset Udtryk i sit Ansigt. »Hvad var der i Vejen?«

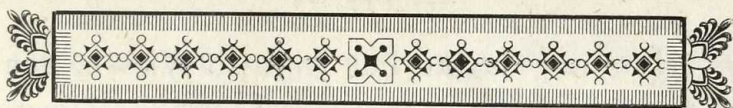
»Naturlig Undseelse, den bedste Pryd en Kvinde kan have,« svarede hendes Mama med et overmaade vakkert Blik i Katteøjnene. »Men nu maa vi nok hjem, mit Barn! Klokken er over tolv.«

Wissing var pludselig bleven tavs. Han gik ud for at tale med Ellinor, men hun havde lukket sig inde i Køkkenet og svarede ikke paa hans Kalden.

Det viste sig aldeles umuligt at sprede den Misstemning, Værtindens Flugt havde vakt, og Selskabet brød snart op. Paa Hjemvejen bemægtigede Pastor Clausen — der havde været døv under hele Scenen — sig Funcks Arm og talte sande og vægtige Ord om de Fristelser, unge Mennesker er udsatte for i vore Dage, hvisaarsag han raadede sin unge Ven til at studere Theologi.

Det spæger Kjøddet.

VI.

Lllinor fik Ret. De to Damer kom ikke mere i hendes Hus.

Men det holdt haardt. Wissing vilde anlægge den samme Maalestok paa dem, som paa de gamle Herrer, der dannede Kjærnen i hans Omgangskreds; men derom vilde hun ikke høre Tale. Her var hun sikker i sin Sag. Hun kjendte sit Kjøn, og paa hendes Rejser i Udlandet var hendes Dømmekraft, allerede inden hun blev voxen, modnet saa vidt, at hun uden Vanskelighed anbragte sit nye Bekjendtskab paa den Plads, der tilkom det.

Hun var maaske lidt fri i sit Væsen, den unge Pige, mente Wissing; men Herregud! man skulde da heller ikke være altfor snærpæ. Han var overbevist om, at hun var det godmodigste Menneske under Solen. Ellinor vilde slet ikke benægte det; men det var ikke det, der var Tale om, og hun forlangte mer end Godmodighed af en Kvinde, hun skulde omgaas. Og ikke nok med, at hun saa klart i det Forhold — den sanne Opfattelse af hans Venner, hun den ulykkelige Aften havde faaet, holdt sig uforandret, og alt, hvad han bad og besvor hende, var til ingen Nytte.

De blev trættende, disse lange Samtaler om den Sag. Efterhaanden fik han Troen i Hænde paa, at de var frugtesløse, og at Ulykken ikke stod til at ændre; men alligevel var det ham umuligt at lade den Fugl flyve. Han havde en instinktmæssig Fornemmelse af, at det vilde blive skjæbnesvangert for deres Forhold, hvis det ikke lykkedes ham at omstemme Ellinor. Uden at det var ham selv klart, var han angst for, at hans Magt over hende skulde briste ud af hans Haand, og derfor blev han ved med sine Overtalelser og alenlange Udviklinger. Han holdt sig i flere

Dage mere hjemme, end nogen Sinde før; men hendes Glæde derover blev fuldt opvejet af den frugtesløse Kamp, de førte med hinanden. Hendes Øje var aabent, og hun saa klart. Alt, hvad han sagde, faldt derfor til Jorden; men mens han lod sig rive hen under sit Forsvar for Vennerne, fæstnedes hendes Anelse om, at han selv var paa Veje til at drages ned til deres Niveau, og efterhaanden blev den til Vished. Thi naar en Kvinde med et klart Hoved én Gang har faaet Øjet op for Skjævheden i en Argumentation, saa holder hun mangel en Gang endnu fastere ved sin Mening, end en Mand vilde gjøre. Og hun har ogsaa mere at gaa efter: det Raab, hvormed hendes Forstand har vakt hendes Eftertanke, slutter sig paa det nøjeste til de lønlige Ord, Instinktets hvisker i hendes Hjærte.

Men Wissing forstod det ikke. Han var ganske ude af Stand til at foranstalte en nøgtern Undersøgelse af en Sag, og regnede aldrig med Fakta. Derfor blev han ved, og da intet andet hjalp, paakaldte han hendes Kjærlighed og bad hende for hans Skyld mildne sin Dom. Da han sagde det, sendte

hun ham et besynderligt Blik og svarede rolig:

»Er det Dig om at gjøre, at jeg skal være noget for dine Venner og — og dine Veninder, saa skal jeg prøve derpaa. Men jeg troede, det var Din Tanke, at de skulde være noget for mig, og det er umuligt.«

Saa blev han for første Gang vred og fortalte hende med haarde Ord, at han havde ventet noget mere af hende, at hun maatte se til at blive den Børnerthed kvit, om hun vilde være noget for ham og følge ham paa den Vej, han havde valgt sig. Hun bøjede Hovedet under Uvejret, græd ikke og svarede ikke, og da han havde raset ud, bad han hende med tusinde Ord og hede Kys om Forladelse. Hun var hans egen, trofaste, prægtige Pige, og hun maatte ikke tage sig det nær, om hans Hidsighed en Gang imellem løb af med ham. Han vidste saa godt, hvor meget hun havde ofret for hans Skyld, og det skulde han aldrig glemme! Hun maatte huske paa, hvad han havde gaaet igjennem i gamle Dage, det var svært for ham helt at slette de tolv ulykkelige Aar af sin Erindring; men han skulde gjøre, hvad han kunde, det vilde ogsaa nok lykkes

ham, og hun skulde blot bære lidt over med ham, naar han glemte hvad han skyldte hende. Vilde hun ikke det?

Jo, det vilde hun, og han fik Tilgivelsen, som han bad om. Dermed slog han sig til Ro; men anderledes gik det med hende.

Forretningerne tog igjen hele hans Tid, og hun blev paany meget alene. Men Ensomheden forekom hende ikke mere saa trykkende som før. Tit gik hun lange Ture ud ad den gamle Jærnbanevold og ad de ensomme, kun lidt bebyggede Sideveje paa Vesterbro, satte sig paa Voldskrænten og stirrede ud over Kallebodstrand uden Maal og Med for sin Tanke. Hun var kommen til et underlig dødt Punkt i sit Liv. Der var noget, der var bristet for hende, og som hun endnu ikke havde faaet erstattet. Hun tænkte paa sin Ven uden Vrede, uden Bebrejdelse; men hun syntes, der maatte ske en Forandring i en eller anden Retning, og saa længe hun ikke var klar over Maalet og Vejen, svømmede hendes Tanker som Bølgerne og Skyerne, svømmede som Ænderne derude, der gyngede op og ned og saa sig til alle Sider med deres dumme Øjne.

Til andre Tider blev hun liggende i Sengen

til højt op paa Formiddagen. Hun syntes ikke, hun havde noget at staa op efter; derfor lod hun Konen gaa, saa snart hun havde besørget Arbejdet og blev selv liggende. Hun læste ikke, men tænkte eller drømte, hvad det nu var, med Haand under Kind, og Blikket rettet mod Vinduet; eller hun laa paa Ryggen og stirrede tankeløst op i Loftet, fulgte Fluernes Kravlen og Summen, Skyggen af Gardinerne, som Vinden fra det aabne Vindue viftede frem og tilbage, eller det fine Støv, som Solstraalerne pøgede paa, naar de skjød gennem Rummet, og som forsvandt igjen, saa snart Skyggen lagde sig over Stuen.

Men under Tiden brast hun i lidenskabelig Graad, og efter saadanne Anfald stod hun hastig op og klædte sig paa, syslede hel febrilsk med sit Hus og søgte ligesom at bøde paa den Forsømmelighed, hun havde udvist de andre Dage. Men det varede al Tid kun kort. Han lagde jo slet ikke Mærke til hendes Omhu for Hjemmet; alle de tusinde Smaating, der var Udslag af lige saa mange kjærlige Tanker, undgik aldeles hans Opmærksomhed. Sjælden var han hjemme, og kom han, kastede han sig al Tid i en Stol og

stirrede hen for sig, eller satte sig ved sine Overslag og Beregninger. Han ofrede ikke en Tanke paa Hjemmet, hvorfor skulde hun saa blive ved med al den Huslighed?

Til med var den ham jo imod! —

Hun trængte i disse Dage til et eller andet ubestemt og ubestemmeligt. Hun syntes, der maatte ske noget, komme et eller andet ude fra, som tog hende under Armene og hragte hende paa ret Kjøl igjen. Eller, som bare sysselsatte hendes Tanker. Hun kunde da ikke blive ved at gaa saadan tanketom omkring, saa blev hun jo gal tilsidst!

Og det noget kom en skjøn Dag i Student Funcks Skikkelse.

Poul Funcks Kammerater fandt, han var en løjerlig Fyr. Det kunde heller ikke nægtes, at han var noget vanskelig at faa fat paa. Hos de fleste Mennesker vakte han uvilkaarlig Sympathi, og det skyldtes ikke mindst hans smukke høje Skikkelse og regelmæssige Ansigt med de store blaa Øjne. Der laa noget i de Øjne, mente man, og naar deres Ejermand sad tavs i en Krog og saa hen for sig, fik man virkelig ogsaa Indtrykket af en for saa ung en Mand ualmindelig Alvor. Men naar

han smilte og talte, gik det »dybe« bort; det veg for en hjærtelig, ærlig og trofast Venlighed, der i og for sig kunde være indtagende nok, men som jævnlig beredte en og anden romantisk ung Dame en lille Skuffelse. Og Alverdens unge Damer var indtagne i Funck. Han var en af Byens mest søgte Balkavallerer og paa ingen Maade ufølsom for den Yndest, han stod i hos det smukke Kjøen. Det kunde Kammeraterne altsammen forstaa, og hans naturlige Elskværdighed kvalte deres Misundelse i Fødselen. Han kunde være med som den gladeste blandt de glade i »Kisten« og de andre den første friske Ungdoms Kirkegaarde, og han ruttede rask væk med den ungdommelige Kraft, Naturen i rigt Maal havde skjænket ham. Men saa til andre Tider var den glade Balkavaller som helt forvandlet. Han henfaldt i tungsindige Grublerier og indlod sig paa religiøse Disputer, som i ingen Henseende vidnede om særlig Dybde eller Forstand, men som alligevel imponerede Kammeraterne. Ikke desto mindre gjorde de selvfølgelig Nar af ham, naar han var i det Lune, og saa trak han sig for en Uges Tid eller to tilbage i sin Skal, afslog alle Invitationer,

besluttede at opgive sit medicinske Studium for Theologien og gik to—tre Gange i Kirke hver Søndag.

Værre endnu blev det med ham, da han begyndte at komme hos Wissings. Hele Forholdet og Tonen i Arkitektens Hjem forvirrede ham. Af og til dristede han sig til at give sit Besyv med i Samtalen, og han tog da i Reglen den angrebne og foragtede Religions Parti — støttet ved smaa Nik fra Pastør Claussen, hvis Døvhed ellers destoværre hindrede ham i at tale den Kirkes Sag, der der gav ham Levebrød. Men efterhaanden gik han over til Fjendens Parti, vunden — ikke saa meget ved Wissings Grunde, som ved den Hensynsfuldhed, hvormed han al Tid diskuterede med unge Mennesker, og hvorved han saa let vandt deres Hjærter. Tilmed vaagnede der i hans Bryst en saare romantisk og uskyldig Kjærlighed til Ellinor, en Tilbøjelighed, der var saa ganske fri for egoistiske Bitanker, at den i Modsætning til de andres Kurmageri rørte den unge Husmoder og ikke syntes hende at rumme Gnist af Fare. Overfor Wissing stod Funck ubetinget beundrende; han havde aldrig truffet en Mand, som han,

og han var for det unge taagede Hoved Indbegrebet af al den ædle mandige Stræben, der væmmes ved Tidens Løgn og Humbug og kjækt griber om Søjlerne, uden at ængstes for, at Templet muligvis falder ned og knuser ham.

Ellinor selv saa ikke, at hendes ungdommelige Tilbeder var en af de mange, hvis Hoveder er for svage til at klare alt det gjærende og modstridende i Tiden, hvis Arm er for uøvet og for lidet muskelstærk til at kløve de stride Strømme. Hun saa intet andet i ham end den ærlige Sandhedssøger og saa frem for alt en Uskyldighed og Renhed, der stak i øjnefaldende af mod det Selskab, hvori hun mødte ham. Naar man selv er et Bytte for den rivende Strøm, tænker man ikke paa, at den Haand, man griber, muligen tilhører en Mand, der bliver reven med, til han en Dag slynges op paa et eller andet Skjær, hvor han tygger Drøv paa Stumperne af en brudt Tilværelse.

En Formiddag fik Ellinor Besøg af Funck. Hun var ikke staaet op endnu og blev lidt forbavset, da Madam Jensen meldte ham. Men i en Fart kom hun op, og det varede

ikke længe, inden de sad i en helt fornøjelig Passiar. Han fortalte hende, at han havde mødt Arkitekten nede paa Gaden og af ham faaet Opfordring til at gaa op, da Frøkenen vistnok kjedede sig. Hun svarede venlig, at han var velkommen og efterhaanden blev hun livligere og bedre tilpas. Da han gik, var hun i bedre Humør, end hun havde været i siden Selskabet. Hun syntes ligesom hun saa lidt lysere paa det hele, spillede lidt, læste lidt og sad flittig ved sit Sytøj, da Wissing kom hjem. Hun fortalte ham om Besøget, og han glædede sig over den gode Virkning, det havde havt paa hende. Han roste Student Funck i høje Toner og haabede, at han snart vilde komme igjen. Hun fik ham til at fortælle, hvad han vidste om den unge Mands Forhold, og de sad ligesaa fredelig og fornøjelig overfor hinanden, som i gamle Dage. Men han kunde ikke lade være med strax at udbytte hendes Glæde over Visiten og gav sig til at tale om den Sag, der laa dem imellem. Der kunde hun da selv sé, at der alligevel var noget ved de Mennesker; han vilde nok leve den Dag, da hun gav ham Ret og fortød den haarde Dom, hun havde fældet over dem.

Men hun standsede ham med et Blik.

»Det, jeg synes om hos Funck, er netop det, der skiller ham fra Dine andre Venner,« sagde hun rolig. »Ved ham er der intet, der skal skjules og lyves om til noget bedre.«

Han tvang sig til at tie og svarede, at det kunde jo ogsaa være det samme; det glædede ham, at Studenten faldt i hendes Smag, og han vilde, som sagt, haabe, at han snart kom igjen.

Det Haab gik i Opfyldelse. Funck kom snart igjen, og han kom tit igjen. Det var kun sjældent, han traf Wissing hjemme, skjønt han mødte paa alle Tider af Dagen, og han og Ellinor havde derfor uforstyrret Ro til deres lange Samtaler. Hans Tilbøjelighed for hende voxede for hver Dag — saadan som et stille romantisk, meningsløst Sværmeri kan voxe, selv om det ikke finder den ringeste Opmuntring. Det faldt ham ikke noget Øjeblik ind, at der kunde være noget urigtigt i, at de sad der alene, og hun — ja, hun tænkte vel en Gang imellem derover, men afviste Tanken med Bitterhed: det Begreb existerede jo slet ikke mere for hende!

Naturligvis betroede han hende sine smaa

Sorger og Bekymringer, og da de store kom, fik hun dem med. Der var ikke den Fold i hans Hjærte, hun jo kiggede i. Han fortalte hende om sit Studium, sine Ængstelser og Anfægtelser, og han var i denne Tid permanent anfægtet. Kammeraterne gik han af Vejen for; Ellinor var hans fortrolige, hans Kammerat, hans Sværmeri. Og da saa Forholdene i Hjemmet drog hans Tanker bort fra hans egen Person, tyede han igjen til hende og bad om Raad og Trøst. Han fortalte hende om sin Søsters Forlovelse, hvor daarligt Partiet var, og hvor stor Sorg det havde voldt deres Moder. Hun spurgte ham deltagende ud og fik at vide, hvordan hele Familien pressede paa for at faa den unge Pige til at hæve Forbindelsen. Søsteren var saa fortvivlet; hun vilde for enhver Pris holde fast ved sin Ven, men der var ingen, der holdt med hende, og det lykkelige lille Hjem var med ét forvandlet til et Sted, hvor der var lutter Graad og Uenighed.

Ellinor spurgte, om han da ikke holdt med hende.

Jo, det gjorde han rigtignok; men han

var jo saa ung, og der var naturligvis ingen, der brød sig om, hvad han sagde.

»Ja, da maa De styrke hende, det bedste De kan,« sagde Ellinor og foldede Hænderne i sit Skjød. »Tro De mig, for ingen Pris i Verden maa man svinge den, man holder af! Det vilde være fejt og ondt, det vilde hævne sig forfærdelig. Lad ham saa være saa daarlig en Mand, han vil — hvad gjør det altsammen, naar hun holder af ham?«

Nej, det mente han jo ogsaa, og han gjorde saamænd, hvad han kunde. Men de andre sagde alle sammen, at saa romantisk kunde man ikke se paa Forholdene her i Verden, og han var bange for, at hun til sidst gav efter.

»Saa holder hun heller ikke af ham,« sagde Ellinor bestemt.

Jo, det kunde Frøken Hauff lide paa, hun gjorde; men det var slet ikke saa let for en ganske ung Pige at staa fast, naar de alle var imod hende. Havde endda deres gamle Tante været hjemme! hun havde oplevet saa meget og lidt saa meget, og for hende havde de alle sammen stor Respekt. Og han var vis paa, at hun vilde holde med Søster. Men

nu var hun i Udlandet, og han var bange for, Søster skulde blive syg under alt dette.

Ellinor saa slet ikke paa ham, mens han fortalte, hun stirrede ud af Vinduet, ud over Tagene, og hendes Tanker var hos hende selv og hendes Ven, da hun varmere og varmere talte den unge Piges Sag. Det var jo noget ganske lignende med hende! Hun vidste jo ogsaa godt nu, at der var noget galt med Wissing, det skjulte hun slet ikke for sig selv, og hun kunde nu meget bedre forstaa, at hendes Fader i sin Tid havde forbudt hende at komme i hans Hus. Men skulde hun derfor svigte sin Ven? Hvad var Kjærligheden saa, naar den kun rakte til de gode Dage? hun syntes, at det, Funck havde fortalt hende om sin Søster, ligesom spredte de Taager, der havde hvilet over hendes Tanker de sidste Dage. Hun syntes, hun øjnede Vejen, hun skulde gaa for at redde sin Kjærlighed fra Forlis, og hun tænkte varmere paa Wissing, end hun længe havde gjort.

Men medens disse Tanker jog gennem hendes Hoved, talte hun ivrig med Funck om hans Søster, og da det ikke lod til, at hun kunde berolige ham og give ham godt

Mod, saa hun betænksomt ned for sig og sagde efter en Pavse:

»Nu skal jeg sige Dem noget, Funck! Jeg kan i Grunden tale med om de Dele, og jeg kunde maaske fortælle Deres Moder et og andet, som kunde bringe hende paa andre Tanker. Vil De som jeg, saa gaar jeg den Dag i Morgen til hende og taler Deres stakkels Søsters Sag.«

Hun saa op og mødte et saa ulykkeligt, forlegent og bedende Blik, at det fortalte hende alt, hvad hun behøvede at vide. Hendes Stemme dirrede af Vrede og hun knyttede sine Hænder, da hun bittert og haardt svarede paa hans tavse Bøn:

»Naa, saa De mener ikke, Ellinor Hauff kan se Deres Moder i Øjnene?«

Han var for ung til den Situation. Han ledte efter Ord, og Taarerne stod ham i Øjnene; men han fik ikke lang Tid til at tænke over, hvordan han skulde gjøre det godt igjen. Med ét sank hun sammen, og hendes Kraft var brudt; hun skjulte Ansigtet i sine Hænder og brast i en lidenskabelig Graad — for et Øjeblik. Saa rejste hun sig og sagde

med en underlig Blanding af Venlighed og Bitterhed i Stemmen:

»Det er bedst, De gaar Deres Vej, Funck! De har ingen Ting her at gjøre. De er ung og brav og uskyldig, De har et godt Hjem, en kjærlig Moder og gode, hæderlige Søkende. Hvad vil De her i et Hus som mit? Hos en Kvinde som mig, hvem hver Gadedreng kan pege Fingre af? Det er De for god til, hører De! De er for god til det! Sig Deres Søster, at hendes Graad bliver nok stillet igjen, at hun nok en Gang bliver glad paa ny, naar hun blot bliver ved med at være en ærlig Pige. Og sig hende saa, at den Besked fik de af Ellinor Hauff! Gaa saa Deres Vej, og kom aldrig mer igjen! Spørger De efter mig, saa nægter jeg mig hjemme!«

Han prøvede paa at gjøre Indvendinger, han bad og besvor hende, men hun svarede ham kort og koldt og brød sig tilsyneladende ikke om, at Taarerne strømmede ud af hans ærlige Øjne, da han bød hende far vel.

Saa gik han, og hele den næste Uge mødte han hver evige Dag ved hendes Dør; men den var hestandig lukket.

Ellinor faldt tilbage i den gamle Døs, kun

var den maaske lidt dybere, lidt fastere, lidt mere taareløs. Naar hun vaagnede op af sin Sløvhed, havde hun kun én Tanke: Slagen paa alle Kanter! vist hjem som den, hun var, et Væsen, med hvem ingen hæderlig Kvinde kunde have at gjøre. En, der var god nok til at slaa en ledig Time ihjæl for en enlig Mand, en, der kunde være god nok til Herreselskab! Hendes Raad, hendes Hjælp var god nok paa Afstand; men hun havde ikke en Gang Lov til at bringe Trøst til den, der led. Hun var befængt med Pest, og ingen kunde have med hende at gjøre, endogsaa hendes Deltagelse bragte Smitte.

Slagen paa alle Kanter! og det blot fordi hun ikke var gift.

Men det var som sagt kun i ny og næ, at den Ide trængte sig frem til hendes Bevidsthed, og først da der var gaaet nogen Tid begyndte hun for Alvor at vaagne op af Døsen. Hun gav sig da til at studere Wissing de faa Timer paa Dagen, hun var sammen med ham. Det var let at læse paa hans Ansigt, at det gik daarlig med Forretningen; de uheldige Spekulationer havde furet hans Pande og graaet hans Haar; de havde sløvet hans Blik og lagde

i den Grad Beslag paa hans Opmærksomhed, at han kun sjælden saa til den Side, hvor hun var. Somme Tider faldt hun paa Dag efter Dag at tælle de Ord og de Blik, han rettede til hende, og hun undrede sig egentlig slet ikke over, at hun i denne Tid saa godt som ikke existerede for ham. Hun ynkedes ved at se, hvor det tog paa ham, og hun længtes efter at komme til at tale med ham og trøste ham. Hun sad om Aftenen og betragtede ham, naar han regnede og regnede, og sukkede for sig selv med ham, naar han aldrig kunde faa det til at slaa til. Hun lukkede aldrig sit Øje om Aftenen, før han Kl. 2—3 træt og ødelagt kastede sig paa sin Seng, og hun laa mangen en Gang vaagen i timevis for at vogte paa hans urolige Søvn. Hun længtes imod ham med sit Legeme, med sin Sjæl, længtes i ét og alt, men turde aldrig give sin Længsel Udtryk. Hun elskede ham endnu saa hæftig som nogen Sinde før, men holdt med sygelig Haardnakkethed fast ved Tanken om, at hun i Grunden slet ikke havde Lov til at holde af ham. Hun var jo ikke hans Hustru, han kunde jo jage hende ud paa Gaden, hvad Dag han vilde, og selv

om han ikke gjorde det — og det gjorde han aldrig! — saa kunde der dog komme tusende Forhold, som vilde fjærne ham fra hendes Side. Han kunde blive syg, og hvad saa? Ja, saa kunde hans Brødre og Søstre komme og jage hans lille Pige bort med Skamme, uden at han kunde løfte sin Haand for at værge hende. Hun kunde slet ingen Ting gjøre! Hun var hans, hans med Liv og Sjæl, men han var ikke hendes.

Hun var jo ikke gift!

Saa faldt hun paa at gaa i Kirke. Ikke til Gudstjeneste om Søndagen; men hun løb i de nysgjerrige Sladresøstres Flok fra Bryllup til Bryllup. Hun satte sig nederst i Kirken med Sløret tæt for sit Ansigt og bøjede sig frem, for at intet Ord skulde undgaa hende. Hun gjentog Ritualets Ord for sig selv, sang Salmerne for sig selv eller havde en Fornemmelse, som om de blev sungne inden i hende, men der kom ingen Lyd over hendes Læber. Naar saa den hvidklædte Brud gik ud af Kirken, bøjede hun sig frem for at fange et Glimt af Undseelsens Rødme paa hendes Kind, en Straale af Lykkens Glans i hendes Øje. Og naar saa al Ting var forbi, og de

nysgjerrige sludrende og kritiserende puffede sig ud af Kirken, listede hun sig af Sted, aller bagerst i Rækken, mens Taarerne trillede ned ad hendes Kinderog klæbede Sløret fast til hendes Ansigt.

Hun var jo ikke gift!

Men det var ikke al Tid, hendes Smerte slog ud i Taarer, naar hun saadan pinte sig med at gaa fra Vielse til Vielse. Somme Tider kom Bitterheden til Gavns op i hende, og hun kunde da staa og raillere over Præstens Ord, over Salmerne og over Brudedefølget. Det var godt nok med al den Glæde og al den Pynt, godt nok med alle Præstens kjærlige og formanende Ord, godt nok med den Pagt, der blev sluttet i Jesu Navn — men hvem stod inde for, at det var andet end Ord alt sammen? Kunde alle de brogede Uniformer, al den Silke, den dejlige Kirkesang og Præstens betalte Ord, kunde alt det sikre Pagten og hindre, at den en skønne Dag brød sønder som Glas? Maaske den samme Præst, som nu erklærede de to for rette Ægtefolk at være og i Herrens Navn knyttede det Baand, som Mennesker ikke kunne løse — maaske han inden Aar og Dag maatte finde sig i at løse det samme Baand! Hvad betød det, at

han spurgte dem, om de nu havde beraadt sig med deres Hjærter, at de ogsaa vilde have den der stod hos dem, til Ægte?

Hun kunde vrænge Ritualet efter og ganske stille for sig selv le af Bryllupssalmernes Ord. Men saa kunde det ogsaa pludselig komme over hende som et dybt Suk, der truede med at sprænge hendes Bryst, tog Magten fra hendes Bitterhed og løste hendes Taarer:

»Gud give, det var mig! Gud give, det var mig! Hvordan det saa gik, og hvordan saa Enden blev! Gud give, det var mig!« —

En Dag, da hun gik fra Kirken, tog hun Vejen ud til den gamle Jærnbanevold, hvor hun ikke havde været i nogen Tid. Det var blevet temmelig sent, og hun havde først bestemt at gaa hjem for at lave til The, hvis Wissing skulde komme. Men hun var mere end almindelig bevæget i Aften, hun følte en stærk Trang til at gaa, og uden at gjøre sig videre Tanker derover vandrede hun rask af Sted i den kølige Septemberaften. Det var allerede begyndt at skumre lidt, og der var kun faa Folk paa Volden. Af og til vendte en og anden sig om og saa efter den

enlige Dame, der spaserede her; men det brød hun sig ikke om, hun havde gaaet her saa ofte og kjendte desuden ikke til Frygt.

Et Stykke nede ad Volden indhentede hun et Par Arbejdere, Mand og Kone, der gik til deres Hjem. Han lod til at være noget beruset, og de skjændtes heftig.

»Du kommer s'gu til at se at tjene lidt!« sagde Manden i en brutal Tone og ledsagede sin Opfordring med et Puf og en Syndflod af Eder. »Jeg kan ikke rende her og slide mig op for Dig og Børnene.«

»Hvad skal jeg gjøre!« klagede Konen; »jeg aser alt, jeg kan, men det, jeg tjener, ødelægger jo Dit fulde Svin for os.«

Manden antog pludselig en mere venskabelig Tone og sagde hikkende:

»Du kunde s'gu godt tjene noget, naar Du vilde, Mutter! Saa Du ikke, hvor den pæne Laban kiggede efter Dig før? Du ser, min Salighed, helt godt ud endnu, og naar Du bare var manerlig, kunde Du s'gu tjene en kjøen Skilling.«

Ellinor gyste ved det forfærdelige Svælg af Raahed, hun saa ned i. Hun vendte om for ikke at høre mere, svøbte sig tættere i sit

Shawl og satte sig helt nede paa Voldskrænten, hvor hun havde siddet saa tit og set ud over Vandet.

Hende vilde hun dog ikke bytte med, den stakkels Kone, som gik der henne med sin fulde Mand! Og dog var det en ærlig Kone, som maaske trods alt holdt af sin Husbond. Hvor var der dog megen Nød og Ulykke her i Verden! Den Smule, hun bar paa, var jo slet ingen Ting i Forhold til det hele. Der var vist mangfoldige stakkels uvidende Arbejdere, der ikke var bedre farne, end de to der gik.

Hun sprang op, greben af en pludselig Tanke.

Det var jo dem, Oluf arbejdede for, dem, for hvem han gav sin Formue! Det var jo for deres Skyld, hans Haar blev graat, og hans Pande furet, for deres Skyld, han ængstede sig, Nat efter Nat regnede og spekulerede. For deres Skyld, han glemte sin lille Pige! Og hvis hun nu hjalp ham dermed? Hun stod et Øjeblik og saa ned for sig, og det var, som om en usynlig Haand viste hende den Vej, hun skulde gaa. Der kom

Fred i hendes Hjærte, og i et Nu modnedes den Beslutning hos hende, at hun vilde tage Del i hans Gjærning — ikke saadan som tidligere spørge ham nu og da, ikke mere ærgre sig over hans Gnavenhed, men rigtig alvorlig og grundig tage fat og sætte sig ind i det alt sammen.

Hun gik hastig hjemad, mens hun overvejede, hvordan hun vilde bære sig ad.

Hvor var det dog en smuk Idé af ham, dette med Arbejderskolen! Det var en Tanke, som kun en stor Sjæl kunde undfange. Det var dog i Grunden naturligt, at en Mand, der syslede med den Slags Planer, ikke saadan i almindelig Forstand kunde være noget for sit Hjem, og hun var jo i Grunden ikke bedre end hans Kone, naar hun forlangte det af ham. Hun havde jo i Virkeligheden ikke vist den ringeste Interesse for hans Gjærning, men nu skulde det komme, nu skulde hun tage alvorlig fat og ikke lade sig skræmme af hans daarlige Humør. I Begyndelsen vilde han jo vel nok vise hende af, men hun skulde min Tro sætte sin Vilje igjennem og vise ham, at hun virkelig kunde udrette noget og være

ham til Nytte. En Kvindes Raad var saamænd aldrig at foragte.

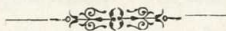
Saa glad og let om Hjærte havde hun ikke været i lang Tid, i Grunden ikke siden hun flyttede hjemme fra. Da hun let som en Fugl løb op af Trappen, tænkte hun i sit stille Sind, at hun ikke var slagen paa alle Kanter. Hun havde det bedste tilbage, det som hun strax burde forsøgt, men som hun i sin Taabelighed ikke havde givet Agt paa.

Wissing var kommen hjem og modtog hende just ikke paa det venligste.

»Hvor i Verden flakker Du om?« spurgte han vredt, »jeg har siddet her i over en Time og ventet paa Dig. Der er ikke gjort nogen Anstalt til The, og Madam Jensen er gaaet. Jeg har vaade Fødder, men kan ingen Strømper finde. Alt ligger hulter til bulter mellem hinanden, og man skulde virkelig ikke tro, her var nogen Husmoder i Huset.«

Det gav et lille Sæt i hende, og hun kom til at tænke paa, hvordan han før havde bebrejdet hende hendes Huslighed. Men hun tog sig i det og hjalp ham til Rette, mens han gnavede og skjældte. Han gik tidlig i

Seng; men hun blev oppe og sad ud paa Natten fordybet i de gaadefulde Papirer, der i Begyndelsen havde vakt hendes Skinsyge og forvoldt hende saa megen Sorg.

VII.

Hasse havde været nede paa Ejendommen til en Konference med sin Klient, der den Dag just var i ualmindelig daarligt Humør. Heller ikke Kommissionæren var i det bedste Lune, og det kom til en lille Rivning mellem dem. Hasse havde da faaet en kort og barsk Rivaf af Wissing, havde stukket den i Lommen og indskrænket sig til at forsvinde.

Med Stormskridt og alle Tegn paa dyb Indignation gik han op ad Gaden og svingede sin Stok saa udfordrende i Luften, at alle smaa Dreng, han mødte paa sin Vej, ærbødig

veg til Side. Men efterhaanden sagtnede han Farten, og henne paa Gadehjørnet blev han staaende i nogen Tid med Hænderne i Buxelommerne og spyttede eftertænksomt paa en Hund, der laa og soled sig paa det øverste af en Kjældertrappe.

Han kunde ikke rigtig blive klar over den Position, han burde indtage. Paa den ene Side var det indlysende, at han vilde tjene gode Penge, om det lykkedes ham at føre Foretagendet igjennem. Paa den anden Side var han fuldkommen paa det rene med sig selv om, at gik det ikke, saa skulde Bygherren flaa saa meget som muligt — i begge Fald var der Penge at tjene, men hvad var bedst? Han undervurderede paa ingen Maade Betydningen af Arkitektens Begejstring for Ideen. Selv forstod han aldeles ikke Hensigten med dette Arbejderlokale og ansaa, som han i et fortroligt Øjeblik udtrykte sig til en Kollega, Bygherren for et »Fjols«. Men det var i og for sig ganske ligegyldigt. Han vidste helt vel, at man paa Begejstringens Konto kan gennemføre betydelige Ting. En Gang havde han været med til at bygge en grundtvigsk Højskole. Skoleforstanderen havde ikke

ejet en rød Skilling, og dog var det lykkedes ham at vække Folks Interesse og skaffe Pengene til Veje. Det imponerede Hasse; han indsaa, at den ideale Begejstring er et Brækjærn, der stundom kan lukke Pungen op, og derfor vilde han paa ingen Maade nu lade dette Moment ude af Betragtning, skjønt det gjaldt ganske anderledes store Summer. Imidlertid faldt Wissings Mangel paa praktisk Sans ham for hver Dag mere i Øjnene og svækkede hans Tro paa et godt Resultat. Hans erfarne Blik opdagede hurtig, hvordan alt blev stillet paa Hovedet, og der var Øjeblikke, hvor han begyndte at tro, at hans Klient havde en Skrue løs. Lige fra det Øjeblik af, da han gjorde Arkitektens Bekjendtskab, havde han forstaaet, at der var forskellige krogede Veje, som Herren ikke godt selv kunde betræde, og som det derfor var Meningen, Tjeneren skulde gaa. Tidligere havde han ogsaa al Tid faaet fuld Sanktion, naar han saadan havde forstaaet halvkvædt Vise og handlet derefter; men i den sidste Tid var det blevet anderledes, og Forandringen daterede sig aabenbart fra den Tid, da Wissing var bleven skilt fra sin Kone. Under-

tiden var han bleven overfuset paa det groveste, naar han i Henhold til tidligere Erfaringer havde handlet efter bedste Skjøn, og denne pludselige Iver for at gaa lige til Værks bragte ham til at mistvivle om et heldigt Udfald af Spekulationen. Selv saa han udmærket godt, at den var Svindel og kun kunde føres igjennem paa Svindlermaner. Og saa til andre Tider kunde han faa paa Hovedet, fordi han undlod dette eller hint, som han i Gaar ikke maatte gjøre — det var snart umuligt at finde Rede i!

Det pinte Hasse, at han ikke kunde tage sit Parti. Den store usikre Gevinst — den lille sikre. Fru Hasse saa ham stundom om Natten sidde oprejst i Sengen med Hænderne foldede over Knæerne og stirre tankefuldt hen for sig. Hun saa ham synke hen i dybe Tanker ved Middagsbordet, han blev ordknap, vrissede ad hende, naar hun frittede ham ud, og drev det endog saa vidt, at han tilsyneladende ikke lod sig afficere det mindste, da hans bedre Halvdel en Dag fremkaldte et husligt Tordenvejr med tilhørende Regnskyl. Ja, ikke engang da Lynet i Form af Fruens Krøllepind for forbi hans Øre og knuste en

Karaffe og et Par Glas — ikke engang da kom han til sig selv og mindedes sine huslige Pligter.

»Blot rolig, min Putte!« sagde han uden at se paa sin Daphne. »Blot rolig! det kommer nok i Orden!«

Og med den Bemærkning gik han ud af Døren.

Det var for meget for Fru Hasse. Hun kom paa det rene med, at hun maatte gaa en anden Vej, om hun skulde have fat i det, der sysselsatte Mandens Tanker, og det skulde hun, det koste, hvad det koste vilde. Hun tog sine noget falmede Ynder til Hjælp, og Hassing kom nogle Gange for sent til Konferencerne, fordi han maatte krølle Fruens Toupé, der indtil Kl. 10 hver Formiddag hang sirlig og net paa Skabilkenhovedet foran Spejlet. Der blev ødslet med Smil og Kjærtegn, med Livretter og Omhyggelighed. De to voxne Døtre assisterede trolig, og den arme Mand maatte traske omkring i stegende Solhede med Tørklæde om Halsen: han kunde saa let forkjøle sig, og det vilde gjøre hans Putte saa gyselig ondt. Eller vilde han maaske gjøre sine Børn faderløse, sin Engel til Enke?

Nej, det vilde Hasse ikke. Han bandt Tørklædet om, og efter faa Dages Kampagne gav han tabt og indviede sin Hustru i alle sine Bekymringer.

Hun hørte opmærksom efter og faldt i dybe Tanker; men da Ægteparret om Aftenen gik til Sengs, var hun kommen til et foreløbigt Resultat.

»Du maa bede ham herved en Aften, lille Hasse! lad mig se paa ham og tale med ham, saa kan jeg bedre dømme om Tingene og give Dig et Raad. Gjør det hurtigst muligt, og tak saa Din Gud, at Du har en Kone, der kan hjælpe Dig, naar det kniber!«

Han lovede at gjøre, som hun bad, og lagde sig derefter til at sove. Men hans Engel laa vaagen og spekulerede. Da Manden begyndte at snorke, kneb hun ham i Armen og underrettede ham om, at han forstyrrede hende i hendes Betragtninger, og lidt efter Midnat ruskede hun ham vaagen for at afslutte Diskussionen.

»Du beder ham altsaa herved paa Torsdag, lille Hasse! Men én Ting vil jeg sige Dig: Tøjten, han bor hos, vil jeg ikke have med. Husk paa, vi har to uskyldige Pigebørn i

Huset. Desuden øjner jeg en Maade, hvorpaa Sagen maaske kan ordnes til alle Parters Tilfredshed.«

Fruen antydede ikke nærmere, i hvad Retning hendes Tanker gik, men indskrænkede sig til næste Morgen at paaminde Hasse om endelig strax at bringe Invitationen.

Da han efter en halv Times Forløb kom ned igjen, meldte han i en forceret oprømt Tone og med et ængsteligt Sideblik til Englen, at Invitationen var modtagen; de skulde begge have den Ære at komme.

»Begge!?» skreg Fru Hasse, og borte var Omhu og Kjærtegn og Kys — alt sammen veg for den gamle, vel bekjendte Omgangstone, der, saa længe Hasse kunde erindre, havde været den raadende i hans Hjem.

Imidlertid klarede han ganske godt for sig, og det lykkedes ham at overbevise sin Ægtehalvdal om, at der ikke var noget at gjøre ved den Ting. Arkitekten gik saamænd ikke derned uden hende; det havde han strax mærket, da han forebragte sit Ærinde, og saa var det dog bedre, at han havde taget sig fornuftig i Situationen. —

Det var egentlig ikke ofte, Familien Hasse

gjorde Tilberedelser til deres Selskaber. Stærke Kjødretter og stærke Drikkevarer — det var Spisesedlen, naar Herrens Venner eller Fruens Slægtninge besøgte den, og da hele Familien kunde rose sig af et godt Huld og en overordentlig livlig Ansigtifarve, var der al god Grund til at tro, at det forholdt sig paa lignende Maade med dens daglige Maaltider. Om Gulvet og Dugen var ren eller ej, om der var Orden i Stuen — det gjorde alle Dage mindre til Sagen. Men denne Gang blev der gjort en Undtagelse. Det var fint Besøg, man ventede, og for at indlede sin store Plan, der stadig stod hende i Hovedet, behøvede Fruen ikke blot et propert, men et komfortabelt Hjem. Der blev derfor skuret og skrubbet for oven og for neden; der blev lejet Gardiner og Porcellain og Gulvtæpper, og Hasse købte efter højere Ordre tre nye straalende Olietryksbilleder. Det ene forestillede en Kamp mellem en okkergul Løve og en citronfarvet Kongetiger, det andet en Beduin, der indhyllet i en umaadelig Burnus sprængte gjennem Ørkenen paa sin vælige Ganger med en Verden af Blodtørst, Mord og Rov i sine store mørke Øjne. Det tredje endelig præ-

senterede Billedet af en Ræv, hvis ene Forpote for Tiden befandt sig i en Rævesax — noget, der ikke hindrede Dyret i at betragte Beskueren med et fornøjet og svinepolisk Blik, der i høj Grad lindrede det tragiske i Situationen. Disse tre Kunstværker blev anbragte over Klaveret, og ovenover dem anbragte Hasse med Sans for det kunstnerisk virkningsfulde en gammel rusten Doublet, som han i sin Tid havde sét sig nødsaget til at modtage af en Debitor i Mangel af mere gangbar Mønt. Naar saa dertil kom en Raadyr-Tak, der i sin nuværende fornedrede Tilstand maatte bære en Kurv med Støvklude — saa var »Jagt-væggen« færdig, og ingen, der saa den, kunde være i Tvivl om, at der forud for Kommissionærens nuværende mere aandelige Beskjæftigelse var gaaet en lang og ærerig Nimrod-Periode.

Men over Sofaen ophængte Hasse et virkeligt Kunstværk. Det var et Oliemaleri, han skulde sælge for en fattig Maler, der en Gang havde hørt til de lovende, men som nu sad med Kone og fem forsultne Børn og ud-møntede sit Talent i Smaaskillinger til Fordel for en Porcellainsfabrik. Stykket var fra hans

bedste Periode; det tog sig godt ud, som det hang der, og Kommissionæren vidste god Besked med dets Værd.

»Hun er jo Datter af en Maler,« sagde han fornøjet; »hun vil vide at skjønne paa det. Maaske kjøber hun det.«

»Hun?« snærrede Fruen. »Jeg be'r Dig tænke paa ham og ham alene, og I med Tøse! ikke mere end simpel Høflighed mod hende! ikke mere! forstaar I?«

Tøsene forstod det, som de al Tid forstod deres Mama, der havde en egen indtrængende Maade at udtrykke sig paa, naar det skortede Tilhørerne paa Begreb.

»Og saa maa Du huske paa én Ting, lille Hassel« vedblev hans Kone, idet hun kastede et mønstrende Blik over Stuen. »Her er ingen Ting at sælge! ikke en Stump er tilfals for Guld. Det er det sikreste Tegn paa fine Folk: det er ligesom Fedtekommi alt sammen.« —

Wissing var ikke videre henrykt over Invitationen. Hans slette Lune blev for hver Dag værre; han skjældte og smældte over de mindste Bagateller og jagede Ellinor omkring saa efter det ene, saa efter det andet. Han

havde tabt Troen paa, at Foretagendet vilde lykkes for ham, og var opfyldt af Vrede mod alt og alle; men han talte ikke direkte derom, og naar han var hjemme, søgte han at slaa alle Forretningstanker af Hovedet. Men hans Bitterhed slog ud i en underlig Mistænk-somhed over for Ellinor. Han sad tavs i sin Stol uden at bestille noget, men fulgte hende med Øjnene, hvor hun gik. Han kunde ikke taale, hun læste eller spillede, men jog hende bestandig til Husgjerning, stillede urimelige Fordringer til personlig Opvartning og lønnede hende aldrig med et Smil eller en Tak. Han blev pylret med sit Helbred, fik tusende Ilde-befindender og bebrejdede hende Ligegyldighed, naar hun ikke hundrede Gange om Dagen spurgte, hvordan han havde det. Han kriti-serede og vragede hendes Mad, fandt Stuen uhyggelig og gav hende Grovheder, naar hun lod sit Sytøj ligge paa Bordet.

Men hun var væbnet til at bære det alt sammen. Den Beslutning, hun hin Aften paa Jærnbanevolden havde fattet, holdt hende oppe, fordi hun følte, at den var det eneste, der kunde redde hende. Hun gjorde sig fuld-kommen klar over, at et Hjem, som andre

Kvinder havde det, og som hun havde drømt om, fik hun aldrig; men hun var ogsaa fuldkommen paa det Rene med, at hun ikke vilde give tabt for det. Hun vilde have en Virksomhed, der kunde fylde hendes Tid og hendes Tanker, og som hun kunde dele med den, hun elskede. Alt hans Gnaveri, alle hans Klager over hendes Mangel paa Huslighed, tog hun for det, de virkelig var: Udslag af hans Fortvivlelse over den mislykkede Spekulation, og hun stolede paa, at det nok vilde blive godt igjen, naar Lykken begyndte at smile en Smule til ham. Somme Tider prøvede hun paa at jage hans daarlige Humør paa Flugt med en Spøg.

»Kan Du huske, hvor Du i gamle Dage var vred over min Huslighed?« spurgte hun smilende. »Den Gang rystede Du paa Hovedet, naar jeg foretrak Madam Mangor for Heine — hvad mener Du nu om den Ting? Men saadan er I Mænd! Naar Verden gaar jer imod, saa skjønner I først paa, at vi hygger og freder om Jer.«

Og skjønt han aldrig gik ind paa hendes Spøg, ofte svarede hende bittert og en Gang imellem brutalt, saa tabte hun dog ikke Modet.

Med en Kvindes utrættelige Flid tumlede hun i Smug med Akterne og Beregningerne, fast bestemt paa, at hun ikke vilde tale med ham derom, før hun til Bunds var inde i Sagen. Over Invitationen til Hasses blev hun hel fornøjet; den lille Mand kunde jo hjælpe hende til at forstaa et og andet, der endnu var hende uklart.

Men da hun talte med sin Ven om, at hun gjerne vilde derned og ikke havde det mindste mod Kommissionæren og hans Familie, da hun satte sig paa hans Knæ og spøgende gjorde Bod for sine tidligere haarde Udtalelser om Hasse, blev hun til sin store Forundring vist kort og uvenlig af. Hun spurgte ikke om Grunden, men spekulerede derover, uden at hun dog kom til noget Resultat. Hun kunde jo ikke vide, at Wissing var begyndt at fatte Nag til sin Forretningsfører. Han skjulte ikke for sig selv, at Ledelsen af Sagerne langsomt men sikkert gled over i Kommissionærens Haand, og han gruede for den Dag, da han vilde blive afhængig af Hasse og maatte finde sig i den Tone, han behagede at anslaa. Mangen en Gang overfusede han derfor sit Faktotum ligesom for at vise ham,

at han endnu var den raadende; men ved saadanne Lejligheder spejdede han ængstelig i Kommissionærens Ansigt efter et Tegn, der kunde fortælle ham, hvor nær den anden mente, de var ved Enden.

Og den forandrede Position, Arkitekten og Ellinor nu indtog overfor Hasse, viste sig tydelig, da de traadte ind i hans festlig smykkede Lejlighed. Det varede ikke længe, inden hun kom i livlig Samtale med Kommissionæren, medens Wissing modtog hans Velkomsthilsen temmelig kølig og hurtig vendte sig til Damerne. Baade Fruen og begge Frøknerne blev ganske bedaarede af hans Elskværdighed, og det i den Grad, at de fuldkommen glemte at vise Ellinor deres Unaade — indtil Fru Hasse blev opmærksom paa den Iver, hvormed hendes Mand konverserede Frøken Hauff. De begyndte med Maleriet over Sofaen, og Hasse var henrykt over hendes Beundring. Hun fortalte ham, at hun godt kjendte det, og en Gang havde sét Kunstneren hos sin Fader. Deltagende spurgte hun til ham, talte om, hvor betydelig et Talent han en Gang havde været, og beklagede ham, da hun hørte, hvor meget han havde

at kæmpe imod. Hasse var aldeles indtagen i hendes Venlighed og sagde ja og Amen til alt, hvad hun sagde. De kom til at tale om, hvor meget Talenter i Almindelighed maatte stride for at komme frem, og saa faldt Taleu ganske naturlig paa Wissing og hans Projekt. Hun talte med Begejstring om Planen og den Velsignelse, den vilde bringe, og den snu Kommissionær anslog øjeblikkelig de samme Strænge. Han udtrykte sig med saa stor Varme, at Ellinor lod sig narre og i sit Hjærte gjorde ham Afbigt. Og da saa Talen faldt paa den praktiske Side af Sagen, blev han for Alvor forbavset ved den Sagkundskab, hvormed hun udtrykte sig. Han gned sine Hænder af Henrykkelse, naar han saadan prøvende stak hende forskjellige Tal og Terminologier ud, og hun rolig og klart udviklede sin Anskuelse derom. Kommissionæren blev aldeles imponeret over hendes Viden og tænkte i sit stille Sind, at hun var Fanden til Fruentimmer, saadan som hun vidste Besked! man kunde jo tale med hende næsten ligesom med et bygningskyndigt Mandfolk. Han udtalte sig temmelig uforbeholdent om de uheldige Egenskaber hos Wissing, der lagde ham Hin-

dringer i Vejen, og den Maade, hvorpaa hun optog hans Bemærkninger, forøgede kun hans Beundring for hende.

Og medens han med stedse stigende Fornøjelse fordybede sig i Samtalen med Ellinor, lagde han slet ikke Mærke til de underlige Tegn og Gjæringer, hvormed hans Engel søgte at tildrage sig hans Opmærksomhed. Hun var paa ingen Maade fornøjet med det Konversationstalent, hendes Gemal udfoldede, og da hun saa Arkitekten godt i Gang med Pigebørnene, søgte hun paa alle Maader at faa fat i Hasse. Da han langt om længe forstod hendes Mening, vinkede han hende imidlertid utaalmodig af, og Englen vidste til sidst ikke rigtig, hvad hun skulde gjøre. Hun greb da til det sidste Middel og bad med en saa sukkersød Stemme og saa englelige Miner sin Mand komme lidt ud i Køkkenet, at Kommissionæren blev bange og adlød; han vidste nok, hvad den overdrevne Venlighed var Indledningen til.

»Er Du gal?« spurgte den vrede Frue, da Døren havde lukket sig mellem dem og Selskabet. »Kan Du ikke længer huske fra Næse til Mund? Har Dit Fæhoved glemt.

hvad vi aftalte? Er Du blød paa Pergamotten?»

Det faldt Hasse lidt vanskelig saadan paa en Studs at svare paa disse forskjellige mere eller mindre smagfulde Spørgsmaal, hvorfor han valgte at optræde med den Bestemthed, der sømmer sig for en Mand, som er Herre i sit Hus.

»Skab Dig ikke, min Putte!« sagde han med Værdighed. »Jeg ved nok, hvad jeg skylder mine Gjæster.«

Og dermed lagde han Haanden paa Laasen og aabnede Døren for at gjøre en Ende paa Samtalen. Men Engelen greb i en Fart fat i ham og trak ham tilbage, saa at Døren slog i paa ny. Og nu kunde man inde fra den anden Stue, hvor Ellinor og Wissing underholdt sig med Husets Døtre, uden Vanskelighed følge de forskjellige Faser, hvori Diskussionen indtraadte. Det var tydeligt, at Hasse ikke gav tabt endnu; thi Døren aabnedes af og til med et kraftigt Ryk. Men derpaa viste det sig, at Fruen ikke var mindre paa-staaelig; thi naar et Par uforstaaelige Ord, der imidlertid tydelig vidnede om den talendes altererede Sindsstemning, var slupne ind i

»Salonen«, saa lukkedes Døren igjen fuldt saa hurtig og kraftig, som den var bleven aabnet. Og efterhaanden blev Bestræbelserne for at aabne den ominøse Dør svagere og svagere, Duetten blev til en overordentlig skarpt pointeret Monolog, man hørte endnu blot en svag Puslen ved Laasen — »og saa blev alt tyst.«

Ellinor vidste ikke, hvad Uenigheden drejede sig om, men hun opfattede det pudsige i Situationen, og lige saadan gik det med Wissing. De sendte hinanden et forstaaende Smil og søgte ved en og anden spøgende Bemærkning at faa Lov til at give deres Latter frit Løb. Saa lo de, og Døtrene lo med; dem faldt det ikke ind, at Gjæsternes Lystighed havde noget med Papa og Mama at bestille: de var for vante til Situationen til at lægge Mærke til den. Men Lystigheden tæde ligesom noget op mellem de to Mennesker, og det var, som om de selv havde en Fornemmelse deraf. De lo tit og gjærne, naar de lo, saa de hinanden ind i Øjnene, og da Vært og Værtinde kom ind paa ny, fandt de Stemningen saa animeret, som vel kunde tænkes.

Resten af Aftenen lystrede Hasse Parolen og var temmelig tilbageholdende over for Ellinor. Men Skæbnen vilde, at hans bedre Halvdel endnu en Gang paa denne Dag skulde faa Aarsag til at beklage sig over sin Families Uforstand og Ulydighed.

Det var jo nemlig i Aften, hun skulde indlede sin store hemmelige Plan, der skulde klare alle Ærterne til gjensidig Tilfredshed, og til den Ende havde hun om Formiddagen anstillet en overmaade omhyggelig Mønstring af sine to voxne Døtre. Hun havde betragtet dem *en profil* og *en face*, underkastet deres Figurer, deres Hænder og Fødder en omhyggelig Undersøgelse, ligesom hun havde overvejet deres aandelige Egenskaber og Fuldkommenheder paa det nøjeste. Josephine var lidt for tyk, men Anna havde en umulig Næse; Anna havde gaaet med Malerkasse i tre Fjerdingaar, men Josephine havde uddannet sig paa samme Maade ved Hjælp af en Node-mappe. Der var meget, der talte *pro & contra*, og det var vanskeligt at træffe en Afgjørelse; men langt om længe bestemte Fruen sig for Josephine, og derefter indviede hun begge Pigebørnene i sin Plan. Da Gjæsterne

traadte ind af Døren, maatte de strax lægge Mærke til en iøjnefaldende Forskjel mellem Husets to Døtre: Josephine straaledede i alle Farver, medens Anna optraadte med en næsten pretentiøs Tarvelighed. Josephine udfoldede alle sine Talenter, Anna lod beskedent, som om hun ingen havde.

Men i Aftenens Løb blev Anna Askepot kjed af den Rolle, hun skulde spille. Hun antydede, at hun havde laant sine Smykker ud og sendte samtidig et meget sigende Blik til den gyldne Snog, som omslyngede hendes Søsters Hals. Hun gjorde det ene ligefremme Attentat paa Arkitekten efter det andet, og det netop, mens Josephine var i Færd med at binde og baste ham i sine Rosenlænker. Hun begyndte at tale med Sagkundskab om Malerier, og da et Lynblink fra den krænkede Mama standsede hende, kastede hun sig over Ellinor, hvem hun fandt »sød,« »yndig« o. s. v., og hvem hun konverserede saa rivende, som om hun ingen Sinde havde faaet Ordre til at tone den konventionelle Høfligheds Flag.

Det lod saaledes til, at en Del af Fruens Plan skulde mislykkes, og tilmed havde hun den Sorg at se, hvorledes Arkitekten, der nu

var bleven i godt Humør, vendte sig fra Josephine for at fordybe sig i en Samtale med Hasse og Ellinor. Men der var ingen, der bekymrede sig om den krænkedede Frue. Aftenen gik sin Gang, som om hun slet ikke havde været til og ikke havde lagt de kløgtigste Planer, og gennem al den Passiar spandt sig flere og flere fine Traade mellem Wissing og Ellinor, usynlige for de andre, men stærke nok til at bære den voxende Forstaaelse, som den lystige Latter havde vakt.

Og der kom mere at le af, og de lo — hemmelig eller aabenlyst under en Maske, som kun de to kunde gjennemskue.

De lo af Døtrenes Fortællinger om det eller det Selskab, de havde været med til, hvor de havde moret sig saa guddommelig; de lo af selve Fortællingen, og de lo, naar den pludselig stoppede i sin Fært ved et Punkt, der ikke mentes at ville forøge Festens Glans i Tilhørernes Øjne. De lo af Kommissionærens Iver for at skubbe et Invitationskort, der laa paa Bordet, frem, saa det faldt i Øjnene, og de lo, da han fortalte dem, at det var en Indbydelse fra Bank-

direktør Borch til at spise to Ænder, han havde skudt. Ellinor opdagede, at Indbydelsen var tre Aar gammel, telegraferede det til sin Ven, og saa lo de igjen.

Da de gik op, takkede de paa det hjærteligste for nydt Gjæstfrihed. Da Hasse lagde Shawlet om Ellinors Skuldre, bad hun ham sagte med et Haandtryk stole paa, at hun skulde gjøre, hvad hun kunde for at hjælpe paa Spekulationen, og den lille Mand glemte sin Engels Formaninger for at give Frøkenen et kraftigt Haandtryk og tre ivrige Nik tilbage.

Da Tordenvejret havde raset ud, og den ulydige Annas Øre modtaget et Par kraftige Paamindelser, sendte Fruen sit Afkom i Seng og indviede Kommissionæren i sin Plan.

»Naar han nu bliver kjed af det Fruentimmer, saa er der noget for os at gjøre! Jeg har bestemt mig for Josephine; hun er den, der bedst kan tumle med ham, og forresten bliver det Dig, der maa gjøre Udslaget. Det er jo klart, at det staar skidt med Byggehistorien, men naturligvis kan Du nok skaffe Penge, naar Du vil, og det gjælder Din egen Fordel. Saa klemmer Du ham dygtig, og lige

paa Slutningen gaar I paa Akkord med hinanden: Du hjælper Historien paa Fode igjen, og han ta'er Josephine. Saadan skal den Fløjte skjæres, men Du maa naturligtvis holde Ørene stive og ikke pjanke i det som i Aften. Man skulde saa'gu tro, det Kvindfolk havde fortroldet Dig.«

Hasse rystede paa Hovedet og saa medlidende paa sin Engel. Hun skulde bare ikke bilde sig ind, at Arkitekten løb fra Frøkenen; Josephine var en meget pæn Tøs, men den anden stak hende da rigtignok aldeles. Og desuden var det ikke noget at blande ind i Forretningssager.

Men Fruen blev ved sit.

»Du kjender ikke Dit eget skarnagtige Kjøn,« sagde hun ivrig. »Saa snart I har faaet, hvad I vil ha', saa god Nat Ægteskab! Nej, en Pige maa holde paa sig selv, ellers gaar det galt, og Du kan bande paa, han er kjed af hende, længe inden de tre Aar er gaaede. Følg Du bare mit Raad, og klem paa. Se at faa ham herved saa tit som muligt og helst alene. Til Efteraaret abonnerer vi i Theatret, og der kan han da ikke slæbe Fruentimmeret med. Nu har vi i Aften gjort

Begyndelsen, og det er allerede godt, selv om I har været nær ved at forkludre mig det hele ved Jeres Dumheder.« —

Det lod virkelig til, Fruens Paastand om, at Selskabet virkelig havde gjort noget godt var sand. Oppe i deres Lejlighed gik Ellinor og Wissing frem og tilbage med hinanden om Livet. De vilde ikke tænde Lys, men lukkede Dørene op og gik rundt i alle Stuerne. Den Smule Lysskjær, der faldt ind fra Gaden, var ikke nok til at se ved; hvert Øjeblik løb de paa en Stol eller et Bord, men saa lo de blot og skubbede det af Vejen, for at de kunde faa mere Plads. De talte om Selskabet og lo om igjen af alle de pudsige Ting, der var sket. Og da saa det Stof var udtømt, blev de ved at gaa nogen Tid i Tavshed. En Gang imellem gav en af dem sig pludselig til at le ved Tanken om et eller andet der nede fra, og saa gav de sig til at tale derom nok en Gang. Om han kunde huske det? om han havde lagt Mærke til det?

Siden blev de alvorlige, og Ellinor fortalte ham, hvordan hun ganske hemmelig havde sat sig ind i Forretningerne; hvordan hun var bleven helt begejstret over hans Idé

og bad ham om, at han da endelig maatte lade hende være med og tale med hende om al Ting. Og da han saa bedrøvet fortalte hende, at han ikke mere havde noget Haab om at føre Sagen igjennem, fik han at vide, at det vidste hun ogsaa god Besked med. Hun havde talt med Hasse, og hun havde besluttet, at hun vilde skrive til sin Fader og bede ham give dem en lille Hjælp. Det var jo ikke saa forskrækkelig meget, der manglede, og han havde jo Raad til det. Hun var vis paa, at han ikke vilde nægte hende Hjælp, naar hun bad rigtig bønlig derom.

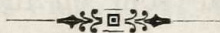
Wissing greb den Idé med et jublende Raab, som en skibbruden griber en Planke. Han havde jo nok tænkt selv derpaa, men ikke vovet at sige det til hende. Og alt som de talte derom, fik han nyt Mod og sikkert Haab endnu en Gang. Han overøste hende med Kjærtegn og kjærlige Ord, og skjønt hun nok syntes, at han ikke slet saa let og rask burde taget imod hendes Tilbud, jog hun dog strax den Tanke paa Flugt og var glad med ham.

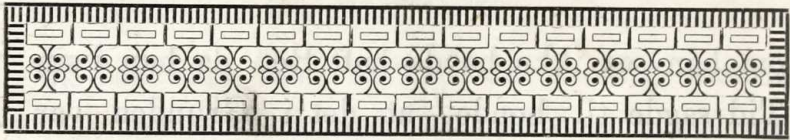
Udsigten til Frelse lod ham glemme alt, hvad der var sket. Han gav sig paa ny til at tale om Hasse og spurgte hende triumferende,

om han saa ikke havde haft Ret, da han i sin Tid sagde til hende, at det i Grunden var ganske skikkelige Mennesker, og at det kunde være morsomt at kigge inden for hos dem? Hun tænkte sit derved men sagde ingen Ting og smilte blot til ham. De Illusioner, han dér rørte ved, havde hun jo taget Afsked med og gjort det som et ærligt og alvorligt Menneske, der ikke mere vil lade sig forstyrre af de gamle Drømme, ikke mere lade sig pine af det Suk, der fløj, uden at finde Gjenklang.

Hun ventede kun ét og fordrede kun ét: at han skulde bevare hendes Tro paa hans Mission, som hun kaldte det, at han skulde lade hende faa Del i sit store ædle Værk.

Gik det, saa ske, hvad der vilde! Saa havde hun reddet sin Kjærlighed.

VIII.

Reggio, den 29de September.

in kjære, gamle Kvist! Nu har jeg siddet fast en Maanedstid i dette fordømte Hul, og der er ikke ringeste Udsigt til, at jeg kommer videre.

Hanne triller mig omkring i en Rullestol, og jeg maa nøjes med som en indbunden, værkbruden hostende gammel Kavaller at snuse til de glade Minder fra min Ungdom.

Og alle Vegne strømme de mig i Møde og paatvinge sig mig, saa det virkelig er for meget forlangt, at jeg skal holde mig rolig. Mit Hjærte banker, og mit Øje tindrer endnu,

naar jeg sér de høje blaa Bjærg og de grønne Lunde, saa rykker jeg nervøst i Rullestolen, og gamle Hanne tysser paa mig, som om jeg var et tosset Barn, der i sin Uforstand higede mod det umulige og rakte Hænderne ud efter Maanebilledet i Bækken. »Herren skal dy sig!« siger den trofaste Sjæl og stopper Tæpperne sammen om mig. »Det ligner ikke noget at være saa ilter, saa bliver Professoren saamænd aldrig i Evighed rask.« Og saa snakker hun godt for mig og lover mig Bjærgene og Skovene og Maanen med, naar jeg bare vil være smukt stille og artig.

Men hun kan ikke bringe mig fra den Tro, jeg har, at jeg nemlig dør for tidlig. Jeg véd godt, at der ikke er mere at gjøre ved mit gamle Skrog; men jeg føler det som en Skæbnens Uretfærdighed, at jeg allerede skal tage Afsked med den dejlige Jord. Jeg er slet ikke opslidt endnu, jeg er ligefrem bleven snydt for et Par Aar af den Tid, Parcerne har tilmaalt mig.

Naa, én god Ting er der da vederfaret mig, og i Grunden kunde jeg være vel fornøjet med den Død, jeg faar. Thi den har jo givet mig Løsningen paa den store Gaade,

der blev tilbage til min Alderdom, efter at Livet med sin Rosenmund har givet mig Svar paa alle de Spørgsmaal, jeg stillede til det. Det er Graavejersgaaden, Du husker nok. Jeg véd nu, hvorfor de tunge Skyer al Tid trykkede mit Humør. Thi saa meget er vist, at det er den letsindige Tur i Harzen, der har givet mig mit Knæk; det er Brockens Taager, der har lagt sig over mit Bryst og min Lænd og givet Gigten saa fast et Tag i mig, at den ikke mere slipper mig. Eller bedre: den slipper mig snart, naar den har gjort sit Arbejde. Og sig mig saa, Du gamle jyske Præstemand! naar Du nu tænker paa, at jeg har gaaet i Dødsangst, hver Gang Du har set mig gnaven og utilpas i Regn og Slud, synes Du saa ikke alligevel, at jeg i Betragtning af Omstændighederne har taget mig ganske godt i Situationen?

Jeg kan se Dit Ansigt for mig i dette Øjeblik! Du korsrer Dig over den gamle Hedning, der ikke kan lade Spøgen fare, skjønt han staar foran Dødens Porte. Men jeg har levet som Kunstner, og jeg vil dø som Kunstner. Vi er nu en Gang ikke som I andre, vi løse, frie Fugle. I har paa alle mulige Kan-

ter Eders Grænser afstukne paa Kortet: I kan pege paa dem og paa Eders Naboers Grænser, og I véd saa skrækkelig god Besked med, hvad I skal, og hvad I maa, og hvad I bør. Vor Gjerning er af en anden Art, vort Rige er uden Skranker og Baand — ja, Du bilder Dig vel ind, at jeg ikke kan høre, hvad Du siger? Men hvorfor skal vi gaa videre? Disputen vilde jo ganske vist, som sædvanlig ende med et »Væk« — men det blev nok Døden, der sagde »Væk med Professoren!«

Jeg tilstaar altsaa ganske ligefrem og uden alle Kommentarer, at min Lod ærgrer mig. Og den kan jeg takke Eders fortvivlede Klima for. Det har brudt min Kraft, saa jeg ikke mere kan foretage en Bjærgvandring uden at betale den med mit Liv. Det har skaffet mig en Gigt, der ikke nærer den ringeste Respekt for Italiens dejlige Sol eller for en gammel Kunstner, og som uden Samvittighedsskrupler vilde anfalde Venus fra Milo, om den kunde.

Jeg tager altsaa paa bedste Maade Afsked med Livet, d. v. s. jeg omfatter det med mit bristende Blik, for at jeg kan dø med dets Billede i mine Tanker. I Gaar mødte jeg paa min ensomme Kjøretur to Bønderpiger; og

deres friske, røde Kinder og klare Øjne virkede paa mig paa samme Maade som Bjærgene og Lunden. Jeg kastede en Blomst til dem; de tog den op, nejede for den gamle, værkbrudne Maler og smilte til ham. Det var Livets Farvel til den døende Kunstner — jeg ønsker intet hellere, end at mit sidste Blik maa mødes af et Par klare Pigeøjne!

Aa, Kvist, Kvist! det havde jeg jo ogsaa troet, det skulde!

Ja, var jeg blot bleven hernelde, saa havde jeg levet lidt længere paa min kjære Jord, og saa havde jeg beholdt hende, om hvem jeg nødvendig vil tale, men hvem jeg ikke kan holde ude af mine Tanker og derfor heller ikke af mit Brev.

Tak, for hvad Du har skrevet om hende! Tro Du mig, hendes Sjæl vil aldrig gaa til Grunde, hvad Lod Wissing saa forresten bereder hende. Og hun vil visselig ikke komme til at danse paa Roser! Hvor meget ogsaa Din Venlighed søger at dække derover, saa ser jeg klart af Dine Breve, hvordan det er fat. Han vil miste alt i den fortvivlede Spekulation — og hvad saa? Dø af Sult skal de jo ikke, men forresten bliver jeg fast ved

de Bestemmelser, jeg traf, inden jeg rejste. Som Du véd, har jeg bestandig ventet, at det skulde gaa, som det gaar, og ikke en Skilling af min Formue skal hjælpe til at forhale Katastrofen. Tænk, om han fik sit Hus op og begyndte paa Skolen? Tænk Dig ham som Samfundsreformerator? Kan den Tanke ikke bringe Hjærtet til at vende sig i Livet paa hvert Menneske, der ærlig har givet sin Skjærv til det store Arbejde? Og dertil skulde jeg give mine Penge? Det gjør jeg aldrig, i hvor det saa gaar! Ellinor maa for sin egen Skyld gaa den Skæbne igjennem, hun selv har beredt sig; hendes Sjæl frelses nok — for Resten maa Skæbnen raade. Jeg ønsker visselig ikke, at hun skal forlade ham. Hun maa blive, hvor hun er, og det ikke blot, for at et Ægteskab kan hjælpe hende paa ret Kjøl igjen, men først og sidst for hendes egen Personligheds Skyld. Og jeg maa finde mig i at lukke mine Øjne henede i det fremmede Land, uden at se mit Barn mere.

Forresten kan jeg glæde Dig med den Efterretning, at min stakkels Piges sørgelige Lod har vakt en Smule Eftertanke hos mig. Kan Du tænke Dig det: Samvittigheden, som

Du vel vil kalde det, har jaget mig rundt paa en ganske original Jagt. Jeg har nemlig søgt i alle de Egne, hvor jeg har levet i min Ungdom efter — ja, Du gamle fortørrede Præstemand! efter min Ungdoms Elskerinder! Tør Du saa kalde mig letsindig? Men ak! Udbyttet af Jagten har styrket min, ikke Din Filosofi. Jeg har samlet en Bunke Bevismateriale til den Disput, der bragte os i Totterne paa hinanden, Aftenen før Ellinor forlod mig. Og Resultatet af Disputen bliver naturligvis det sædvanlige: enhver bliver fastere i sin Tro. Det har virkelig al Tid undret mig, at man kan kalde Disputer unyttige: jeg for mit Vedkommende er glad over, at jeg nu mere end nogen Sinde kan se tilbage paa mit glade Liv med Ro.

Ser Du! Annita er forlængst død — ikke af Sorg over den danske Maler, der forlod hende, men i den syvende Barselseng. Raphaela er for Tiden velbestalter Børneopdragerske i Venezia — ikke en gammel, indskrumpet Lærerinde, der greb Riset, da hun tabte Roserne, nej en trivelig Enke, der spiser, drikker og sover godt og knap kunde huske mig — eller maaske lod saadan i Betragtning af den

mindre heldige Baggrund, jeg danner for hendes nuværende pædagogiske Virksomhed. Giovanna bad mig om lidt Penge; hun sidder smaat i det, da Manden er en Drukkenbolt — ja, jeg kunde nævne fler endnu, men disse Prøver kan være nok. Saa har jeg plantet Blomster paa to Grave og betalt en syndig Mængde Penge til Børn, der rimeligvis slet ikke er mine, men som glat væk fornægtede deres Fader, da de saa, det kunde betale sig. Nej, Du kjære Optimist! Menneskene ere ikke saa gode, som Du anser dem for — eller maaske de er bedre! det kommer alt an paa, om man har Foden paa Jorden eller i Skyerne. Men ærlig vil jeg tilstaa det: det har lettet mit Hjærte at faa Beviser paa, hvor ringe Ulykke jeg har forvoldt. Alle har vi vel en Stump af Nemesistroen i os, og det vilde været mig en bitter Sorg, om mit Barn skulde hævne sin Faders Ofre.

Og saa Farvel! tænk paa mig, som Din muntre Ven, der gaar glad i Døden, om han end som sagt regner det for et Slags Snyderi, at den kommer saa brat. Din muntre Ven, der kun har én Sorg og den fraregnet takker Himlen for det Maal af Lykke, den har tildelt

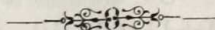
ham. Det vilde være mig kjært, om jeg kunde se Dit gamle Ansigt en Gang endnu, men derpaa er ikke at tænke. Maaske »løses der op for mig«, som Hanne med det guddommelige danske Udtryk benævner det, inden en Maanedstid — maaske skal jeg kjøre i Rullestol lidt længere — en infam Befordring!

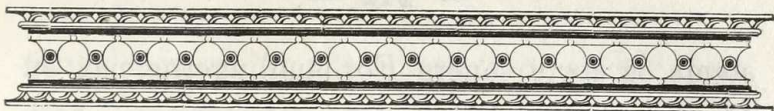
A Dieu!

Hauff.

Efterskrift. Inden jeg sendte min Skrivelse af Sted, fik jeg Brev fra Ellinor. Hun beder om Hjælp til Spekulationen. Jeg har naturligvis sagt nej. Men jeg rejser herfra i Morgen. Jeg maa hjem og se selv, hvad der er at gjøre, og Doktoren mener, jeg holder nok sammen, til jeg naar Danmark. — H.

Det Brev havde Pastor Kvist faaet, og derefter var han gaaet ud til Ellinor. Hun tog venlig, men sørgmodig imod ham. Wissing gik med en tavs Hilsen, da han kom. Men han fik ikke andet at vide, end at der skulde sælges; man haabede endnu paa en god Avance for Grunden.

IX.

Be sidste Uger, før det blev bestemt, at Ejendommen skulde sælges, var uheskrivelig pinlige for Arkitekten. Hasse følte sin Magt og brugte den saa temmelig skaanselsløst. De forhandlede om at stikke Kommissionærens Penge i Ejendommen, og den lille Mand var ganske paa det rene med, at naar han brugte hele den Kredit, han nød, saa kunde han jo nok efter menneskelig Beregning føre Foretagendet igjennem. Men tro mod sin Kones Planer — som han langt om længe var gaaet ind paa — afviste han først Wissings Forslag be-

stemt og førte senere Forhandlingerne paa en Maade, der tydelig viste, at nu var han Herre over Situationen. Paa samme Tid var Fruen og Josephine lutter Smil og Venlighed mod den ulykkelige Arkitekt, og han var ikke længe om at beslutte sig til at vinde Kommissionæren ved Hjælp af den øjensynlige Gunst, han nød hos hans Damer. Fru Hasses Plan havde han gennemskuet eller rettere: han havde ikke afvist hendes gjentagne umiskjendelige Hentydninger, og ved sin Tavshed og Leflen med Josephine forraadte han Ellinor paa alle Ugens syv Dage. Han gik i Theatret med dem, spaserede med dem og besøgte dem tit og ofte under forskjellige Paaskud.

Det lod virkelig til, at Hasse blev mere medgjørlig, efterhaanden som Arkitekten kom til bedre Forstaaelse med Fruen og Frøkenen. Men han var ikke den Mand, som slog til, før han havde al Ting klappet og klart, og derom kunde der jo ikke være Tale. Med Ellinor talte Wissing i denne Tid kun lidt om Sagerne; Faderens Afslag og alt det, Kvist fortalte hende om hans Sygdom og forestaaende Hjemkomst, havde knækket hendes Mod, og hun gik rundt i stille For-

tvivlelse uden at vide, hvad hun skulde gjøre. Men efterhaanden tog hun sig sammen og begyndte paa ny at tale med sin Ven om Sagernes Stilling, og en Dag tog han Mod til sig og fortalte hende, at han ikke øjnede anden Udvej end at laane de manglende Penge af Hasse. Det raadede hun ham bestemt fra. Hun havde været hos Kommissionæren et Par Gange siden den første Aften, og den lille Mand havde ved disse Lejligheder punktlig lystret sin kloge Halvdels Ordre. Frøken Anna, hvis Misundelse paa Søsteren gav sig saa stærke Udtryk, at den kloge Moder ikke mente at kunne holde den i Tømme, var sendt paa Landet, og de tre tilbageblevne Medlemmer af Familien viste Ellinor en saa afgjort Kulde, at hun foretrak at blive hjemme og lade Wissing gaa alene. Hun havde prøvet paa at tale med Hasse om Byggehistorien ligesom den første Gang, hun var i hans Hus; men hans Interesse for Skolen var brat fordunstet, og hun kom snart under Vejr med, at hun havde ladet sig fuldstændig narre og i den Henseende havde taget aldeles fejl af ham. Saa kom Brevet fra hendes Fader og Bekymringen for ham, og det optog

ganske hendes Tanker, saa hun slet ikke lagde Mærke til, hvordan Wissings Forhold til Familien udviklede sig. Men da hendes Interesse for Sagen nu var vakt igjen, mente hun at have god Grund til at advare sin Ven mod Kommissionæren. De drøftede da Sagen i nogle Dage, og til sidst foreslog hun ham at sælge og købe en mindre, bebygget Ejendom, hvor han saa kunde begynde saa smaat paa Skolen.

Den Ide greb Wissing øjeblikkelig. Naturligvis! han vilde bytte sin Ejendom med et eller andet Sted, som han saa med nogle Forandringer kunde indrette til Skole. Det var i Grunden dumt, han ikke var falden paa det før! Han havde virkelig slaaet alt for stort paa, men nu skulde han nok vide at tage sig i Agt. Saa begyndte man en lille Smule mere beskedent, Lokalerne ikke saa store, Forholdene i det hele taget ikke saa gode; men det kunde jo nok komme efterhaanden. Saa Folk først, at det gik, vilde de saamænd nok være med. Det kom nok alt sammen i Orden!

Og efterhaanden som han tænkte sig ind i Ideen, blev han atter glad og velfornøjet. Nu

syntes han, de trykkende Baand var fjærnede, han følte sig igjen som Herre over Situationen, udkastede tusende Planer og lod til ganske at have glemt, hvad der laa imellem. Øjeblikkelig gik han ned til Hasse og meldte ham, at nu vilde han sælge. Det var en Streg i Regningen, og Kommissionæren gjorde, hvad han kunde for at bevæge ham til at se Tiden an. Han slog, saa stærkt han uden Risiko kunde gjøre det, paa, at de to nok blev enige om Pengene. Men det hjalp ikke noget; Arkitekten blev fast ved sin Beslutning, og Hasse maatte med et Suk bekjende, at det nu havde lange Udsigter med hans Plan. Thi det var givet, at Udsigten til at sælge med Fordel var ikke saa ringe endda, naar man blot kunde finde en Kjøber, der kunde magte den store Udbetaling, som blev nødvendig. Der blev da holdt Krigsraad i Kommissionærens Hjem, og der var stor Uenighed om, hvad man skulde gjøre. Josephine strøg med et mat Blik et Guldarmaand af sin runde Arm og saa ud, som om hun var parat til paa Stedet at vandre i Kloster. Hasse holdt som en fornuftig Forretningsmand paa, at man nu skulde gaa, hvad han kaldte den »tørre Vej,«

d. v. s. se at faa solgt med saa stor Fordel som muligt og tage saa meget af Profitten hjem, som paa nogen Maade gjørligt. Men hans Frue valgte den vaade Vej; hun bad og truede, græd, besvimed og tordnede, saa længe til hun fik de andre til at holde fast ved den oprindelige Plan.

»Den er ikke saadan at faa solgt!« sagde hun med Overbevisningens Varme. »Det andet kan vi al Tid gjøre, naar Tiden kommer, men lad os først se, hvad det bliver til.« —

Fra nu af var Wissing som forvandlet. Han forandrede ganske sin Opførsel mod Hasse, og Spillet begyndte for fra: han var atter Ejeren, Pengemanden. Hasse paa ny den tjenstvillige, ærbødige Kommissionær. Men naar Ellinor betragtede sin Ven i disse Dage, kunde hun ikke lade være med at smile. Der var slet ikke Tale om, at han i Planen om at sælge saa en Mulighed til Frelse; nej, her havde han fundet den sikre Redning! her var det, som skulde gøres og intet andet. Ikke med en Tanke faldt det ham ind, at det kunde gaa galt, og han gik omkring med en Mine, som om han allerede havde Pengene for Ejendommen i Lommen.

Tyve Gange om Dagen slog han sig paa Panden og udbød i Forundring over, at han ikke før var falden paa den Idé. Og det kunde Ellinor saa godt give ham Ret i, forudsat at den virkelig var saa god, som han mente. Men i sit stille Sind sagde hun til sig selv, at hun havde færre Illusioner end han, den bygningskyndige, erfarne Mand, og det gik for første Gang rigtig op for hende, hvor stort et Barn han i Grunden var.

Men Hasse og han tog fat paa ny.

De vragede her og vragede der. I den Ejendom var Prioritetsforholdene uheldige, i den krævedes der for mange Reparationer; den her laa paa et uheldigt Strøg — den der var for lille. Det kom ikke længere end til foreløbige Forhandlinger, men hvorfor forhaste sig? Det løb jo ikke fra en, og der var Tid nok til at overveje og tænke efter. Ellinor hjalp til med Liv og Lyst. Hun skrev Breve og kopierede, gik Ærindør og tog mod Besked.

Men en Morgen blev hun standset i sin Virksomhed, netop som hun skulde gaa ud. Da hun lukkede Døren op, løb hun lige paa gamle Hanne, som meldte, at Professoren var

kommen i Gaar Aftes. Men han var meget syg og ønskede gjerne at tale med Frøkenen, saa snart hun kunde, hvis hun vilde komme ud i Villaen.

Ellinor lovede at komme hurtigst mulig, og da Hanne var gaaet med den Besked, fortalte hun Wissing, at Professoren var kommen. Hun vilde naturligvis gaa ud til ham og blive der saa meget, som han ønskede, og han styrkede hende med venlige Ord i hendes Beslutning. Saa gik hun, og da Arkitekten var ene, faldt han i dybe Tanker.

Naar nu Hauff døde — og han døde naturligvis en af Dagene, saa blev Ellinor rig. Det var en stor Formue, hun vilde arve, hvis den ikke var altfor forskrækkelig baandlagt, saa kunde han ved dens Hjælp komme ganske til Hægterne igjen og gennemføre sin oprindelige Plan. Og han sagde til sig selv, at Baandene efter al Rimelighed ikke kunde være saa stramme, at der ikke skulde kunne findes en Udvej. Jo længer han spekulerede, desto sikrere blev han paa, at der ad den Vej kunde gjøres noget, og i den Anledning besluttede han ikke at forhaste sig. Han lod et godt Tilbud gaa fra sig, ventede rolig paa

Katastrofen, men talte aldrig med Ellinor derom.

Hun var næsten hele Dagen i Villaen. Tidlig om Morgenen begav hun sig paa Vej og sent paa Eftermiddagen kom hun hjem. Hun bad sin Ven undskylde, at hun forsømte ham i denne Tid; men det var jo hendes Fader, det gjaldt om, og det vilde jo desuden ikke vare saa længe. Wissing bad hende blot ikke bryde sig om ham; han skulde nok klare sig, og Madam Jensen passede ham godt. Han spurgte hende, om hun ikke troede, Professoren vilde se ham? Men hun rystede tavs paa Hovedet, og saa blev der ikke talt mere om den Sag.

Sagen var den, at den gamle Professor ikke havde nævnt Wissing med et Ord. Han tog rolig og kjærlig mod Ellinor, klappede hendes Haand og holdt den fast i sin, da hun grædende satte sig ved Siden af Sengen og talte forresten med hende om alle mulige andre Ting. Han var glad, naar hun var der, men søgte aldrig at holde hende tilbage, naar hun vilde gaa. Om Morgenen spurgte han al Tid ivrig efter, om hun ikke snart kom, og Hanne maatte hvert Øjeblik løbe ud

for at kigge efter Frøkenen. Naar den syge havde baade Kvist og Ellinor hos sig, kunde han mangan en Gang være hel oprømt og lige saa livlig og snaksom som i gamle Dage. Pastoren sekunderede ham da paa det bedste, men Ellinor var for det meste tavs.

Paa den Maade gik der en fjorten Dages Tid, da Arkitekten en Aften paadrog sig en stærk Forkølelse, som tvang ham til at holde Sengen en hel Uge. Ellinor maatte dele sin Omsorg mellem sine to kjære, og Professoren var al Tid i daarligt Humør, naar hun ikke var hos ham. Men han lod hende aldrig mærke det, opmuntrede hende til først og fremmest at passe sin Ven .og spurgte af og til, hvordan han havde det. Den eneste, der kunde opmuntre ham, naar Ellinor var borte, var Kvist, og han veg heller ikke fra Sygeværelset.

Han var meget bleg den gamle Mand; hans Kinder var indfaldne, hans Øjne laa dybt i Hovedet, og som han laa der og krammede paa Lagnet med de lange, magre Fingre, kunde man ikke være i Tvivl om, at hans Dage var talte. Alt, hvad Lægen søgte at

opmuntre ham, slog han hen med et sørgmodigt Smil.

«Der skal mere til end Deres Kunst, Doktor!» sagde han. »Og da der ikke er mere, saa er Potten ude!»

Men Glansen i hans Øje var den samme som før, og det klare, rolige Blik, han fæstede paa sine Omgivelser, tydede paa, at hans Ønske om at beholde sin Bevidsthed til det sidste skulde gaa i Opfyldelse.

Det Ønske udtalte han mange Gange om Dagen for Pastor Kvist. Naar den syges Kræfter tillod det, talte de om hans Rejser og om gamle Dage, og Hauff fortalte gjerne og livlig, indtil en kort, tør Hoste tvang ham til at tie. Saa læste Kvist lidt højt for ham, eller han gik tavs op og ned ad Gulvet med Hænderne paa Ryggen, mens Professorens Blik vankede omkring i Stuen eller hvilede paa Vennens magre, krumbøjede Skikkelse. Somme Tider fløj der et muntert Smil over hans Ansigt, naar han blev den dybe Bekymring var, der stod at læse i Kvists alvorlige Miner.

»Du er mig en løjerlig Snegl!» sagde han en Dag. »Tror jeg ikke, Du gaar der og

gjør Dig Bekymringer for mit evige Vel endnu før Du er bleven af med mig! Op med Hovedet gamle Ven! jeg er vel fornøjet, saa skulde jeg da tro, Du ogsaa kunde være det.«

Men Pastoren saa eftertænksomt paa ham og sagde langsomt og alvorlig:

»Der er mange Ting at være bekymret for. Men først og sidst er der det, at jeg ikke kan blive klog paa Dig. Jeg kan ikke rigtig faa Dig ind i mine Betragtninger. Paa den ene Side —«

»Naa Gud være lovet!« sagde Hauff muntert. »Saa har jeg da ikke levet forgjæves, naar jeg giver en Præst noget at tænke paa! og det oven i Kjøbet en pensioneret Præst!«

Strax efter føjede han et Par beroligende Ord til, men det havde han ikke behøvet. Kvist vilde paa ingen Maade indlade sig i Disputer, og det ærgrede mangan Gang Professoren. Naar hans Modstander ganske sagtommodig slog en eller anden krigerisk Bemærkning hen, saa kunde han blive ganske vred og erklærede med Fynd, at han magelig var Mand for at tage en Tørn endnu, og hans Død skulde blive det sidste Indlæg i d Senag. han forfægtede.

Om Ellinor talte de kun, naar Samtalen faldt paa den syges Testamente. Professoren havde strax efter sin Ankomst sørget for, at alle derhen hørende Papirer vare eftersete, og et og andet tilføjet, saa at det hele var i Orden.

»Vil Du fortælle hende, at hun er født udenfor Ægteskab?« spurgte Kvist.

»Ja!« svarede Professoren bestemt. »Som Testamentet er affattet, kan hun jo desuden ikke undgaa at faa det at vide.»

»Har hun ingen Anelse derom?«

«Der er slet ingen, der ved Besked, ikke engang gamle Hanne,» svarede Hauff. »Men det er min Hensigt en af Dagene at tale med Ellinor. Kunde jeg blot faa ren Besked af den dumme Doktor, saa vidste jeg, hvad jeg havde at rette mig efter.«

Men da der var gaaet nogle Dage, behøvede ingen at vente paa Doktorens Besked. Professorens Kræfter tog saa stærkt af, at hans Omgivelser let kunde se, at der ikke var langt tilbage. Selv var han forberedt derpaa og talte ofte derom. Han spurgte hyppig efter Ellinor og kunde somme Tider blive heftig urolig, naar hun ikke var der. Selv

var hun den, der led mest ved sin Fraværelse, og saa snart Wissing var rask, flyttede hun med hans Samtykke ud i Villaen for at være der de sidste Dage. Og en Aften, da hun og Kvist sad i Tasmørket ved den syges Seng, begyndte han at fortælle hende om hendes Moder.

Kvist sad og undrede sig i sit stille Sind over, hvor stor Forskjel der var paa den Beretning, han hørte nu og den, han havde faaet sidste Vinter. Han gjorde i Begyndelsen store Øjne, da han hørte de varme, inderlige Ord, hvormed Hauff berettede om sin Kjærlighed til Provençalerinden, men saa tænkte han paa, at saadan maatte det vel blive, naar man i sit Livs Aften skildrede sin Ungdoms Rørelser, og det mest, naar det gjaldt om at sætte en brødefuld Moder et Minde i hendes Barns Hjærte, mest naar Døden ventede uden for Døren og med sin kolde Haand havde lagt en Dæmper paa Fortællerens al Tidparate Spottelyst. Og mens han hørte paa de varme Ord og fæstede sine Øjne paa det lyse Billede, hans Ungdomsven malede for sin ulykkelige Datter, blev hans Hjærte blødt, og han kunde ikke vægre sig imod at se Sagen

i et mildere Lys, end han plejede. Han følte sig ligesom nærmere ved Vennen end nogen Sinde før og fik i Øjeblikket en Slags Forstaaelse af det lystige Sommerfugleliv, hvorom de to saa tit havde disputeret.

Men med Ellinor gik det helt anderledes. Hos hende opslugtes alt af den Smerte, hun følte ved det, hun fik at vide. Hun slap sin Faders Haand og brød ud i en lydelig Hulken, mens hun Gang efter Gang halvhøjt gjentog:

»Et uægte Barn! Et uægte Barn!«

Og hvis Hauff ikke forstod Grunden til hendes Bevægelse, saa fik han snart Rede paa den, da hun i afbrudte, aandeløse Sætninger, under strømmende Taarer fortalte alt, hvad hun havde lidt. Det kom som en Bekjendelse — langt klarere og fuldstændigere, end hun nogen Sinde havde givet den til sig selv. Alt, hvad hun havde gaaet igjennem, alle hendes tunge Tanker og bitre Taarer stod med ét for hende i en hel ny Belysning; hun blev greben af en ubestemt Angest, som hun ikke kunde give Udtryk, før den mundede ud i et Udraab, der lød som et halvkvalt Skrig:

»Og hvis jeg nu fik et Barn!«

Mens hun talte, afbrød ingen af de to gamle Venner hende. Kvist sad mere og mere urolig paa sin Stol, indtil han endelig sprang op og gik rundt i Stuen med et truende Minespil og afleverede en Række halvhøje utydelige Bemærkninger, hvoraf man kun atter og atter hørte Wissings Navn. Men Hauff havde paa ny grebet Ellinors Haand og hørte rolig paa hende, mens hun aabnede sit Hjærte.

»Jeg vidste, det vilde komme alt sammen!« sagde han, da hun tav. »Jeg har set det alt, som Du fortæller det, og Du maa vente mange bitre Timer af den Slags, mange fler maaske, end Du har haft. Men ét skal Du huske, Ellinor! naar alt det rammer Dig saa haardt, saa er det, fordi Din Ven ikke er den, Du antog ham for — derfor og derfor alene! Han er ikke den, Du troede, men glem ikke, at det vilde være ligedan, om saa Kirken tusende Gange havde sat Seglet paa Jer Pagt. Det er hos Jer, Fejlen ligger, og intet andet Sted. Tror Du ikke, mangan en retmæssig Hustru gaar det samme igjennem som Du, og

tror Du, Din Skæbne var bleven anderledes, hvis Din Moder havde været min Kone?»

Hun tørrede sine Øjne, nikkede til ham med et vemodigt Smil, bad ham tusende Gange om Forladelse, fordi hun egenkjærlig havde glemt, at han var syg, og trykkede hans Haand kjærlig mellem begge sine.

»Syg? Ja vel er jeg syg, og syg til Døden. Men netop derfor er det jo, jeg gjerne vil tale med Dig. Jeg vil saa nødig, Du skal blive en af dem, som selv har beredt deres Skæbne, og som saa, naar Ulykken banker paa deres Dør, trykkes i Knæ for det, de ellers aldrig knælede for. Jeg vil saa nødig, Du skal blive en af dem, hvem Sygdom, Sorg og Død hvervede for en Tro, de aldrig før kaldte deres. Tro Du mig! alt, hvad Du har set i Wissings Hus, alt, hvad der har pint Dig, det vilde være for intet at regne, naar han var den Mand, Du ansaa ham for. Havde han kunnet støtte Dig i Din Kamp, saa havde det hele været Legeværk. Havde han staaet fast, saa havde Du aldrig vaklet. Men nu har Du valgt Din Skæbne og maa bære den til Ende, nu maa Du resignere som tusende med Dig. Glem blot ikke, at

det eneste, Du har at støtte Dig til, det eneste, der kan føre Dig uskadt til Enden, det er Din egen urokkelige Bevidsthed om, at Du er hans retmæssige Hustru.«

Professoren kunde ikke tale mere for Hoste, og Ellinor fik travlt med at hjælpe ham. Men da hun havde tørret Sveden af hans Pande og sat sig ved hans Seng igjen, begyndte han paa ny at tale, stedse hurtigere og hurtigere, som om han vidste, at hans Tid var knap.

»Se, Du spurgte mig ikke til Raads, lille Ellinor, og havde Du gjort det, og havde Din Ven været stærk, den stærkeste Mand paa Jorden, saa havde jeg dog sagt Dig, at det var et frygteligt Skridt, Du vilde gjøre. Jeg havde sagt Dig, at vi ikke taaler det af en Kvinde, som vi smiler af hos en Mand, at vi forlanger en uendelig Renhed og Korrekthed af vore Hustruer og Veninder for at skjule det smudsige Linned, vi selv bringer med til Udstyret. Jeg havde sagt Dig, at mangan brav og ærlig Mand bliver led ved den Kvinde, der gav ham al den trofaste Kjærlighed, hun ejede, og ser ned paa hende, netop fordi hun gav ham, hvad han bad om.

Men hvis Din Ven havde været saadan — saadan en stærk Mand, saa var jeg kommen til Jer, Dagen efter at Du havde forladt mig, og havde sagt til Jer: Nu er det sket og kan ikke mere ændres! kom nu med mig, saa rejser vi bort til et Land, hvor Menneskene har saa meget at gjøre, hvor de elsker, kæmper og lider saa stærkt, at de ikke har Tid til at skumle over hverandre. Saa havde vi bygget vor Rede der, og saa havde hans Styrke og Din Kjærlighed baaret Jer over det alt sammen. Men nu var Din Ven ikke saadan, og saa kunde jeg ikke holde ud at se Dig segne i den Kamp, jeg vidste vilde komme. Jeg blev fej, bange for at Ulykken skulde tvinge mig i Knæ og bringe mig til at fordømme den Ungdom, hvor jeg aldrig havde fulgt andet end mit Hjertes Røst. Jeg løb min Vej for at styrke mit Mod paa de Steder, hvor jeg havde elsket og drømt og fæstet min Elskov og mine Drømme paa Lærredet.«

Han tav et Øjeblik og saa paa Kvist, der stod ved Fodenden af Sengen og stirrede paa ham gennem sine taareduggede Briller. Men lidt efter blev han ved igjen:

»Se det Du har gjort, Ellinor, det er en

Forbrydelse mod Menneskenes Love, men mere er det heller ikke. Du har ikke forbrudt Dig mod Naturens Love, Du har ikke krænket den Gud, hvortil vor gamle Ven der henne sætter sin Lid, saa vist som Du den Aften, da Du gik herfra, ikke handlede i en flygtig Sanserus, men fulgte Dit Hjertes Kald, der drev Dig mod den Ven, Du havde valgt for Livet. Og derfor skal Du tage Din Lod, som tusende stakkels Hustruer tage deres, kæmpe Dig igjennem Livet og staa fast ved hans Side, saa længe Du elsker ham, og han Dig, og det tror jeg sikkert, han gjør.«

Hosten kom igjen, og de bad ham tie og hvile sig; men han rystede paa Hovedet.

»Jeg har ikke mange Timer igjen,« sagde han med et Smil; »og saa vil I have, at jeg skal ligge dorsk og dvask som et Murmeldyr?«

Og han blev ved med at tale. Han fortalte om sin Ungdom, løst og fast; snart var det muntre, lyse Minder, snart flygtige Indfald. Snart faldt en Vittighed fra hans Læber, mens et af de gamle ironiske Glimt lyste i hans Øjne; snart forvirrede Feberen hans

Tanker, saa de andre havde ondt ved at finde Mening i hans Ord.

Han talte om sin Ungdoms Kjærlighed, og Ellinor lyttede, bøjet tæt ned over ham .

»Hun er egentlig Din Mo'er!» raabte han pludselig. »Hun er Din Mo'er, Ellinor! Alt det, jeg fortalte Dig før, er i Grunden noget dumt Snak, saadan noget overfladisk noget. Nej, ret alvorlig set, saa var hun Din Mo'er! Hun var min Hustru, og Du er jo min Datter!

Saa snakkede han en Mængde forvirret Tøjeri, mens Ellinor græd højt, og Kvist uophørlig pudsede sine Brilleglas; men ud paa Aftenen blev han klarhovedet igjen og talte lige saa ivrig og febrilsk som før.

»Hvad tror I nu, Folk siger, naar de høre, at gamle Hauff er død? Ja, de siger, at Kunsten har lidt et stort Tab. Og hans Ungdomsvenner, dem med hvem han i sin Tid kæmpede for Idealerne — de vil sige, at han sveg Idealerne og nød Livet, som den rige, ansete Mand nyder det. Og lad dem sige, hvad de vil! Hauff er borte, han hører dem ikke. Men de tager fejl, naar de tror, at mit Hjærte blev mindre varmt med Aarene.

Det var ikke saadan, det gik til. Nej, mit Blik blev klarere, min Forstand skarpere. Jeg saa, det var Komediespil, det meste af det, og kom til Erkjendelse af, at de eneste ærlige var de bedragne Faar, som flokkede sig sammen og byggede Barikader paa Kommando. Og da jeg saa det, gik jeg min Vej. Men I kan tro, jeg har været med i mine unge Dage! Jeg har kæmpet paa Barikaderne i Paris og Venedig; der skulde I set mig slaas som den mest fortvivlede Blusemand! Og naar de begynder igjen, begynder rigtig for Alvor, saa skal de finde mig paa Pletten, kan I tro! Men til at pibe i Fingrene paa Kongens Nytorv vil jeg ikke være med.«

Det kostede ham større og større Anstrængelse at tale, men han svarede dem slet ikke, naar de bad ham hvile sig. Alle Minderne stormede ind paa ham, og han skrev, som han selv med et Smil bemærkede, sin Biografi paa sit Dødsleje.

»Maaske laa det ogsaa noget hos mig selv, at jeg blev den, jeg er; maaske kunde jeg fundet mig en større Virkekreds, om jeg havde villet. Men jeg har al Tid haft saa

ondt ved at slaa af paa mine Fordringer og gaa paa Akkord med Idéen. Saa trak jeg mig tilbage i mit Hus og blev den gamle sære Spottefugl, jeg er, morede mig en Gang imellem med at kigge paa de forvirrede Figurer i Kalejdoskopet og lod for Resten Verden gaa sin skjæve Gang.«

Han nikkede til Kvist og saa paa ham med et lyst Smil.

«Og nu opfylder jeg min sidste Borgerpligt og dør i skikkelig Tid, inden jeg falder nogen til Byrde. Hør, ved Du hvad Kvist! Naar Du nu holder Din store Tale over mig, det vil sige, naar Du efter Aftale putter mig ganske tyst ned i Jorden og beder et Fader vor til Din egen Sjæls Beroligelse, saa skal Du huske paa, hvad jeg nu siger til Dig: Som Kunstner har jeg dog udrettet lidt, og Kunstnernavnet er min eneste Ærgjerrighed. Sørg for, at der kommer til at staa paa min Gravsten: Han malte aldrig Portrætter.»

Han smilte paa ny til Vennen, og Pastoren gjorde et Forsøg paa at smile igjen. Ud paa Natten begyndte Dødskampen, og den varede kun kort. Doktoren kom et Øjeblik, men gik hovedrystende sin Vej; der var ikke

mere for ham at gjøre, og Ellinor og Kvist blev alene med den syge. Han aandede tungt og dybt, spurgte en Gang imellem om et og andet og lod til at være ved sin fulde Bevidsthed. Præsten kaldte paa gamle Hanne, og de sad alle tre tavse om Sengen, indtil den graa Morgen skinnede ind gjennem Gardinerne.

»Graavejr!« hviskede han bedrøvet; men saa greb han pludselig Ellinors Haand, knugede den fast og føjede med et Smil til: »Jeg dør glad i den Tro, hvori jeg har levet.«

Han mødte Præstens Blik og rakte ham med en sidste Anstrængelse sin venstre Haand.

»I Troen paa Livet!« sagde han sagte, og lidt efter var det forbi.

Kvist drog Hanne med sig ind i den anden Stue, og Ellinor blev alene tilbage hos den døde.

»Aa, Gud forbarme sig!« jamrede den gamle Pige og vred sine Hænder; »nu er han død, og han var vist det bedste Menneske, der har levet, endda han gik aldrig i Kirke.«

»Han var den ærligste Mand, jeg har

kjendt!« sagde Pastoren og klappede hende paa Skulderen. »Han finder nok hjem.«

De sad i nogen Tid og talte sagte om ham, og saa gik Kvist ind for at se til Ellinor. Men hun var der ikke. De ledte efter hende i alle Stuerne; men hun var gaaet hjem.

X.

Sorgen over Døden rammer ofte den haardest, som lever fjærnt fra Baaren, hvorpaa den døde Ven bliver lagt. Postbudet kommer med et Brev fra det fremmede Land; man lukker det op og læser Budskabet, som maaske er skrevet med fremmede Hænder. Saa hører man Døren slaa i efter Manden med den røde Frakke, og saa er alt, som det var før — blot har man én Ven mindre. Eller det ringer paa Døren, og vi faa Meldingen, at en af vore kjære er gaaet til Bunds der ude i det kolde Hav — saa og saa megen vestlig Længde — saa og

saa megen nordlig Bredde. Dér er Kisten med hans Tøj — far vel. Saa gaar Budet, og alt er, som det var før — blot er man én mindre i den Kreds, som Fødsel eller Tilbøjelighed har dannet midt i den mylrende Menneskevrimmel, og som Vanen har slaaet Laas for, som føler sig fast sammenknyttet trods Jord og Vand og de mange, lange Mile — trods det, der drev Vennen bort fra Vennerne.

Nej, de der staa ved Baaren, har det bedre! De faa slet ikke Tid til at sørge — sørge saadan rigtig, saadan at Nuet med alle dets sorgdræbende Bekymringer, alle dets glæde-dræbende Fornøjelser svinder for Bevidstheden, der lukker Øjnene fast til og sænker sig i Erindringen om de Dage, som svandt og som aldrig — aldrig mere vender tilbage. De faa ikke Tid til at sørge. De skal avertere Dødsfaldet i Berlingske — nej, først skal de have Lægens Attest paa, at Hjærtet for bestandig er hørt op med at slaa. Og saa skal de avertere og skrive de mange Breve med sort Rand — Boghandleren forsikrer, at de Kort dér netop for Øjeblikket er *chic*, og der er ikke Tale om andet, end at Tankerne maa

sysle med Kortene, vrage og vælge, indtil den Ting er afgjort. Saa skal der bestilles Kiste og Vogn og Præst og Sang, Hatten skal til Hattemageren for at klædes i sort, og Syjomfruen slider Fingrene af sig for at faa Sørgeskjolerne færdige i rette Tid. Og naar saa alt er forbi, naar Begravelsesdagen med de mange trofaste Haandtryk af ærlige Venner, den megen imiterede Venlighed af Folk, som man ellers kun ser i Ny og Næ — naar den er forbi, ja, saa er der Rum for Sorgen, saa kan den komme og sætte sig i den atdødes Stol for at se paa os med sine store, bedrøvede Øjne. Men saa er der allerede gaaet nogen Tid, vi har vænnet os til Savnet, det har lagt sin sorte Dragt og klædt sig i Vemodens Halvsorg. —

Ellinor var baade nær og fjærn. Hun kunde hjælpe Hanne med at klæde den døde, hun kunde sysle derude i Villaen med det ene og det andet og snakke med Pastor Kvist og den gamle Pige om, hvordan al Ting skulde indrettes. Men da Begravelsesdagen kom med den halv officielle Glans, der skyldtes den atdødes Berømmelse, da det meste af, hvad Byen rummede af store og smaa Navne, viste

Kunstneren den sidste Ære, da stod hans Datter i sin sorte Kjole bag en Busk paa Kirkegaarden og bøjede sig lyttende frem for at opfange de Ord, hvormed Pastoren bød sin Ungdomsven far vel. Altsammen hørte hun det jo ikke; men atter og atter klang Ordet ærlig over til hende, og hun følte med sig selv, at det Ord maatte lyde ved denne Grav. Og da saa det store Følge havde forladt Kirkegaarden, og Graven var kastet til, stod hun og Kvist endnu en rum Tid ved Stedet og talte om den døde. Kun om ham — tusende smaa Træk, tusende halvglemte Ord og Minder blev dragne frem og kjælede for, indtil de to skiltes med et fast Haandtryk.

Ærlig — ærlig! klang det i Ellinors Tanker, da hun gik hjem. Hvordan det saa gik, vilde hun al Tid se Faren lige i Øjnene, ikke lyve for sig selv, ikke for sin Ven. Ærlig vilde hun være til det yderste — ærlig — ja, ærlig i Erkjendelsen af, at hun var bleven skuffet. Og det saa meget mere, som hun ikke kunde tro andet, end at det endnu vilde tage en lykkelig Vending for hende og ham. Der var dog endnu saa meget at bygge paa; ikke et Minut tvivlede hun om hans Kjær-

lighed, og saa var der jo det bedste af det alt — det spæde Liv, hun vidste var vaagnet i hendes Skjød! Visheden om, at hun skulde være Moder, var kommen til hende lige i de Dage, da hun stod ved Faderens Sygeseng; den var gleden hendes Tanker forbi, som noget der for Øjeblikket ikke var Tid til at beskæftige sig med, ikke før Døden havde knust det sidste Haab, der trods al Fornuft og al Reflexion førte sit kummerlige Liv i Sygeværelsets beklumrede Atmosfære. Et Øjeblik havde hun beskæftiget sig dermed: den Gang, da hun hørte, at hun selv var født udenfor Ægteskab. Da stod det for hende som den forfærdeligste Lod, der vel kunde ramme hende. Hun tænkte paa, hvad hun selv havde gaaet igjennem, og knugede Hænderne sammen i Fortvivlelse over, at det ufødte Barn kunde faa en lignende Skjæbne. Saa var Tanken fløjet igjen, halv glemte eller i alt Fald lagt til Side. Men i Dag, da hun gik hjem fra Kirkegaarden, fyldte Visheden hendes Sind helt ud. Hun følte det kommende som en stor Begivenhed, der vilde give hendes Liv en ny Retning, tvinge hendes Tanker ind i et andet Spor og aabne hende Veje til Fred og Frelse, som hun slet ikke

havde tænkt paa. Der var ikke længer noget saa sørgeligt deri, tværtimod! det kunde jo umulig bringe andet end Glæde. Tanken om Barnet blev for hende et Baand til Livet, til Wissing, til alt det, hun saadan lidt efter lidt havde følt sig glide bort fra. Det kom hende altsammen nærmere igjen, og Tilværelsen fik Glans og Farve ligesom hendes Øje og Kind, naar hun tænkte paa, hvad der forestod. Den gryende Moderfølelse kastede et Slør over de svundne, onde Dage. Ikke med en Tanke faldt det hende nu ind, at Barnets Skæbne kunde blive usikker, og at den Dom, der havde ramt hende saa haardt, vilde falde langt tungere paa dets lille Hoved. Hun tænkte kun paa, at det blev hendes og hans fælles Eje, et Omraade, hvorpaa de kunde mødes, om de saa ellers aldrig saa til samme Side, et Lys, der kunde fylde hendes ensomme Hjem og kaste sit formildende Skjær, ikke blot over de alvorlige Minder, men ogsaa over den Trængsel, Fremtiden kunde bringe.

Det var hendes Hensigt at betro Wissing sin Hemmelighed, naar hun kom hjem, men hun fandt ham i saa slet Humør, at hun opsatte det til en bedre Lejlighed. Den Spænd-

ing, hvori han gik med Hensyn til Arven efter Professoren, gjorde ham saa nervøs og irriteret, at han ikke var til at komme nær. Og da han Dagen efter fik Rede paa Hauffs Testamente, var hans første Følelse en rasende Forbitrelse. Der var den gamle Mand gaaet hen og havde berøvet ham hans sidste Haab! Han havde gjort, hvad han kunde for at ødelægge Datterens Fremtid og skade den Mand, hun havde valgt sig. Det var en smuk Arv, den! To tusende Kroner aarlig til Ellinor, saa længe hun levede sammen med ham — selv efter deres Bryllup fik hun ikke mere. Men forlod de hinanden, eller døde han, saa var hele Formuen hendes. I modsat Fald tilfaldt den hendes Børn eller, om hun ingen fik, Professorens Slægtninge.

Strax da han hørte det, mente han, at det umuligt kunde hænge saadan sammen; det var jo ulovligt at gjøre sit Barn arveløs! Men da saa Pastor Kvist bragte en Afskrift af Testamentet, og han deraf saa, at Ellinor var et uægte Barn, der ingen Sinde var blevet adopteret — ja, saa forstod han, at det kunde lade sig gjøre, men det formidskede ikke hans Bitterhed mod den døde. Han turde

ikke udtale sig derom til Ellinor; men hans Tanker vilde næppe undgaaet hendes Opmærksomhed, hvis ikke Sorgen over Faderens Død og Tanken om Barnet havde lagt saa megen Beslag paa hende, at hun gav mindre Agt paa ham end sædvanlig. Og da hun saa begyndte at tage sig sammen og paa ny fik Sans for sine Omgivelser, gav hun sig selv til at tale derom. Hun fortalte ham, at Faderen havde sagt hende det, inden han døde, men siden havde hun ikke tænkt videre over det. Professoren havde jo aldrig haft Tro til Spekulationen, og saa mente han vel, at det var bedst at sikre dem lidt, om det gik galt. Naturligvis var det slemt nok, men maaske kunde de faa solgt, og saa kunde Sagen jo godt komme i Orden.

»Hvorfor prøvede Du ikke paa at faa ham paa andre Tanker?« busede det ud af Arkitekten. »Det var da det mindste, jeg kunde vente af Dig, og selv maatte jeg jo ikke komme til ham.«

Hun blev lidt forundret over den hidsige Tone, men svarede rolig:

»Det tænkte jeg saamænd ikke paa. Det var jo saa kort før hans Død, og det vilde

desuden ikke nyttet noget. Fa'er tænkte sig al Tid om, inden han bestemte sig til noget, og forandrede sjælden sine Beslutninger.«

Men da der nu var gaaet Hul paa Bylden, maatte Wissings Forbitrelse frem. I Begyndelsen gav den sig kun yderst forsigtige Udslag. Som f. Ex. da han bemærkede, at det pinte ham, at Hauff ligesom havde sat en Præmie paa, at hun skulde forlade ham. Men endnu førend hun kunde svare ham med et forundret Blik, indsaa han, hvad det var for noget Vaas, han havde sagt, og slog det hen. Efter flere lige saa uheldige Forsøg fór han op af sin Stol og begyndte at spankulere om i Stuen.

»Du kunde i det mindste gjerne have sagt mig, at Du var et uægte Barn,« sagde han med dirrende Stemme. »Det maa Du dog have haft en Anelse om.«

Hun saa hen til ham med et usikkert Blik, som om hun ikke rigtig forstod, hvad han mente.

»Ja, for Du vil vel ikke bilde mig ind, at Du heller ikke har vidst en Smule derom?« spurgte han og saa hende ind i Ansigtet med et irriterende Smil.

Hun knugede Hænderne sammen og saa ufravendt paa ham.

»Jeg vidste det ikke,« svarede hun sagte; »og det var jo heller ikke godt for mig at vide, at det havde nogen Betydning for Dig.«

Men den Ro, hun bar til Skue, var for kunstig til, at den kunde vare ved. Med ét brast hun i Graad, og nu kom der en Strøm af bitre Klager og Bebrejdelser, afbrudte af Tilstaaelsen om, at hun var frugtsommelig, og hede Taarer for det Barns Skyld, for hvis Skæbne hun gruede. Da hun havde raset ud, satte Wissing sig paa en Stol, foldede Hænderne over sine Knæ og og saa mistrøstig hen for sig.

»Naa, saa Du skal have et Barn! ja, det er slemt for Dig og slemt for mig! Børn er en Velsignelse, naar de kommer i lykkelige Dage, en Forbandelse, naar Skæbnen sender os dem i saa fortvivlede Tider som disse. Det er dejligt at give Børnene sin Gjerning i Arv, forfærdeligt at testamentere dem sin Forbitrelse og Fortvivlelse.«

Hun rakte Hænderne bønlig ud imod ham, men han blev ved i den samme gnavne, trøstesløse Tone uden at se paa hende.

»Og saa har Du ikke Barnet endnu! Langt — langt fra! Aa, hvor jeg husker det derhjemme, naar den Historie stod paa! Huset var et sandt Helvede. Min Kone var ikke til at komme nær, og der var ingen Ende paa hendes Luner og Særheder. Hver Dag gik det løs med Skraal og Spektakel, og naar jeg skyede hende, søgte hun mig op for at jamre og beklage sig og overøse mig med Bebrejdelser for Uvenlighed, og Gud véd alt hvad. Det er sørgeligt, at Naturen har indrettet det saadan, at I Kvindfolk gaar fra Sans og Samling under de Omstændigheder. Men lidt kan der vel gøres med en god Vilje, og jeg haaber, Du gjør Dig Umage for at forskaane mig for Scener. Jeg har saamænd Sorger nok endda, og Du er dog paa en Maade Skyld i, at mit sidste Haab er glippet for mig. Glem ikke det — tænk paa det tidlig og silde! det er bedst for os begge.«

»Er Du — er Du slet ikke glad — en lille Smule glad, mener jeg —«

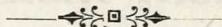
Han rejste sig op, knappede sin Frakke og tog sin Hat.

»Jeg giver tusende ufødte Børn for én klar Tanke!« sagde han med et bittert Smil. »Ti

tusende for en Haandsrækning til at føre Menneskeheden et Skridt frem ad. Hvad véd Du om det Barn, Du bærer under Dit Hjærte? Maaske dør det, før det faar Liv — maaske voxer det op til en Rædsel for sin Mo'er.«

Hun sendte ham et lynende Blik og blev blussende rød af Forbitrelse. Men han gik sin Vej med et kort Farvel og lod hende sidde ene, stirrende efter ham, stiv som en Billedstøtte.

Andet Afsnit

tusende for en Haandstækning til at lære
 Menneskeheden et Skridt frem ad. Hvad véd
 Du om det Bær. Du lærer under Dit Hjertes
 Maake der det for det nær Liv — maake
 vokser det op til en Rødsel for sin Mo'er.
 Hun sendte ham et lysende Blik og blev
 blussende rød af Fortidelse. Men han sig
 sig Vej med et kort Følvel og lod hendes
 side ene stirrende efter ham, ativ som en
 Billedstøtte.

Det er argeligt at Naturen har indtrædet det
 som en Sats af vaag Klovning. I de volds-
 ned til den Menneskeheden. Men lidt har
 der velgjæres med en god Vilje, og jeg haaber
 Du gør Dig Umage for at forakke mig for
 Seener. Jeg har saamænd Sorger nok endda,
 og Du er dog på en Mandes Skyld. at und-
 stude Harb er gløppet for mig. Glem ikke
 det — men på det tidlige og sidste det er
 best for os begge.

Er Du — er Du det ikke glæde — en lille
 Smule glæde men jeg —

Han rejste sig op, knæppede sin Frakke
 og tog sin Hat.

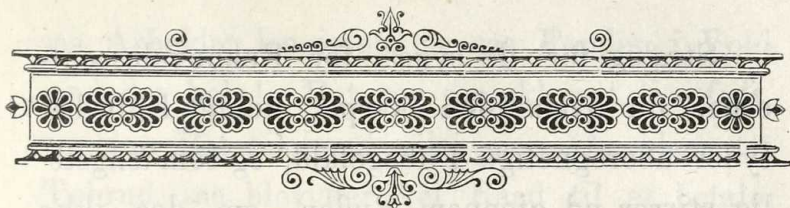
Jeg giver tilende sidste Bær for en klar
 Tankeløshed der med et klart Smil.

Andet Afsnit.

Interen led, og det var godt. Thi det var en streng Yndel.

Strang for det, for hvem Tøvet er det samme som Bredt og Varme og Ende paa af den usigelige Legeme og Skæpne, der rummes i Ordet Mangel. Strang for Smaa, som i de sidste Hjem, som ikke kan forstå, hvor den gode, varme Dyne er bleven af, ikke saa i deres Hoved, hvorfor Mo er den ene Øjeblik græder og det andre bøder, og hvorfor Erer kommer hjem med saadan en stor stive Øjne og saadan lejerunge, unkre Bevægelser.

Andet Afsnit.

I.

interen led, og det var godt. Thi det var en stræng Vinter.

Stræng for dem, for hvem Tøvejr er det samme som Brød og Varme og Ende paa al den usigelige Legems- og Sjælepine, der rummes i Ordet Mangel. Stræng for Smaabørnene i de fattige Hjem, som ikke kan forstaa, hvor den gode, varme Dyne er bleven af, ikke faa i deres Hoved, hvorfor Mo'er det ene Øjeblik græder og det næste bander, og hvorfor Fa'er kommer hjem med saadan underlig stive Øjne og saadan løjerlige, usikre Bevægelser.

Stræng for de syge, for Rekonvalescenterne, for hvem den skarpe, kolde Luft betyder uberegnelige Tilbagefald, og som ængstelig stirrer ud gennem Ruden, om dog ikke Foraaret snart kommer med den Lægedom, der er mere værd end al Verdens Recepter.

Vinteren led. Dagene længedes mærkeligt, men endnu var det ikke Foraar. Barometret stod paa Vip, og Thermometret lod til at befinde sig saa vel omkring Nulpunktet, at det foreløbig ikke brød sig om at skifte Plads. Lidt over — lidt under, det var det hele. Stamgjæsterne i Frederiksberg Have havde begyndt at drøfte Muligheden af at lægge det yderste Halstørklæde; men de rystede mismodig paa Hovedet, naar de trak Handsken af og klemte paa de usle smaa Lindeknopper, som forsigtig saa Tiden an. Og de røde, ildespaaende Skyer, som fulgte Solen til Sengs og svøbte dens Afskedssmil ind i deres sne tungede Klæder, kunde ogsaa nok tyde paa endnu en Overhaling.

Hvad bringer de Skyer? spurgte Arbejderen, der gik hjem fra de mægtige Kaserne, som stod halvfærdige paa Wissings Byggegrund. De slog til væds om en Pot — blev det Sne,

saa Arbejdet laa igjen, ja, saa Fanden i Vold med det hele! Det var saa akkurat lige fedt, om den Pot gik med eller ej. Og blev det Tøbrud, saa blev der vel Raad til at betale.

Hvad bringer de Skyer? spurgte Ellinor, der sad indhyllet i et Shawl ved Vinduet og stirrede ud i Luften. Mer Kulde, mer Vinter — eller Storm og Regn som de første ubehagelige Vaarbebudere? Naa, det var jo forresten ikke saa vigtigt for hende. Stor Førandring kunde der ikke komme.

Hun var bleven bleg, og hendes Ansigt magert. Kindbenene sprang stærkt frem, og Øjnene laa dybt i Hovedet, omgivne af mørke Rande. Et underligt spændt Udtryk var der i de Øjne — saadan midt mellem Angest og Glæde, aldrig hvilende, al Tid stirrende, som om de ventede noget, de paa en Gang frygtede og haabede. Hun var i Morgensko, skjønt det var langt hen paa Eftermiddagen, hendes Haar var tjavset og uordentligt, og det saa ikke ud til, at hun havde gjort Toilette den Dag. Sine Fødder havde hun sat op paa en Skammel; og saadan havde hun siddet ved Vinduet en Times Tid med Hovedet lænet

mod Stoleryggen og sin svære Figur indhyllet i Shawlet.

Ogsaa for hende havde Vinteren været stræng. Ikke at der egentlig var skét noget, der var gaaet hende særlig til Hjærte. Tværtimod havde det hele haft Præget af en saare ensformig og ikke synderlig mærkelig Gliden ned ad Skraaplanet. Hun gled endnu, ganske jævnt og umærkeligt, og naar Bøgene sprang ud, vilde hun nok være naaet til Enden, d. v. s. hun vilde i alle Stykker være bleven »fornuftig«. Saadan kaldte Wissing det, og det var intet originalt Paafund af ham. Det er den sædvanlige Betegnelse under saadanne Forhold, og mangen en Hustru har gledet den Bane igjennem -- de lykkeligste uden Knurren og Indvendinger. Og »Fornuft« er i Grunden ogsaa en meget god Betegnelse paa Situationen. Pikanteriet hører op, det sømmer sig ikke længere for adstadige Ægtefolk. Det viger Pladsen for en rolig, behagelig Velvilje, en Grad køligere eller varmere efter Omstændighederne. Man gaar ikke mere med hinanden under Armen — det trætter ham, og saa støtter det ikke hende. God Morgen —, Tak-for-Mad- og Godnat-Kys høre op; der er

ikke Tid dertil, man tænker ikke derpaa, og sker det en enkelt Gang, ja, saa føler man sig en lille Smule underlig derved, har saadan en utydelig Fornemmelse af, at man har været barnagtig. De smaa nydelige Presenter indfinder sig ikke mere — eller de antager Form af tolv Spiseskeer, et nyt Porcellainsstel til fire og tyve Personer, en Buffet med Opsats — den har ved Gud kostet halvandet hundrede Kroner! Før klædte blaåt hende saa allerkjæreste; der var slet ikke Tale om, at hun maatte gaa med andet. Nu kan rødt meget godt gaa an, og naar man faar Pincenez'en paa, er gult og grønt virkelig heller ikke saa ilde. Hun kan for ham tage, hvad hun vil. Nu tørrer Pigen Skrivebordet af, og det er hende, der bringer ham hans Tøfler efter Middag. Han leger aldrig mer i Skumringen med Fruens smukke Haar — det ligger vel i, at det ikke længere er saa smukt; holder man overhovedet Mørkningen i Ære, saa fejrer man den med en blidelig Slummer, hver i sin Lænestol. Han tager aldrig mer i Distraktion den lille, hvide Haand med de rosenrøde Negle — det kan hende, han finder, at hun snorker ganske afskyeligt, og han maa — paa

Ære — tænke sig lidt om, inden han kan huske, hvad Farve hendes Øjne har.

Men ser man saa en Gang et Par gamle, hvidhaarede Ægtefolk, som ikke kan gaa paa Gaden uden Arm i Arm, som sidde Haand i Haand i Skumringen foran Kaminen og læse alle de dejlige Ungdomsdage om igjen og om igjen i hinandens trofaste Øjne, mens hans Blik fortæller:

Rosernes Blus paa Din Kind har Tiden

— sige de — slukket. Maaske!

Andre den sagtens har fostret siden,
thi end kan jeg Roserne se!

— ja, saa finder man det virkelig kjønt, og saa sjældent! Og en lille Trækning ved Mundvigen hos begge Parter siger saa meget som: »Ja, naar man har saadan en Ægtefælle! men det har ikke enhver.«

Akkurat saadan var det gaaet Ellinor Hauff, en ganske almindelig Historie, der havde sat ganske de sædvanlige Spor. Lidt dybere maaske end ellers, for saa vidt det var kommet saa hurtigt og havde ramt hende i en Tid, hvor enhver Kvinde mer end nogen Sinde ellers trænger til Hygge og Kjærlighed. Det fik hun ikke, og Svaret paa

Wissings LigeGYldighed og Tankeløshed blev da det sædvanlige: hun blev sløv for de tusende Smaating der bygge et Hjem, Huset var ikke mere saa ordentligt, og selv blev hun for hver Dag, der gik, mere ligeGYldig med sin Person. Og at Svaret ikke nu og da kom i Form af Scener, Graad og Bebrejdelser, det skyldtes udelukkende den ene Ting, der holdt hende oppe og hjalp hende over alle mulige Ubehageligheder.

Det var Tanken om Barnet, hun bar under sit Hjærte. De bitre Ord, hvormed han tog mod Budskabet om, hvad der forestod, havde hun forlængst forvundet. Hun havde skrevet dem paa de fejlslagne Forhaabningers Konto, den hun havde debiteret saa meget og var fuldt belavet paa at maatte debitere en hel Del endnu, inden Regnskabet blev opgjort. Men fra den Tid af havde hun Dag for Dag ført en uafbrudt Kamp med ham for lige som at skaffe sit Barn Anerkjendelse. Hun vilde have, at han skulde regne det med al Tid. Bare han sagde »vi to«, saa rettede hun det strax til »vi tre«. Og det blev ikke ved saadanne Smaating. Tidlig og silde bragte hun det i hans Erindring, prøvede paa

at opdrage ham til at blive Fader og blive en god Fader. Hun holdt ham ihærdig til Ilden med hans store Plan — bare for Barnets Skyld. Detaillerne brød hun sig ikke om, og naar han talte derom, hørte hun kun efter med det ene Øre. Men Barnet maatte ikke have en Fader, der slog af paa Idéen, endmindre da én, der blev til Nar for Folk. Alt andet kunde være det samme, men Barnet maatte reddes.

Men den Kamp havde været haard, og hun følte godt, at hun endnu var langt fra Sejren. I Grunden duede han slet ikke til til at være Fader! Han var saa spredt, saa forunderlig lidt koncentreret. Hun havde en Fornemmelse af, at han al Tid var andetsteds end der, hvor han opholdt sig. Naa, naar hun bare fik ud af ham, hvad hun kunde —

Hun svøbte sig tættere ind i Shawlet, mens Tankerne jog gennem hendes Hoved. Skyerne mistede lidt efter lidt deres krigeriske, røde Farve og gik over i det evige ensformige graa. De sendte et enkelt Snefnug til Jorden; det var aabenbart, at de belavede sig paa at gaa fra Ord til Handling.

Der var koldt i Stuen. Hun saa hen til Kakkelovnen; Ilden var gaaet ud, og hun gad ikke rejse sig for at tænde.

Wissing kom næppe hjem før senere, og selv havde hun det varmt nok i sit Shawl. Det var saa dejligt at sidde saadan og tænke.

Saadan havde hun siddet hver eneste Aften i den lange, triste Vinter. Hun var efterhaanden bleven fortrolig med disse Tanker, men det var ikke gaaet af uden Kamp. Derom vidnede Rynkerne, der drog sig tværs over hendes Pande og traadte stærkere frem i Skumringen. Men end ikke det fulde Daglys slettede dem helt.

Hun tænkte netop i Aften paa den forløbne Tid, gjennemgik det hele fra det Øjeblik af, da hun var løbet bort fra Faderen.

Underligt nok! nu gav hendes Tanke det den Form! Løbet bort, gjentog hun Gang efter Gang, ja, saadan kaldte man det, og saadan var det jo ogsaa; men vist var det, at hun i gamle Dage ikke havde kunnet bruge de Ord. Naa, der var jo løbet en Del Vand i Stranden siden den Tid. Der var sket saa meget, Forholdene havde udviklet sig —

Lad os se — først var der nu hans

.Venner — nej! først hendes Ensomhed, naar han hele Dagen igjennem løb rundt i Forretninger. Hun smilte ved Tanken om, hvor megen Kval den Sag havde voldt hende. Barnestreger, og intet andet! det var i Grunden ganske rart en Gang imellem at være alene.

Saa var der Vennerne. Ja, nu kom de saa jævnlige igjen, Præsten, Grosserereren, Prokuratoren og Overlærer Møller. Endogsaa Fru og Frøken Petersen havde et Par Gange gjort deres Opvartning. Hun havde vænnet sig til dem, og det havde egentlig ogsaa været Narrestreger at gjøre saa stort et Nummer ud af den Historie.

Funck — nej, Funck, kom der ikke mere. Hvor havde han ikke et Par rare, trofaste Øjne!

Saa var der »Missionen«. Ja, nu var Ejendommen solgt til et Aktieselskab. Wisning havde selv en hel Del Aktier, og man byggede paa Kraft. To- og Tre-Værelses Lejligheder, hele mægtige Kaserne, paa Spekulation naturligvis. Saa skulde de sælges. Man haabede paa god Fortjeneste — der var netop stor Trang til Lejligheder for Smaa-folk, og for Fortjenesten vilde han saa tage

fat paa Skolen. Det var lige som en pæn Indledning til det andet, sagde Wissing. Han begyndte med at bygge Lejligheder for Arbejderne; blev de end ikke stort billigere end andre, saa skulde han svare for, at de blev solidt byggede. Og hvem kunde vide det! naar Skolen gik godt, og han fik Hjælp fra højre og venstre, saa kunde man maaske slaa af paa Lejen.

Ellinor lukkede Øjnene i og skiftede Fødderne paa Skamlen.

Hun kunde ikke rigtig blive klog paa Arkitekten. Egenlig talt fordybede hun sig aldrig mere rigtig i Tanken om disse Byggehistorier. De trættede hende, og hun kunde jo ingen Gavn gjøre derved. Hun syntes somme Tider, at han i Grunden slet ingen Ting bestilte — bare snakkede og løb omkring og skrev og konfererede. Men der kom ikke noget rigtig ud af det. Nu f. Ex. havde han i den sidste Tid givet sig til at tale med saadan en vældig Begejstring om Arbejderskolen. Det var jo godt — for Barnets Skyld — og det blev vel ogsaa nok en Gang til noget. Men lige nu syntes hun ikke rigtig

der var noget at begejstres for. Det var jo foreløbig udsat, til det andet var i Orden.

Naa, som sagt, det var jo godt, og hun skulde være den sidste til at slaa koldt Vand i Blodet paa ham. Men hun kunde ikke andet end smile over hans Udgydelser. Én Gang havde han lagt Mærke dertil, og hun saa godt, det irriterede ham. Men løjerlig nok fór han slet ikke op. Tvært imod blev han ved at tale. Alle de gamle Fraser maatte frem igjen som Tordenskjolds Soldater, og han selv var visselig den eneste, der hver evige Gang glædede sig over dem og troede paa dem som paa nye, soleklare Beviser. For det var hun overbevist om, han gjorde. Var han end nok saa mismodig — bare han kom i Gang, saa gik det løs, vildere og vildere, gladere og gladere, til hans Øjne straaledede i den samme Begejstring, som da han første Gang talte med hende derom.

Han talte nu for Tiden kun til sig selv. Hun nikkede en Gang imellem, smilede, gabede i al Hemmelighed og følte en underlig, sørgmodig Medlidenhed med det store Barn, der spaserede rundt i Stuen.

Forresten var der noget ved det Byggeri

hun ikke forstod. Forleden Aften, da de havde spillet L'hombre, talte de halvhøjt sammen om et Baghus, der skulde være. Prokuratoren havde grint med det modbydelige Smil han somme Tider satte op, og gratuleret Arkitekten til den *Entrecôte de la bordelaise*, han anrettede dernede. Saa havde de andre let, undtagen Pastoren. Han havde formodentlig ikke hørt det. Men hun lagde Mærke til, at Wissing skottede hen til hende og tyssede paa Vennerne. Det skulde hun dog huske at spørge ham om en Gang ved Lejlighed.

Hun rejste sig op og lod Shawlet blive liggende i Stolen. I nogen Tid stod hun med Armene foldede over Brystet og saa ned paa Gaden, hvor de var i Færd med at tænde Gaslygterne. Snefnuggene dansede tættere og tættere. Stenbroen var allerede helt hvid, og hvide var Hatte og Skuldre paa de forbigaaende. Hun tænkte over, hvor forskjelligt de tog mod Snevejret. Der var dem, som havde smøget Kraven op og bundet Lommestørklædet uden om; dem, som trak Paraplyen helt ned over Hovedet, og en enkelt, der havde bundet Lommestørklædet om den sorte Silkehat. Dér kom en Dame, som havde taget sin

Hat ind under Kaaben og løb alt, hvad hun kunde; dér en ung Kone, som tog Shawlet af sine Skuldre for at svøbe det om et lille Barn, hun havde paa Armen. Men Barnet stak hvert Øjeblik de smaa Arme ud for at fange »de hvide Fugle«, og det hjalp ikke, hvad Konen formanede det. Saa gik der mange saa let og ligegyldigt af Sted, som om det var Tørrevejr; de brød sig ikke en Døjt om Sneen, svingede med Stokkene og passerede og lod Fnuggene sætte sig i Skjæg og Haar og Øjenbryn, og hvor de ellers fandt for godt.

Saa ringede det paa Gangdøren.

Det var formodentlig Wissing. Madam Jensen havde vel hørt det og lukkede op. Saa kunde hun med det samme tænde i Kakkelloven.

Men det var ikke Wissing. Det var Fru Petersen, der »tilfældigvis gik forbi i det rædsomme Snevejr og saa fik Lyst til at gjøre den kjære Frøken Hauff en Mørkningsvisit.«

Ellinor var i Grunden ikke kjed af Besøget. Det var i alt Fald lidt Afvexling, og nu syntes hun, at hun havde været tilstrækkelig ene med sine Tanker for i Dag. Og Sladdereren

— ja, den kunde hun lige saa godt høre paa som paa saa meget andet. Somme Tider var den virkelig ganske morsom. Det varede derfor ikke længe, inden Fruen var bænket, hvorefter hun gjentagne Gange spurgte til sin »kjære Værtindes« Befindende.

Jo — hun kunde i Grunden ikke klage. Saadan som Omstændighederne nu en Gang var —

»Ja, vist saa!« sagde Fruen i sin ømmeste Tone. »Det er ved Gud ikke Narrestreger! Da jeg fik min Datter, døjede jeg skam meget ondt. Og jeg var — hm! gift ligesom De med en Mand, der al Tid var ude. Aa ja, det er strængt, det ved Gud, det er.«

Ellinor nikkede ud i Luften.

»De skal vel flytte ind til April?« spurgte Fruen og fixerede hende.

»Hvor? naa, nede paa Ejendommen! Jeg ved det saamænd ikke rigtig endnu. Gud ved, om Lejligheden bliver stor nok til os. Og saa er det vel vaadt endnu altsammen.«

»Ja, pas endelig paa det!« formanede Fruen. »De maa slaa Tæpper og Maatter alle Vegne! I de Omstændigheder, De er i, er hver Smule farlig. Og nu har Arkitekten

jo ogsaa nok Raad til at hygge lidt om Dem. En Tid lang saa det jo ikke saa godt ud, men nu er det da en ren Fornøjelse at se, hvor Arbejdet gaar fremad.«

»Ja—a.«

»I Deres Sted vilde jeg nu alligevel betænke mig lidt paa at flytte derved, Frøken Hauff! Det Naboskab er dog virkelig en lille Smule generende.«

»Mig generer det ikke,« svarede Ellinor rolig. »Jeg er slet ikke bange for Fattigfolk. Deres snavsede Klæder er ingen Skam for dem og altsaa heller ikke for mig.«

»Aa, hvad Klæderne angaar,« mente Fruen med en lille, diskret Latter. »Det er saamænd ikke for det! De er da fine nok véd jeg. Det er jo det bare Silke og Fløjl og Guldstads — Talmi forstaar sig! men det er der jo ingen, der kan se.«

Ellinor saa spørgende paa hende; men hun lod som ingen Ting og blev ved:

»I alt Fald maa De da flytte igjen, naar De holder Bryllup. Indtil den Tid kan det maaske endda gaa — De har jo saadan paa en Maade sat Dem ud over — hm! —«

»Jeg er ikke saa heldig at forstaa, hvad

De mener,« sagde Ellinor utaalmodig og trommede med Fingrene paa Bordpladen. »Hvad har det med mit Giftermaal at gjøre, at jeg bor Dør om Dør med nogle Arbejderfamilier?«

»Arbejderfamil— men Du Fredsens! De ved slet ingen Besked om det?« udbød Fruen med godt spillet Overraskelse. »Og jeg, som uden videre gaar hen og fortæller Dem noget, som Arkitekten maaske slet ikke — ih! men hvor kunde jeg dog vide det!«

Ellinor saa stift paa hende.

»Naa?«

»Ja, det være langt fra mig at blande mig i Ting, der ikke kommer mig ved! det er noget, jeg af Princip aldrig befatter mig med. Men hvor kunde jeg vide —! Naa, naar jeg har sagt Dem saa meget, maa jeg jo hellere fortælle Dem Resten med. Det er da heller ikke saa forfærdeligt! det har saamænd mange gode Mænd gjort.«

»Naa?«

»Ih, men Gud bevares, Frøken Hauff! De sér paa mig, som om De vilde æde mig, men jeg kan da ved Gud ikke gjøre ved det! Jeg har Gud ske Lov ikke noget med den

Historie at bestille — hverken paa den ene eller den anden Maade. Og Gud ske Lov for det, siger jeg! Men forresten maa De ikke tage mig ilde op, at jeg har lidt ondt ved at forstaa det. De skulde virkelig ikke vide den ringeste Besked om, hvad det er for Hus, Deres Ma— Arkitekten, vilde jeg sige, bygger dernede bag ved alle Kaserne? Det er der da ellers bleven talt nok om hele Byen over. Og det kan da egentlig ikke forundre nogen, siden han begyndte med en Arbejderskole og ender med saadan et — tvi! man kan jo næsten ikke være bekjendt at sige det, — saadan et Hus for meget elegante Damer, kan vi jo kalde det for, og saa vil De vel ikke bilde mig ind, at De ikke ved, hvad jeg mener?»

Ellinor havde grebet fat med begge Hænder om Stolearmene; men hun sagde ingen Ting. Kun blev hun ved med at se ufravendt paa Fru Petersen, der begyndte at finde Situationen lidt uhyggelig, og i den Anledning blev mere og mere fornærmet.

»Naa, saa tag dog de Øjne til Dem, min gode!« sagde hun og rejste sig op. »Jeg kan ved Gud ikke gjøre ved det, og der er skam

ingen Fornøjelse ved at fortælle Folk den Slags Ting. Men ærlig talt har jeg jo nok hele Tiden havt en Anelse om, at De ikke vidste rigtig Besked, og saa syntes jeg dog ikke jeg kunde være andet bekjendt, end at sige Dem det. Naa, og saa inden jeg gaar — for De kan da ikke fortænke mig i, at jeg taler ud, da jeg virkelig ikke har i Sinde at besøge Dem, naar De flytter ned i det — nok sagt! Inden jeg gaar, saa vil jeg bare i al Venskabelighed sige Dem det, at som man reder, saa ligger man! Som man agter sig selv, saadan agtes man af Mandfolkene, og De kan være vis paa, at mig havde salig Petersen aldrig budt den Slags Ting.«

Saa gik hun, uden at Ellinor fulgte hende til Dørs eller bød hende Farvel. Jo, hendes Øjne fulgte hende, et Par store, stirrende Øjne, der syntes at udvide sig mere og mere, indtil Øjenlaagene pludselig faldt i, og Hænderne trætte og kraftesløse sank ned i hendes Skjød.

Hvorfor ikke det med? hvorfor ikke!

Men bare rolig — ganske rolig og stille og fornuftig! Det gjaldt jo her slet ikke hende,

men ene og alene Barnet. Bare rolig! det kunde skade Barnet, om hun kom i for stærk Sindsbevægelse, og desuden maatte hun koldblodig overveje, hvad hun skulde gjøre.

For noget maatte der gjøres. Det maatte for enhver Pris forpurre!

Det lykkedes hende virkelig efterhaanden at blive rolig, og da hun var ganske sikker paa sig selv, gik hun ned til Hasse for at faa Vished om, hvordan det forholdt sig. Hun traf Kommissionæren hjemme, og da hun gik ham paa Klingen, fik hun langt om længe saa meget ud af hans diplomatiske Vidtløftighed, at hun kunde forstaa, der maatte være noget om det. Saa gik hun op igjen og skrev et Par Ord til Pastor Kvist, hvori hun bad ham komme næste Formiddag paa en Tid, hvor hun vidste, Wissing ikke var hjemme. Da det var besørget og Madam Jensen gaaet med Brevet, satte hun sig paa ny hen i sin Stol ved Vinduet og betragtede Snefnuggene, der blev ved med deres kaade Leg i Luften.

Ud paa Aftenen kom Wissing hjem. Han var livlig og oprømt og lagde slet ikke Mærke til hendes Tavshed. Hun vendte sig flygtig om for at sige god Aften til ham, da han kom,

og blev for Resten ved at stirre ud ad Vinduet.

Men da han begyndte at tale om Skolen og efter Sædvane inden lang Tid havde arbejdet sig ind i sin obligate Begejstringsrus, gik hun hen til ham og lagde sin Haand paa hans Skulder.

»Vil Du gjøre mig en Tjeneste?« spurgte hun rolig.

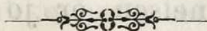
Han saa spørgende paa hende.

»Tal lidt mindre om den Sag,« sagde hun i samme rolige Tone.

»Hvorfor dog det?«

»Aa — jeg ved ikke. Det trætter mig!«

Han vilde svare, men hendes Blik forvirrede ham, og han tav.

II.

Ser Du, Ellinor,« sagde Pastor Kvist, da hun havde fortalt ham Sagens Sammenhæng. »Saa galt, som Du siger, tror jeg nu ikke, det er. Saa vidt jeg ved, hænger det saadan sammen, at Baghuset er lejet ud til saadan en — en —«

»Ja, Benævnelsen er jo i og for sig ligegyldig,« afbrød hun ham. »Vi forstaar hinanden, og det er nok.«

»Vist saa Ellinor! jeg mener kun, Du maa heller ikke overdrive. Forsvares kan det visselig ikke, men undskyldte det baade kan og skal Du. Direkte har han jo ingen Ting

med det at bestille, og det er virkelig ogsaa lidt pænere og bedre, end Du tror.«

»Pænere? hvorfor sidder De og siger saadan noget, kjære, gamle Ven? For mig er der ingen Grader i den Slags Ting. Og vil De bilde mig ind, at der er det for Dem? Lidt mere, lidt mindre — det er ganske ligegyldigt. Faktum er ubestrideligt.«

»Ja vist, ja vist!« indrømmede Pastoren og hostede. »Vist er det saa, min Pigé! Faktum er ubestrideligt.«

»Naa. Og saa er Spørgsmaalet, hvad jeg skal gjøre.«

Hun rykkede sin Stol nærmere til Præstens og foldede Hænderne i sit Skjød. Hovedet lænede hun tilbage og saa op i Luften, mens hun talte.

»Alt det gamle la'er vi nu ligge — ikke sandt? der kunde være meget at fortælle om de Maaneder, vi ikke have sét hinanden. Jeg har jo nok døjet en Del — altsammen er det ikke gaaet ganske saadan, som jeg havde haabet og troet. Men det la'er vi ligge! Det er jeg kommen over, og er der en Smule tilbage, saa forvinder jeg det nok. Og det, der har hjulpet mig over det altsammen, er Tanken

om mit Barn. Det har bragt mig til at se det hele paa en anden Maade. Jeg ved ikke — jeg er bleven roligere, fornuftigere — jeg synes ikke mere, det er saa vigtigt med mig selv — forstaar De, hvordan jeg mener?»

Kvist nikkede ivrig og klappede hendes Haand mellem begge sine. Hun smilte næppe mærkelig til ham og blev ved med at tale.

»Nu kom altsaa dette her, og i første Øjeblik blev jeg meget ulykkelig. Men saa kom jo i rette Tid Tanken om Barnet, forstaar De, og saa bestemte jeg, at jeg vilde overveje Sagen i Ro og tale med Dem først.«

»Det var godt, Du ikke fór op imod ham, Ellinor.«

»Aa, hvad det angaar, saa var vi vel komne over det, som over saa meget andet,« svarede hun med et bittert Smil og trak paa Skuldrene. »Det er ikke det. Men jeg maa tvinge ham til at lade det fare, og jeg maa bære mig klogt ad, for at det kan lykkes mig. For jeg stoler naturligvis ikke mere paa ham og alle hans Forsikringer.«

Kvist rystede sørgmodig paa Hovedet.

»Det er jeg bange for ikke vil lykkes Dig,«

sagde han. »Det maa Du hellere lade fare — netop for Barnets Skyld. Husk paa, at Du for Øjeblikket ikke taaler Anstrængelser eller Sindsbevægelser af nogen som hest Art.«

Hun bøjede sig henimod den gamle Mand og saa ham stivt ind i Øjnene.*

»Tvinge ham!« gjentog hun med Eftertryk og kneb Læberne sammen. »Det sagde jeg, Pastor Kvist, og det mente jeg.«

Han hostede igjen og saa sig hovedrystende om i Stuen med et ulykkeligt Ansigt.

»Havde Din Fa'er levet, vilde han sikkert bedt Dig betænke Dig vel, kjære Ellinor.«

»Mon? ja, maaske! Forresten var Fa'er ikke af dem, der gik paa Akkord. Men det er jo ogsaa det samme! han var en Mand, men jeg er en Kvinde, der kæmper for sit Barn.«

»Ser De,« blev hun ved efter et Øjebliks Pavse. »Dette med Sindsbevægelser kan være rigtigt nok. Jeg tænker tit derpaa og kæmper, saa godt jeg kan, for at være rolig. I Reglen lykkes det mig da ogsaa; men i Grunden har jeg jo gaaet i én stor Sindsbevægelse lige siden Fa'ers Begravelsesdag. Det er ikke første Gang, jeg kæmper for mit

Barn. Da jeg fortalte det til ham — Barnets Fa'er — saa blev han gnaven, vred — ond, kan jeg gjerne sige. Det kom ham saa ubejligt lige i denne besværlige Tid, og han gyste ved Tanken om, at jeg — Barnets Mo'er — skulde falde ham til Byrde med min Urimelighed i den Tid, jeg bar det under mit Hjærte. Naa, det gjorde ondt, frygtelig ondt, kan jeg sige Dem! men jeg kom over det. Altsammen for det lille Væsens Skyld, som for hver Dag, der gik, mere og mere mindede mig om sin Tilværelse og om det, der var tilbage af min. Jeg kom, som sagt, over det. Men nu begyndte Kampen. Jeg maatte jo stadig minde ham om Barnet, lede hans Tanker hen paa det, at han, hvor han saa gik, og hvad han saa foretog sig, aldrig skulde glemme, at nu havde han ikke blot Ansvar for mig — det tror jeg næsten, han har glemt, og det kan ogsaa være det samme! Men nu vilde der snart komme én, som var nødt til at se op til ham og vente alt muligt af ham, én, hvem jeg skulde lære at agte og elske ham.«

Hun tav og pressede Haanden mod sit Bryst. Kvist bad hende hvile sig lidt og

ikke tale saa ivrig; men hun rystede paa Hovedet.

»Det gjør ingen Ting! det er jo forbi. — Jeg bildte mig somme Tider ind, det var lykkedes mig. Somme Tider syntes jeg, at jeg kunde se, han ligesom begyndte at blive lidt roligere og sindigere. Jeg kunde være saa glad, bare han en Aften sad ganske tavs ved sit Arbejde. Saadan kunde jeg bedst lide ham, saa tænkte jeg, at der dog endnu var noget af en Mand i ham. Jeg fandt mig i alt muligt — satte alt andet til Side. Jeg var venlig imod hans Venner, naar de kom; jeg prøvede paa at finde lidt Adspredelse i deres Selskab. Det trængte jeg desuden til, og efterhaanden lykkedes det mig virkelig for en Del. Men jeg havde ikke Held med mig i det, det egentlig kom an paa. Det var en Ynk at se, hvor han fantaserede, som et taabeligt Barn snakkede han løs! Men da jeg saa, at det ikke blev anderledes, saa tænkte jeg: lad gaa da! bedre noget, end slet ingen Ting. Lad saa Barnet se en godmodig, taabelig Fantast i sin Fa'er, en Mand, som gjerne vilde, men ikke kunde, som erobrede sig et Drømmerige, hvori han udførte de vidunder-

ligste Heltebedrifter, mens han i det virkelige Liv var og blev et Vaasehoved. Bedre det end slet ingen Ting.«

»Ellinor, Ellinor!« sagde Kvist bedrøvet.
»Du er bleven forfærdelig bitter og haard!«

Hun nikkede tankeløst til ham og havde aabenbart slet ikke hørt, hvad han sagde. Et Øjeblik sad hun grundende, sammensunken i Stolen, mens Rynkerne trak sig dybe og brede over hendes Pande. Men saa rettede hun sig igjen og talte videre.

»Man kan nøjes med lidt, og jeg har sandelig slaaet af paa mine Fordringer. Men saa kom jo dette her til sidst. Nu kan jeg forstaa, hvorfor han i den sidste Tid har været mere end almindelig højtravende. Aa, jeg forstaaar det hele! han har snakket til sig selv, som sædvanlig, men han har i mere end almindelig Grad trængt til at stramme sig op. Han gaar dog om med en Fornemmelse af, at det er en miserabel Historie. For ond er han sandelig ikke — bare en Pjalt, en græsselig —

»Ellinor!« bad Præsten og rejste sig op.

»Ja, vel! nu er jeg strax færdig. Det er blot det, det drejer sig om; det maa ikke

ske, det skal ikke ske, om saa alt brister for mig.«

Pastor Kvist gik et Par Gange op og ned ad Gulvet med Hænderne paa Ryggen.

»Du tænker da vel ikke paa at forlade ham?« spurgte han endelig og saa bekymret paa hende.

»Hvor skulde jeg gaa hen?« spurgte hun.
»Og Barnet? hvad skulde der blive af det? Var det ikke — naa, saa blev jeg vel alligevel, tænker jeg! Nu er jeg her en Gang, og jeg kan ikke se, hvad jeg vilde vinde ved at gaa min Vej. Desuden er det jo min Skyldighed at blive, saa længe han holder af mig, og det gjør han vel lige saa meget nu, som han al Tid har gjort, saadan paa sin egen Maade. Det skulde da være —«

Hun gik hen til Vinduet og støttede Panden mod Ruden. Kvist saa i ængstelig Spænding paa hende, men et Øjeblik efter gik hun tilbage til Stolen og satte sig rolig ned igjen.

»Nej, det er umuligt! i alt Fald er han bange for mig endnu, og det maa, det skal lykkes mig at tvinge ham. Og hvad der saa sker, er Hensynet til Barnet jo det afgjørende.«

»Ja, tænk paa Barnet, naar Du taler med

ham!« sagde Pastoren indtrængende. »Og husk for al Ting paa, at Du har det ikke endnu. Hvad Du gjør mod Dig selv, det gjør Du mod Barnet. Det kan dø, inden det kommer til Verden.«

»Det var vel ogsaa det bedste!« svarede hun bittert.

»Det kan være, Ellinor! men det ved hverken Du eller jeg. Maaske bliver det Barn Din og hans Frelse. Det vil jeg da ogsaa bede Dig om, naar Du taler med ham, at Du ikke glemmer, at han var i Nød. Der er saa mange, mange Mænd, der har gjort det samme! Højt hædrede Mænd, der gaar rundt iblandt os, saa gode som de bedste. Det siger jeg nu ikke for at undskylde Sagen, forstaar Du nok. Men vi bør huske paa, hvordan Forholdene nu en Gang er. Og før vi dømmer ham, maa vi vel erindre, at han havde været en fattig Mand, om han ikke var gaaet ind paa Aktieselskabets Plan, for Idéen var ikke hans egen.«

»Stil ham i Theorien Valget imellem Fattigdom og Skjændsel« — sagde hun bittert —

»De skal se, han vælger med straalende Øjne

og løftet Pande den bedre Del, som ikke skal tages fra ham.«

»Tving Din Bitterhed, kjære, gode Ellinor! den bringer kun Ulykke og Fordærvelse over Jer alle tre.«

»Os alle tre!« gjentog hun langsomt og sørgmodigt. »Os alle tre! — Ja vel, Pastor Kvist! jeg skal nok være rolig. Ad den Vej naar jeg vel ogsaa bedst, hvad jeg vil. Men bøje sig skal han — ellers —«

»Der er ikke noget »ellers«, Ellinor! det har Du jo selv sagt! Jeg vil slet ikke mere overtale Dig til at lade Sagen falde. Tal i Guds Navn med ham, men far frem med Kjærlighed og Sagtmodighed. Det naar man længst med, og han er jo dog Dit Barns Fa'er og nødvendig for dets Fremtid.«

Hun trykkede hans Haand fast og bad ham gaa. Hun trængte til at være alene, og han kunde trygt lide paa, at hun ikke skulde forløbe sig.

Saa gik han, og hun satte sig paa sin vanlige Plads ved Vinduet for at vente paa Wissing. —

Da hun hørte ham komme ude i Entréen,

greb hun i en Fart et Sytøj og var ivrig beskæftiget med det, da han kom ind.

»God Dag!« sagde hun rolig og blev ved med at sy, mens han tændte sig en Cigar og satte sig overskrævs paa en Stol lige over for hende med Armene paa Stoleryggen.

I nogen Tid betragtede han i Tavshed hendes Arbejde, og hun sagde ingen Ting. Saa nynnede han lidt, strakte Hænderne i Vejret og lod dem falde ned igjen paa Stoleryggen med et Klask.

»Det gaar glimrende! Jeg har faaet alle Lejlighederne lejede ud.«

»Alle?«

»Alle! Rub og Stub, hver evige én!«

Hun lod Sytøjet falde i Skjødets og saa paa ham.

»Ogsaa dem i Baghuset?«

Han havde lige løftet sin Haand i Vejret for at slaa ud med den, som han plejede, naar han deklamerede om Skolen, og det var med et begejstret Blik, han havde mødt hendes Øje, da hun vendte det mod ham. Men ved hendes Spørgsmaal fór han sammen, slog Øjnene ned og lod Haanden falde. Saa tabte han Asken af Cigaren paa sit Skjortebryst. Den

maatte han først have bort og blæste og børstede ivrig. Men langt om længe var det jo besørget. Han skottede usikkert hen til hende. Jo, hun sad i samme Stilling som før, og hendes Blik var ufravendt rettet paa ham.

Saa var han i et Nu paa det rene med, at hun vidste Besked. Han saa, at det gjaldt briste eller bære, Bevidstheden om den Uret, han i Grunden led ved at blive dømt af hende, var han ikke længe om at tilegne sig, og med et Sæt sprang han op, slog til Stolen, saa den væltede og stillede sig tæt over for hende med korslagte Arme.

»Naa!« raabte han rasende. »Nu har vi Spillet gaaende, kan jeg tænke! Jeg burde jo have sagt mig det selv, da jeg hørte af Madam Jensen, at det modbydelige, hykkelske, gamle Kirkefaar havde været her i Dag. Men jeg skal min Sjæl og Salighed lukke min Dør for den Kavaller!«

»Jeg har faaet det at vide af Fru Petersen,« sagde hun rolig uden at tage Øjnene til sig.

»Ja, vist — af Fru Petersen! Al min Forsigtighed er spildt — nu gaar det løs, jeg

ser paa Dine Øjne, hvad der venter mig. Bebrejdelser og Haan og Miskjendelse — aa, jeg kjender det, jeg kjender det! jeg har døjet derunder hele mit Liv — tolv lange Aar med den ene, og nu her! At jeg nogen Sinde har kunnet stole paa et Fruentimmers Forstand!«

Han begyndte at spasere op og ned ad Gulvet med lange Skridt og Armene stadig foldede over Brystet. Nu og da blev han staaende ved Vinduet og afleverede uforstaaelige Bemærkninger, trommede paa Ruden, knyttede Hænderne i Luften og spaserede saa videre. En Gang imellem stillede han sig lige over for hende med Armene i Siden og slyngede sine Ord lige ind i Ansigtet paa hende.

Ellinor blev siddende ganske rolig, sagde ingen Ting og lod ham snakke. Men ikke et Sekund slap hendes Blik ham.

»Jeg véd det — jeg kjender det! alle Dine Bebrejdelser kan jeg læse i Dine Øjne! Jeg kan svare Dig paa dem, før jeg hører dem! — Hvor kunde jeg ogsaa stole paa Fruentimmerforstand! I véd ikke — I forstaar ikke! Men Miskjendelse og Jammer og Bebrejdelser — det er i Mestere i, rene Virtuoser!«

Han smed sig i en Stol og foldede Hænderne i storstilet Fortvivlelse.

»Eller forstaar I maaske, at man mangan Gang her i Verden maa ofre meget for at naa sit Maal? Ikke Penge og Tid og Arbejde — det kan ethvert Fæ gjøre! Nej, mangan en Gang maa man gi'e Slip paa Idealiteten i det mindre for at naa det store Maal. Forstaar I, at man kan synde mod den lille Moral, nej, at man maa synde imod den, mens man holder den stores Bud? Forstaar I, at Napoleon i sin store, straalende Missions Navn trampede Jord og Folk og Fæ sønder og sammen og gjorde det med fuld Ret? Forstaar I — nej I forstaar ingen Ting! I er umælende!«

Han blev ved en lang Tid endnu, stadig heftigere. Udfaldene mod Kvinderne i Almindelighed blev til personlige — somme Tider raa Angreb paa Ellinor. Men hun afbrød ham ikke med en Stavelse. Bare saa paa ham.

Saa sank han træt sammen og stemte Tonen en lille Smule ned.

»Og nu dette her specielt! ja, jeg vil slet ikke minde Dig om, at en anden vilde gjort

akkurat det samme, at jeg ikke var i Stand til at forhindre det, om jeg ogsaa havde villet. Jeg vil ikke tale om, at man er saa langt fra at tjene en slet Sag, naar man koncentrerer Usædeligheden, at man tværtimod ved at stoppe dens aabenbare Udløb vilde dele Strømmen i tusende smaa Bække, der undergraver Jorden under vore Fødder, trænger sig op i vore Huse og demoraliserer hele Samfundet. Alt det vil jeg slet ikke tale om! men jeg véd med mig selv, at naar jeg tav stille om det, jeg havde for, saa var det visse- lig ikke for at skjule det for Dig, men blot for at skaane Dig i denne Tid, og holde al Sindsbevægelse borte fra Dig! Siden — naar Du havde faaet Barnet — vilde jeg tale med Dig derom. Saa tænkte jeg, det skulde lykkes mig at — at —«

Han saa usikkert hen paa hende. Men hun forandrede ikke en Mine. Bestandig de samme store Øjne lige ind i hans.

Saa brast det sammen for ham. Han skjulte Ansigtet i sine Hænder og stønnede højt.

Jeg kunde ikke andet, Ellinor! jeg kunde ikke! al Ting havde været ude for mig —

hvert Haab om Redning forbi! Det var den eneste Maade at skaffe Penge paa — og hvis ikke — ja, saa havde jeg mistet enhver Udsigt til at naa det, jeg nu en Gang har sat som mit Livs Opgave. Jeg var gaaet derfra som en fattig Mand — fattig og foragtet for mine tossede Idéers Skyld. De havde spyttet mig i Ansigtet og haanet mig —»

Ellinor rejste sig op og gik hen til ham. Hun var bleven bevæget — det havde hun i Grunden været længe. Den sidste Rest af hendes Kjærlighed til ham var blusset op paa ny, hun havde ondt af ham, og hun var i det Øjeblik vis paa, at alt endnu kunde blive godt. Hun satte sig paa Gulvet ved hans Fødder og tog hans Hænder bort fra Ansigtet.

»Nu tier Du ganske stille,« sagde hun mildt og lagde sin Kind paa hans Haand. »Saa taler jeg lidt. Jeg har ogsaa noget at sige Dig. Og Du maa love mig at høre ganske rolig paa mig. Vil Du det? Nej, se paa mig!«

Han slog Øjnene op, og hun saa en Dobbelthed og Mangel paa Ærlighed i hans Blik, der skar hende i Hjærtet. Hans Øje forskede efter, om hun vilde give sig — det var det

hele! Et Øjeblik fór hun tilbage og tog sig til Hovedet. Men kun et Øjeblik. Saa blev hun med en Kraftanstrængelse Herre over sin Smerte og satte sig igjen ned paa Gulvet foran ham. Men denne Gang tog hun ikke hans Haand. Hun støttede Albuerne mod sine Knæ og stirrede hen for sig, mens hun talte.

»Jeg tænker nu slet ikke paa, hvad Du skylder mig! Og det er da forresten ikke saa lidt endda. Du tog mig bort fra Fa'er, Du fortalte mig om Din stærke Arm, der vel kunde bære mig gjennem Verden over Smudset og Sølen. Men det kunde Du ikke, Oluf! Din Arm er ikke stærkere end andres — maaske ikke en Gang saa stærk! det véd jeg nu ikke, og det kan ogsaa være det samme. Men det véd jeg, at Du ikke kunde holde, hvad Du lovede mig. Du kunde ikke, siger jeg, for at Du gjerne vilde, har jeg aldrig tvivlet om. Saa maatte jeg jo se at klare mig, som jeg kunde, og især da nu, da jeg bærer det lille Barn under mit Hjærte. Og det skal jeg nok! jeg skal nok komme over det alt sammen — ganske alene, jeg forlanger ingen Ting for mig selv. Men med Barnet

er det en hel anden Sag. For det forlanger jeg grumme meget, vil jeg sige Dig — jeg bør, jeg kan ikke tie og se paa, at mit Barns Fader er saa — saa — svag, som Du.«

»Svag?« gjentog han i en ømfindtlig Tone. »Det er formodentlig et temmelig afdæmpet Udtryk for Din Tanke?«

»Ja!« svarede hun rolig, uden at se paa ham. »Det er det. Vi sidder jo ikke her for at krænke hinanden, saa det er ikke værd at male med stærke Farver. Men for Resten kan Du jo nok vide, Du har skuffet mig. Eller tror Du, det er saa let for mig at vænne mig til Tanken om, at Din Arbejderskole, den, hvor Du vilde samle de stakkels uvidende Mennesker og løfte dem lidt op over Arbejdets tunge, sløvende Atmosfære — at den er bleven til et — til saadan et Hus, som Du bygger?«

»Det er ikke min Idé, jeg maatte bøje mig for de andre.«

»Aa nej, det behøvede Du slet ikke! For det første har Du jo selv fortalt mig, at Du ejer over Halvdelen af Aktierne — ikke? Naa, og for det andet bøjer man sig aldrig i den Slags Ting. Havde Du ikke været saa forpint af alle de Bryderier, Du havde havt, saa

er jeg vis paa, Du havde afvist de Mennesker lige paa Stedet.«

»Det kunde jeg ikke,« sagde han utaalmodig. Saa var det hele, som jeg allerede et Par Gange har sagt Dig, ramlet sammen.«

»Saa lad det ramle!«

»Er Du gal?«

»Nej, men jeg er den samme Pige i Dag, som jeg var, den Gang Oluf Wissing læste med mig og fortalte mig om alle sine højtflyvende Planer. Den samme, hvem han viste Vejen, ad hvilken man kan vandre mod den evige Sandhed, foragtende alt det Humbug og al den Løgn, der ellers leder og bestemmer Menneskenes Færd. Den samme, hvem han lærte, at man skal gaa lige til sit Maal, trodsende vrang og taabelige Domme, sikker paa sig selv og sin Viljes Lødighed; at man trygt kan bryde Regelen, naar man véd med sig selv, at dens evige, uforanderlige Sandhed er Undtagelsens inderste Væsen, og det kun er en uvæsentlig Form, man skyder til Side. Og jeg lyttede ikke blot til Oluf Wittings Ord, jeg blev en praktisk Tilhænger af hans Lære — kan jeg monstro saa uden

videre finde mig i, at min Mester glemmer sit eget store Bud?»

Han rykkede frem og tilbage i sin Stol, lidt forlegen, men langt fra overvunden.

»Store Bud? ja, flygtig — overfladisk sét, maaske! — Hvordan vil Du ellers formulere det, Du kalder det store Bud?»

»Det er let!« sagde Ellinor og saa ham ind i Øjnene. »Jeg har lyttet til Dine Ord i gamle Dage med hele min Sjæl, og dum var jeg ikké. Derfor er det let for mig — men saare, saare sørgeligt — at minde Dig om, at Sandhed — ren og skjær, hensynsløs Sandhed var det første og det sidste i den Mands Katekismus, som talte med mig i gamle Dage.«

Han svarede hende ikke strax, men stirrede hen for sig. Saa rejste han sig op og gik et Par Gange op og ned ad Gulvet.

»Og om jeg saa ogsaa vilde indrømme Dig, at jeg maaske i min Iver for Sagen er gaaet videre, end jeg ellers vilde — hvad saa? Gjøres om kan det ikke, og jeg tør da vel regne paa Din — Overbærenhed vil Du vel kalde det — Din Hjælp til at faa det bedst mulige ud af det?»

»Nej, det tør Du sandelig ikke, Oluf! men

Du tør takke mig, fordi jeg aabnede Dine Øjne, inden det var for sent.«

»Det er for sent!«

»Aa nej, endnu Gud ske Lov ikke! Du kan endnu med Lethed forpurre det, om Du vil, og det vil Du jo.«

»Huset er lejet bort.«

»Saa kjøber Du Lejeren ud.«

»De andre Aktionærer gaar aldrig i Evighed ind derpaa!«

»Du har jo selv de fleste Aktier.«

»Jeg mister hver Øre, jeg bliver en ruineret Mand!«

»Hvad gjør saa det? Du kommer hjem til mig, og vi to skal nok komme Verden igjennem — vi tre! Du og jeg og Barnet.«

»Er det da Din alvorlige Hensigt at ruinere mig totalt?«

»Vil Du ruinere mig og Barnet?«

»Jeg bliver grint af, skjældt ud og forbandet af de Folk, der har sat Penge i!«

»Barnet og jeg velsigner Dig, fordi Du ikke gik paa Akkord.«

»Nej og tusinde Gange nej!« raabte han og stampede i Gulvet. »Fruentimmervaas er det fra Ende til anden!«

Saa begyndte de forfra. Han rasede og bandede. Hun viskede en Taare af sin Kind, sukkede dybt og tav, til han mat kastede sig i en Stol og opgav det hele, lige som før. Saa begyndte hun stiltfærdig og rolig paany paa sit Sisypbosarbejde. Varmere og inderligere for hver Gang bad hun ham gjøre hendes Vilje. Han bruste op og faldt sammen, hun tav og talte. Time efter Time kjæmpede hun med ham.

»Saa skal jeg da i Guds Navn sælge Aktierne!« sagde han endelig med et sky Blik til hende. »Hvis jeg da kan faa dem solgte.«

»Sælge? Nej, det skal Du rigtignok ikke! Du skal beholde Dine Aktier og forpurre det hele — ligegyldigt om det springer eller ej! Du skal staa og falde med Sagen. Solgte Du dem, saa hjalp Du jo alligevel til at udføre den forfærdelige Plan.«

»Ja, men er Du da rent fra Din Forstand, Ellinor? Naar jeg sælger Aktierne og ikke har mere med Sagen at gjøre, saa maa Du da i Djævelens Skind og Ben være fornøjet?«

»Nej!«

»Ja, saa kan jeg s'gu ikke tjene Dig! Det er jo det rene, skjære Vanvid. Hvad

kommer det os ved, hvad de andre gjør? Og tror Du, jeg kan forhindre, at de bygger Bordeller i Kjøbenhavn?»

»Det er heller ikke det,« svarede hun sørgmodig. »Men det Hus maa ikke komme til at staa der nede. Det vilde være et forfærdeligt Vidne mod Dig, mod mig og mod vort Barn.«

Han vilde fare op paa ny, men hun tyssede paa ham og blev ved at tale.

»Du kan gjerne kalde det Fruentimmervrøvl, og Du har jo nok Ret i, at det er upraktisk og dumt o. s. v. Andre vilde vel heller ikke gjøre det, og det er meget muligt, at Du kunde faa mig overbevist, hvis jeg havde været Din Kone. Men nu er det noget helt andet! Du og jeg kan ikke leve paa det samme, som andre Mennesker. Vi har — ja, jeg kan maaske ikke rigtig sige, hvad jeg mener, men Du forstaar mig nok, naar Du blot vil — vi har saadan trukket Vexler paa Idéen, og saa gaar det ikke an, at vi skyder Betalingen fra os, som noget, vi kan vente med eller afgjøre efter Behag.«

Han gjorde en utaalmodig Bevægelse, men afbrød hende ikke mere. Hun talte ivrigere og ivrigere. Alle de gamle Ord, hun havde

hørt af ham, dem, hun havde lyttet til, som den troende til sin Præst, og gjemt i Kjærlighed, de Ord, der var begravne i Skuffelsens og Resignationens Løvfaldstid — alle de gamle Ord kom nu igjen i hendes Tanke og paa hendes Tunge, og han vaandede sig under dem som Svøbeslag. Hun vogtede paa hver Mine, hvert Blink i hans Øje, hun gjennemskuede og afviste alle hans Udflugter, trængte sin Bitterhed over hans Løgne tilbage og stred, til hun forstod, at hun havde sejret.

Inden hun gik i Seng, skrev hun to Ord til Pastor Kvist:

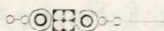
»Det gik bedre, end jeg vel egentlig kunde vente. Jeg er ved godt Mod. Tak!

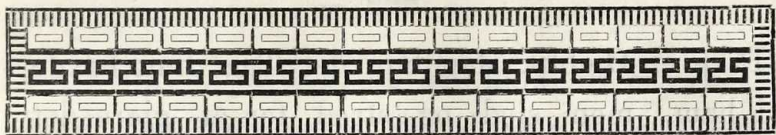
Ellinor.«

Men med hendes »Mod« var det kun saa som saa. Hun havde kun alt for godt set, at han lige fra første Færd af havde forstaaet hende fuldt ud, og hans Forslag om at sælge Aktierne berørte hende maaske smærteligere, end noget af det andet. Det var den hele Løgn i hans Opførsel, hun gruede for, og det

var den, der levnede hende saa ringe Haab om Fremtiden.

Men hun forstod godt, at det nu frem for alt gjaldt om at holde Ørerne stive og ikke blive træt paa Halvvejen, og hun lovede sig selv, at hun vilde tvinge alt det tilbage, der kunde virke forstyrrende ind paa Udsigten til at naa det »ene fornødne«, hun for ingen Pris vilde give Slip paa.

III.

»**J**eg kan ikke, Ellinor, jeg kan ikke!«

Det sagde han hver evige Dag, naar han kom hjem og smed sig i en Stol, haabløs fortvivlet over Udsigten til Fattigdom, forpint af de andres Haan og Vrede, og bestandig spekulerende paa Midler til at slippe.

»Du kan, og Du vil!« var hendes stadige Svar, og hver Gang tog hun fat paa ny, hvor hun slap sidst. Hun opmuntrede ham ved allehaande lyse Fremtidsbilleder, indgav ham allehaande Forhaabninger, hun ikke selv nærede, og naar det kneb, tog hun alvorligere fat.

Ikke et Øjeblik slap hun det Tag, hun havde i ham, men sled og stred for at gjøre det fastere uden Udsigt til anden Belønning end den, at hun en Gang kunde sætte sig rolig ned og hvile ud — hvile i Bevidstheden om, at hun havde reddet ham fra det værste.

Det var nu en drøj Tur, han maatte gaa igjennem. Folk lo ad ham paa Gaden, paa Kafféerne — den gale Arkitekt!

For nu var der da kun én Mening om, at han var gal — saadan rent bindegald! Først havde han mudret med sin Arbejderskole, det taabelige Projekt, som alle fornuftige Folk grinte ad lige fra den første Begyndelse. Og saa — da det ikke gik — bygger han min Sjæl et Bordel, ha, ha, ha! Var det nu ikke til at le sig fordærvet over? Man tænke sig nu bare, med hvad for Fornemmelser han vilde spanke omkring og indkassere Lejen, dér hvor han oprindeligt havde tænkt at holde Foredrag til Menneskeslægtens Forædling!

Naa, der var jo ogsaa dem, der — saadan i al Hemmelighed, forstaar sig — mente, at det var fornuftigt gjort af ham.

Men nu gaar saagu' ogsaa den Idé overstyr! I Grunden var der naturligvis ikke noget

mærkeligt i, at han, da det kom til Stykket, havde lidt ondt ved at faa sig selv til at sluge den Kamel. Saa meget mere, som hans egne Papirer jo i Grunden ikke var de allerfineste. Det saa jo næsten ud som en Vittighed at leve saadan ganske aabenlyst og i al Gemytlighed med et Pigebarn og saa give sig til at bygge Bordeller! Nej, det var i Grunden slet ikke saa sært, at han opgav det paa Halvvejen. Der var endogsaa dem, der agtede ham derfor. Men hvad gjør han saa? Han sælger ikke sine Aktier, nej, han vælter det hele Foretagende! Det er ikke blot ham, der ikke vil bygge Bordeller — ingen andre maa gjøre det — der maa slet ikke bygges flere! Arkitekt Wissing er paa én Gang bleven Moralens Vogter i Byen. Saa er den da vel forvaret, skulde man tro.

Det var komisk, og man lo.

Men Aktionærerne bandede og skjældte. Havde man nogen Sinde hørt Magen? Nej, man havde ikke, det maatte alle indrømme. Blot man kunde faa det gale Dyr transporteret ud paa St. Hans Hospital!

Det fik han naturligtvis altsammen at vide, og han serverede det i den skarpest mulige

Tillavning for Ellinor. Men hun lo ad det hele.

»Hvad gjør saa det?« spurgte hun smilende og tog hans Arm. »Hvad bryder vi os derom?«

Og hun takkede ham atter og atter, fordi han i rette Tid havde ladet sig tale til Fornuft, og talte med ham om, hvor godt de skulde have det, naar det altsammen var overstaaet. Om Nød kunde der jo ikke være Tale; de havde da i alt Fald de to tusende Kroner. Og saa kunde de begge to arbejde, — hun med, saa snart hun igjen blev rask. Og hvem kunde vide, om det ikke endnu kunde lykkes ham at føre sit Foretagende igjennem! Maaske det netop gik nu, naar han var kommen ud af alt det Maskepi og begyndte fordringsløst og stille. Han kunde trygt forlade sig paa hendes Hjælp.

Men den Tanke afviste han bestemt. For ham var hvert Haab ude. Han kunde ikke mere.

»Ja, ja!« svarede hun. »Det kan jo være, Du har Ret i det. Tiden vil vise det. Jeg kan paa en Maade nok forstaa, at Du tænker saadan. Men det er jo ikke alle, der vinder det store Lod. Mangfoldige maa nøjes med

mindre, og de fleste faar slet ingen Ting af det, de drømmer om. Skulde de saa alle sammen give fortabt, saa vilde det da se forfærdelig ud i Verden. En Plads at fylde finder Du nok. Og tænk saa paa Barnet — jeg er vis paa det bliver en Dreng! — ham kan Du jo give Dine Drømme i Arv og lære ham at vogte sig for de Skjær, Du strandede paa. Maaske han en Gang naar, hvad Du drømte om, og saa kan Du endnu blive glad paa Dine gamle Dage. Jeg synes i Grunden, saadan et Barn maatte kunde fylde hele éns Tanke.«

»Ja en Kvindes — men aldrig en Mands,« svarede Wissing i den trætte, trøstesløse Tone, der var bleven ham til Vane. —

Saa sprang da hele Historien i Luften. Der blev tabt en Del Penge ved den Lejlighed, der blev ført nogle Processer, og der blev bandet aldeles utrolig. Wissing mistede hver Skilling, og han bar Tabet med en sløv Ligegyldighed, som en og anden tog for Heltomod. Der blev ikke en Smule tilbage. Den store Ejendom blev solgt til en Byggespekulant, som bragte de halvfærdige Bygninger under Tag saa hurtig som muligt, lod Arbejderfamilier flytte ind, før der var sat

Laase i Dørene og Kroge paa Vinduerne og holdt en Prokurator til at indkassere Lejen. Da Aprilsolen skinnede over de nye Huse, var der intet ejendommeligt at se ved dem; de var hverken bedre eller slettere end andre, men præsenterede sig med deres uordentlige Vinduer — hvert andet med hvidt Kjøkkengardin — og deres skrigende, smudsige Børneflokk, akkurat lige som hundrede andre Smuthuller for den honnette Fattigdom og Revierer for de private Laanekontorer.

Men blandt dem, der havde mistet Penge ved den Historie, var Hasse, og han havde tabt fler, end han ret vel kunde taale. Da det først var slaaet fast, at det skulde være et mere rentabelt Foretagende, end oprindelig paatænkt — og Idéen dertil var Kommissionærens — saa var han ikke længe om at faa skaffet Penge til veje og danne Aktieselskabet. Men saa stor var Mistilliden til Wissing, at Hasse, for at naa den nødvendige Sum, var nødt til at sætte største Delen af sin sammensparede Kapital ind paa Sagen, og han tvivlede da heller ikke paa, at den vilde komme igjen med Renter. Og nu, da det hele var strandet paa en gal Mands Narre-

streger — Slyngelstreger kaldte Kommissionæren dem — nu sad den lille Mand hele Dagen hjemme og røg Tobak, mens han sørgede over sin onde Skjæbne. Midt mellem de vældige Skyer, han blæste ud af sine korte Bambuspiber med de bemalede Hoveder, dannede han sig saa en hel ny Filosofi, hvis fornemste Kapitel selvfølgelig fastslog Filosofens Opfattelse af Kvinden. Den var en Smule modificeret siden den Aften, da han udviklede sine Anskuelser for Arkitekt Wissing i Kaféen, og da han havde grublet i nogen Tid, betænkte han sig ikke paa at føre sine Tanker ud i Livet. Foreløbig naturligvis indenfor sine egne fire Vægge. Den lille, myge Mand blev, som hans »Engel« og »Putte« udtrykte sig, en »skinbarlig Dævel«. Han var saa langt fra myg, at han paa den mest utvetydige Maade overtog Kommandoen. Fem og tyve Gange om Dagen underholdt han sin Frue om hendes storartede Plan med Wissing og Josephine, hvem han titulerede »Fru Arkitekten« og behandlede med en højst generende, ironisk Opmærksomhed. Og da hans Halvdæl, der i Begyndelsen fandt sig foranlediget til at bære over med hans onde Lune og overhøre

Stikpillerne — en Dag fór op og prøvede paa at retablere sit tidligere Regimente, saa skete det utrolige. Den tobaksrøgende Ægte-
mand svarede ikke med en Stavelse; men han bøjede sig ned og listede lempelig Morgenskoen af den ene Fod, tog skarpt Sigte paa Gjenstanden for sin Ungdoms erotiske Suk og slyngede hende den omtalte Beklædningsgjenstand med saa god Virkning lige i Synet, at Toupéen med Kappe og det hele Stavær forsvandt i Kulkassen, medens deres Ejerindes ene Øje lidt efter lidt antog den Farvenuance, man nu en Gang under saadanne alvorlige Forhold er bleven enig om at kalde blaa. Næste Morgen huggede den vrede Akilles hendes Skabilkenhoved til Pindebrænde, satte hendes Silkekjole og elegante Sommer-Overstykke paa Assistenshuset — og dermed var den nye Tingenes Tilstand etableret. Josephine fandt det klogest at slutte sig til den nye Regering og gjorde det saa eftertrykkeligt, at den ulykkelige Moder fandt Helvede for hedt. Hun maatte have nogen, hun kunde vende sig imod og var ikke længe om at finde en passende Person. Af sin Mand havde hun hørt nok til at vide, at det var Frøken Hauff,

der havde sat Ondt i Arkitekten, og »Tøjten« skulde sandelig ikke dø i Synden. En Lejlighed var let at finde, da Ellinor hver Dag gik sig en Tur, og det gjaldt altsaa bare om at passe hende op paa Trappen.

Ellinor blev angst, da hun saa Fru Hasses Ansigt. Hun holdt sig med begge Hænder til Rækværket og prøvede paa at slippe forbi. Men den vrede Madam stillede sig med Armene i Siden i Vejen for hende og overfusede hende med en Strøm af Skjældsord og Gemenheder, der blev fremførte med skingrende Stemme og kaldte alle Husets Beboere ud paa Trappegangen.

«Din nederdrægtige Tøjte! Er Du bedre end os andre, siden Du skal være saa fin og moralsk paa det? Se Du efter Dit eget Skiddentøj, Din —»

»Aa, hold Deres Mund, lille Madam! og lad den Dame gaa!« raabte en Mandsstemme nede fra Stueetagen.

Men hun blev ved. Ellinor lukkede Øjnene og bøjede Hovedet under Stormen. Hun var en Afmagt nær, da den Herre, der havde raabt nede fra, kom farende op ad Trappen og uden mange Omstændigheder

puffede det rasende Fruentimmer ind ad hendes egen Dør og smækkede den i efter hende. Saa mere bar end støttede han Ellinor op ad Trappen og afleverede hende til Madam Jensen.

Historien havde ingen videre Følger for hendes Helbred, men den var Skyld i, at hun fik Wissing til at flytte. Han havde i og for sig ikke noget derimod; ogsaa ham generede Naboskabet med Hasses ikke saa lidt. De var heldige og fik Løjligheden lejet ud, skjønt det var saa kort før Flyttedag. Værre blev det med at finde en ny. Der var saa mange Hensyn, der skulde tages. Det maatte helst være lidt landligt for Ellinors Skyld; han ønskede desuden en afsides Beliggenhed, og det gik hun selvfølgelig med Glæde ind paa. Saa skulde det da først og fremmest være billigt. I sidste Øjeblik fandt de et forfaldent Havehus ude i en mægtig gammel Gartnerhave i Valby. Der var tre Værelser, det ene en Sal med Vinduer ud til begge Sider, en ren Dansesalon, de to andre usle, fugtige Huller. Det hele laa som et forfaldent, uhyggeligt Skur lige oven paa Jorden, der var kun Kakkelovne i den ene Stue, Gulvplankerne gabede hist og her paa en be-

tænkelig Maade, og de tre Fjerdedele af de talløse Vinduer kunde hverken lukkes op eller i. Men Huset var gjemt mellem Frugttræer og Buske, og et raadent Espalier fortalte, at Vaaren vilde dække de grimme Mure med grønt. Det var nok for Ellinor, og da Wissing var kjed af at løbe rundt og se paa Lejligheder, slog de til.

Dagen efter flyttede de ind. Det blev sent, inden de kom i Orden, men Ellinor holdt ud. Hun vilde have det hele i Stand samme Aften, og det lykkedes hende ogsaa. Madam Jensen havde hun givet Afsked med den gamle Bolig — hun vilde være alt det gamle kvit — og i hendes Sted havde hun faaet en flink lille Valbykone, der var det mindst talende Menneske, man vel kunde tænke sig, og derved strax vandt sit unge Herskab.

Da Arbejdet var endt, lod Ellinor Konen gaa hjem, og satte sig i sin Stol, tæt indhyllet i Shawlet, dygtig træt, men ellers vel tilmode. Hun lagde Hovedet tilbage og lukkede Øjnene, aabnede dem saa igjen for at lade Blikket glide hen over det lave, smudsige Loft eller fæste det paa Wissing, der vandrede op og ned ad Gulvet i den store Sal.

Han var ikke vel tilpas i de nye Forhold. Han frøs og havde taget Vinterfrakke paa. Gnaven og mismodig traskede han af Sted med Kraven op om Ørerne og Hænderne i Frakkelommen. Det var ham saa fattigt og usselt alt sammen, og han forsømte ikke at give ondt af sig i den Anledning. Ingen Ting var ham tilpas, alt saa haabløst og kummerligt, at man lige saa gjerne strax kunde pakke sammen. Hun søgte paa enhver Maade at trøste og opmuntre ham, men uden Held. Den halve Nat gik han omkring i Salen og skjændte, snakkede saa med sig selv og saa med hende, der forlængst var gaaet i Seng. Gjennem den aabne Dør udmalede han med de sorteste Farver den kummerfulde Tilværelse, der ventede dem. Saadant et Hul! man vilde jo sætte Helbredet til herude inden et halvt Aar!

»Det kan gaa bedre, end Du tænker!« mente Ellinor. »Sommeren kommer maaske før vi venter den, og til Efteraaret kan vi jo flytte igjen. Saa har Du nok fundet Dig noget Arbejde og efter det retter vi vor nye Lejlighed.«

IV.

Boraaret kom, som Ellinor havde spaaet, usædvanlig tidlig, og Maj Maaned holdt hende med sit varme, stadige Solskin, sin Fuglesang og sin Fylde af Blomster og Løv næsten hele Dagen ude i Haven. Hun gik paa Opdagelser rundt om i det store Terræn og foretog smaa Udflugter gjennem hele Havens Længde til Gjærdet ind mod Søndermarken. Hun tittede derind, især om Søndagen, naar der var fuldt af Folk i deres Søndagsstads og med deres Søndagsminer. Men udenfor Gartnerhaven gik hun aldrig.

Hvad skulde hun ogsaa det for? Terrænet var stort nok til, at hun kunde faa sig den nødvendige Motion, og hun længtes aldrig efter at gjøre Bekjendtskab med Omverdenen. Til med var der saa mange nye Ting at se paa. Aldrig før havde hendes Tanke paa den Maade sysselsat sig med det Liv, der vaagnede omkring hende. Aldrig før havde hun paa den Maade fulgt Knopperne, mens de Dag for Dag foldede sig ud, aldrig før paa den Maade kigget efter Fuglene mellem Grenene. Hun gik bestandig de samme Ture, kjendte hver Blomst, hvert Træ og hver Fugl og saa hver Dag til dem alle sammen, som en Læge ser til sin Patient, en Ven til sin Ven. Der var saa lidt Æsthetik i hendes Betragtning af Naturen, saa megen Alvor — det var næsten, som om hun følte sig solidarisk med den gryende Vaar, som om hun havde en Aktie med i det store Foretagende og derfor havde Grund til at glæde sig med Fugle og Løv over Solskinnet, sørge med dem over en kold Nat eller en Orkan, der blæste de hvide Blomster af Kirsebærtræerne.

Hun tænkte tit over den Maade, hvorpaa hun saa paa det alt sammen, smilte somme

Tider af det barnlige i den, men gjorde sig aldrig rigtig Rede for Fænomenet. Det faldt hende ikke ind, at hendes Tanke og Sympathi maatte have noget at fæste sig ved, og at hendes Glæde over Foraaret kom af, at hun mere og mere vendte sig bort fra sine Omgivelser.

Hendes bedste Timer var dem, hvor hun var alene.

Han var saa forunderlig træt af Kampen med Wissing — den endeløse Kamp, for hvis Udfald hun gruede, uden at hun dog nogen Sinde turde gjøre sig dens sandsynlige Resultat klart. Det var saa sørgeligt for hende at se sit Barns Fa'er Skridt for Skridt komme nærmere til total aandelig Ruin, uden at kunne hjælpe, uden at vide, hvad der skulde gøres, og i Grunden temmelig overbevist om, at der ikke var noget at gjøre.

Han var aldeles knækket og knust, duede ingen Ting til mere og brød sig ikke om noget som helst i Verden. Hans Gnaveri og Urimelighed fandt hun sig rolig i; det var bare Smaating. Men somme Tider, naar han sad hele Dage igjennem og drev, kunde hun føle ligefrem Modbydelighed for ham.

Hun saa i saadanne Øjeblikke intet andet i ham end et stort, dovent Mandfolk.

Og han drev. De første Dage hang han med Hovedet, og det fandt hun slet ikke saa urimeligt, var vel egentlig ogsaa ganske tilfreds med, at det ikke gik altfor sporløst hen over ham. Men saa havde han pludselig taget fat paa ny, d. v. s. han gik hjemmefra om Morgenen og kom først igjen sent paa Aftenen. Han prøvede paa atter at knytte sine gamle Forretningsforbindelser, begyndte at tumle med et og andet Projekt og konfererede paa Kraft med Kommissionærer og Ejendomsøkere. Men det blev kun til ganske foreløbige Konferencer. Ingen vilde mere have med ham at bestille. Han blev opfattet som en komisk Figur, hvem man af Hensyn til tidligere Forretninger behandlede med en vis Art Agtelse: man hørte paa hans Udviklinger, indrømmede det slaaende fordelagtige i hans Planer, undrede sig med ham over, at ingen før var faldet paa den Idé — og beklagede med et Skuldertræk, at man desto værre netop i Øjeblikket var for stærkt optaget til, at man kunde indlade sig paa Foretagendet. Det var rigtig kjedeligt — en anden Gang maaske

— man kunde jo aldrig vide! Og næste Gang han kom, var »Herren ikke hjemme.«

Alle hans Idéer gik kun ud paa ét: at tjene Penge. Ikke at han brød sig om Pengene selv! men han kunde ikke undvære det Relief, de giver. Han kunde ikke finde sig i at være reduceret til Arbejder, han vilde være Arbejdsgiver. Han kunde ikke undvære et eller andet Projekt at tumle med, tale om og blære sig med. Først og fremmest kunde han da ikke finde sig i det latterlige Skær, hvormed saa mange mislykkede Foretagender, og navnlig det sidste, havde omgivet ham.

Han talte til Ellinor derom, og hun prøvede med ærlig Vilje paa at finde Bund i Fantasterierne, inderlig villig til at opmuntre ham til at tage fat. Men der var ingen Bund. Det hele var ikke andet end en fattig Mands fortvivlede, sanseløse Greb efter Mammon. Alt sammen var det glimrende — ti — tyve — tredive Procent kunde der tjenes.

»Kan Du ikke finde et Foretagende, hvor Du kan tjene fire Procent?« spurgte hun ham en Dag; men han lod, som om han overhørte Spørgsmaalet.

Saa opgav hun det og hørte sjældent efter, naar han deklamerede. Somme Tider kunde det ogsaa hende, at hendes Utaalmodighed løb af med hende, i Regelen blot i Klager over Træthed eller Besværinger over, at hans Foredrag kjedede hende. Men en enkelt Gang gav hun ham saa skarpt et Svar, at han blev rasende forbitret og skjældte hende Huden fuld. Saa gik han sin Vej og blev borte i to hele Dage. Men hun savnede ham slet ikke, undrede sig blot over, hvor han kunde være henne.

Da han kom igjen, var han lidt flov og meget nedslaaet. Fra nu af hørte han op med at tale om sine Spekulationer, og snart efter hørte han helt op med at spekulere. Han blev hjemme og drev, skjændte og gnavede og gad ikke en Gang gaa ud i Haven. Ellinor var hele Dagen derude, saa de generede ikke hinanden.

Paa den Maade gik det lige til Slutningen af Maj, og hendes Nedkomst kunde snart ventes. Hun isolerede sig mere og mere, gik tavs ud i det fri, naar han skjændte, og kunde hele Dage igjennem være ganske tavs. Men somme Tider om Aftenen, naar hun kom ind

igjen efter at have drukket al Foraarets Friskhed i fulde Drag, var det, som om noget af dets Skjønhed var bleven hængende ved hende. Hendes indfaldne blege Kinder rødmede, hendes Øje fik for et flygtigt Minut Glands paa ny og hendes Hjærte slog i raskere Tempo. Da kunde hun faa Tanker, som hun i Grunden var vred paa sig selv over. Hun kunde gaa hen til hans Stol, læne sig til den og lægge Haanden paa hans Skulder, mens hun med underlig, skjælvende Stemme sagde en eller anden ligegyldig Ting.

Men han viste hende al Tid gnaven af, beskyldte hende for utidigt Føleri og puffede hende somme Tider brutalt af Vejen.

En Dag fik hun paa ny Besøg af Pastor Kvist.

Hun stod ved Havelaagen og saa ned ad Vejen, da han kom spaserende, og da han hørte, at Wissing var hjemme, foreslog han, at de skulde sætte sig i et Lysthus tæt ved Vejen og passiare lidt. Det gjorde de, og skjönt hun ikke var videre talende, fik Pastoren dog snart Rede paa Tingene og blev paa ingen Maede overrasket. Han tog uopholdelig fat paa den Gjærning, der for Øje-

blikket laa nærmest for Haanden, men som ingenlunde var let: at knytte Baandet mellem de to Mennesker igjen, for saa vidt det lod sig gjøre.

»Du tænker mindre paa Dit Barn nu end før, Ellinor!« sagde han hovedrystende. »Jeg synes, Du er ved at glemme, for hvis Skyld Du har havt alle de drøje Dage. Det var dog Barnet, Du havde for Øje, da Du Dag for Dag kjæmpede med ham for at faa ham fra hans hæslige Plan. Og nu — nu, da Du har naaet Dit Maal, lader Du Dig skræmme af en ganske naturlig Nedslaaethed og Forknythed hos ham. Nu er Du godt i Gang med at sætte det vundne over Styr!«

»Hvad skal jeg da gjøre?« spurgte hun utaalmodig. »Jeg tier og taaler og finder mig i Regelen i hans Passiar — hvad andet kan jeg gjøre?«

»Meget, meget mere!« sagde Kvist ivrig. »Du maa gjøre Skridtet fuldt ud og ikke bilde Dig ind, at Du allerede er færdig og har Lov til at lægge Hænderne i Skjødet. Kampen er slet ikke forbi endnu! husk paa, at er han end Dit Barns Fa'er, saa nytter det ikke det ringeste, før han er Din retmæssige, ægteviiede

Mand. Ingen bryder sig derom før, og hvad mere er — han selv har ikke anerkjendt Barnet, før det er sket.«

Hun sendte sin gamle Ven et vredt Blik og spurgte efter en lille Pavse:

»Mener De da, Kvist, at han vil —«

»Jeg mener ingen Ting!« svarede Kvist hurtigt. »Slet ingen Ting uden det, at Du ogsaa skylder ham noget, at Du ikke har Lov til at lade ham falde, fordi han ikke svarer til Dine Forventninger, og at Du i disse tunge Tider — for de er tunge for ham — skal gjøre Dit for at muntre ham op, saa han ikke falder helt sammen. Det mener jeg, Ellinor!«

Hun svarede ikke, men pillede ved Frynserne paa sit Shawl.

»Nu skal jeg sige Dig noget!« udbrød Pastoren resolut. »Jeg gaar lige op til ham og taler med ham. Det vilde være ganske uforvarligt, om jeg ikke gjorde, hvad jeg kunde.«

Han reiste sig, bad Ellinor vente paa ham i Lysthuset og gik hastig op mod Huset, uden at hun prøvede paa at holde ham tilbage.

Wissing sad, som han plejede, i sin Lænestol med Piben i Munden. Han lod ikke til

at blive det mindste overrasket over Besøget, men bad forekommende sin Gjæst tage Plads. Efter et Par almindelige Bemærkninger gik Kvist lige løs paa Sagen.

»De kan jo naturligvis nok tænke Dem, Hr. Arkitekt, at jeg paa ingen Maade billiger Deres og Ellinors Forhold? Alligevel er jeg kommen, fordi jeg tænker, jeg som Sagerne nu staar, muligvis kan gjør lidt Gavn ved at tale med begge Parter.«

Arkitekten bøjede sig let over mod Pastoren og svarede med uventet Elskværdighed.

»Jeg gjør mig til af at være temmelig tolerant, Hr. Pastor! og enhver maa for mig gjerne beholde sin Mening. Jeg vil endog gaa saa vidt, at jeg indrømmer Dem, at det Skridt, vi gjorde, var noget usædvanligt — muligen — hvorfor ikke lige saa godt indrømme det? — noget mindre korrekt.«

»Hm!« sagde Kvist og sendte ham et hvast Blik over Brillerne. »Det havde sandt for Herren været rigtig rart, om De havde tænkt saadan for godt og vel et Aar siden!«

»Gjort Gjærning staar ikke til at ændre, og det turde være lovlige sent at tale om den Ting!« sagde Wissing ligegyldigt. »Det er

vistnok mere hensigtsmæssigt at drøfte, hvad der ligger for Haanden. Og jeg maa tilstaa, at jeg er ganske glad over Deres Besøg. Muligvis kan De indvirke lidt paa Ellinor.«

»Jeg talte med hende i Haven.«

»Naa saadan! Ja, saa har De formodentlig allerede faaet mit Synderegister, og nu skal De faa hendes. De maa nemlig vide« — sagde han med Eftertryk — »at jeg paa ingen Maade er fornøjet med hende.«

Pastor Kvist rømmede sig, saa til Siden og drejede Tommelfingrene rundt om hinanden. Men han var fast bestemt paa at finde sig i en hel Del, og derfor tav han.

»Ser De,« sagde Wissing, vel tilfreds med at have faaet en Tilhører. »Jeg regner Dem for en dannet Mand, en fordomsfri Mand, og jeg er overbevist om, at De med Ro vil høre, hvad jeg siger.«

Han rejste sig op og satte Piben i en Krog, bød Præsten en Cigar og tændte selv en, hvorefter han gav sig til efter Sædvane at vandre op og ned ad Gulvet med Hænderne paa Ryggen.

»Ser De,« begyndte han igjen. »Den første Betingelse for at saadant et lidt — usædvan-

ligt Forhold kan gaa, er den, at man lige til det yderste bevarer Agtelsen for hinanden. Ikke sandt? Og det er netop i den Henseende, jeg ikke er rigtig fornøjet med Ellinor. Min Ulykke har gjort hende bitter, og jeg tror i Grunden, hun slet ikke mere har nogen Interesse for mig og min Gjerning. Hun lægger Skylden for det hele over paa mig og bebrejder mig, om ikke i Ord, saa dog ved hele sin Maade at være paa, det, de ulykkelige Forhold har medført. Som om jeg var den eneste, der er kommen for tidlig til Verden med en stor Tanke! den eneste, hvem sneverhertet Betænksomhed og Beregning, spidsborgerlig Forsigtighed og Chicane har bragt i Ulykke!«

Nu var han rigtig i sit Es og blev ved en halv Times Tid, kun sjældent afbrudt af Kvist, der hurtig kom paa det rene med, at her ikke var noget for ham at gjøre, og at han vilde gavne Ellinor mest ved at tie. Nu og da indskjød han blot en lille korrigerende Bemærkning, som i de fleste Tilfælde druknede i den andens Ordstrøm, og da han var kjed af at høre sin Vært fortælle om sit eget Storsyn og de andres Blindhed, brød han op. Wissing vilde følge ham helt ud af Haven, men det

frabad han sig høflig men bestemt og med tungt Hjerte gik han tilbage til Lysthuset, hvor Ellinor ventede ham.

Mindst af alt syntes han om den ugenerte Elskværdighed, hvormed Arkitekten havde modtaget ham, den halve Indrømmelse af, at der var noget forkert i Forholdet, og den direkte Anklage til ham, der dog — som Wissing vidste — var hendes nærmeste Ven. Han havde langt hellere set sig modtagen med Grovhed og Uvenlighed, var langt hellere bleven smidt paa Døren som ubuden Moralprædikant end bedt indenfor som velkommen Gjæst.

Da han havde gjort en lille Omvej for at udviske det Indtryk, Samtalen havde gjort paa ham, bøjede han ind i Lysthuset og fandt Ellinor siddende akkurat i samme Stilling, hvori han havde forladt hende, hensunken i dybe Tanker.

Hun lagde ikke Mærke til ham, før han stod lige foran hende.

»Naa?« sagde hun med et træt Smil. »Hvad fik De saa ud af det?«

»Kun lidt!« svarede han og satte sig ved Siden af hende. »Han klager over Dig, som

Du over ham. I er som to Ægtefolk, der skal skilles og ikke som to Mennesker, der længes mod den Tid, da de faar sat Seglet paa deres Forening. Gud hjælpe Jer begge!»

»Guds Navn er for mig som en tom Lyd!« sagde Ellinor og saa drømmende hen for sig. »Han har aldrig været mig nær, og jeg har vel heller aldrig kaldt paa ham.«

»Og hvad er Dit Barn da for Dig?« spurgte Kvist og skottede til hende, mens han ridsede i Gruset med sin Stok.

»Somme Tider er det min Glæde, men mange, mange Gange hver Dag bliver jeg saa forfærdelig angst, naar jeg tænker paa det. Jeg tør slet ikke tænke paa det. Gjorde jeg det al Tid, saa tror jeg, jeg blev gal.«

»Dør der mange Kvinder i Barselseng, Pastor Kvist?« spurgte hun pludselig og vendte sig om imod ham.

»Kun meget faa — en ringe Brøkdæl! Og den, der sætter sit Haab til Døden, handler taabeligt. Den kommer mangan Gang over de gladeste blandt de glade, men sjældent, naar man kalder paa den.«

»Jeg har én Gang kaldt paa Døden,« sagde Ellinor tankefuldt. »Det var en af de første

Dage, efter at vi var flyttede herud. Jeg gik hen til ham og lagde min Haand paa hans Skulder. Saa rykkede han sig lidt væk og saa underligt paa mig. Jeg spurgte ham, hvad der var i Vejen, og han svarede mig, at jeg var saa grim. Lidt efter føjede han til — efter hans Mening formodenlig formildende — at det var da for Resten alle frugtsomme Kvinder. Da var det, jeg ønskede, at jeg maatte dø, naar jeg bragte mit Barn til Verden. Jeg syntes, det maatte være saa grueligt, naar han en Gang igjen tog mig i Favn.«

Pastor Kvist fik travlt med at pudse sine Brilleglas. Men saa tog han fat og benyttede sig af den bløde Stemning, hvori hun for Øjeblikket var, til at tale rigtig indtrængende til hende. Han bad hende huske paa, at det sandsynligste dog var, at de begge levede mange Aar endnu, og saa vilde hun en Gang i Fremtiden bittert bebrejde sig, at hun ikke havde gjort, hvad hun kunde, for at holde paa sit Barns Fader.

Hun nikkede en Gang imellem til ham med et vemodigt Smil, græd lidt og sagde ham ikke mere imod. Først da Arkitekten længe efter kaldte paa hende fra Huset, gik Kvist,

og da havde han faaet hendes Ord paa, at hun endnu en Gang vilde prøve paa at tage sig sammen.

Det Ord holdt hun ærlig og redelig. Saa paafaldende forandrede hun sin Opførsel, saa ivrig tog hun sig af sit Hus, og saa overbærende og venlig blev hun mod Wissing, at han ikke kunde lade være at lægge Mærke dertil og undre sig over det. Forresten tog han det paa en Maade, der egentlig ikke bidrog til at gjøre hende Arbejdet lettere.

»Naa!« sagde han hende fra sin Stol. »Det lader til, Du begynder at blive fornuftig. Det var sgu ogsaa paa Tide! Én Gang har jeg døjet det med min Kone, men anden Gang tror jeg sgu ikke, jeg kunde holde det ud.« Og tyve Gange om Dagen fortalte han hende, at havde hun al Tid taget det paa den Maade, saa kunde hun sparet sig mange Bryderier. Men paa hans eget Humør var der ingen Forandring at mærke.

En af de aller sidste Dage i Maj bad hun ham tage en Gang i Skoven med hende, og efter en hel Del Vrøvl sagde han ja. De tog en Vogn og kjørte ad Strandvejen til Char-

lottenlund, stod saa ud og spaserede ind gennem Skoven.

Bøgene var saa friske og lyse, der var en saadan Sommerglæde over det hele, at det maatte være en saare fortørret Menneskesjæl, som ikke blev reven lidt med. Ellinor saa sig om til alle Sider og følte sig saa underlig glad tilmode. Men hele Tiden havde hun en Fornemmelse, som om hun drømte.

Det kneb lidt for hende at gaa, og halvundselig bad hun om hans Arm. Men da hun mærkede, at det generede ham, slap hun den igjen og stavrede videre, saa godt hun kunde. De satte sig paa en af de friske smaa Skovenge under en mægtig Bøg; hun pludrede væk om alt, hvad hun saa, og pegede paa de gamle, krogede Ege, der ikke var komne med endnu, men protesterende rakte deres nøgne Grene i Vejret.

»De kommer nok med,» sagde hun fortrøstningsfuldt. »De kommer nok med!«

Hun var bleven Barn igjen og lod til at have glemt alt det meget, der maatte glemmes. Alle hans gnavne og bitre Bemærkninger slog hun hen i Spøg. Hun vilde ikke for-

styrres i sin Glæde, hun vilde nyde det fuldt ud altsammen.

Da de havde spist deres medbragte Mad, strakte Wissing sig paa Ryggen i Græsset og begyndte at filosofere.

»Hvad betyder det saa altsammen med den Glæde over Freden i Naturen?« sagde han. »Det er gammel Overtro, Humbug og Narrestreger altsammen! Nu ta'er man ud i Skoven og sætter sig i det grønne og fantaserer over den idylliske Fred herude. Og saa vender man styrket og oplivet tilbage til sit Slid og Slæb i den kvalme By. Men hvordan vil det gaa om nogle Aar, naar hvert Barn véd, hvordan det egentlig hænger sammen med Freden? Naar vi véd, at hele dette nydelige Maleri i Virkeligheden ikke er andet end en fortvivlet Kamp, en Krig paa Kniven af Blad mod Blad, Blomst mod Blomst og Sommerfugl mod Sommerfugl? At det hele er en hensynsløs, aldrig hvilende Konkurrence, akurat ligesom mellem to Urtekræmmere paa hver sin Side af Gaden? Hvor bliver saa Freden af? Vi lever her, som over alt, paa Løgne!«

Ellinor sad oprejst med Hovedet støttet i sine Hænder. Hatten havde hun taget af, og

hendes Haar faldt ned over Nakken og Skuldrene. Den friske Luft og Foraarsglæden havde givet hendes Kinder Farve og hendes Øjne Glands, og hun var smuk som i sin sorgløse Ungdom, mens hun sad der og saa ind gennem det grønne Løvværk.

»Hvordan det vil gaa?« sagde hun tankefuldt. »Ja, en Gang troede jeg sikkert, at jeg vidste, hvor Freden var at finde. Det var den Gang, Du talte til mig om Dine Arbejdere. Da syntes jeg, jeg kunde se ud i Fremtiden, hvordan Oplysning og med den Fred og Velvære holdt sit Indtog i alle de fattige Menneskers Huse. Jeg saa dem selv og deres Boliger rene og ordentlige, jeg syntes, jeg kunde forestille mig, hvordan de om Aftenen sad hjemme og læste højt for deres Koner og Børn, hvordan de samledes i store Sale og lyttede til løftende og belærende Ord. Jeg kan huske, hvordan jeg mangan en Gang, naar jeg mødte saadan en stakkels udslidt Mand med det sløve, halvt misundelige Blik, tænkte paa, hvor han vilde være kjøn, naar der skinnede et Par klare, tilfredse Øjne i hans Ansigt. Det var lykkelige Drømme de! Og blev det en Gang saadan, hvad gjorde saa det, om Skoven ikke

mere var den samme som før? Saa havde vi jo Freden inde i Byen!«

Han saa paa hende mens hun talte og blev et Øjeblik fængslet af den Skjønhed, der laa over hendes Ansigt. Men strax efter forsvandt Indtrykket igjen, og han spurgte spodsk:

»Er Du synsk? Det ser ud, som om Du havde Aabenbaringer.«

»Maaske!« svarede hun sørgmodig. »Men det var Dig, der aabnede mine Øjne.«

Hendes gode Stemning var forstyrret, og hun foreslog ham lidt efter at bryde op. De gik tilbage til Vognen, og denne Gang var hun nødt til at støtte sig til hans Arm.

»Du overanstrenger Dig!« sagde han fortrædelig. »Det var en vanvittig Idé af Dig med den Skovtur. Sæt nu det kom paa herude? Det vilde være en net Historie! Skal vi ikke hellere tage hjem?«

»Aa nej!« bad hun. »Det har ingen Fare! Jeg vil saa nødig hjem. Lad os nu efter Bestemmelsen kjøre til Dyrehaven. Du skal se, om lidt kan jeg igjen gaa alene.«

Hun prøvede derpaa, men det gik kun langsomt, og han blev igjen utaalmodig.

»Gaa bare i Forvejen!« sagde hun muntert.
»Jeg kommer bag efter.«

Han gik, og da hun naaede ned til Vognen, sad han uden for Restavrationen og drak en Bajer med Værten. Kusken hjalp hende op, og hun sad et Kvarters Tid paa Vognen og ventede. Men det var hun slet ikke kjed af. Hun stirrede ud over det blinkende Sund og vaagnede først af sine Tanker, da Wissing sprang op i Vognen til hende og smækkede Døren i.

Saa kjørte de til Fortunen og spiste til Middag dér, og efterhaanden blev hun glad igjen som i Begyndelsen af Turen. De blev der til hen paa Eftermiddagen og kjørte saa langsomt ad den bakkede Vej til Klampenborg. Ud for Ulvedalen bad hun Kusken holde. Dér havde hun været saa mange Gange med sin Fa'er, og hun vilde saa gjerne en Gang igjen der ind.

Men da de kom ind bag Bakkerne, saa de, at Pladsen var helt fuld af Mennesker — Mænd, Kvinder og Børn af alle Aldere og Stænder. De gik nærmere og Wissing spurgte en af de yderste i Flokken, hvad der var paa Færde.

»Det er Herrens Venner, der forsamles,«

svarede den adspurgte og saa mistroisk paa Arkitekten.

»Lad os gaa, Ellinor!« sagde Wissing.
»Det er blot et Missionsmøde.«

Men hun saa sig forundret om paa de mange Ansigter og blev pludselig helt alvorlig.

»Aa nej! lad os blive lidt!« bad hun og gik langsomt frem. »Maaske kan vi høre, hvad Præsten siger.«

Han gjorde forgjæves Forsøg paa at faa hende med, og for at undgaa at vække Opmærksomhed maatte han slaa sig til Taals. Misfornøjet satte han sig ved Foden af et Træ med Ryggen imod Forsamlingen og tændte sig en Cigar.

Men Ellinor blev staaende og saa sig om. Det var hende paafaldende, saa alvorlige og opmærksomme de alle sammen saa ud. Det var en dybere Asdagt, end hun nogen Sinde havde set i Kirken, og hun kom til at tænke paa en italiensk Tiggermunk, hun en Gang havde hørt holde fanatisk Bodsprædiken paa Torvet i Florents. For Resten hørte hun ikke videre efter Præsten, men en Gang imellem ramte dog et og andet hendes Øre, underlige

ubehøvede Ord, tage mangan en Gang lige fra Gadesproget og fri for al æsthetisk Pyntelighed. Hun studsede over dem og vendte sit Blik mod Præsten, en ganske ung Mand med et mægtigt brunt Skjæg og et Par gennemtrængende Øjne. Men lidt efter saa hun sig igjen omkring paa Tilhørerne. Det var aabenbart, at Ordene slog ned i dem. Hun lagde Mærke til, hvordan de alle fulgte Taleren med Øjnene, og hvordan en og anden bevægede Læberne, som om han sagde Talen efter for sig selv. Hun følte sig underlig bevæget ved at staa midt i den andægtige Skare, uden at hun gjorde sig klart hvorfor, og da Præsten havde sluttet med en Bøn, og de alle stemte i en Psalme, nynnede hun uvilkaarlig med.

Da Sangen var forbi, stod en anden Prædikant op paa Prædikestolen, men han blev aabenbart ikke hørt med saa megen Opmærksomhed.

»Hvem var det, der talte før?« spurgte hun en Kone, der stod ved Siden af hende.

»Pastor Holm. Han er meget bedre, end den, der nu taler.«

Konen betragtede hende opmærksomt og sagde lidt efter:

»Det er rart at høre Guds Ord en Gang i mellem. Der er saa megen Synd i Verden.«

»Hvad er Synd?« spurgte Ellinor.

»Kors, hvor De spør'!« sagde Konen fornærmet og vendte sig fra hende.

Men nu var det forbi med Wissings Taalmodighed.

»Lad det nu være nok med de Narrestreger!« sagde han og tog hende ved Armen.

»Nu gaar vi tilbage til Vognen.«

Da de gik derfra, talte hun om, hvad hun havde set.

»Det var mærkeligt, saa de alle var grebne!«

»Torskepander!« sagde Wissing. »Fæho'der, hvem enhver Slyngel kan trække om ved Næsen.«

Hun laante ham et underligt Blik og sagde alvorlig:

»Saadan omtrent var det, jeg tænkte mig Dig og Arbejderne.«

»Er det Din Mening at fornærme mig?« spurgte han vredt og slap hendes Arm.

»Nej, det tænkte jeg saamænd ikke paa! Men tys! Nu synger de igjen.«

Hun stod stille og lyttede; men Wissing greb hende rasende i Armen.

»Kom saa for Satan!« skreg han. »Nu skal vi min Salighed ikke ha' mer af den Historie!«

Hun rev sig løs fra ham og saa paa ham med et lynende Blik.

»Jeg kan ikke leve paa Løgn,« sagde hun skarpt. »Og det kan gjerne være, der er Sandhed der ovre!«

Men strax efter besindede hun sig og sagde med et Suk:

»Naa, om Forladelse! jeg mente ikke noget videre med det.«

»Den nydeligste Pligt-Undskyldning, man kan tænke sig!« sagde Arkitekten bittert.

»Ja, lad os gjøre vor Pligt!« svarede Ellinor alvorlig og gik hen imod Vognen saa hurtig, hun kunde.

De satte sig op, og Wissing raabte til Kusken, at han skulde kjøre til. Men lige som Hestene satte sig i Bevægelse, bøjede Ellinor sig frem for at lytte.

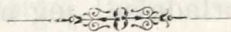
Vinden bar Sangen over mod dem, og hun kunde tydelig høre hvert Ord:

„Aldrig er jeg uden Vaade,
aldrig dog foruden Naade!

Al Tid har jeg Suk og Ve,
al Tid kan jeg Jesum se!

Al Tid trykke mine Synder,
al Tid Jesus Hjælp forkynder —“

Saa overdøvedes Sangen af Hjulenes Rumlen,
og hun lænede sig tilbage i Vognen med lukkede Øjne.

V.

Bet var en solvarm Junidag, Ellinor bragte sit Barn til Verden.

»En Pige!« erklærede Jordepoderen.

»Naa Gud ske Lov?« raabte Doktoren og gned sig fornøjet i Hænderne. »Det glæder mig, hver Gang Mødrenes Spaadomme slaar fejl, for det har, oprigtig talt, al Tid været mig en Gaade, hvad de bygger deres Anelser paa.«

Det var en lille, venlig, gammel Mand, den samme Doktor. Luvslidt og ubørstet var hans Frakke, gammel og fedtet hans Hat. Han

kunde jo, som han selv spøgende sagde, ikke børste sig hver Gang han kom ud af én Svinesti og skulde ind i en anden. Uanselig saa han ud, saadan for en flygtig Betragtning; men bag Brillerne lyste et Par klare Øjne med et besynderligt Udtryk, og kun faa Mennesker kunde holde ud at møde det Blik ret længe ad Gangen.

»Nu bare forsigtig, Madam Malmgren!« sagde han til Jordemoderen. »Og ikke for megen Sludder med Patientten! For Resten er jo al Ting gaaet saa godt, som man paa nogen Maade kan ønske sig, og der er næppe mere for mig at gjøre. Skulde De alligevel faa Brug for min Hjælp, saa sender De Bud.«

Saa gik han med et opmuntrende Nik til Ellinor.

Uden for Huset sad Wissing og røg paa sin Pibe.

»En Datter, Hr. Arkitekt!«

»Naa, blev det en Tøs?« svarede han gnaven uden at tage Piben ud af Munden. »Jeg havde dog haabet paa en Dreng.«

»Aa hvad!« mente Doktoren og saa skarpt paa ham. »Man maa tage det som det falder. Jeg for min Del synes nu, det maa være ganske

rart for Dem at faa en Pige. De har jo tre Drenge — ikke sandt? For Resten maa jeg gratulere Dem til, at det gik saa godt. Efter hvad jeg har hørt om Patientens Sinds-tilstand i den sidste Tid, kan det betragtes som en ren Guds Lykke.«

Wissing vilde til at fare op, men Doktoren lettede paa sin Hat og bød Farvel. Da han var kommen et Par Skridt ned ad Gangen, stansede han og vendte sig om.

»De kan saamænd uden Risiko smide mig paa Porten!« sagde han godmodig. »Jeg er overbevist om, at Patienten kan undvære mig. Men for Resten har Lægen Frisprog, véd De nok! Og De kunde gjerne tage mine Ord for en velment Formaning. Jeg er en gammel Mand, Hr. Arkitekt!«

Saa gik han; men næppe var han forsvunden bag Buskene, før hans Hoved paa ny kom tilsyne.

»Skaan hende nu lidt i den første Tid!« sagde han indtrængende og lettede atter lidt paa Hatten.

Wissing havde ikke besvaret Doktorens Hilsen. Han blev siddende nogen Tid, uenig med sig selv om, hvad han skulde gjøre.

Løbe efter Lægen og skjælde ham ud, var hans første Tanke, men den opgav han igjen. Gaa ind og give sit daarlige Lune Luft over for Ellinor vilde han alligevel ikke i Dag, og Jordemoderen, hvem han havde været i Lag med for et Par Timer siden, havde bidt ham saa kort og bestemt af, at han ikke havde synderlig Lyst til at komme i Kast med hende igjen.

Saa blev han siddende og spekulerede.

Han havde virkelig Grund til at være i daarligt Humør! Det var besynderligt, saa de Mennesker alle sammen tog Parti for Ellinor imod ham. Doktoren havde gjort det ganske aabenlyst, og de andre lod sig, uden egentlig at sige noget, tydelig mærke med deres Uvilje. Om det saa var Konen, der kom og gjorde rent, saa var hun muggen og ubehagelig imod ham.

Det var underligt! Ellers plejede dog Folk al Tid at være imod en Kvinde, der gik over Stregen.

Han smagte lidt paa den Form, hans Tanke havde valgt.

Naa — hvorfor ikke? Det var jo Sandheden. — For Resten havde han da i Grunden ingen Anledning til at blive saa vred paa

Doktoren. Der var jo virkelig ikke noget saa forskrækkeligt i, hvad han havde sagt. Han havde mindet ham om hans Børn — var det i Grunden noget at tage ham saa ilde op? Det var dog virkelig haardt for dem, ingen Fa'er at have! Gud ved, om Moderen kunde tumle dem! Han kom til at tænke paa, at den næstældste af dem adskillige Gange havde vist Tegn paa et rigtig trodsigt Sind. Saadan stærk Trods, som en Kvinde har ond't ved at faa Bugt med. Og hans Kone var saa svag!

Han blev hel rørt og blød om Hjertet ved Tanken om sine Dreng.

Det var i Grunden en Skam af ham, at han slet ikke havde taget sig af dem! Naar bare Ellinor var lidt fornuftigere, saa kunde han da i alt Fald faa dem her ud en Gang imellem. Det kunde være af uberegnelig Nytte for Børnene at være under en Mands Indflydelse, selv om det kun var en Gang om Ugen.

Men Ellinor vilde naturligvis gjøre Vrøvl!

Det var besynderligt, saa snæverhjærtede de Kvindfolk var! Han troede, Gud hjælpe ham! ikke der var en eneste iblandt dem, der

kunde se ti Alen fra sine egne Vinduer. Nu her f. Ex. Vilde det nu ikke være baade kjønt og godt, om Ellinor selv havde bedt ham tage Drengene her ud en Gang imellem? Laa det ikke snublende nær, netop i den Tid, hun selv gik og belavede sig paa at blive Moder? Men det havde hun ikke sagt et Ord om. Hun evnede naturligvis ikke at tænke længere end til sit eget Barn; der stoppede det op for hende, det var godt, og hvad der ud over det kom inden for Døren, det var af det onde.

Saadan var alle Kvindfolk! Hans Kone — naa, hun skulde ha' Lov til at være i Fred. Hun havde faaet sin Straf og var nu uden for Nummer. Maaske havde han ogsaa nu og da været lidt urimelig imod hende. I alt Fald var det ikke værd at rippe op i de gamle Historier. Men Ellinor —? Han havde ærlig talt ventet sig noget mere af hende. Netop f. Ex. saadan noget, som at hun bad ham at se lidt efter Drengene.

Wissing satte Piben fra sig og foldede Hænderne over Nakken, mens han stirrede op paa den skyfri, blaa Himmel. Han var rørt over Drengene og rørt over sig selv. Men

pludselig tog han en mandig Beslutning. Haanden faldt med et kraftigt Slag ned paa Havebordet foran ham, og han rejste sig resolut.

Nej, det vilde han ikke finde sig i! Der maatte gjøres en Forandring. Drengene skulde ha' Lov til at komme til ham en Gang imellem, ja, min Salighed skulde de saa! Saa snart Ellinor kom oven Senge, vilde han tale med hende derom — nej, han vilde sige hende, at saadan var det hans Vilje!

Mens han stod og slog sin Beslutning fast, var der en Tanke, der hviskede ham et Spørgsmaal i Øret: hvorfor han netop nu var faldet paa det? Men han var Mand for at kvæle en Tanke i Fødselen: det laa da snublende nær at han i Dag var kommen til at tænke paa sine Drengene! Lige som han havde faaet et Barn til. En Fa'er har da Pligter, og han var ikke den Mand, der gik af Vejen for sin Skyldighed!

»Ja — men —« sagde Tanken, og det var dens sidste Ord. Saa døde den.

Faderen til de tre Drengene og den lille Pige der inde tog sin Hat og raabte ind ad Døren:

»Jeg kommer vist nok ikke hjem til Middag!«

Saa gik han uden at vente paa Svar, og der var heller ingen, der svarede.

Ellinor laa inde i Sovekamret, frygtelig mat, men ellers vel til Mode. Hendes Ansigt var vendt imod Vuggen, og der laa et stadigt Smil om hendes Mund, skjønt hun slet ingen Ting kunde se mellem alle de Puder. Alligevel veg hendes Blik ikke fra Vuggen, og naar hun en Gang i mellem hørte den lille, spæde, klynkende Stemme, blev Smilet stærkere og varmere.

»Det er et sært Barn!« hviskede Madam Malmgren ude i Køkkenet til Rengjøringskonen. »Gud ved, hvor mange Smaafolk jeg nu har hjulpet ind i Verden, men aldrig har jeg set et saadant Bagho'ede.«

»Idiot?« spurgte Konen.

»Idiot!« nikkede Madamen, men lagde i det samme sin fede Finger paa Munden og gjorde en Bevægelse med Hovedet over mod Sovekammeret. »Dokterne si'er rigtignok, det er noget Sludder, men mellem os sagt, saa er de fælt vigtige, de Doktere, og i Grunden kan de s'gu ingen Ting. At sige

med deres Knive — dette here, Operationerne — forstaar sig, det er noget andet! men saadan noget som det der inde, kan et Fruentimmer s'gu bedre hitte Rede i.«

De beklagede i Kompagni den stakkels unge Frøken. Madamen vidste naturligvis Besked baade med det ene og det andet, og den ordknappe Kone fik Munden paa Gled og forøgede hendes Viden med forskjellige pikante Detailler, der interesserede hende i høj Grad. Forresten gik alle deres Bemærkninger ud over Wissing; de vare enige om at fordømme ham i samme Grad, som de beklagede Frøkenen, mod hvem de var saa flinke og tjenstvillige, som de bare paa nogen Maade kunde. Ellinor tænkte slet ikke derover, men deres Venlighed gjorde hende godt.

Nu var det et sært Barn, enten saa Doktoren eller Madam Malmgren for Resten havde Ret. Det lille Ansigt havde et besynderligt Udtryk, og Ellinor brast i Graad, da Jordemoderen rakte hende Barnet, og hun kastede det første Blik paa det. Det var saa fint og saa lille, saa forsvindende lille, Øjenbrynene var trukne højt i Vejret, Øjnene lukkede fast i og Munden kneben haardt sam-

men — det saa forunderlig bekymret ud, som om det var kommen til Verden med en Gaade, det ikke kunde løse. Det var som om en forpint Sjæl var præget i de utydelige Træk, og Ellinor syntes, hun kunde se alle de kvalfulde Timer under hendes Svangerskab skrevne paa det lille Barneansigt. Men det var kun det første Øjeblik; lidt efter smilte hun gjennem Taarer og glemte det hele i Glæden over Barnet.

Og en anden lille Skuffelse tog hun med det samme, en ubetydelig Historie, som hun var fuldt belavet paa og saadan for en Ordens Skyld tog med for at døje den og saa skrinlægge den, inden hele hendes Tanke vendte sig mod det ny. Hun spurgte efter Wissing, og da hun saa havde vist ham Barnet, kastet et Blik paa hans gnavne Ansigt og faaet et stumt Nik, sukkede hun og vendte Hovedet til den anden Side. Hun syntes selv, at med det Suk fløj den sidste Gnist af hendes Kjærlighed til ham, den sidste Mulighed for, at det kunde blive godt mellem de to. Men det fik være! Hun havde jo Barnet.

Saa jog hun de Tanker bort.

Hele Tiden vilde hun have Barnet oppe

hos sig. Doktoren havde rigtignok forbudt det, men Madam Malmgren var mere føjelig, og derfor laa hun Dag og Nat med det lille Væsen i sin Arm, bestandig med Ansigtet bøjet ned over det, saa hendes Blik ikke slap det et Minut.

Og det varede ikke længe — ikke saa længe, som Doktoren havde sagt, det skulde vare — før hun vilde have Gardinerne trukne helt fra, saa hun rigtig kunde se paa sin Skat. Og Madammen var stadig væk Føjeligheden selv.

»Man skal bare ikke gjøre Barselkonen imod!« sagde hun. »Det er det vigtigste af det hele.«

Saa kiggede hun ned ad Gangen for at forvise sig om, at den vigtige Doktor ikke kom og gjorde Vrøvl, og somme Tider stillede hun Rengjøringskonen paa Forpost. Det var især, naar hun havde sladret i Timevis med Ellinor. Hun kom langt hyppigere, end hun behøvede, af bar Interesse for den stakkels unge Frøken. Og saa gik Sluddereren! Hun fortalte om alle de Barseler, hun havde været med til, svære og lette, om alle de smaa Børn, grimme og kjønne, sunde og svage — og Ellinor lyttede med stor Interesse. Men

træt blev hun, og naar Madam Malmgren saadan havde snakket den Smule Kræfter fra sin Patient, som hun havde, kunde hun selv blive ganske forskrækket og løbe ud for at se efter Doktoren. Men han kom ikke, og der var heller ingen Brug for ham. Det gjorde ikke den unge Moder nogen Skade. Dag for Dag blev hun raskere og usædvanlig hurtig kom hun paa Benene.

Og nu kuude for hende Fuglene synge og Solen skinne, saa meget de bare havde Lyst til! Hun gik aldrig fra Vuggen, taalte ikke, at nogen anden passede Barnet eller bare rørte ved det.

Jo, gamle Pastor Kvist fik Lov til at tage Pudsen til Side og kigge ned, da han kom for at se Vidunderet.

»Synes De ikke, han ligner Fa'er?« spurgte hun.

Jo, vist syntes han det! der var ikke Tale om den Ting, det var ganske hans gamle Vens Træk.

Og det blev ikke det eneste, den gamle Præst maatte nikke til og bekræfte paa det ailer ivrigste. Hun havde allerede hos Barnet opdaget saa utrolig mange Egenskaber og

Mærkværdigheder, som hun vidtløftig forklarede og paapegede, og Kvist kunde tydelig se dem alle sammen. Han bøjede sig ned over den lille Klump med det mest henrykte Ansigt, han bare kunde sætte op, og gav hende øjeblikkelig Ret i alt, hvad hun sagde.

»Hvor er Wissing — han er vel ikke hjemme?«

»Jeg ved det saamænd ikke — jo — jeg tror, han gik for en Times Tid siden! Men se en Gang, Pastor Kvist, paa de smaa Hænder! Jeg har aldrig set saa nydelige Hænder paa et Barn.«

Nej — det havde han sandt for Herren heller ikke, nej saamænd havde han ej! det havde hun ganske Ret i, de var ualmindelig nydelige — og saa bløde!

Den gamle Mand rørte forsigtig med sin rynkede Haand ved de smaa Fingre, og saa kom der nye Paavisninger og Fortællinger fra Ellinor, nye Nik og Beja'elser fra Kvist. Alt hvad han prøvede paa at komme ind paa Themaet Wissing, saa hjalp det ham ingen Ting, og det var slet ikke, fordi hun ikke vilde — tværtimod! hun svarede rolig og venlig paa alt muligt. Men lige saa snart

Svaret var sagt, veudte hun paa Minuttet tilbage til Barnet.

Saa gik Kvist da til sidst.

»Ja, jeg følger Dem ikke ud, kjære, gamle Ven! Jeg tør ikke gaa fra Barnet — det kunde jo vaagne imens. Kom snart igjen!« —

Der var ikke Tale om den Ting — Barnet lignede sin Bedstefa'er! Hun spurgte Konen, om hun ikke mente det samme, og kom saa i Tanker om, at hun jo aldrig havde set Professoren. Men syntes hun ikke det lignede sin Mo'er?

»Det er farligt, alt det Frøkenen ser i den lille Klat!« sagde Konen med en godmodig Latter. »Endnu er der vel ikke meget at lægge Mærke til, men det kommer nok. Jeg har selv havt sex, skal jeg sige os, og det forstaar sig — den første kigger man mer paa, end paa de andre.«

Saa blev hun spurgt ud om de sex — aa, alt det, hun maatte fortælle! Sex Børn! det var da forskrækkeligt! Ellinor kunde slet ikke tænke sig, hvordan man kunde dele sig til sex. Én var da alt det, man kunde overkomme, enten den saa var stor eller lille.

»Aa, det kommer saa gelinde, lille Frøken! vent nu bare til Frøkenen faar flere smaa!«

Ellinors Ansigt blev mørkt — men kun for et Øjeblik. Saa begyndte hun igjen at pumpe Konen om de sex. Alt, hvad hun kunde melde, maatte hun frem med, og Ellinor sagde hende imod og kom med sine Iagttagelser, som om hun var Moder til mange Børn og havde god Forstand paa de Dele.

Forresten hørte hun kun halvt efter, hvad Konen fortalte, men saa paa sit Barn med et lykkeligt Smil om Munden.

»Det er dog et dejligt Haar, hun har! Smaa Børn er næsten al Tid skaldede. Det er saa grimt.«

»Det falder af,« mente Konen med den sexdobbelte Erfaring.

»Saa—aa? da har jeg dog ellers hørt om Børn, der beholdt det.«

»Ja, det kan jo hænde sig iblandt,« sagde Konen trøstende, og dermed var Ellinor fornøjet. Hvorfor skulde hendes Barn ikke være blandt dem, der beholdt det?

Sent hver Aften tog hun sig en Tur rundt i Haven. Lidt frisk Luft maatte hun jo have, og naar Skumringen faldt over Træ-

grupperne, havde hun mest Lyst til at gaa ud. Stilheden derude tiltalte hende saa meget; der var ikke andre Lyde, end en Smule Raslen i Løvet, et lille, svagt Fuglepip der inde mellem Grenene, nu og da en Kos Brølen ude fra Marken eller et fjernt Raab fra Vejen. Saa gik hun hurtig — somme Tider saa stærkt, at hun blev helt forpustet — hele Haven rundt i den aller yderste Gang. En Gang imellem satte hun sig et Øjeblik paa en Bænk og saa drømmende hen for sig, men saa fór hun pludselig op igjen og løb hjem saa hurtig, hun kunde: hun syntes hun hørte Barnet græde. Aandeløs kom hun ind i Sovekamret og bøjede sig ned over Vuggen. Nej, der var ikke det mindste at mærke! blot det lille, korte Aandedrag.

Det sov næsen al Tid, det Barn. Det var godt, sagde Madammen, naar hun kom. Men da Ellinor et Øjeblik gik ud af Stuen, bukkede Jordemoderen sig helt ned til det lille Ansigt og betragtede det skarpt. Saa rystede hun betænkelig paa Hovedet og meddelte sine Bekymringer til Konen ude i Køkkenet.

En Dag lagde Ellinor Mærke til et underligt Udtryk paa hendes Ansigt og opfangede et

Tegn, hun gav Rengjøringskonen. Hun sagde ingen Ting, men da Madammen var gaaet, gav hun sig i nogen Tid til at se paa Barnet.

»Jeg synes, det ser rask ud,« sagde hun lidt efter.

»Aa, ja, saamænd!« svarede Konen, der raslede med Tallerkenerne ude i Kjøkkenet.

»Det ser vel ud, som Børn er flest, tænker jeg.«

»Nej, det ser ualmindelig sundt og kraftigt ud!« gjentog Ellinor med Eftertryk.

Konens Svar druknede i al den Tallerken-Raslen, og Ellinor spurgte ikke mere. Hun vidste ikke selv hvorfor.

Men ind i hendes Glæde over Barnet sneg sig nu og da en lønlig Angst for, at det skulde være sygt og svagt. Den naaede ikke klart til hendes Bevidsthed, men den laa paa Bunden af Moderglæden og forbitrede den stundom.

Det var jo dog utænkeligt, at hun nu ogsaa skulde hjemsøges saa haardt! derom kunde der fornøftigvis ikke være Tale. og hun jog Tanken bort, før den endnu var bleven hende klar. Men somme Tider kunde hun lukke Øjnene og tænke sig det forfærdelige Tilfælde, at hun virkelig havde et sygt Barn i Stedet for den flinke, lille Pige, der laa i Vuggen —

et Tilfælde, der bragte hende til at fare sammen i uvilkaarlige Kuldegysninger.

Naa, det var flygtige Tankeglimt — intet andet. Der kunde ikke være Tale om for Alvor at tænke saadan en Tanke ud — bare hun prøvede derpaa, var det, som om der i samme Nu blev lukket op for det Væld af Sorg og Smerte og Skuffelse, hun gjemte i sit Bryst. Og der var ellers lukket og stænget forsvarligt for det alt sammen. Det var hende saa underlig fjærnt det hele. Wissing saa hun somme Tider ved Middagsbordet — somme Tider ikke. Tidlig om Morgen en gik han, og kom han hjem til Middag, var det i Regelen blot for at sluge Maden i sig i en Fart og saa forsvinde igjen.

Han havde Forretninger, sagde han. Ikke fordi hun spurgte; hun havde nok i sit Barn og tænkte kun lidt eller slet ikke paa ham. Men af og til var han ligesom lidt mere snakksom end før — hvad de talte om, vidste hun i Grunden ikke rigtig; det var al Tid om ligegyldige Ting. Til andre Tider kunde han være tavs hele Dage igjennem — alt i alt var han maaske en lille Smule venligere, end tidligere; i alt Fald fór han sjælden op imod hende.

Men alt det var noget, der kun i ringe Grad lagde Beslag paa hendes Opmærksomhed.

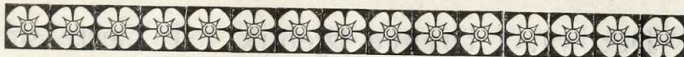
Og alt som Sommeren led, og Barnet blev lidt større, fordoblede hendes Omhu for det. Hun vendte sig om mulig endnu mere imod det med hele sin Sjæl, sang, legede og drømte — tænkte kun sjældent. Det var Angsten for Barnets Helbred, der skabte Drømmene og jog Tankerne paa Flugt.

Saadan kunde hun sidde ørkesløs drømmende i sin Stol, naar Barnet sov. Det var Fremtiden, hun drømte om. Hvordan den lille Tøs blev større og løb omkring paa Gulvet og legede. Hun tog hende i Tanken ved Haanden og løb med hende gennem Haven, ind imellem Træerne og Buskene. Hun tittede med hende efter Fuglene, bandt Krandse med hende paa den lille Eng nede i Havens fjerneste Del. Hun kunde, naar hun var vis paa at være ene, holde lange Samtaler med Barnet, snakke med det om, hvad de to skulde tage sig for, naar det kunde støtte paa sine smaa Ben. Hun talte med det om Bedstefæ'er — og om Fæ'er; i Begyndelsen sjældnere siden hyppigere, og hun talte om Fæ'er, som om han var paa lange Rejser. Det var en

Form, hendes Tanke en Dag var falden over, og hvori den befandt sig vel. Og al Tid var det for hende, som om Barnet forstod hende; hun gjorde sig formelig Umage for at klæde sine Drømme i barnlige Ord, dem hun saa hviskede hen over det lille Ansigt.

Imens laa Barnet hen, sovende, drikkende lidt, mindre end andre Børn. Ellinor ammede det selv. Aldrig var der blot Tegn til et Smil eller en Trækning om dets Mund — hun kunde læse det mest straalende Smil af dets Ansigt. Sjældent slog det de sløve Øjne op — hun saa med Fryd ikke blot sin afdøde Faders Øje, nej hans Blik deri. Grumme sjældent græd det, men det var godt, mente hun; det er de gode Børn, der ikke græder.

VI.

issing tænkte bestandig paa sine Dreng
og blev bestandig mere rørt over dem.
Men han betænkte sig fra Dag til Dag
paa at sige det til Ellinor. Det var jo
saa naturligt, at han betænkte sig lidt, inden
han kaldte alt det Vrøvl ned over sit Hoved,
og han sagde mismodig til sig selv, at han
vilde faa en forfærdelig Bunke Vrøvl.

Saa fik han en Dag en Idé.

En ny, overraskende Tanke, der i første
Øjeblik slog Piben ud af hans Haand og spær-
rede hans Øjne op, saa de naaede en ganske
unaturlig Størrelse.

Det var i første Øjeblik. I næste smilede han, saadan som man smiler ad en og anden tosset Flyvegrille, tog Piben op fra Gulvet og tændte den paa ny, lænede sig tilbage i Stolen og trommede ligegyldig med Fingrene paa Bordpladen. Men saa lidt efter glemte han at ryge, og Piben gik ud paa ny; Marschen, han trommede paa Bordet, blev langsommere og langsommere, saa hurtigere igjen, saa ude af Takt, og saa døde den helt hen, mens hans Øjne stirrede frem i Rummet, som vilde de gjennembore det Klædebon, der gemmer Fremtidens Ansigt. Saa smilte han lidt efter hovedrystende paa ny og greb efter Svovlstikkerne for at tænde Piben, og saadan gik det op og ned. Der gik en syndig Mængde Svovlstikker i Løbet, men de Øjeblikke, hvori han grundede, blev stadig hyppigere og længere, indtil han til sidst satte Piben hen i en Krog og opsøgte sig en Stol i det inderste Hjørne af Stuen for med sammenflettede Arme og rynkede Bryn at give sig Tanken helt i Vold.

Nej, det gik bedre i det fri! Luften var saa lummer inde i Stuen.

Altsaa tændte han sig en Cigar og gik ud

i Haven. Men hvordan det nu var eller ikke var, saa fandt han Luften trykkende alle Vegne. Og der var ikke en Bænk, han kunde finde Hvile paa, ikke et Træ, der kunde yde ham Skygge. Bladskyggernes Viften paa Grusgangen generede ham; han prøvede paa at lukke Øjnene, men saa blev det meget værre — han saa besynderlige Syner og skyndte sig med at lukke Øjnene op igjen og fæste Blikket paa Gjenstandene omkring sig. Han gik rundt — luskede rundt, syntes han selv, og da den Tanke var naaet til hans Bevidsthed, trampede han løs i Gruset med faste Skridt, puttede Cigaren i Munden og gik rolig og ligegyldig omkring, som om han tænkte paa slet ingen Ting. Men Cigaren gik ud; den trak daarlig og han kastede den fra sig. Saa kom han paa sin Vandring nær op til Havehuset og stod et Øjeblik og betragtede det. Men da Ellinor begyndte at synge for Barnet derinde, fór det pludselig i ham, og han skyndte sig bort, saa hurtig Benene kunde bære ham.

Det var ogsaa forfærdeligt, saadant et Spektakel Fuglene holdt i Dag! Gartnerens Ko nede paa Engen — ja, den brølede to Gange, men Wissing havde Indtrykket af, at

den fyldte hele Haven med en uendelig og uudholdelig Brølekoncert. Det var ikke til at holde ud i Dag! Han maatte bort — ud — væk fra det hele, for at faa Ro til at tænke.

Han marscherede ilsomt gennem Langgaden — snart paa det ene Fortov, snart paa det andet — standsede pludselig Farten og blev staaende fem Minuter foran [et Butiksvindu med Legetøj. Saa begyndte han igjen at gaa — ud over Markerne, til han fandt en enlig Hyldebusk ved en Grusskrænt, langt fra Vej og Sti med en Rugmark bag og Udsigt til den graablaa Kalvebodstrand foran. Dér slog han sig ned og blev der i flere Timer.

Det var ogsaa en hel forunderlig Tanke, der beskæftigede ham! Den havde to Ansigter, som den vexelvis vendte imod ham: det ene lyst og straalende dejligt, det andet mørkt og bittert og forvrænget. Og han turde slet ikke se paa det lyse Ansigt. Hver Gang det tittede frem, jog han det bort og fordybede sig i Beskuelsen af det bitre, mørke, forvredne. Det var det, han maatte holde fast — der var ikke Tale om den Ting, det andet var jo en ren Umulighed!

Da han langt om længe rejste sig op for at gaa hjem ad, blev han et Øjeblik staaende paa Randen af Skrænten og saa sig om. Alt saa løjerlig mørkt og tilsløret ud, syntes han. Solen havde ingen Glands, Himlen var graa, Vandet graat — det hele saa besynderlig falmet og grimt og afjasket. Kun henne i Hyllebusken saa han et Lyspunkt — det var det glade, lyse Ansigt, der smilede til ham. Vi ses igjen! sagde det tydelig nok, og der var noget i Wissings Hjærte, der besvarede dets *au revoir* — blot ganske flygtig og næppe mærkelig, men akkurat tydelig nok til, at han blev sig det bevidst og kunde jage det paa Flugt.

Saa rystede han sig som en Hund, der kommer op af Vandet, og gik hjem ad. Én Gang endnu standsede han og blev staaende lidt i dybe Tanker, én Gang endnu slog han en Pæl gjennem Spøgelset. Og for lige som at styrke sig selv i sin Beslutning raabte han højt:

»Vrøvl!«

Der var en hæs, tilsløret, brudt Klang i Stemmen, saa det lød ikke rigtig af noget.

Han rømmede sig og raabte én Gang til. Det lød bedre og tilfredsstillende ham ganske.

Ud for Laagen til Gartnerhaven blev han staaende et Øjeblik og lænedø sig til Stakittet. Han havde ingen Lyst til at gaa hjem, han vilde hellere tage sig en Tur ind til Byen. Først maatte han nu op og hente nogle Cigarer, og han gik med sagte Skridt, som om han var bange for at møde nogen. Da han kom nær til Huset, tittede han forsigtig mellem Buskene, om Ellinor var uden for, og da han var bleven beroliget i den Henseende, listede han sig lydløst ind.

Han vilde ikke for alt i Verden møde hende nu!

Men da han havde faaet fat i Cigarerne og skulde gaa igjen, kom han til at støde stærkt til en Stol. Ellinor lukkede Døren fra Sovekammeret op.

»Naa, er det Dig! gaar Du? nu — lige før Middag?«

»Ja! jeg skal ind til Byen — i Forretninger! svarede han forvirret, og saa gav han sig pludselig til at spørge i en usædvanlig venlig Tone til Barnet.

Men det gav sig i det samme til at klynke,

og Ellinor skyndte sig tilbage til Vuggen. Han havde ikke forstaaet hendes Svar, men benyttede sig af Lejligheden til at raabe »Farvel« ind i Sovekamret og gaa sin Vej.

Han gik hurtig. Han var vis paa, hun havde mærket hans Forvirring! og Gud maa i Grunden vide, hvad han var bleven saa underlig over? Tanken — den — naa, den havde han jo taget Afsked med i alt Fald til i Morgen. Man skal sunde sig, ikke blot før man handler, men ogsaa før man tænker. En Tanke kan jo mange Gange i alle Henseender være det samme som en Handling!

Han gik endnu hurtigere til og prøvede paa at fæste sin Opmærksomhed ved ligegyldige Ting, men det lykkedes ham ikke. Inden han vidste et Ord af det, havde han pludselig det lyse, dejlige Ansigt lige ved Siden af sig. Det lo til ham, koketterede med ham og vilde paa ingen Maade lade sig jage paa Porten. Jo raskere han gik, jo længere han kom bort fra sit Hjem, desto mere lo det og hviskede ham allehaande taabelige Ting i Ørene. Og saa lidt han ogsaa gav sig af med det, saa tidt han sagde »Vrøvl« — saa syntes han dog, han kunde mærke, hvordan de bedaarende

Ord gav hans Skridt Vinger og jog Blodet raskere gennem hans Aarer. Overalt, hvor han gik, fulgte Tanken ham og blev ved med at fortælle — nej, male gjorde den, og saadan en Kunstner den var! Den stillede al Ting paa Hovedet og endevendte det hele, tog saa den ene, saa den anden hæslige Forgrundsfigur bort med et Penselstrøg og aabnede i dens Sted pludselig nye Perspektiver med store, prægtige Vidder, hvor Farvepragten og Dejlig-heden var uden Maal og Maade.

Det var den ene Side. Og nu den anden! Ja, den var saa mørk, at han ækledes derved og fik hel kvalmagtige Fornemmelser. Hver Gang han betragtede den, var han ganske paa det rene med, at den var saa forfærdelig, at han ingen Sinde kunde faa den tillivs, selv om han saa gik Glip af alle de andre Herligheder.

Nej, naturligvis! det var rent Vaas alt-sammen. Men hvorfor skulde han i Grunden ikke drømme? Der var saamænd ingen Fare derved, det var altfor taabelig — og — og urigtig en Drøm, til at han nogen Sinde skulde prøve paa at gjøre den til Virkelighed. Men lukke Øjnene og drømme maatte han da

have Lov til. Han havde det min Tro ikke for muntert til daglig Brug! Eller var det maaske fornøjeligt, Livet derude i den gamle Knaldhytte? Med Ellinor, som ikke forstod ham, ikke brød sig det mindste om, hvad han foretog sig — ja, hun holdt rimeligvis slet ikke mere af ham! Og saa det idiotiske, svagelige Barn, paa hvem enhver kunde se, at det kreperede, inden det blev et Aar gammelt! Og det var ham, der havde det saadan, en Mand, der følte saa mægtig en Trang til at udrette noget, der sad inde med saa mange Muligheder!

Det var nu ikke blot den materielle Tarvelighed, skjønt Gud skulde vide, det var ikke muntert at leve af de to tusende Kroner paa Ellinors Naade! Nej, men han kunde da under andre Forhold blive til noget. Han var dog en Kraft, som Samfundet ikke havde Raad til at kaste bort.

Naa — han vilde gjerne indrømme, at det var ham selv, der oprindeligt havde stødt Samfundet for Hovedet. Den Historie med Ellinor var gal, det var givet. De maatte meget hellere have ventet de tre Aar — det var jo da ingen Evighed! Det havde ogsaa

været bedre for Ellinor — og for ham! hvad vilde det ikke gjort for en Forandring for ham! han var vis paa at alle mulige Mennesker var komne ham i Møde, hans Brødre havde maaske — nej, de havde ganske sikkert hjulpet ham med Byggeforetagendet! Og hvad saa? Ja, saa havde hans Arbejderskole nu staaet fix og færdig og den »gale« Wissing været anset for en grumme fornuftig Mand.

Saadan vilde det rimeligvis have set ud. Nu kunde det naturligvis ikke nytte noget at tænke paa det, men det var da i Grunden ikke saa underligt, om han gjorde det alligevel. Sandt nok var det hans egen Skyld. Det vilde han ikke nægte. Rigtignok kunde Ellinor gjerne — naa, han vilde saamænd ikke laste hende; hun var ligesom alle andre Fruentimre. De kan ikke tænke, de bruser op og render grassat. Og saa glemmer de saa let. Det var jo godt for dem!

Han flakkede omkring i Gaderne, indtil han blev sulten, og da han havde spist paa en Restavration, begyndte han at spasere igjen. Bedst som han gik, opdagede han, at

han stod lige overfor sin gamle Ejendom, sine tabte Illusioners Gravsted.

Det var et kjønt Monument, der stod paa Graven! Nej — nej — nej! det var forbi altsammen! der var intet mere at stille op, ikke det bitterste at gjøre ved den Ting!

Og han skyndte sig ned ad Gaden for at komme bort fra det sørgelige Syn. Men Tanken — den nye, overraskende, dobbeltsidige Tanke stoppede ham i Farten og drejede hans Hoved, saa han endnu en Gang saa sig tilbage. Den hviskede ham i Øret, at den jo netop bragte Hjælp i den Ulykke. Den maledede ham et nyt Perspektiv, som hans graadige Blik slugte med Begjærlighed, og bagest i Landskabet fortonede hans Arbejderskole sig, bare smukkere og mere stortartet, end han nogen Sinde havde tænkt sig den.

Han rettede sin Ryg, og hans Øjne funkede. Men Øjeblikket efter sank han paa ny sammen, og Glansen i hans Blik sluktes.

Da han kom hjem om Aftenen, var han forfærdelig træt og gik lige strax i Seng. Hele Natten kastede han sig saa urolig frem og tilbage, stønnede og sukkede saa højt, at Ellinor vækkede ham og spurgte, om han var

syg. Han stirrede et Minut forvirret paa hende, som hun var et Aandesyn. Nej, han fejlede ikke noget. Han maatte have drømt. Hvad det var, kunde han ikke huske.

Men næste Morgen kunde han huske det. Tanken kom igjen og red ham som en Mare. Og det blev værre og værre de følgende Dage. Det rev og sled i ham, saa han kunde stønne højt, naar han luskede omkring i Haven eller sad inde i sin Krog i Stuen. Somme Tider havde han en Fornemmelse af, at han var helt idiotisk; han spiste ingen Ting, sagde ingen Ting, men gik omkring, rastløs, hvileløs og træt til Døden.

Og Tanken skiftede efterhaanden Karakter. Den kom ikke længere lokkende og tittende til ham, den koketterede ikke mere men formede sig til faste, skarpe Spørgsmaal, der ubønhørlig kom igjen, hver Gang han jog dem bort. Det var ikke længere Drømme, hverken om Dagen eller om Natten; det var forfærdelige Dage, fulde af fortvivlede Spekulationer over en uløselig Gaade, søvnløse Nætter, der graanede hans Haar og furede hans Pande uden at bringe ham et Skridt nærmere til

Afgjørelsen. Det var ikke længere løs Snak og Flyvegriller, der kom og gik, det var et forfærdelig klart og skarpt pointeret Enten-Elle r, der trude med at gjøre ham vanvittig, inden han fik truffet sit Valg.

Han kunde tilsidst ikke længere holde det ud, og saa forsøgte han at mediere. Det havde han Øvelsen i, og det gik glimrende. Han tog Smilet fra det lyse Ansigt og laante det til det mørke. Med Flid og Kunst vid-skede han de store Skygger ud, og inden kort Tid var der kun Nuancer tilbage. Der var ikke længere Fordel og Brøde paa den ene Side, Resignation og en god Samvittighed paa den anden. Paa ingen Maade! det saa, nøjere besét, helt anderledes ud. Det var sandt, at han kunde opnaa noget for sig selv, og han var ikke nogen tosset Idealist, der kastede Vrag paa det eller søgte at skjule sin egen Interesse i en eller anden Forklædning. Tvertimod! han saa meget godt, hvad han kunde vinde. Men for det første blev Fordelen kun højst indirekte hans egen. Det var jo ikke for sig selv, han arbejdede, og store Aander havde alle Dage maattet knuse mangfoldige smaa Existenser for at naa deres Maal — se

bare paa Napoleon! Og for det andet var det egentlig slet ikke det, der var det afgjørende. I Grunden ofrede han sig selv, hvad han saa gjorde. Det var et saare sørgeligt Valg for ham, saare sørgeligt! Hvad han saa gjorde, maatte han resignere, hvad det saa blev til, ofrede han sig for de andre. Det var virkelig en drøj Situation for en Mand, men han vilde paa ingen Maade fragaa, at det for en Del var ved hans egen Skyld, at Valget blev stillet ham netop saaledes. Men det gjalt dog virkelig om al Tid at gjøre sig klart, hvor den største Brøde var — al Tid uforsagt, om end med bristende Hjærte, at gaa til den Side, hvor Sandhed og Ret var.

Og da han først var kommen saa vidt, blev den nye, overraskende Tanke, der næsten havde pint og plaget ham til Døde — akurat fjorten Dage efter at den første Gang var faret gjennem hans Hoved — reduceret til et simpelt Regnestykke, som kunde løses ved Hjælp af den lille Tabel: $4 \div 2$ det giver alle Dage et Overskud af to paa den ene Side.

En Kone med tre Børn her — en Elskerinde med ét dér — *voilà toute!*

Men om end altsaa Resultatet af de fjorten Dages Grublerier var bleven saa prægtig og fornøjelig en Klarhed, saa var der dog en Hage ved Tingen, som hvert Øjeblik forplumrede det for ham.

Saa snart han saa Ellinor — nej, saa snart han bare hørte hendes, Stemme, hendes Skridt eller hendes Kjøles Raslen, laa hele Historien paa Gulvet. En ganske almindelig Bemærkning, et ganske almindeligt Blik, bragte ham saa aldeles fra Koncepterne, at han opgav det hele og højt og helligt svor paa, at det vilde han ikke gjøre, det gaa saa forresten, hvordan det gaa vilde! Og naar saa det øjeblikkelige Indtryk var forsvundet, naar hun var gaaet, og han var skilt fra hende ved en Dør — ja, saa var Beslutningen rigtignok borte med det samme, men Tanken vendte paa én Gang sit mørke, forfærdelig fortrukne Ansigt imod ham for derefter at antage sin pinagtige Sfinxfigur.

Derfor undgik han hende saa meget som mulig; men helt kunde det jo ikke lade sig gjøre, og selv om det al Tid lykkedes ham i sin Ensomhed at udvidske Indtrykket og gjenoprette den saa møjsommelig tilvejebragte Balance i sine Overvejelser — saa varede det

somme Tider foruroligende længe. Det var ham aldeles umuligt at forstaa, hvordan det nogen Sinde skulde lykkes ham at faa Mod til at tale med Ellinor. Han prøvede slet ikke paa at erhverve sig det Mod men skjød Tanken fra sig, i det han i al Hemmelighed betroede sig selv, at han jo kunde gaa sin Vej i Stilhed — liste sig bort som en Forbryder. Men Gud bevares! det var ikke en Tanke, han vilde være bekendt for sig selv! Den harmo-nerede altfor daarlig med den høje Hest, han red paa til daglig Brug.

Havde han det haardt i denne Tid, saa havde hun det ikke stort bedre.

Hun havde, lige siden hun fik Barnet, i Grunden slet ikke lagt Mærke til ham. Spørgs-maalet om, hvad det skulde blive til med hende og ham, — om de nogen Sinde skulde mødes igjen — havde hun skudt ud i Fremtiden. Det laa jo ikke for. Hun havde Barnet, og det var for Tiden nok. Men nu havde hun af og til en Fornemmelse af, at han paatrængte sig hende. Den Sjælekamp, han gennemgik, slog undertiden ud i en overstrømmende Venlighed imod hende, en for hende ganske ufattelig Venlighed, som hun ikke sjælden blev helt

uhyggelig ved. Naar han saadan i et af sine angrende Øjeblikke gik hen til hende, lagde sin Haand paa hendes Skulder og kyssede hendes Pande, kunde hun fare sammen og faa Taarer i Øjnene. Hvorfor kom han med det nu, da det var for sent! Hun havde intet mere at byde ham for hans Kjærlighed, hun agtede ham ikke længere, og netop fordi han havde staaet saa højt i hendes Tanke, havde hans Fald trukket det hele med sig.

Men hun kunde ogsaa blive vred paa ham, fordi han ved sin uforklarlige Opførsel kaldte den gamle Smærte til Live i hendes Sjæl. Hvad skulde det til? Hun skulde og maatte jo hjælpe sig med Barnet, og det kunde hun hun ogsaa nok! Bildte han sig mon ind, at et Kys og et venligt Ord kunde slette alt, hvad der var sket? Ja, der havde været den Tid, da det vilde været tilstrækkeligt — men nu!

Hvis han saa endda prøvede paa at vinde hende tilbage ved Handling. Men i den Henseende var han den samme som før. Hun gad i Grunden vide, hvad det var for Forretninger, han løb om med i Byen? Det var naturligvis Narrestreger, som alt det andet,

taabeligt Fantasteri. Hjemme bestilte han da aldrig noget.

Nej, der var ikke noget at gjøre mere, i alt Fald ikke nu. Hun havde ganske og aldeles tabt Troen paa ham.

Men det var en Skam af ham at rippe op i alt det netop nu. Og saa var der i hans Venlighed noget underligt — saadan noget undskyldende. Hun troede naturligvis, det var det gamle han tænkte paa, men da hun en Dag gav sig til at tale derom, lige som for at vise, at hun forstod hans Mening og skjønnede paa den — fór han til hendes Forbavselse op og fordømte i de stærkeste Udtryk hendes Opførsel ved den og den Lejlighed, blev hidsig ligesom i gamle Dage og bebrejdede hende bittert, at hun aldrig havde forstaaet ham. Hvad var saa Meningen med det løjerlig undskyldende i hans Maade at være paa? Vilde han undskylde noget, han stod i Begreb med at gjøre?

Hun smilte bittert ved Tanken. Hun syntes ikke, der kunde komme mere. Gud véd, hvad det skulde være!

Men det gjød Malurt i hendes Glæde over Barnet. Hun tænkte ikke længer paa det

alene, ogsaa paa ham, og paa Fortiden med Bitterhed og paa Fremtiden med Bekymring.

Han havde lagt sig en Aftentur til, som han sjældent forsømte, ligegyldigt, hvordan Vejret var. Den gik om ad den Gade, hvor hans Kone boede. Han havde ikke vidst hendes Adresse, og var dygtig vred paa sig selv derfor. Det var dog en Skam, at han skulde søge sine Børns Adresse i Vejviseren! Men det skulde blive bedre — inden ret lang Tid, han skulde sørge for at oprette, hvad han havde forsømt!

Saa stillede han sig op i en Port paa den modsatte Side af Gaden og kiggede op paa de oplyste Vinduer.

Gud véd, hvordan de nu havde det der oppe. Han kunde i Tankerne tydelig se Drengene sidde og læse deres Lektier, mens Moderen syede. Maaske var Tante Johanne der oppe, uh! det væmmelige Fruentimmer, som han al Tid havde søgt at holde ude af sit Hus. Nu kom hun naturligvis tidlig og silde og gjorde, hvad hun kunde, for at spolere Børnene, mens deres Fa'er stod nede paa Gaden!

Han naaede hver Gang, han var der henne

sin Hensigt: at slaa Hensynet til Drengene fast som Hovedgrunden til den Beslutning, han havde fattet, men som han gruede for at bringe til Udførelse. Det lykkedes ham hver Gang, men den vundne Styrke brast sammen ved den ubetydeligste Tilfældighed. Naar han gik hjem ad med løftet Pande og Hjærtet strømede fuldt af ædle Følelser, saa var han sikker i sin Sag. Men bare han mødte et smilende Ansigt, saa faldt han sammen, selv om det sad paa et ham aldeles ubekjendt Menneske, og selv om han bag efter nok saa meget reflekterede over, at Smilet jo umulig kunde gjælde ham. Fik han et Puf af en halvfuld, simpel Mand, et skarpt Blik af en Forbigaaende, eller opfangede han af en Samtale Ord som »Slyngel«, «Pjalt» eller lignende — saa var det med det samme ude med ham. Han kunde ikke mere — ikke andet end være dobbelt venlig mod Ellinor, naar han kom hjem, venlig uden Anledning, paa en paafaldende, fjottet Maade.

Han vilde bestandig helst blive borte fra Middagen, men da han havde gjort det et Par Gange, mindede Ellinor ham om, hvor knappe deres Kaar var, og bad ham, om muligt ind-

rette sine Forretninger saadan, at han kunde være hjemme til Maaltiderne. Han syntes, hun lagde saadan et underligt Eftertryk paa Ordet Forretninger og blev bange for, at hun skulde have gennemskuet ham. Hun tænkte nu slet ikke paa noget, men han blev for hver Dag der gik mere fej og passede punktlig Spisetiden, skjønt det var forfærdeligt for ham at sidde lige over for hende ved Bordet, se paa hende og tale med hende om ligegyldige Ting.

Men sine Aftenture holdt han ikke op med. To Gange styrtede han fra sin Port tværs over Gaden og løb halvt op af Trappen, lige som i en Rus. Men begge Gange kom han til Besindelse paa Halvvejen, tog sig til Panden og fór ned i tre Spring med en Fornemmelse, som havde han været i Færd med at begaa et Mord.

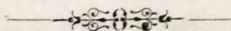
Saa medierede han.

I otte Dage luskede han omkring i Nærheden af sin ældste Broders Bopæl, og en Dag samlede han alt sit Mod, gik op ad de tre Trappetrin og greb hæftig i Klokkestrængen. Da det var besørget, havde han mest Lyst til at løbe derfra, men gjorde det ikke. Det varede

en Evighed, syntes han, inden der blev lukket op. Han saa sig om paa Gaden, om der var nogen, der kjendte ham. Men der laa en Taage for hans Øjne, saa han saa inden Ting.

I alt Fald saa han ikke Hasse, der gik forbi paa det andet Fortov med en Herre. Men Hasse saa ham.

»Ser vi det!« sagde han eftertænksomt. »Der gaar min Salighed Arkitekt Wissing ind til sin rige Bro'er! Jeg ved med Vished, at de ikke har omgaaedes i lang Tid. Naa, maa-ske kan der endnu blive noget at gjøre ved Arkitekten. Folk bli'er immerhen fornuftigere med Aarene — hvorfor skulde han saa ikke osse?«

VII.

adam Malmgren strakte sine Besøg i Havehuset ud over saa stort et Tidsrum, som det paa nogen Maade lod sig gjøre. Men til sidst hørte de dog op, og fra det Øjeblik af var det, som om Rengjøringskonen faldt tilbage i den tidligere Ordknaphed. Ellinor var meget alene — for meget syntes hun. Ensomheden trykkede hende.

Hun kjørte rundt i Haven med Barnet i dets lille Vogn og sad paa Bænken og drømte ligesom før. Men efterhaanden som hun blev mere vant til Barnet, efterhaanden som Ny-

hedens Interesse tabte sig og hun tillige havde mistet den Stimuleringen, der laa i Jordemoderens Passiar — blev Drømmene hende ikke længer nok. Hun tog sit Sytøj med ud paa Bænken, mens hun med Foden skubbede Vognen frem og tilbage og smaaenynede for Barnet. Men i Regelen fik hun ikke stort bestilt ved Arbejdet.

Hun kunde ikke længer skjule for sig selv, at hendes Barn paa ingen Maade var saa stærkt og sundt, som hun paa Trods havde sagt til Konen. Det var blegt som Vox; magert og ynkeligt saa det ud, og hun blev ængstelig over den ringe Grad af Livsytringer, det viste. En Gang havde hun sendt Bud efter den gamle Doktor og bedt ham ærlig og oprigtig sige hende, hvordan det stod til. Det havde han gjort. Han havde sagt hende, at det var svagt, at mange af den Slags Børn døde, mens de var ganske smaa, men at der i og for sig var lige saa stor Sandsynlighed for, at det vilde leve, selv om dets skrøbelige Helbred vilde følge det Livet igjennem. Det gik hende naturligvis forfærdelig nær — ikke saa meget Udsigten til, at det skulde dø, for den kunde hun umulig tro paa! men det, der pinte hende, var Tanken om, at det led for hendes Skyld,

at det var de fortvivlede Forhold, hvorunder det var kommen til Verden, som havde gjort det til en Svækling, der skulde slæbe Livet igjennem som et Offer for Forældrenes Brøde.

Saa gjorde hun, hvad hun kunde, kjælede for det og lunede for det, vogtede paa det mindste Tegn, den lille Pige gav. Men den frejdige, nysgjerrige Glæde, hun havde følt i Begyndelsen, naar hun sad ved Vuggen, var gaaet over til en Vemod, der, hvor mild og lidet bitter den end var, dræbte Smilet om hendes Mund og bestandig gjorde hende alvorlig.

Det var en mild og dæmpet Sorg, en trofast Følgesvend, der aldrig forlod hende, men heller aldrig tvang hende i Knæ. De ensomme Timer modnede hende lidt efter lidt, men de gjorde ogsaa hendes Sind tungt. Hendes Humør var jævnt og kom sjælden ud af Ligevægt; men naar det skete, kunde det bruse op i hende til en Strøm af Lidenskab, hvis Styrke det var vanskeligt at beregne.

Og den rolige, afdæmpede Sorg over Barnet var ikke hendes eneste Bekymring — ikke heller hendes største. Den største var han, der havde bragt hende til det Punkt, hvorpaa hun nu stod, hvem hun havde fulgt ud paa

det uvisse, ud over Hængedyndet, i fuld Tillid til hans Styrke, og som nu havde efterladt hende derude, sikker paa hans Svaghed og i Tvivl om hans ærlige Vilje.

Hun kunde ikke blive klog paa ham, og hendes Blik forraadte undertiden ved pludselige, kortvarige Glimt den Vrede, hun følte over, at han ikke kunde lade hende være i Fred. Under Tiden blev han borte i Dage, under Tiden kunde han hænge over hende og Barnet en hel Dag, være geskjæftig med Hjælp her og Hjælp der og springe efter dit og dat som en Kurmager for sin Tilbedte. Han kunde overøse hende med Kjærtegn og Venlighed paa en saa forceret, hæsblæsende Maade, at hun stundom troede, han havde en Skrue løs. Og Dagen efter kunde han gaa sin Vej for at blive borte to-tre Dage i Træk og saa komme igjen og begynde for fra paa Forestillingen uden at gjøre Regnskab for, hvor han havde været henne, eller hvad han havde taget sig til. Spurgte hun derom, saa svarede han undvigende og undskyldende; han var ikke bange for at bruge stærke Udtryk om sig selv — saaledes kaldte han sig en Dag for en Pjalt, der ikke fortjente

hendes Kjærlighed. Hun gjorde ham aldrig Bebrejdelser, men han lovede hvert Øjeblik af sig selv Bod og Bedring, uden at hun hverken ved Ord eller Miner i fjærneste Maade opfordrede ham dertil. Og alt det skete paa den samme underlige, forcerede Maade.

Hun talte flere Gange rent ud derom til Pastor Kvist, som jævnlig besøgte hende. I det hele taget var hver Sky for og Ulyst til at udtale sig forsvunden. Hun tænkte klart over Tingen og var blot underlig uhyggelig til Mode over, at hun ikke kunde finde Nøglen til hans Væsens Gaade. Hun kunde se, at vexlende Stemninger jog gennem hans Sind som Regnskyer over en Aprilhimmel, og hun talte rolig og forstandig med Kvist derom. Men han gav hende ingen Haandsrækning til at finde ud af det. Blot bad og besvor han hende paa enhver Maade komme ham i Møde, bare glemme, hvad der var sket og for Barnets Skyld tage mod den Haand, han rakte hende. Han bad hende lyve, om det var nødvendigt; den gamle ærlige Mand, der aldrig havde faaet en Løgn over sine Læber, forsikrede hende højt og helligt, at hun vilde bære sig fuld-

kommen rigtig og godt ad, om hun for Barnets Skyld hyklede Kjærlighed til den, der nu en Gang var Barnets Fa'er. Han blev en hel Jesuit, og hendes skarpe Blik opdagede det snart. Men den Varme og Inderlighed, hvormed han talte, forøgede kun det uhyggelige ved Situationen for hende, og hun fik en ubestemt Fornemmelse af, at ogsaa han havde noget, han vilde skjule for hende.

Saa vendte hun sig en Dag, da de sad sammen i Haven, pludselig imod ham, saa ham lige ind i Øjuene og spurgte:

»Hvad er der i Vejen, Pastor Kvist? Sig mig det hellere.«

Pastoren blev overmaade forlegen og hamrede ivrig løs med Stokken paa sine Støvlenæser.

»I Vejen? Hvad skulde der være i Veien? Synes Du ikke, det er galt nok, som det er, lille Ellinor, og gaar Du virkelig og leder efter mere Ondt endnu?«

Han prøvede paa at trække Munden op til et Smil, men Forsøget faldt temmelig uheldig ud, og han vilde ikke have sluppet saa nemt, hvis den gamle Gartner ikke i det samme var kommen forbi med sin Trillebør

og havde givet sig i Snak med dem. Kvist begyndte øjeblikkelig en ivrig Passiar med ham, og midt under den fór han op og saa paa sit Ur. Han skulde nødvendigvis af Sted, han maatte skynde sig og tog i en Fart Afsked.

Men Ellinor besvarede ikke hans Farvel. Hun saa efter ham med et langt Blik og blev siddende i dybe Tanker.

Saa prøvede hun paa at følge sin gamle Vens Raad og komme Wissing i Møde. Det var forfærdeligt, hvad det kostede hende! Som han nu opførte sig, forekom han hende næsten ringere end nogen Sinde. Det pjaltede i hans Venlighed var hende saa paafaldende, og hun kunde næsten bedre lide ham, som han var, naar han i gamle Dage overfusede hende med Skjældsord og Bitterhed. Men det fik saa være! Hun var fast bestemt paa at gjøre, hvad hun kunde, for at berede sin stakkels, lille, syge Pige saa lys en Fremtid som mulig, og hun tog sig derfor over i enhver Henseende at komme hans Venlighed i Møde. Naar han satte sig paa Bænken ved Siden af hende og lagde Armen om hendes Liv, sad hun ikke kold og ligegyldig eller flyttede sig som før,

men lagde sit Hoved paa hans Skulder og mødte hans venlige Ord med sine. Naar han svor paa, at alt skulde blive anderledes og bedre i Fremtiden, smilte hun til ham og og lovede ham sin Hjælp. Naar han spurgte hende, om hun troede, at hun kunde glemme alt, hvad der var sket, svor hun falske Eder paa, at det kunde hun godt.

Men Forandringen i hendes Opførsel bragte ham i den yderste Forvirring. Han famlede i det, mere ynkelig og forlegen end nogen Sinde før. Han gjengjældte hendes Kjærtegn, som han selv havde bedt om, og rev sig saa pludselig løs fra hende, som om han var bange for, at hun skulde tage det for alvorligt. Og det var netop den Anskuelse, hun snart efter kom til, at hans Forlegenhed skrev sig fra Frygten for, at hun skulde lægge mere og andet i hans Venlighed, end han mente — en Opdagelse, der ikke saa snart var gjort, før den fyldte hende med Væmmelse over for ham og Væmmelse over for sig selv, fordi hun havde begyndte at lyve.

Saa dæmrede efterhaanden en Anelse om Sandheden i hendes Sind, en Anelse om det, der for enhver anden laa saa uendelig nær

men for hende fjærnt over alle Bjærge, saa fjærnt, at det i mange Dage ikke blev andet end en uhyggelig Anelse, som hun fandt, det var hendes Skyldighed at jage paa Porten.

En Dag, mens hun sad i Haven og syede, kom Konen og meldte, at der var en Herre der inde, som gjerne vilde tale med Arkitekten. Hun rejste sig for at gaa ind og se, hvem det kunde være, og da hun endnu var et Stykke fra Huset, havde hun allerede opdaget, hvem det var. Han stod udenfor Døren halvt med Ryggen til og mønstrede Havehuset, men hun saa øjeblikkelig, at det var Wissings ældste Broder, Grossereren, hvem han flere Gange havde vist hende paa Gaden.

»De vil tale med Deres Bro'er?« spurgte hun rolig, da hun var kommen nær til den fremmede. »Min Mand er ikke hjemme.«

Han vendte sig hurtig om og blev aabenbart i første Øjeblik forvirret, da han mødte Ellinors Blik. Saa mønstrede han hende fra øverst til nederst, uden at hun slog Øjnene ned for en Undersøgelse, der var begyndt i Forvirring og endte i Uforsømmethed.

»Formodentlig Frøken Hauff?« spurgte

han, idet han lettede lidt paa Hatten. Nu havde han fuldkommen gjenvundet Fatningen. Ellinor nikkede.

»De véd ikke, hvor Deres Mand, som De behager at kalde min Bro'er, er henne?«

»De gjør bedst i, ligesom jeg, at regne ham for min Mand,« svarede Ellinor. »Og De gjør bedst at vise mig Agtelse i mit Hjem, ganske paa samme Maade, som Deres Hustru forlanger det i sit.«

»Jeg vidste ikke af, at De gjorde Fordring paa kvalificeret Agtelse, Frøken,« sagde han spydigt. »Men Gud bevares! Jeg skal saamænd ikke genere Dem længere i Deres »Hjem.«

Han tog til Hatteskyggen og vilde gaa, men Ellinor sagde med en pludselig Indskydelse:

»Aa, vær saa god at vente lidt! jeg har noget, jeg gjerne vil vise Dem.«

Som en Pil fløj hun op ad Gangen og kom tilbage med Barnevognen, inden han endnu havde besindet sig paa, hvad han skulde gjøre.

»Det er bare mit Barn, jeg vil vise Dem,« sagde hun aandeløs af det hurtige Løb. »Se paa det, og gaa saa hjem til Deres Hustru og

fortæl hende, at De har set Ellinor Hauff og hendes Barn. De har jo selv Børn, ikke? Naa, fortæl saa Deres Kone, hvad De har set, og bed hende hjælpe Dem med at huske paa, at De hører til en hæderlig Familie!«

Han blev staaende, lidt forlegen, usikker og forbitret over, at han ikke følte sig Herre over Situationen.

»Ja, det var det hele!« vedblev Ellinor med en Hilsen. »Undskyld, jeg gjorde Dem Ulejlighed for saadan en Bagatel! Nu vil jeg ikke opholde Dem længere.«

Hun bøjede Hovedet endnu en Gang og gik op i Haven med sin Barnevogn. Da hun havde naaet den Bænk, hvor Konen sad, bad hun hende se efter Barnet og gik selv ned til den lille Eng længst horte i Haven, udsøgte sig langsomt og betænksomt en god Plads og satte sig saa med Ryggen mod et Træ, halv skjult af Ellebuske og højt Græs, for i Ro at overveje Sagernes Stilling. —

Da Grosserer Wissing kom hjem — han havde følt Trang til at stramme sig op med en Sodavand paa Vejen — traf han den, han havde søgt. Arkitekten sad og ventede paa ham i hans Kontor.

»Naa, er Du der, Oluf! Hvorfor Fanden har Du ikke været her i de sidste Dage? Jeg har talt med Din Kone, og fra hendes Side er der ikke noget i Vejen. Det vilde jeg fortælle Dig, og derfor opsøgte jeg Dit Logis dér Fanden i Vold ude i Valby.«

»Talte Du med Ellinor?« spurgte Arkitekten hurtig.

»Jeg havde den Ære. Hun er ikke forknyt, den samme Frøken, og jeg fik s'gu i Grunden paa en vis Maade ondt af hende. Det er en skidt Historie, Oluf! Vi maa ha' Ende paa den hurtigst mulig.«

Arkitekten trak Vejret dybt.

Nu var altsaa det sket, han gruede aller mest for! Tærningerne var paa en Maade kastede, og han havde ikke længer noget Valg. I den sidste Tid havde Ellinor været saa underlig, at han ikke kunde andet end tro, hun havde anet Uraad. Og nu Broderens Besøg! Det var umulig andet, hun maatte have faaet en Anelse om hans Tanker, og han gruede for at se hende igjen. Han kunde ikke gaa derud mere — saa maatte det hellere springe med det samme! Han vilde blive der-

fra, nu, med det samme og bede Broderen gaa ud og klare det med Ellinor.

Men Grossereren vilde slet ikke snakke mere om den Historie før Middag. De var begge to tavse og forstemte, da de satte sig til Bords. Men da de havde rejst sig fra Bordet og sad inde i Husherrens Arbejdsværelse med en Kop Kaffe og en Cigar, fortog Grosseren Misstemning sig lidt efter lidt, som den al Tid plejede at gjøre paa det Tidspunkt af Dagen. Han knappede tre Knapper op paa sin Vest, placerede Fødderne paa en Skammel og blæste i nogen Tid Cigarrøgen op i Luften uden at tale.

»Det er s'gu en skidt Historie!« sagde han endelig. »Det gjør mig, som sagt, paa en vis Maade ondt for Pigebarnet. Hun er dog af god Familie.«

»Tror Du da ikke, det er et forfærdeligt Valg for mig?«

»Valg? der er s'gu ikke Tale om noget Valg, min go'e Ven! Du er vaagnet — det er det hele. Du har faaet Din Fornufts fulde Brug igjen, og det er derfor, vi to overhovedet kan sidde her og passiare sammen. Naa, det er jo ogsaa en given Sag, at der ikke kan

være noget videre ved hende. Ellers havde hun naturligvis ikke indladt sig paa den Historie. Men derfor er det ligefuldt naturligt og kristeligt at beklage Pigebarnet.«

Arkitekten sagde ingen Ting, men stirrede hen for sig. Grossereren knappede endnu en Knap op og vedblev lidt efter:

»Jeg er i Virkeligheden meget liberal, Oluf! og jeg siger igjen: det er en nederdrægtig skidt Historie! Du har en stor Synd paa Din Samvittighed overfor hende. Men det forandrer naturligvis ikke Sagen! Det er klart som Dagen, at Du har større Pligter overfor Din Kone og Drengene. Ikke alene har hun, om jeg saa maa sige, første Prioritet i Dig, men I er kirkeviede, min Fa'er, og hvad man saa for Resten mener om den Ting, saa er Kirken en Magt i Samfundet. Du er jo overmaade — saadan — frisindet i det Kapitel, og det er ikke for dét — jeg er s'gu heller ikke videre orthodox. Men den er en Magt, man maa ha' Respekt for. Der er ingen, som ustraffet krænker den.«

Arkitekten nikkede.

»Ser Du, Oluf!« vedblev Grossereren, der blev mere liberal for hver Knap, han knappede

op. »Det kunde aldrig falde mig ind at nægte, at der er en stor Uretfærdighed i det Punkt. Det er i Grunden noget løjerligt noget, dette med at hele Skylden ved saadan en Geschichte bliver lagt over paa Pigebarnet. Men saadan har det jo været fra Arilds Tid, og det ved Pigebørnene meget godt! Du, som har studeret saa meget, ved naturligvis bedre Besked med det, end jeg — men jeg synes jeg kan huske — jeg læste en Gang — hvordan Pokker var 'et nu? Naa, jeg tror der stod, at naar den moralske Fordærvelse naar Kvinden, saa er det ude med et Folk — eller saadan noget lignende. Og det er et sandt Ord! det er Fruentimmernes Mission her i Verden at holde Slægten oven Vande, og der er virkelig noget kjønt i den Tanke.«

Det var let at se, hvor Arkitekten led under Broderens Passiar. Alt, hvad der var i ham af godt og hæderligt, protesterede, men han sagde ingen Ting — nikkede bare ivrig med fortrukne Ansigtstræk, som om han kunde nikke sig den andens Overbevisning til. Grossereren saa slet ikke paa ham men stirrede op i Loftet og tyggede paa sin Cigar, mens han blev ved at snakke.

»Pigebørnene ved det s'gu godt! Hvad har vi Literaturen til? handler ikke hveranden af de Romaner, Kvindfolkene er saa tossede efter, om forraadte og forladte Pigebørn? De ved det s'gu godt, og de er ogsaa mer end vi Mandfolk indrettede paa at resignere. Og gaar det saa galt — ja, saa maa de tage Skade for Hjemgjæld! den ene maa bøde for de andres Skyld -- for hele Menneskeheden. Det er s'gu nemt at forstaa og det er bare Fantasteri det andet.«

Passiaren døde efterhaanden hen, og Arkitekten, som visselig ikke sov, mente allerede, at Broderen var blidelig indslumret. Men det tog han dog fejl i; thi med ét rejste han sig af Lænestolen, stillede sig med Ryggen mod Kakkelovnen og saa paa den anden.

»Du maa gjøre Ende paa det, Oluf!« sagde han indtrængende, »og det jo før, jo hellere. Du véd, hvor det har skilt os fra hinanden, og nu tror jeg, Du vil indrømme, at jeg den Gang bar mig korrekt ad. Se Dig en Gang om i mit Hus — synes Du ikke, jeg bor kjønt? Her er Hyggelighed, Velvære — Rigdom, kan Du gjerne sige! Gaa saa med mig over i mit Kontor og i mit

Lager og tæl, hvor mange Mennesker, jeg har i mit Brød. Det er ikke saa faa endda, kan Du lide paa! Og Du og jeg begyndte med det samme, men hvor staar Du nu? Du er en fattig Mand, Oluf! og Du er udenfor Nummer. Bestandig satte Du Dig paa Bagbene, al Tid vilde Du forbedre og rive ned paa det bestaaende. Men jeg lod den Sten ligge, der var mig for tung og blandede mig ikke i, hvad der ikke kom mig ved. Det er Moralen, Du! Har man Lyst til at gaa over Stregen — mærk Dig vel, det er paa ingen Maade min Mening at forsvare det, tværtimod! — men har man Lyst til det, saa kan man gjøre det, saa meget man vil — i Krogene. Det er der ingen, der tager én ilde op, det bliver betragtet som en ren privat Sag. Men saa snart man gaar ud paa Gaden med sine Smaasynder — saa er det ude med én! Tro Du mig, Oluf! det er hele Samfundet, der her taler igjennem mig. Lad saa være, der er ét og andet forkert ved det — hvad nytter det at sætte sig paa Bagbenene? hvad har det nyttet Dig? Man bliver knust, smidt paa Møddingen mellem alt det andet Skrammel, det er alt hvad man vinder. Og saa er det

dog bedre at tage Forholdene, som de er, og slaa sig til Ro. Jeg har gjennem mine Penge faaet Lejlighed til at gjøre en hel Del godt. Jeg giver baade til Asylerne og Understøttelsesforeningen og til Magdalenehistorien og til mange andre — det ved Gud, jeg gjør, og jeg gjør det gjerne — det vilde være en Skam andet!«

Han blev ved en Stund endnu og forsikrede gjentagne Gange, at han talte paa Samfundets Vegne. Arkitekten nikkede; det vidste han godt.

»Men nu sér det jo ud til, Du kan komme paa ret Kjøl igjen!« sluttede Grossereren. »Du har meget rigtig sét, at den første Betingelse er en Forsoning med Din Kone. Før accepterer Samfundet Dig ikke. Men naar det først er sket, saa kan Du hurtig komme paa en grøn Gren igjen, hvis Du da er fornuftig. Og jeg antager, Du nu har givet tilstrækkelige Lærepenge.«

Arkitekten erklærede, at han ikke troede han nogen Sinde fik Mod til at sige det til Ellinor. Han havde besluttet sig dertil saa mange Gange, men saa snart han stod overfor hende, svigtede Modet ham, han fortrød halv

vejs sin Beslutning og syntes, det var saa lurvet at forlade hende.

»Det er s'gu skidt!« mente Grossereren og kløede sig eftertænksomt i Hovedet. »Meningen maa jo være, at Du ikke tør. For Du maa jo huske, at hun faar det meget godt, hun gaar jo ligefrem ind til en stor Formue ved den Lejlighed! Og naar Din Forliebelse er forbi, saa forstaar jeg egentlig ikke, hvad der er at betænke sig paa.«

Nej, han kunde ikke!

Saa blev de enige om, at han skulde blive inde i Byen med det samme og lægge sig ind paa et Hotel. Næste Dag vilde Grossereren saa gaa derud og klare Ærterne.

»Jeg gjør det ikke gjerne, Oluf!« sagde han. »Det Pigebarn har noget aparte ved sig, der generer mig. Men lad gaa! jeg vil ikke nægte Dig den Tjeneste.«

Saa skiltes de. Men da Grossereren næste Morgen gik op paa Hotellet for at aftale et og andet, inden han tog til Valby, var Arkitekten borte. Herren havde ganske rigtig været der men var gaaet derfra allerede Kl. 6 om Morgenen, meldte Portieren. Grossereren tænkte, at han formodentlig var gaaet

derud for at klare det selv og fandt det i Grunden ogsaa mest passende, foruden at han var meget glad over at blive fri for Kommissionen. Saa gik han hjem for at vente paa nærmere Underretning. —

Wissing var ganske rigtig gaaet hjem. Men det var ikke for, som Broderen mente at klare Historien selv som en Mand. Han, havde ikke sovet hele Natten. Urolig havde han kastet sig frem og tilbage og var saa staaet op med Solen for rastløs at vandre op og ned ad Gulvet. Saa havde han taget sin Beslutning: han vilde ikke! han kunde ikke — aldrig nogen Sinde vilde han faa Fred i Sjælen, om han gjorde det!

Han spaserede rundt i Haven, til Ellinor stod op. Det var ham umuligt at overvinde sig selv til at gaa ind. Hun havde hørt af Rengjøringskonen, at han gik derude, men fandt ingen Anledning til at skynde sig, og det var allerede lidt op paa Formiddagen, da hun lagde Barnet i Vognen og kørte opad Gangen for at sætte sig paa sin sædvanlige Plads.

Wissing sad paa Bænken.

»God Morgen, Ellinor!« sagde han mildt og blødt og rakte Haanden ud imod hende.

Hun nikkede lidt med Hovedet, saa ikke paa ham og tog ikke hans Haand

Han saa til hende fra Siden, mens hun tog sit Sytøj frem af Vognen og satte sig til at arbejde, og efter en Pavse begyndte han at tale om ligegyldige Ting. Hun svarede ham med Enstavelsesord eller slet ikke.

Saa blev han vred, rejste sig op og gik.

Var dét nu en Maade at tage imod ham paa? Var der nogen Mening i at støde ham bort, netop som han kom med Forsoning? Hun maatte jo vide, hvad han havde tænkt paa — han kunde se paa hendes Ansigt, at hun vidste det. Hun vidste, hvor nær han havde været ved at forlade hende, og nu, da han angrende kom hjem, havde hun ikke et Ord til overs for ham. Tænkte hun paa, hvad for en Nat det havde været for ham? anede hun hans Sjælekval i de sidste Uger? Hun var dog en Kvinde, som maatte kunne tilgive den, hun elskede, og hvor blindt hun end saa paa sig selv og sit, maatte hun dog kunne forstaa, at hans tre stakkels Drengelaa ham paa Sinde.

Nej, det var naturligvis det, hun ikke kunde forstaa. Han stødte naturligvis her som sædvanlig mod den infame Fruentimmerbornerthed, der havde voldt alle hans Livs Ulykker. Og det var alt det, han fik for de Lidelser, han havde gaaet igjennem, den Sjælekval, der havde rystet ham saadan, at han kun var en Skygge af sig selv og fór sammen, naar det raslede i Bladene!

Han strammede sig op til en Forbitrelse, som foreløbig fandt Afløb i en strygende Marsch ned ad Gaden og ud over Markerne. Han huggede løs med sin Stok efter alle de Blomster, han kunde naa, og blev ved at marschere omkring, til han udmattet sank om paa en Grøftkant.

Der var ikke Tale om dén Ting — hans Broder havde Ret! Det var frygtelig dumt, at han var gaaet hjem igjen. Han skulde blevet der inde og ladet Broderen klare det hele. Nu var det dog spoleret, og det blev et rent Helvede her ude. Hans Kone og Drengene vilde blive glade, naar han kom igjen. Hun vilde gjøre sig Umage for at rette sine Fejl og være ham taknemlig til sin Dødsdag. Og Ellinor? Ja, hun hadede —

foragtede ham naturligvis. Alene hans Tanke havde naturligvis domfældt ham i hendes Øjne, og hun brød sig ikke en Døjt om Angeren. Det var da tydelig at mærke paa hende! ellers havde hun vel ikke taget imod ham som hun gjorde.

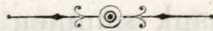
Nej, nu skulde det være! Han vilde gaa ind til Konen strax med det samme og gjøre det forbi. Der var ikke mer at betænke sig paa. Han havde gjort, hvad han kunde.

Han prøvede paa at rejse sig op men var alt for træt og sank sammen igjen. Saa blev han siddende nogen Tid, sløv, træt, pjaltet, grædefærdig. Det fór gjennem hans Hoved, at alle hans Ræsonnementer var Løgn, at han burde handle som en Mand og bryde af, at han helst strax maatte skyde sig en Kugle for Panden, at Ellinor havde Ret, og at han ikke kunde vente anden Modtagelse af hende end den, han havde fundet. Og hvert Øjeblik blussede hans Forbitrelse over, at hun var saa stærk, og han saa svag, op i lys Lue.

Henimod Middag sjokkede han hjemad saa ussel og tvivlraadig som nogen Sinde. Hun tog imod ham paa samme Maade som

før, han prøvede paa ny at nærme sig hende, og hun viste ham af.

Paa den Maade gik et Par lange, lange Dage. En Gang imellem sendte hun ham et prøvende Blik, men blev hver Gang beroliget: han var for fej, han turde ikke gjøre noget, og saa vilde hun ikke opgive sin stærke Position men rolig afvente, hvad der skete.

VIII.

Bet havde regnet uafbrudt hele Morge-
nen, og det regnede endnu ved
Middagstid. Ellinor sad i Sove-
kamret hos Barnet, Wissing stod
inde i Salen og stirrede melankolsk
ud af Vinduet. Døren imellem dem var
lukket.

Situationen begyndte at blive ham uudholde-
lig. Skulde deres Liv maaske bestandig gaa
saadan? Var det en Forsmag paa Fremtiden
— hver i sin Stue med Hjærtet fuldt af Nag,
uden at se til hinanden, uden at tale med
hinanden? Forlangte hun da, at han skulde

skrifte for hende? fortælle hende alt, hvad han havde tænkt over og spekuleret paa? Ventede hun Knæfald og ydmyge Bønner om Tilgivelse for det, han ikke havde gjort?

Han var aldeles givet Tilfældet i Vold. Sagde hun ham en Dag et kjærligt Ord, saa vilde han utvivlsomt styrte sig i hendes Favn og græde sine Bekymringer ud ved hendes Bryst. Skete der noget fra den anden Side — kom Broderen f. Ex. ud og hentede ham — saa vilde han sikkert gaa sin Vej med ham.

Grosserereren havde skrevet ham et Brev til og indtrængende opfordret ham til hurtigst muligt at gjøre Ende paa Historien. Det var Synd mod Ellinor, stod der, at forhale Afgjørelsen, og nu, da der var talt med Konen, kunde han jo dog ikke mere trække sig tilbage.

Nej! det havde Broderen Ret i. Han kunde ikke mere trække sig tilbage. Men han kunde heller ikke gaa frem! Han var kjørt fast og ventede febrilsk paa, at et eller andet Tilfælde skulde komme ham til Hjælp og hugge Knuden over for ham.

Han lukkede Vinduet op og rakte Haanden ud.

Det regnede endnu. Ganske fint men tæt, og al Ting var saa dryppende vaadt. Han havde Lyst til at gaa ud og kunde alligevel ikke beslutte sig til det. Med et Suk vilde han lukke Vinduet igjen, men i det samme hørte han Skridt ude paa Gangen.

De kom fra Laagen ud til Vejen. Hvem kunde det være? Postbudet med et nyt Brev? Gamle Kvist? Naa, alt vilde være ham velkomment — ogsaa den gamle Præst. Han kunde maaske bryde Isen, maaske Skjæbnen sendte ham netop i Dag for at bringe Tingen i Orden!

Eller maaske det var hans Bro'er?

Det gav et Sæt i ham, og han trak Hovedet tilbage.

Maaske Afgjørelsen kom i næste Minut! Men nej — det kunde ikke være Grossereren. Han havde skrevet, at han ikke kom, før han fik nærmere Besked. Og han havde slet ikke svaret paa hans Brev. Det kunde ikke være ham.

Han stak Hovedet ud igjen og lyttede.

Nu kom Skridtene nærmere. Det var

underlig lette Trin. Det lød, som om det var et Barn. Hvem i al Verden kunde det dog være? De lød saa famlende, usikre. Nu er de igjen fjærnere . . . nu kom de nærmere — det var som om vedkommende ikke kjendte Vej.

Naa, det var naturligvis en barbenet Tiggerunge eller noget andet, der ikke i fjerneste Maade kom ham ved!

Men han blev alligevel ved med at lytte.

Nu hørte han tunge Træskotrin. Det var den gamle Gartner. Hans Trin kjendte han. Saa bøjede han sig med ét saa langt frem, han kunde, med hver Muskel i Ansigtet spændt. Han hørte en klar Barnestemme, der spurgte om Vej til Havehuset. Alt Blodet fór ham til Hovedet, og saa blev han pludselig ganske bleg igjen.

Den Barnestemme kjendte han!

I en Fart lukkede han Vinduet og fór hen til Døren, styrtede ud i Haven og mødte sin Dreng, hvem han omfavnede og klappede og kyssede, mens Taarerne strømmede ned ad hans Kinder og hans Bevægelse brød frem i uarticulerede, usammenhængende Ord.

»Hvem er det?« spurgte en kold, skarp Stemme bag ved ham.

Han vendte sig om og stirrede paa Ellinor, der stod paa Dørtrinet med sit Barn paa den ene Arm, Haaret i Uorden og Kjolen aaben for Brystet. Hun gik et Par Skridt hen imod dem og saa fra den ene til den anden.

Wissing havde sluppet sin Søn og stirrede paa hende. Men Drengen gik tæt hen til ham og tog hans Haand igjen.

»Hvad vil Du her, Dreng?«

Hans Læbe buede sig i Trods og hans Øjne lynede, mens han saa paa Ellinor.

»Jeg vil ikke Dem noget!« sagde han hidsig og vendte Ryggen til hende. »Jeg har slet ikke noget med Dem at gjøre. De er en styg, ond én! De har taget Fa'er fra os, men jeg vil bringe ham hjem igjen til Mo'er!«

Arkitekten nikkede til Drengen og holdt hans Haand fast i sin. Men Ellinor gik tæt hen til dem og greb Wissing i Armen.

»Gaa væk fra den Dreng!« sagde hun hæst og næppe hørlig. »Han er ikke længere Din! han har ingen Ting her at gjøre!«

Saa vendte hun sig om mod Drengen og

løftede sin Haand som til Slag. Men han saa trodsig paa hende og sagde uforsagt:

»Slaa De kun, om De tør! Det gjør ingen Ting. Fa'er er her, og han hjælper mig nok!«

Hun lod Haanden synke. Hendes Øjne stod stive i Hovedet paa hende og var underløbne med Blod. Et Øjeblik vaklede hun, men saa knugede hun sin lille Pige saa fast ind til sig med sin venstre Arm, at Barnet skreg. Hun bed sig i Læben, saa Blodet piblede frem. Saa løftede hun igjen Haanden og slog Drengen — et Slag, der gav Gjenlyd i Haven og bragte Wissing til at fare sammen og tumle tilbage, som om det havde ramt ham.

»Gaa nu ind med Dig!« sagde hun i samme hæse Tone og tog fat i Arkitektens Arm.

Han lod sig puffe ind i Stuen. Hun fulgte efter, drejede Nøglen om og puttede den i Lommen, stillede sig ved Vinduet, stadig med sit Barn paa Armen, og saa ud.

»Ellinor — «

»Ti stille!«

Drengen blev staaende ude i Haven et Øjeblik med Taarer i sine store Øjne. To—

tre Gange raabte han »Fa'er!« og hver Gang gav det et Sæt i Wissing. Men han turde ikke svare, ikke rejse sig fra den Stol, han var sunken om i.

Saa gik Drengen endelig grædende sin Vej.

Ellinor lagde Barnet ind i Vuggen og kaldte paa Konen, hvem hun bad passe det et Øjeblik. Saa gik hun ind i Salen igjen, lukkede Døren til Sovekamret i og satte sig med korslagte Arme ligeoverfor Wissing.

»Nu vi to!« sagde hun rolig.

Og det var Arkitekten saare villig til. Ikke saa snart var Drengen gaaet, før han fik en levende Fornemmelse af, at han havde staaet derude som en Pjalt, og hans Forbitrelse blussede op.

Nu skulde han sige hende Besked! nu skulde han hævne den Uret, der var tilføjet det sagesløse Barn, saa fik det gaa, som det vilde!

Han sprang op og fór hen imod Ellinor med knyttede Hænder men veg i samme Nu tilbage for hendes Blik. Saa satte han sig ned igjen og stirrede paa hende.

»Vil Du, eller skal jeg?« spurgte hun.

»Nej, det skal jeg!« raabte han, og hans Stemme dirrede af Forbitrelse. »Jeg skal sige Dig, at Du i Dag har baaret Dig — ikke ukvindelig, ikke uretfærdig — det slaar alt sammen ikke til! nej, væmmelig raat og gement ad. Det skal jeg sige Dig!«

»Du har Ret!« svarede hun med skjærende Haan. »Fuldkommen Ret! I Almindelighed vil man kalde det saadan, og Dine Udtryk er ikke en Smule for stærke. Det er Regelen. Men som Du ved, er der Undtagelser. Det er rigtig kjedeligt, at jeg ikke har et Glas Vin ved Haanden, ellers vilde jeg bede Dig drikke en Skaal for Undtagelsen. Du trænger til det.«

»Hvad mener Du med det?« fór han op.

»Forstaar Du ikke det? Naa, jeg vil for Resten gjerne tro det! Din Hukommelse er daarlig. Du glemmer saa let. Hvor meget har Du ikke glemt, siden vi to flyttede sammen!«

Han slog Haandfladerne mod hinanden, rejste sig op og satte sig ned igjen, ledte efter Ord og begyndte paa en halv Snes Sætninger.

»Bliv Du kun rolig siddende!« sagde hun

uden at se paa ham og tog sit Arbejde ud af Sykurven paa Bordet. »Det nytter ikke, Du farer op, kan jeg forsikre Dig for! mig imponerer Du ikke mere, og her er jo ellers ingen, Du kan tage Dig ud for, saa Du maa hellere spare Din Kraft. Mig imponerer Du, som sagt ikke. Dine store Ord, Din Begejstring og Forargelse, Din Vrede, Dine Trudsler, det betyder altsammen lige saa meget som — ja, som f. Ex. Din Kjærlighed. Det er allerede nogen Tid siden, jeg kom under Vejr med, at Du kun havde det i Munden, og nu kjender jeg Dig tilbunds, nu ved jeg, at Du er en græsselig Pjalt, der ikke en Gang har Mod til at være en Slyngel.«

»Ellinor!«

»Spar Din Hidsighed!« sagde hun med en afværgende Haandbevægelse. »Gjem den hellere til en anden Lejlighed! Du faar saamænd nok en Gang Brug for den, enten det nu bliver Din Kone eller en anden, der kommer til at høre paa Dine Deklamationsnumre. Nu gjælder det bare om, at vi rolig og fornuftig drøfter Sagen, og Du vil betydelig forkorte Dig Pinen, hvis Du kan beherske Dig en lille Smule.«

Hun lagde Sytøjet fra sig igjen og drejede Stolen, saa hun vendte Ansigtet mod Havedøren og Ryggen halvt til ham. Saa talte hun langsomt, ligesom grublende, som om hun ledte Ordene op i sin Hukommelse. Hendes Fingre famlede ved Stolearmene og Blikket stirrede udtryksløst og træt ud i den disede Luft. Rynkerne i Panden blev dybere; de blaa Ringe under Øjnene traadte stærkere frem, og hun saa gammel ud i det Øjeblik.

Wissing stirrede paa hendes Profil, der tegnede sig skarpt for ham mod Ruden i Døren, indrammet af et uordentligt Haarpur. Det ene Udtryk vexlede med det andet paa hans Ansigt, han rykkede sig urolig frem og tilbage i Stolen og afbrød hende, snart med vrede, snart med bønlig Ord.

Men hun hørte slet ikke.

»Mellem os to er det forbi — forstaar Du? saadan aldeles forbi, saadan, at naar vi har talt lidt om Tingene og lavet en Slags Opgjørelse, saa er det Thema for bestandig uddebateret. Det er naturligvis ene og alene for Barnets Skyld, at vi ikke strax paa Timen gaar hver sin Vej, uden Opgjørelse, uden at sige et Ord til hinanden. Det kan vi nu ikke

for Barnets Skyld — ellers var det jo det nemmeste. Nu giver vi hinanden fuld Kvitte- ring for hele Resten — alene med Undtagelse af den lille Pige derinde. Hende tænker vi paa, naar vi bliver sammen, til vi er viede, og samme Dag det er sket, skal jeg gjerne gaa min Vej, om Du ønsker det. Jeg skal ogsaa gjerne blive, om Du vil have det saadan, blive i Dit Hus, som Dit Barns Mo'er og Din Hustru for Verdens Øjne — men for Resten har vi slet ingen Ting med hinanden at gjøre. Vi er færdige.«

»Kjære Ellinor — «

»Færdige!« gjentog hun tonløst men ved- blev lidt efter med stærkere Stemme. »Jeg har været et taabelig, blindt Barn lige til de sidste Dage, men nu er jeg bleven seende. Jeg er voxet i disse Dage og er bleven myn- dig. Jeg ser klart, hvad jeg skylder mit Barn, og hvad jeg skylder mig selv.«

»Og mig formodentlig slet ingen Ting?«

Hun vendte sig lidt om i Stolen og saa paa ham med et funklende Blik.

»Jo — Dig ogsaa! ogsaa hvad jeg skylder Dig. Det kan Du trygt tro, jeg aldrig skal glemme! Den Nat, jeg løb min Vej med Dig

var jeg et godt, uskyldigt Barn med Tro paa Dig og Din Kjærlighed, paa mig selv og hele den vide Verden. Jeg tænkte, min Kjærlighed og Din Styrke og Bestandighed skulde give os Lov til at handle, som vi gjorde. Og nu er jeg et usselt, ødelagt Menneske, med Bitterhed i Hjærtet og Tvivl i hver en Tanke. Mit hele Væsen er sammensat af Tvivl og Bitterhed, det bliver maaske aldrig anderledes med mig — maaske først naar jeg bliver gammel og graa. Møder jeg en Gang i Fremtiden et Menneske, der ligesom jeg vilde se bort fra Formen, fra det uvæsentlige for at gribe efter det, det egentlig kommer an paa — ja, saa vil jeg ryste tvivlende paa Hovedet, som alle de andre, mangle enhver Sympathi for det, som alle de andre, fordømme det, som alle de andre. Sker det min lille Pige derinde, vil jeg revse hende bittert og haardt, hendes Mo'er vil ikke staa med hende i hendes Hjærtesag, hun vil vende sig fra hende, som alle de andre, uden Sympathi og Forstaaelse. Saadan bliver jeg, og det er det jeg skylder Dig, — det, jeg aldrig skal glemme!«

Han vred sig i sin Stol som en Orm men turde ingen Ting sige.

»Jeg var et Barn den Gang, og jeg blev ved at være et Barn. Jeg kom i Dit Hus — Din lille Pige, kaldte Du mig — jeg skulde hygge om Dig, frede om vor lille Rede. Du vilde hjælpe mig dermed, vi vilde bo for os selv, højt over Smuds og Bagtagelse, sikre paa hinanden, paa vor Ret til at handle som vi gjorde. Men jeg sad i Dit Hus som en Enke, mens Du løb om i Forretninger. Du havde taget mig fra et lyst og godt Hjem, nu bød Du mig til Erstatning en evig Ensomhed. Ud turde jeg ikke gaa — jeg var jo mærket med Skjændsel og hver Laps i Byen kunde fortælle om den Skandale, jeg havde begaaet. Om Aftenen kom Du hjem og gav mig Din Træthed, Dit onde Lune, al den Bitterhed og Galde, Dine fejlslagne Forhaabninger havde lagt paa Lager i Dit Sind. Du forstod ikke, brød Dig ikke om at forstaa, at jeg trængte til lidt Kjærlighed — jeg, der havde forladt alt, hvad et Menneske kan forlade, for min Kjærligheds Skyld! — Saa kom Dine Venner — daarlige Subjekter alle til Hobe, der bragte en uren Luft ind i Stuen.

De haanede mig i mit eget Hus, og Du hjalp mig ikke — Du hjalp dem med at trække mig og vort Forhold ned i Skarnet.«

»Ellinor!« stønnede han og rakte bønfuldende Hænderne ud imod hende.

»Der er meget mere endnu! — Jeg fandt mig i det altsammen, og gjorde, hvad jeg kunde, for at lempe mig efter Din Menage Saa døde Fa'er. Du skjældte mig ud — jo, det er netop det rette Ord! — Du skjældte mig ud, fordi han havde sat min Formue fast, og da jeg fortalte Dig, at jeg var frugtsommelig, saarede Du mig saa dybt, som man kan saare en Kvinde. Og dog var jeg endnu Din gode, lille Pige, tro imod Dig, lidt træt og meget ulykkelig, glad ved den mindste Smule Venlighed og sukkende efter et kjærligt Ord. Havde Du dengang rakt Din Haand imod mig, saa havde jeg — trods alt — endnu ligget for Dine Fødder og troet paa Dig og elsket Dig.«

Hun rejste sig op og gik hen til Vinduet. Wissing sagde ingen Ting, og der var dødsstille i Stuen. Saa gik hun et Par Gange op og ned ad Gulvet, fulgt af hans ængstelig bedende Blik.

»Saa bedrog Du mig. Det viste sig, at Din storartede Ide med den Arbejderskole var væmmelig, uhyggelig Svindel. Det var en Løgn. For at redde Resten af Dine Penge indlod Du Dig paa et skamløst Foretagende, og det var kun ved et rent Tilfælde at jeg fik det at vide, inden det var for sent. Og da jeg saa kjæmpede med Dig paa Liv og Død for at redde Dit ærlige Navn som vort Barns Arv, saa løj Du for mig. Gang efter Gang prøvede Du paa at knibe ud med Udflugter og Løgne. Men da kjendte jeg Dig allerede og fik Bugt med Dig. Nej — det er sandt! Jeg kjendte Dig ikke til Bunds! det værste var tilbage. — Saa flyttede vi her ud. Der kom en Tid, hvor Du kunde have vundet min Agtelse igjen, selv om Du havde mistet min Kjærlighed. En Tid, hvor vi havde det smaat, og hvor jeg haabede, Du skulde tage Dig sammen og vise Dig som en Mand, der ikke lod sig kue, fordi han havde mistet nogle Penge. Al Ting stillede sig saa heldig for Dig, som det vel kunde tænkes. Barnet blev født, min Glæde over det gjorde mig blødere mod Dig, og havde Du taget kjærlig mod den lille Pige, saa tror jeg endnu, det kunde

blevet godt for os alle sammen. Men Du havde ikke et Ord til overs for hende, ikke et Ord for mig. Du drev omkring, rørte ikke en Finger til noget som helst men levede ganske rolig paa Fa'ers Penge. Og imens jeg sad hos mit — hos vort Barn, besluttede Du at forlade os, løbe fra mig, som Du løb fra Din Kone. Du kunde ikke arbejde ærligt og redeligt, og Du kunde heller ikke slaa Dig til Taals her hjemme. Det var Din store Aand for snævert, og saa bestemte Du Dig til at forlade den Pige, Du havde forført — lade hende og hendes Barn sidde. Men Du var en Pjalt; Du turde ikke sige det til hende. Turde ikke gaa til hende og fortælle hende, at Du ikke elskede hende mere, og det vilde da for saa vidt ogsaa være en Løgn, som det slet ikke var det, der gjorde Udslaget. Du kunde ikke faa fat i mine Penge — Fa'er har heldigvis indrettet det saadan, at Penge og hans Barn ikke har noget med hinanden at gjøre — men saa slog det ned i Dig som et Lyn, at Din Kones Penge var *à prendre*. Du er — ja, Du er akkurat saadan en Mand, som de stakkels Kvinder, Du byggede til nede paa Ejendommen!«

»Ellinor! Ellinor! Du dømmes mig for haardt! Jeg siger ingen Ting om det! Jeg ved, jeg var en Pjalt, men det kom dog ikke uden for min Tanke — «

»Dér lyver Du igjen!« sagde hun rolig
»Du har rendt hver Dag hos Din Bro'er — jeg tvivlede slet ikke om det, da jeg først havde faaet Øjnene op, — men jeg sendte dog en Dag for en Sikkerheds Skyld Konen efter Dig for at se, hvor Du gik hen — jeg var saá bange for at gjøre Dig Uret! Og saa har jeg for Resten læst alle Stadierne paa Dit Ansigt, som i en aaben Bog. Jeg har set Din halve Anger, Din halve Resoluthed, Din hele, uhyre Pjaltethed. Men jeg vil indrømme Dig, at det først i de sidste Dage er gaaet rigtig op for mig. En Gaas, som jeg var, kunde jeg ikke tro det. Jeg kom Din Venlighed i Møde, skjønt jeg vidste med mig selv, at der ikke mere kunde være Tale om Kjærlighed mellem os to. Jeg gjorde det altsammen for Barnets Skyld. Jeg løj med — det var en smuk Komædie, vi spillede, vi, der skulde vise Samfundet, at naar man bare var sikker paa sig selv og hinanden, saa gjorde det lige meget

med de udvortes Former, der var lavede for Dumrianernes og Slynglernes Skyld!»

»Du maa høre mig, Ellinor, Du kan ikke være saa haard imod mig! Husk dog paa, at jeg er Din lille Piges Fa'er, og en Gang holdt Du dog af mig.«

Han gled ned ad Stolen og krøb næsten hen ad Gulvet, mens han greb fat i hendes Kjole med begge sine Hænder. Men hun stirrede paa ham med et skrækslagent Udtryk i Ansigtet. Hun kom til at tænke paa den Dag, da han hjemme i hans Stue havde sagt hende, at han elskede hende. Hun saa hele Scenen for sig: den opslaaede Bog, hvori de havde læst, Studerelampen med den grønne Skjærm, der samlede et skarpt Lys over Bordet og for Resten indhyllede hele Stuen i en hyggelig Dæmring. Hun kunde se hvert Møbel for sig, Billederne paa Væggen — Tapetet, det alt sammen traadte frem for hende saa skarpt og klart, som ingen Sinde før. Han var gleden halvt ned af Sofaen, hvori de sad, havde rakt Armene op imod hende og set op i hendes Ansigt, akkurat ligesom nu.

Hun tog sig til Hovedet med begge Hænder og virrede frem og tilbage med Kroppen, som

om hun skulde blive vanvittig. Hun kunde mærke, hvor Graaden kjæmpede i hendes Bryst. Men det var kun et Øjeblik, saa blev hun igjen Herre over sin Bevægelse.

»Rejs Dig op og lad være med de Narrestreger! Der er ikke mere at snakke om den Ting. Men det vil jeg sige Dig, at jeg passer paa Dig! Jeg troer ikke paa Dine dyreste Eder, ikke paa Din Anger, ikke paa noget som helst! Jeg passer paa Dig, hvor Du gaar, bryder mig ikke om Skandaler, ikke om nogen Ting i Verden! Jeg følger efter Dig med mit Barn paa Armen lige op i Din Kones Værelser, om det skal være. Vi slipper Dig ikke, før Barnet har faaet en lovlig Fa'er, kan Du være vis paa! Jeg havde ingen Mo'er — jeg var en stakkels Bastard, men det skal den lille Pige derinde reddes for!«

Hun vendte sig om og gik henimod Sovekamret uden at høre paa hans Bønner. Saa lukkede hun Døren op og sagde til Konen:

»Vil De være saa god i Aften at flytte Herrens Seng over i den anden Stue, og rede til ham dér for Fremtiden.«

»Ellinor!« bad han. »Hør mig blot et Ord endnu!«

Hun lukkede Døren og blev staaende med Haanden paa Laasen.

»Der maa dog være en Mulighed for mig endnu, Ellinor! Det maa kunde blive godt! Du kjender ikke den Sjælekval, jeg har lidt! Du tror det var for Pengenes Skyld —«

»Nu ikke mere om det!« svarede hun kort. »Det bliver, som jeg har sagt. Vi bliver sammen for Barnets Skyld, indtil vi er viede og efter den Tid med, hvis Du ønsker det. Jeg er parat til at ofre mig. For Resten kan det gjerne være, Du slipper nemmere. Maaske dør det lille Væsen inden den Tid. Saa er jo den Sorg slukket, og Du har Din Frihed!«

»Jeg kan ikke holde saadant et Liv ud, Ellinor! Giv mig i det mindste et venligt Ord — sig, det kan blive godt — en Gang i Fremtiden! Bare jeg kan øjne en Mulighed! Hvor kan jeg holde ud at gaa her ved Siden af Dig paa den Maade?«

Hun saa paa ham med et Smil, saa bittert og bedsk, at det gjøs i ham.

»*À chacun selon sa capacité!* sagde hun og gik ind i Sovekammeret. —

Da vi var Børn, havde vi ondt ved at finde Rubicon paa Kortet.

Og saadan gaar det mange Gange i Livet. Det kan være, Rubicon breder sig for vort Blik som en svulmende og brusende Strøm; det kan være, at vi allerede i lang Frastand hører Bølgernes Larmen og fuldt beredte træder over det Skjæl, der vil danne en uoverstigelig Grænse mellem det, som var, og det, som er. Men det kan ogsaa være, vort Livs Rubicon rinder stille og ubemærket, skjult mellem Forholdenes uigjennembrydelige Fjeldvægge, dér indsnævrer vor Horizont, og dækket af Bagateller-nes Smaakrat. Det kan være, vi slet ikke har havt Anelse om, hvor dens dybe Kilder laa, at vi med Overraskelse og Forfærdelse se paa dens Bølger, som vi ikke mente saa nær og slet ikke tænkte paa. Det kan ogsaa være, vi sætter over Floden uden at vide det, før vi staar paa den anden Bred.

Men naar Rubicon er passeret, saa vil den fine Natur al Tid vide og forstaa, at det er sket, hvad enten den nu sætter sig paa Bredden med Haand under Kind og stirrer paa det Land, den forlod, eller den frejdig vender Blikket mod det ny og tager Staven i Haand for at begynde Vandringsen og føre den til Ende. Men den ufine Natur vil aldrig forstaa

det. Den vil larme og raabe over Bølgerne, strække Haanden bedende ud over Vandet, som om noget i Verden kunde gjøre det skete usket og slette Sporet af en Menneskegjerning; den vil græde og tigge, knæle og forbande i samme Aandedræt, fortvivlet, ude af sig selv og frem for alt forbavset. —

Arkitekt Wissing kunde aldeles ikke faa i sit Hoved, at det virkelig var forbi — saadan ganske og aldeles forbi, som Ellinor havde sagt. Der maatte dog være Muligheder, Veje til Forsoning. Det var der jo al Tid og alle Vegne — hvorfor saa ikke ogsaa her?

I Begyndelsen plagede han Ellinor Dag for Dag og Time for Time. Han bad Konen, Doktoren, Pastor Kvist om at gaa i Forbøn for ham, og da det altsammen var spildt Ulejlighed, besluttede han at se Tiden lidt an og vente taalmodig. Det kunde jo umuligt være hendes sidste Ord!

Han blev i Reglen hjemme og fulgte hende som en Hund overalt, hvor hun gik. Hun led utrolig ved det, men opgav snart hvert Forsøg paa at gjøre ham det unyttige og pinlige i Situationen begribelig. Med Gru tænkte hun paa, om det skulde være saadan ved i lang

Tid, men naar hun saa paa sit lille Barn, der bestandig blev blegere, svagere og sløvere, saa tænkte hun, at Enden maaske var nærmere, end nogen kunde vide — en Tanke, der endnu kunde bringe Taarer i hendes Øjne, hvor meget end hendes Forstand sagde hende, at den Løsning i Virkeligheden vilde være den eneste Frelse. Hvad skulde det ellers blive til? Hvor længe kunde hun holde ud at have ham gaaende omkring sig, gjenne ham bort hvert Øjeblik for at se ham sætte sig i en Krøg af Stuen og følge hende med sit ængstelige, bedende Blik?

Et Par Gange kom der Brev fra Grossereren. Wissing saa paa Udskriften, kunde sidde længe med det i Haanden og gik saa ind til hende for at bede hende aabne og besvare det. Én Gang kom Broderen selv. Arkitekten gjemte sig i den inderste Krog af Stuen og tiggede hende om at affærdige ham. Det gjorde hun, og ved saadanne Lejligheder gik han frygtsom nær til hende og spurgte:

»Synes Du ikke — tror Du ikke — at vi snart — en Gang . . .«

Det varede nu imidlertid ikke saa længe, inden hun fik lidt mere Fred for ham. Han

begyndte at gaa ud igjen — al Tid kun smaa Ture, og hun var ikke bange for, at han skulde gaa ind til Broderen. Han havde fundet en Kafé nede paa Vesterbrogade, og dér holdt han sig til. En Dag mødte han sin Ven, Prokuratoren, paa Gaden og fik ham med ind. De satte hinanden Stævne i Kaféen til næste Dag, og der var ikke gaaet en Uge, før alle de gamle L'hombrespillere daglig mødtes derinde, spillede Domino, Billard og drak. Ikke sjældent drak han mere, end han kunde taale, for at døve sin Smerte, og naar han saadan havde faaet et Par Glas formeget, betroede han Vennerne sin Sjælekval. De laante hverandre meget sigende Øjekast over Bordet, de gamle Kammerater, og saa tog de fat, hver paa sin Maner. De trøstede ham og opmuntrede ham, d. v. s. de viste ham det haabløse i Situationen og prøvede paa at gjøre ham begribelig, at med Ellinor blev det aldrig bedre. Fruentimmerne er saa nederdrægtig sejge og stædige! Har de først faaet noget i Hovedet, saa bliver det der, enten det nu er godt eller ondt. Den eneste Udvej for ham var at vende tilbage til Konen — dér var Fred og Frelse, saa kunde det blive godt

endnu, og han gjorde sin Pligt mod alle Parter, for Frøkenen havde jo sagt, hun vilde ikke vide mere af ham.

De arbejdede alle paa det samme, de gamle »Venner«, at vinde det gode Madsted tilbage, som de havde havt i Arkitektens Hus. Intet Sted befandt de sig saa vel, og det, der hyggede om dem, var egentlig deres Værts storlaaede Naivitet. Han løj ikke blot for de andre, ligesom de, — nej, han løj paa Kraft for sig selv, troede fuldt og fast paa sine egne Løgne! De var al Tid saa styrkede, naar de gik fra hans Hus, de arme havarerede Sjæle, og det trængte de haardt til; thi ingen af dem ejede pea langt nær en saadan Naivitet som han! De var komne videre, de var gjennem-reflekterede i det Kapitel, og derfor virkede hans Friskhed saa mageløs vederkvægende paa dem.

Og mens saadan det ene Glas gled ned efter det andet, lykkedes det dem mangen en Gang at faa ham med. Han kunde indsé, at de havde Ret, indrømmede fuldt ud, at det var den eneste Udgang paa Misèren og lovede at gjøre, som de sagde.

Saa stavrede de af Sted. Under den ene

Arm havde han Prokuratoren, under den anden Pastor Clausen, og det var vanskelig at se, hvem der var ældst af de tre: de to gamle Herrer paa Fløjene, eller den høje graa-haarede Mand i Midten, der saa helt udlevet ud med sine slappe Ansigtstræk og sløve stirrende Øjne. De anfaldt ham fra hver sin Side; Præsten kjørte op med det religiøse Skyts, Prokuratoren paakaldte hans sunde Fornuft og praktiske Sands. Han lovede og lovede, og de skiltes ad ved Indgangen til Valby.

Men naar de vel var gaaede, og han vandrede videre alene, bortdunstede bestandig den Beslutning, han lige havde fattet. Gjennem den Taage, Vinen lagde over hans Øjne, saa han det hele i et ganske andet Lys. Lutter uklare Fornemmelser var det naturligvis; men han var ganske paa det rene med, at naar Ellinor gik, tog hun hele Idealiteten i hans Tilværelse med sig. Saa var alt ude for ham, han var slagen paa alle Kanter, et Vrag, der drev for alle Vinde. Det kunde ikke nytte ham noget, at han fik Penge igjen; han vilde ikke kunne bruge dem. Hans Hænder vilde ryste og Guldets falde ud af dem, naar

han kom til at tænke paa Ellinor. Og naar han bare ventede, saa maatte det jo komme i Orden igjen paa en eller anden Maade!

Naar han saa havde spaseret lidt omkring i Haven, gik han ind i Stuen og nærmede sig hende med fugtige Øjne og de rystende Hænder foldede som til Bøn. Men hun vidste, hvor han kom fra, hun kunde mærke Vinduftens ved hans Person og flygtede for ham ind i Sovekamret, hvor hun lukkede Døren af og sank om ved Siden af Vuggen.

Saa kunde han gaa op og ned i Stuen og true og tigge. Han truede hende med strax at gaa ind til Konen, bare for at faa hende ind igjen, og somme Tider gik han virkelig sin Vej efter en saadan en Trudsel. I Reglen brød hun sig ikke derom, men én Gang fik hun en vanvittig Angst for, at han kunde gjøre det alligevel. I en Fart kastede hun noget Overtøj om sig og fór ud af Døren, ud af Haven og ned ad Vejen til Byen. Hun ventede udenfor Huset, hvor hans Kone boede, løb saa hen i den Gade, hvor Grossererens Sted laa, og vendte endelig udmattet og fortvivlet hjem.

Det viste sig da, at Wissing var hjemme.

Han havde bare været ude i Haven og siddet der hele Tiden.

Men Konen kaldte paa hende fra Sovekamret og bad hende skynde sig. Barnet havde været saa uroligt. Det havde skreget hele Tiden og var bestemt tørstigt.

Hun lagde den lille Pige til sit Bryst, mens Taarerne strømmede ned ad hendes Kind.

Hvad skulde dette her blive til? Det var jo mere end et Menneke kunde bære! Og det lille syge Væsen dér — skulde hun ligge ene og forladt og kalde paa sin Mo'er, mens hun løb rundt i Byen for at passe paa Faderen! Aa, nej, aa nej! der maatte komme en Ende paa det — det var ikke til at bære! —

Under alt det blev Barnet svagere og svagere. Den gamle Doktor kom jævnlig og saa til det, men han sagde ikke noget. Og Ellinor spurgte ham ikke. Hun turde ikke gjøre det. Der var vaagnet et Ønske hos hende om, at Barnet maatte dø, et Ønske, som for hver Dag der gik blev stærkere. Hun jog Tanken paa Flugt som syndig og vanvittig, men den kom igjen, og en Dag spurgte hun Lægen om hans Mening.

»Jeg tror ikke, hun kan leve,« sagde den

gamle Mand og trykkede Ellinors Haand
»Hun gjør det næppe længe endnu.«

»Det vilde ogsaa være Synd, om hun
skulde leve,« sagde Ellinor.

»Synd?« gjentog Lægen og satte sig paa
en Stol ved Siden af Vuggen. »Ja, hvorfor
ikke? Det kan De have Ret i, kjære, lille
Frøken? Jeg er en gammel Hedning, der
aldrig kommer i Kirken og aldrig længes
efter det. Men naar jeg ser paa saadant et
lille Barn, saa forstaar jeg, hvad Synd vil
sige. Det er egentlig kun i Forhold til
Børnene, jeg anerkjender det Begreb. Det
andet er det samme — det maa man selv om,
for det lider man selv under. Men Børnene!
Det maa være Synd at lægge Kummer og
Kval ind i deres Liv!«

Ellinor nikkede til ham og blev siddende
med Hænderne foldede i sit Skjød, længe efter
at han var gaaet.

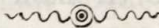
Da Wissing fik at vide, at Barnet ikke
kunde leve, blev han ude af sig selv af
Fortvivelse. Han blev et Par Dage hjemme
fra Kaféen og overhængte Ellinor mere end
nogen Sinde. En Aften, da hun sad inde ved
Vuggen, lukkede han ganske sagte Døren til

Sovekammeret op og listede sig ind til hende. Hun lagde slet ikke Mærke til ham, før han sank ned paa Gulvet ved Siden af hende og skjulte Ansigtet i hendes Skjød.

»Ellinor, min egen gode Ellinor! Du maa ikke græde over den lille Pige — Du maa ikke tage Dig det saa nær, om hun dør! Det kan altsammen blive godt endnu, naar Du bare vil! Vi kan faa et sundt og rask Barn —«

Hun sprang op, som var hun stukken af Slange og stødte ham fra sig.

»Gaa Din Vej! Din usle, onde Mand!« skreg hun. »Gaa Din Vej og lad mig være i Fred. Jeg er ingen Skjøge!«

IX.

n Eftermiddag sidst i Oktober, mens
Wissing sad paa sin Kaffé, døde
Barnet.

De sidste Dage veg Ellinor ikke
fra Vuggen. Det var alt det, hun undte sig
en Smule Mad — om Søvn var der nu slet
ikke Tale. Og da saa den gamle Doktor er-
klærede, at nu var det forbi, saa hun paa
ham, som om hun vilde gjennembore ham med
sine Øjne, og spurgte:

»Er De nu vis paa det, Doktor?«

»Ja!«

»Aldeles vis?«

»Ja!«

»Og der kan ikke være Tale om, at hun blot er skindød?« at hun kunde vaagne op igjen?«

»Nej, lille, kjære Frøken!«

Hun saa ud, som om hun skulde styrte om paa Gulvet. Hun var askegraa i Ansigtet, hendes Hoved faldt ned mod Brystet, hendes Haand slog som en slap, vaad Klud mod hendes Knæ, og hendes Øjelaag lukkede sig. Doktoren løb til for at støtte hende, men hun vinkede ad ham med Haanden.

»Nej, nej! det er godt — jeg kan selv!«

Saa gik hun hen til Lænestolen ved Vinduet og sank om i den med Hovedet tilbage paa Stoleryggen og fast tillukkede Øjne.

Lægen misforstod hendes Bevægelse og ledte efter Trøstegrunde; men alle de, der faldt ham ind, syntes ham saa flove og forslidte. Saa gav han sig til at traske op og ned ad Gulvet med Hænderne paa Ryggen — ulykkelig over sin Afmagt. Men da han efter en Stunds Forløb blev staaende foran Ellinor, opdagede han, at hun sov — sov saa sødt og fast, som et uskyldigt, sorgløst Barn kan sove.

Han blev ved med at se paa hendes An-

sigt. Det var saa forunderlig roligt. Der laa en ubeskrivelig Fred over det, og han blev hel bevæget ved at se paa de medtagne Træk. Han flyttede Lampen bort, saa Lyset ikke skinnede lige paa hende, skruede den lidt ned og gik sagte ind i Salen. Saa kaldte han paa Konen ude i Køkkenet og bad hende ikke vække sin Frøken; hun kunde nok trænge til den Søvn, hun kunde faa.

Time gik efter Time, uden at hun vaagnedé. Flere Gange kiggede Konen ind i Sovekamret — nej! hun sov endnu, ganske i samme Stilling, som før, hun havde ikke rørt en Finger.

Klokken var henimod otte, da Ellinor slog Øjnene op. Hendes Blik mødte den klare, kolde, stjernebesaaede Himmel, og hun blev siddende et Øjeblik og saa paa den. Det blæste kun lidt, men hver Gang Vinden tog et lille Tag i Trærnes Grene, faldt der en Skare gulnede Blade til Jorden, og hendes Blik vendte sig til det tætte Buskads derude, som langsomt og uvilligt, Blad for Blad gav Slip paa sin Sommerpragt.

Saa vaagnede hun helt. Forvirret saa hun sig om i Stuen, tog sig til Panden og fór

sammen, som om hun frøs. Hun vendte sig om til Vuggen, og det lille, blege Barneansigt bragte hende ganske til sig selv igjen. Hun rejste sig hurtig op og mærkede strax, at Søvnens havde givet hende Kræfter. Saa kastede hun et prøvende Blik ud af Vinduet og kaldte paa Konen.

»Er Arkitekten kommen hjem?«

»Nej, Frøken!«

»Saa kan De gjerne gaa! Jeg har ikke mere at gjøre for Dem i Aften.«

»Er Frøkenen ikke bange for at være alene, naar der er Lig i Huset?« spurgte Konen. »For jeg kan saa godt blive her i Nat.«

»Vist ikke! Gaa De kun hjem! Jeg er ikke det mindste bange.«

Hun skruede Lampen op og satte sig igjen i Stolen for at vente. En Gang imellem lyttede hun efter Konen, som endnu raslede med Køkkentøjet. Men endelig blev der stille derude. Hun aabnede Døren til Salen og stak Hovedet ind. Der var mørkt og uhyggeligt derinde.

Hun hørte Døren slaa i efter Konen men ventede lidt endnu, til hun var vis paa, at

hun ikke kom tilbage, og gav sig saa til sit Arbejde.

Langsomt og omhyggelig klædte hun det lille Lig i rent, hvidt Tøj og lagde det til Rette i Vuggen. Hun bøjede de smaa Arme sammen over Brystet, lagde rene Lagener over og under det. Saa stillede hun et lille Bord for Enden af Hovedgjærdet, hentede to Lys i Kjøkkenet og satte dem i et Par blanke Sølvstager, som hun stillede paa Bordet. Da det var besørget, tændte hun Lysene og blev staaende et Øjeblik for at se paa sit Arrangement.

Der manglede noget endnu!

Hun gik ind i Salen og brød alle Blomsterne af Potteplanterne. Der var ikke saa faa endda, og hun kom ind i Sovekamret igjen med hele Favnen fuld. Hun strøede dem paa Lagenet over Liget, paa Bordet med Lysene og paa Gulvet rundt om Vuggen.

Saa gjorde hun pænt og ordenligt i den lille Stue og klædte sig om. Hun redte og satte sit Haar omhyggelig og tog en mørk, ensfarvet Kjole paa. I en Fart pakkede hun nogle Smaating sammen i en lille Taske,

hentede Kaabe og Hat og gav sig til at tage dem paa.

Hun rettede paa sin Dragt foran Spejlet, og da alt var i Orden, saa hun paa sit Ur. Klokken var over ni, og han kunde være her hvert Øjeblik — han, hvem hun ikke for alt i Verden vilde møde! Hun trak sine Handsker paa, mens hun saa paa Barnet og bøjede sig endnu en Gang ned for at kysse den lille, kolde Kind. Saa slog hun sit tætte Slør ned for Ansigtet og gik. Sagte lukkede hun Døren i efter sig og gik, saa rask hun kunde, ad en Sidegang ned til Vejen.

Der var en lille, forfalden Laage længst oppe mod Valby, vidste hun. Den vilde hun ud af; dér var hun vis paa ikke at møde nogen. Hun slap usét ud af den og gik saa ind ad Byen til.

Det var temmelig mørkt, og der var kun faa Mennesker paa Gaden. Et Par Arbejdere, der stavrede hjem ad, et Par Kjærestefolk, der gik med hinanden under Armen og hviskede — det var det hele, og de lagde ikke Mærke til hende. Hun syntes, hun trængte til frisk Luft og slog Sløret til Side, saa at den kjø-

lige Aftenvind strejfede hendes Kind og Haar. Det gjorde hende godt, og hun gik raskere til.

Tæt udenfor Vesterbrogades Begyndelse saa hun tre Mænd komme. De havde hverandre under Armen og spærrede hele Fortovet. Hun kunde høre, hvor de talte højt, og i den Tro, at de var berusede, vilde hun gaa over paa den anden Side af Vejen. Men i det samme naaede et Ord hendes Øre, og hun blev staaende ubevægelig. Det var alt det, hun fik Tid til at smutte bag et Træ, før Mændene kom for nær. Der stod hun saa, med Hovedet støttet mod Stammen og gjorde sig saa lille, som mulig, mens hendes Hjerteslag standsede, saa angst var hun for at blive sét.

»Det er, jeg siger!« sagde Prokuratoren. »Der er ingen Raison i det, at en Mand, som De skal gaa herude og forsumpe. De mangler bare Kapital, det er det hele! Faar De først Fingre i Pengene, saa bliver De s'gu til noget. De har Energi. De har Kundskaber, og hvad der er det vigtigste af det hele — De har V u e r — de store V u e r! det er dem, der gjør en Mand til noget.«

Prokuratoren tabte sin Stok, og de blev staaende lidt for at samle den op.

»Jeg kan ikke sige Dem andet, kjære Ven!« lød Pastor Clausens Stemme, »end, at hvis jeg fra Begyndelsen af havde vidst, hvordan Forholdet mellem Dem og Frøkenen var, saa havde jeg ikke undladt at sige Dem et kristeligt, advarende Ord. Jeg ved jo nok, at De ikke deler min kirkelige Anskuelse —«

»Han er s'gu meget for fornuftig til at tro paa Deres Præstevaas!« brummede Prokuratoren nede fra Jorden, hvor han stadig rodede efter Stokken. «Men derfor kan De s'gu gjerne ha' Ret alligevel!«

»— men,« vedblev Pastoren uden at lade sig forstyrre — »jeg havde dog alligevel mindet Dem om, at ingen Livsanskuelse tillader, at man synder mod Moralen. Man skal spæge sit Kjød —«

Nu havde Prokuratoren fundet Stokken og de gik videre. Ellinor kunde fra sit Skjul se dem gaa. Wissing sagde ingen Ting, men hikkede en Gang imellem, som om han var beruset.

Saa døde Stemmerne efterhaanden hen, og hun gik videre ind ad Byen til.

Det var altsaa Afskeden!

Den var kjøn. Den passede saa godt til det hele. Nu gik den berusede Fa'er hjem og fandt sit Barn dødt, mens Barnets Mo'er flakkede om i Byen — uden Hjem, ene og forladt med sin Skjændsel!

Hun smilte bittert, og en Tanke, der i den sidste Tid bestandig var faret gjennem hendes Hoved, dukkede op paa ny.

Det var de to, der skulde indvarsle en ny Æra! Frihedens Æra, den sunde Fornufts absolute Herredømme! De to, som skulde give deres Bidrag til Frihedens store Værk, ikke ved Snak, men ved Handling. Dem, som skulde hævde Undtagelsens Lov, vise de andre, at det var Synd med alle de Baand, der knugede og snævrede Personligheden, saa den mistede sin Kraft og gik til Grunde i al Smaaligheden.

Her gik hun, og dér ude gik han!

Det var gaaet dem efter Regelen — den gamle Regel, alle uvidende, taabelige Barnepigens og gamle Tanters Regel, den, der lærte, at man skal beherske sig og skjule sig og gjemme sig og glemme sig, til Præsten har

sagt: Nu maa I Børn! til man har et Tag i hinanden, som ikke kan slippes.

Det var dét, de to skulde vise, var Løgn — og her gik hun og dér ude gik han!

De Tanker hjalp hende lidt til i Øjeblikket at glemme sin egen personlige Ulykke. Hun fandt en Slags bitter Trøst i at fordybe sig i og haane det, Wissing saa mange Gange havde kaldt »Ideén« i deres Forhold.

En smuk Idé! og ført ud i Livet paa den skønneste og værdigste Maade!

Saa tog hendes Tanke igjen en anden Retning, og hun mindedes sin Faders Ord, da han laa derude i Villaen.

Alle hendes Lidelser, havde han sagt, skyldtes ene og allene dét, at hendes Ven ikke var den, hun havde ansét ham for. Det samme kunde lige saa godt være hændet hende, hvis hun havde været hans ægteviede Hustru.

Mon han ogsaa vilde sige det, hvis han nu kunde se hende?

Og endda var det jo gaaet hende forholdsvis godt! hendes lille Pige var død, hun selv var rig — havde meget mere, end hun behøvede! Hvor mange gik det saadan under de Forhold? —

Hun vilde gaa hen til Pastor Kvist, men ikke lige strax. Hun trængte til at samle sig lidt først, og derfor gik hun omkring i Byen, paa Maa og Faa, uden bestemt Maal, bare hurtig og helst i de mørke Gader.

Hendes Bitterhed voxede mere og mere.

Det var jo væmmeligt med al den Løgn og Humbug, hun havde været med til — væmmelig hele den Forestilling, de to havde leveret! Til Afsky og Skræk for enhver. Hun tænkte paa, hvad Faderen havde fortalt hende om hendes Moder. Det lød saa kjønt, saa godt, det kunde der umulig være nogen Synd i! Men hvorfor havde han forladt hende? Eller var hun gaaet fra ham? var de hørt op med at holde af hinanden?

Hun huskede, hvad for et stygt og ubehageligt Indtryk hun havde faaet af Provence. Slet ikke det, hun havde tænkt sig. Naa, Faderen havde vel malet det saa lyst, for at hun skulde mindes sin Mo'er i Kjærlighed. Det var vel ogsaa Løgn! de havde formodentlig havt det omtrent paa samme Maade, som hun og Wissing, blot havde det været en uvidende Bondepige — og Barnet? Ja, det havde levet. Det var bleven gjemt til sin Skjæbne

— her gik det en Oktoberaften paa Kjøbenhavns Gader — uden Mand og dog gift — uden Barn og dog Mo'er!

Hun bøjede ind i en temmelig mørk Sidegade og gik lidt langsommere.

Hvorfor undgik hun i Grunden de oplyste og befærdede Strøg i Byen? Imorgen vidste de det dog alle sammen, og selv om hun rejste sin Vej, saa blev hendes Rygte dog tilbage. Og hvad gjorde ogsaa det? Det var bare Smaating!

Hun fik pludselig en underlig Lyst til at gaa op til en af sine tiligere Veninder og sige: her er jeg! ulykkelig, forladt af min Elsker! jeg har kun Dig — vil Du tage Dig af mig?

Hun lo bittert ad Indfaldet.

Jo, hun vilde blive godt modtagen! Hun kunde tydelig se hendes ulykkelige Ansigt! Eller, hvis hun var bleven gift imens — rigtig gift i Kirken — saa vilde hendes Mand sige: »Vær saa god og gaa Deres Vej, Frøken! jeg ønsker ikke, min Hustru skal omgaas andre, end hæderlige Kvinder!«

Hun blev staaende et Øjeblik og støttede sig til en Mur. Saa følte hun sig paa én

Gang træt og saa sig forsigtig om. Der varingen at se i den lille Gyde, og hun satte sig i en aaben Gadedør, saa langt tilbage, at hun vanskelig kunde ses fra Gaden.

Dér kunde hun vel nok faa Lov til at sidde lidt i Fred! Kom der nogen oppe fra Huset, vilde de vel i det højeste antage hende for en fattig Kone og jage hende bort. Den Antagelse kunde hun da i Grunden heller ikke blive fornærmet over: hun var jo en fattig Kone, saa fattig som mulig — en Kone uden Mand og Barn!

I nogen Tid sad hun stille uden at røre sig, mens Tankerne jog gennem hendes Hoved. Hendes Blik var fæstet paa Huset lige overfor, et lille, uanseligt Hus paa én Etage. Men der var sex—syv—otte oplyste Vinduer i Stuen; huu talte dem uvilkaarlig. De saa alle sammen ens ud; der var ingen Gardiner, men Ruderne var blændede højt op. Hun hørte mange Stemmer der inde; saa blev der ganske stille, kun var der en Mand, som lukkede et at de øverste Vinduer op.

De begyndte at synge — et flerstemigt Kor. Det lød dejligt ud paa Gaden. Hun bøjede

Hovedet og lyttede. Hun kunde tydelig høre hvert Ord.

Er Ilden paa Din Arne slukt,
er hver en Dør i Verden lukt,
blev Vennen Din til Fjende kold,
blev brudt Dit Værge, knust Dit Skjold —

— Jeg véd et Sted, hvor Frelsen bor,
hvor Lægedom før Sorgen gror,
hvor Døren ingen Tid blev lukt,
hvor Arnens Ild blev aldrig slukt!

Hun lænede sit Hoved til Væggen og lyttede. Sangen greb hende forunderlig — det var som om noget græd inde i hende, og hun foldede uvilkaarlig Hænderne i Muffen.

Og brast Din Viden, kold og klar,
i Livet sønder som et Glar,
og sank en Dag det brat i Grus,
Din Tankes stærke, stolte Hus —

— Jeg véd en Tanke, dyb og klar,
som Verdens vise vraget har,
som aldrig svigted, aldrig brast,
men stod, naar Verdner segned, fast.

Den Tanke kom til Jordan brat
ved Stjærneskjær en Julenat.
Nu straalder den — en Stjerne selv —
fra Kristi Kirkes Buehvælv!

Saa kom hver mødig, sorgfuld Sjæl,
og læn Dig trygt til Korsets Fjæl!
Kom Du, hvis Arne-Ild blev slukt!
Guds Riges Dør bli'er aldrig lukt.

Og kom Du Stakkell, Du især!
der i Din egen Tankes Sværd
dig styrted blindt og Døden fandt:
Guds Frelsertanke Livet vandt!

Den sidste Tone var endnu ikke døet hen,
før en grov, raa Stemme raabte:

»Hvordan Satan er det, De synger, Christensen! Tror De, De kan omvende nogen med den falske Trompettenor, De stikker ud? Vær saa venlig at se efter Noderne! Jeg har s'gu ikke Lyst til at faa paa Puklen af hans Velærværdighed for Deres Skyld.«

Det gjøs i Ellinor.

»De øver sig derinde!« hørte hun i det samme nogen sige lige ved Siden af sig. »De synger kjønt, det er Koret hernede fra Kirken paa Torvet.«

Hun saa op og fik Øje paa en halvgammel Kone i Arbejdsklæder. Hun maatte være kommen oppe fra Huset og stod nu og betragtede hende nysgjerrig. Ellinor rejste sig og vilde gaa.

»De synger kjønt!« vedblev Konen mere nærgaaende, som om hun ventede Svar.

»Nydeligt!« svarede Ellinor og lo hende lige op i Ansigtet, saa bittert og uhyggeligt, at Konen fór tilbage.

Saa gik hun videre ned ad Gaden.

Jo—o! det var Æsthetik, hun trængte til — kunstnerisk Nydelse, flerstemmig Sang — det skulde nok læge og hjælpe!

Hun sled sig igjen ind i den Bitterhed, Sangen, saa længe Illusionen varede, havde løst en Smule op for. Men paa én Gang standsede hun, greben af en pludselig Indskydelse.

Det var æsthetisk Kristendom, det derinde. Men havde hun ikke en Gang set noget andet? hun kunde huske —

Og frem for hendes Erindring steg Billedet af Missionsforsamlingen i Ulvedalene. Hun saa Præstens Skikkelse for sig, hans store Skæg, hans gjennemtrængende, begejstrede Blik. Og fremfor alt saa hun den lyttende og stirrende Skare. Hun følte de Menne-skers dybe Andagt bølge omkring sig og blev greben af en pludselig Lyst til at se Præsten og tale med ham.

Naa — det var naturligvis en dum Idé! men hvad kunde det skade? Hun var jo løs og ledig, der var tomt i hendes Sjæl og i hendes Tanke, og man kunde jo aldrig vide, om han ikke kunde give hende lidt at tænke paa!

Hun kunde huske, han hed Holm. Det havde Konen derude sagt hende, den Kone, der blev saa forfærdet, da hun spurgte hende, hvad Synd var.

Hun gik ind i en Butik og bad om en Vejviser.

Der var mange, der hed Holm, og flere Præster af det Navn. Men her var han; det maatte være ham. Ved de andre stod deres Kirke nævnet, men her stod kun: Holm, Missionspræst. Det maatte være ham!

Det var et langt Stykke, hun havde at gaa, inden hun naaede hans Bolig; men det tænkte hun ikke paa, skyndte sig blot saa meget som mulig. Da hun var kommen op ad alle Trapperne, ringede hun stærkt paa Døren, og en lille, gammel Dame lukkede op.

»Er Pastor Holm hjemme?«

»Jo — men — det er saa sent, og netop i Dag —«

»Hvorfor i Dag? hvad Dag er det?«

»Men Gud — det er Lørdag!« svarede den gamle Dame forundret og skubbede Døren lidt til for den underlige Gjæst.

»Naa — Lørdag? det tænkte jeg ikke paa!

Men sig til ham, at det er én, der trænger haardt til hans Hjælp!«

»Naa saadan!« svarede hun venlig. »Ja, det er en anden Sag! dem kommer her mange af. Vær saa god og kom inden for, saa skal jeg sige det til min Søn.«

Ellinor ventede i Entréen, og et Øjeblik efter bad den gamle Dame hende gaa ind i Præstens Studereværelse.

Han sad ved sit Bord henne ved Vinduet og skrev, og da hun kom, vendte han sig flygtig om mod hende, hilste og bad hende tage Plads. Han skulde strax være til hendes Tjeneste.

Hun satte sig i Sofaen og saa sig om, mens Præsten igjen fordybede sig i sine Papirer.

Hvor saa den streng og alvorlig ud, den Stue! Ingen Billeder paa Væggen, intet Tæppe paa Gulvet, tarvelige Gardiner for Vinduet og saa de store Reoler med deres mange Bøger, som saa saa strenge og ærbare ud i deres simple, ensfarvede Bind.

Hun begyndte at tælle dem, men kom ikke ret langt. Saa faldt der pludselig saadan en

forunderlig Mathed over hende. Hun lagde sig tilbage i Sofaen og saa op mod Loftet.

Her var saa lunt, saa hyggeligt trods Alvoren. Her var noget af et Hjem! Hun vilde bede Præsten, om hun maatte blive her i Nat, her paa Sofaen, tæt ved den varme Kakkelovn.

Hun strakte Hænderne hen mod Kakkelovnen for at varme dem. Saa flyttede hun sig lidt og satte Fødderne paa Pladen, foldede Hænderne over sine Knæ og stirrede ind i Ilden.

»De er meget træt?« spurgte Præsten, der i nogen Tid havde sét paa hende, uden at hun mærkede det.

»Ja, meget!« svarede hun uden at se paa ham.

»Har De gaaet langt?«

»Jeg ved det saamænd ikke! Hvad er Klokken?«

»Lidt over ti,« sagde han og rejste sig op fra sin Stol.

»Saa har jeg kun gaaet en Timestid. Den var over ni, da jeg gik hjemme fra.«

»Er der noget, De gjerne vil tale med mig om?«

Hun saa paa ham, som om hun tænkte sig om. Saa sagde hun tøvende:

»Jeg vilde gjerne have Lov til at sidde her lidt. Her er saa lunt, — og saa hyggeligt.«

»Venter de Dem da ikke hjemme?«

Hun smilte og saa igjen ind i Ilden.

»Der er ingen hjemme. Barnet er hos ham, De sætter Deres Lid til. Det er dødt.«

»Ja visselig sætter jeg min Lid til Gud!« sagde han, lidt forundret over hendes Ord.

»Naa, saa Deres Barn er dødt! Hvem er De?«

»De kjender nok mit Navn, naar De hører det!« svarede hun. »Hele Byen kjender det. Jeg hedder Ellinor Hauff — den Frøken Hauff, der løb bort med Arkitekt Wissing.«

Han stirrede overrasket paa hende, og det varede lidt, inden han fandt Ord.

»Naa — saa De er Ellinor Hauff!«

»Ja, jeg er Ellinor Hauff! og nu er jeg løbet bort fra ham.«

Hun vendte sig pludselig helt om imod ham og sagde: »Nu ved jeg forresten, hvad det var, jeg vilde tale med Dem om! Jeg vilde spørge Dem, om De ikke kan klare mig Spørgsmaalet om Regel eller Undtagelse?«

»Jeg forstaar ikke, hvad De mener?«

»Jo — saadan — forstaar De ikke? kan De ikke sige mig, om man somme Tider har Lov til at gjøre noget, som de andre ikke har Lov til, naar man føler sig kaldet dertil, føler at det er en Undtagelse, — grundet paa særlige —«

»Gud hjælpe det Menneske, der gjør sig selv til Undtagelse!« afbrød han hende strængt.

»Vorherre gjør det en Gang imellem, men kunde vi selv dømme i den Slags Ting, saa Gud hjælpe os arme Mennesker!«

Hun saa eftersænksomt paa ham og sagde lidt efter:

»Ja — det klarer nu alligevel ikke Sagen —»

»Fortæl mig hellere noget om, hvordan det er gaaet Dem!« afbrød han hende og satte sig overskrævs paa en Stol med Hagen støttet paa sine Hænder.

Hun begyndte at fortælle. Først langsomt, siden hurtigere og livligere. Hun græd ikke, men talte hele Tiden med Ro — næsten som om hun fortalte om en anden.

Den unge Præst vidste ikke strax, hvordan han skulde tage hende. I nogen Tid gik han

op og ned ad Gulvet og skottede af og til til sin sildige Gjæst, der stadig sad i Sofaen og stirrede ind i Ilden.

Saa begyndte han at tale, som han var vant til at tale til dem, der kom til ham i deres Nød, og efterhaanden blev han varm og veltalende. Ellinor lænede sig tilbage i Sofaen og saa op i Loftet. En Gang imellem lukkede hun Øjnene, men hver Gang han tav, slog hun dem op paa ny og fæstede dem paa ham.

Og hver Gang forvirrede hendes Blik ham. Det var ogsaa et Par underlige Øjne, hun laante ham — saa spørgende, forundrede. Hele Tiden sagde de: Naa — og saa? hvad kommer saa mere? kommer snart det, der er bestemt for mig?

Han blev ved — varmere og inderligere trængte han ind paa hende.

»Kun i Kristus er der Fred og Frelse! Kun han kan give Hjærtet Lægedom, men han gjør det kun, naar vi angrende kommer til ham, kaster os i Støvet for hans Fødder og anraaber ham om hans Hjælp.«

Igjen det samme forundrede — spørgende Blik fra Ellinor.

»De har syndet mere end de fleste! De har begjæret en andens Ægtefælle og taget ham fra hende. De har levet et syndigt Liv i Utugt med en anden Kvindes Mand, aabenlyst til Guds Menigheds Forargelse, og derfor rammer hans Vredes Lyn Dem nu til retfærdig Gjengjældelse!«

Hun lukkede ikke mere Øjnene, men saa stivt paa ham. Engang imellem kom der et Glimt af Vrede i hendes Blik, men det forsvandt hurtigt igjen og veg Pladsen for Forbavselse. Hun rettede lidt paa sin Stilling, satte sig mageligere til Rette i Sofaen — lagde sig næsten ned i den med Kinden støttet i sin Haand og Øjnene stift fæstede paa ham.

Han blev tilsidst vred over hendes Ligegyldighed, stillede sig foran hende med Hænderne i Siden og tordnede hende ind i Ansigtet.

Men det hjalp ikke. Der var ikke mere Vrede i hendes Blik, heller ikke Forbavselse — bare Skuffelse og om Munden Begyndelsen til et spottende Smil, der efterhaanden bredte sig over hendes Kind og ikke veg Pladsen under hele Talen, der mere og mere blev en Bodsprædiken af det reneste Vand.

»Véd De da ikke, at De vandrer ad den

lige Vej til Helvede?» raabte han ind i hendes Ansigt. »Véd De rigtig, hvad De er? Kjen-der De de stakkels, forbryderiske Kvinder, der gaar dernede paa Gaden og tjener deres Brød ved Utugt? Er De meget bedre end de? Ja, en Grad er der — men er det mere end en Grad? Véd De, at De staar ved Begyn-delsen til Enden? at De glider paa det Skraa-plan, der ender hos dem dernede, og at De, maaske inden Aaret er omme, gaar iblandt dem som en af deres, hvis da ikke den Herre Jesus faar et forsvarligt Tag i Dem forinden?«

Hans Øjne flammede og han nærmede sit Ansigt til hendes, som for at forhindre hende fra at unddrage sig hans Blik.

Men det tænkte hun slet ikke paa. Hun lagde Hovedet tilbage, og saa ovenfra ned paa ham med et Blik, hvori Haan og Medlidenhed og Nysgjerrighed var blandet paa en underlig Maade.

»De dømmer ham — jeg kan se paa Deres Ansigt, at De lægger Skylden paa ham! Men hvor ved De hans Tanker? Kan De ransage Næstens Nyre og Hjærte? Han er maaske bedre end De! Han var den første, der tænkte paa at vende tilbage til de Pligter, han havde

forladt. Hans Hustrus og hans Børns Stemmer lød i hans Øre, og han besluttede at forlade den, med hvem han førte et Liv til Forargelse, og vende hjem til den, han for Guds Aasyn har givet sin Tro. Angrer De Deres Brøde? Nej! jeg kan se Djævelen i Deres Øje! Men det vil jeg sige Dem, at Kristus intet vil have med Dem at skaffe, før De har udrevet den syndige Kjærlighed af Deres Hjærte og forbandet den Time, da en vanvittig Brynde drev Dem i Armene paa den evige Forbandelse! Er De kommen saa vidt, saa kan vi tale sammen — men er De det? Angrer De nu? Ligger De sønderknust i Støvet for Jesu Fødder?»

»Kyk—li—ky!«

Hun aabnede kun Læberne ganske lidt, og sagde det ganske sagte men saa tydeligt, at det skar gennem Stuen og ramte hans Øre som et Slag, der berøvede ham Sands og Samling.

Han tumlede tilbage, bleg som et Lig. Men hun lagde sig nu helt op paa Sofaen, puttede sig ind, som om hun vilde sove og lukkede Øjnene.

»Lad mig ligge blot .et Par Minutter!«

sagde hun lige saa sagte, som før. »Jeg er saa træt.«

Hun laa udstrakt i hele sin Længde. Hendes Haar var faldet ned om hende og laa om hendes Skulder og Arm. Lyset faldt hen over hele hendes Person, ikke stærkt nok til at fremhæve Rynkerne i Panden og Lidelsens Mærke i hendes Træk, men stærkt nok til at vise hendes sjældne Skjønhed.

Det saa ud som hun sov. Kinden var presset mod hendes ene Haand, og hun trak Vejret dybt og tungt. Kaaben havde han knappet op, og hendes Kjole var gleden lidt til Side, saa Foden og et Stykke af Benet var synlig.

Henne i den fjerneste Krog af Stuen stod den unge Præst med den ene Haand støttet mod Bordet, den anden presset fast mod sit Bryst. Han stirrede paa sin sælsomme Gjæst, og efterhaanden veg Forvirringen i hans Blik for et helt andet Udtryk. Blodet skjød ham til Hjærtet og op i Kinderne og det fór som et Lyn gennem hans Tanke, at det var en skjøn Kvinde, der laa der henne.

Som et Lyn — hurtigt og kort som et Lyn. Men langt nok til at Ellinor, da hnn slog sine

Øjne op, i samme Nu kunde fange hans Blik og forstaa dets Betydning.

Det gjøs i hende, men hun fattede sig snart og rejste sig op. Den unge Præst saa bønlig paa hende og bad hende med en Haandbevægelse gaa. Han var et Bytte for den skrækkeligste Forvirring og sank ude af sig selv om i Stolen.

Men Ellinor knappede rolig sin Kaabe og satte sin Hat paa. Hun hæftede Haaret sammen med et Par Haarnaale, og da det var bestilt, tog hun sin Muffe, gik hen til ham og lagde sin Haand paa hans Skulder.

»De er en brav Mand, Pastor Holm! og De skal ikke tage Dem det nær. Herregud! De glemte et Minut, at De har lovet at dæmme op for Blodet i Deres Aarer og døve Deres Sandser — var det saa slemt? Jeg tror det ikke! Men det maa lære Dem at forstaa de andre Stakler lidt bedre. Vi har jo ikke alle sammen en Præstekjole til at skjærme os — og desuden — skjærmer den virkelig al Tid? Jeg tror De er saa brav og hæderlig en Mand, som nogen — men De er saa ung, saa græselig ung! Jeg hørte Dem i Sommer tale

i Skoven, eller rettere sagt — jeg hørte Dem ikke. Men jeg saa paa Deres Menighed, hvor grebne de Mennesker var, og saa tænkte jeg, den Mand maaske kunde hjælpe mig. Derfor gik jeg herop til Dem. Men De er saa ung og uerfaren. De har det bare af Bøgerne — Livet har ikke naaet Dem endnu. Først i Dag kom der et Pust til Dem, og dér saa De selv, hvad Bøgerne hjalp Dem! Jeg har set langt mere af Livet, end De — har langt mere Erfaring! Aa — De skulde blot vide, hvor jeg føler mig gammel i dette Øjeblik!«

Hun knappede langsomt sine Handsker og saa hen til ham. Hun mødte hans Blik — et grænseløst ulykkeligt og forvirret Blik — og saa tog hun Øjnene til sig og blev ved:

»Hvor kunde De sige saadan noget dumt Tøj, som det, De sagde før? At en Kvinde, der følger den, hun elsker, trods Menneskers Lov og det, De kalder Guds Lov — at hun ikke er bedre end en Skjøge? hvor kunde De det? En Skjøge! hun er jo lige det modsatte! hun ofrer alt — sit Navn, sin Ære, sin Fremtid — maaske sin Samvittighed for den, hun har givet sin Kjærlighed. Og hende tør De kalde en Skjøge?«

Hun rakte Haanden ud imod ham til Farvel, men han tog den ikke.

»Og hvad vil det sige med at angre min Kjærlighed? Tror De den var syndig? Nej, jeg kan sige Dem, den var saa ren, som en kysk Kvindes Kjærlighed kan være!«

Hun rakte paa ny Haanden imod ham.

»Vil De ikke sige Farvel til mig? Jeg har ikke fundet hos Dem, hvad jeg søgte, men jeg gaar ikke tomhændet herfra. Jeg ved nu, at det vil være taabeligt af mig at spørge den og den om Raad og Hjælp. Livet faar læge det Saar. Livet har slaaet. Der er ingen anden, der kan hjælpe!«

Han tog tøvende hendes Haand, og hun nikkede venlig til ham.

«Og sker der Dem nogen Sinde saadan noget igjen, kommer der en Aftenstund en stakkels Pige op til Dem og fortæller Dem, hvordan hun er kommen i Nød og Ulykke for sin Kjærligheds Skyld — saa tal ikke til hende som De talte til mig! Prøv ikke paa at tordne hende ned i Helvede, og sig ikke til hende, at hun er en Skjøge! Men tænk paa den Aften, da Ellinor Hauff var hos Dem.»

Saa gik hun, og han blev siddende og stirrede efter hende.

Da hun var kommen ned paa Gaden, gik hun rask ud til Pastor Kvist.

Hun syntes, en Del af hendes Bitterhed var svunden. Hun gik lettere og raskere ad den lige Vej ud til sin gamle Ven, om hvem hun vidste, at han ventede hende. »Jeg venter Dig hver Dag, Ellinor!« havde han sagt til hende en af de sidste Dage, før Barnet døde.

Og nu kom hun.

Der var Lys i Vinduerne i det lille Hus, hvori han boede, og ikke saa snart havde hun ringet paa Gadedøren, før hun hørte Trin indenfor.

»Det er mig, Pastor Kvist!«

Men det var ikke Kvist, der greb hendes Hænder og drog hende til sig. Et Øjeblik blev hun staaende og stirrede paa den, der havde lukket hende op, men saa gik det op for hende, at det var gamle Hanne. Hendes Hoved faldt ned paa den gamle Piges Skulder, og hun græd — græd, som om hun skulde græde al Bitterhed og Sorg ud med det samme.

X.

ovemberstormen fór hen over Landet.
Ude paa Søen drev den Storpolitik.
Den greb Bølgerne som en Hammer
i sin mægtige Haand og slog løs paa
Skibenes Sider, vældige Slag, det ene stærkere
end det andet, indtil Planken brast og Skuden
sank. Saa hylede og skreg Stormen som en
besat for at overdøve de druknendes Skrig, og
saa strøg den med sin mægtige Haand over
Bølgerne for at glatte Stedet, hvor den havde
øvet sin Voldsdaad og slette hvert Spor, saa
at ingen i Morgen kunde se, hvor det var sket.
Og saa fór den videre ind over Landet,

knækkede Halsen paa en stivnakket, gammel Bøg, der ikke vilde bøje sig for Overmagten, rykkede et Par unge Træer op med Rode, rev Taget af en gammel, forfalden Ladebygning og satte Liv i en Ildebrand, saa Gnisterne fløj til alle Sider og bad sig selv til Gjæst paa Naboens Tag, der inden faa Minutter stod i lys Lue.

Men inde i Byen maatte den nøjes med at øve allehaande Gadedrengestreger. Den snurrede Røghætterne rundt, saa det knagede i dem, koketterede med alle de Tagsten, den kunde mærke var lidt løse paa Traaden, og bad dem op til en Dans. Og var en af dem letsindig nok til at følge Invitationen, saa laa den i næste Nu i tusende Stumper og Stykker paa Stenbroen — hvis den da ikke var saa heldig at ramme en forbigaaende Sjæl i Hovedet, for saa holdt Stenen, og det blev maaske Sjælen, der traadte Dansen med Vinden — den om hvem ingen ved, hvorfra den kommer, ingen, hvor den farer hen.

Saa fløj Stormen gennem Gaderne, samlede hele sin Styrke for at løbe om de skarpe Hjørner og vælte gamle Kjærlinger og Børn. Den blæste Støv og Snavs ind i Øjnene paa

Folk, piskede et Par tunge Regndraaber ned over Jorden for at narre godtroende Tosser og vendte saa i samme Nu en Hærskare af opslagne Paraplyer.

Saa fór den ud over Søerne, arrangerede en skumklædt Bølgedans i det smaa og slyngede i afmægtigt Raseri de fortøjede Baade imod Dæmningen for at se, om den dog ikke kunde gjøre nogen Ulykke, og saa kilede den gjennem Anlæggene og Alléerne, ruskede försvarlig i de nøgne Grene og afrev de smaa brandgule Blade, der endnu med fortvivlet Thærdighed klyngede sig til Livet.

Det var ikke noget fornøjeligt Vejr, og ingen gik ud, uden han var nødt til det. Man blev hjemme og fyrede i Kakkelovnen, sad ved Vinduerne og saa Næsten komme galt af Sted uden for. Opvarterne kiggede melankolske ud gjennem de store Kaféruder, Droskekuskene krøb ind i deres Vogne, og Bybuddene stod i Portene og klaskede Armene mod Kroppen for at holde sig varme eller gik bandende hjem efter en spildt Dag uden en Øres For tjeneste. Nu og da stred en og anden Forretningsmand sig gnaven og fortrædelig op mod Vinden, men ellers var der saa tomt i Gaderne,

at man ikke skulde tro, man var i en stor By.

Ude paa Dosseringen gik to Mænd langsomt med hinanden under Armen. De havde opgivet ethvert Forsøg paa at slaa Paraplyen op mod den Regn, der sjatvis piskede dem ind i Ansigtet. Med Frakken tæt knappet og Kraven op om Ørene stred de sig frem. Den ene af dem, der saa ud til at være temmelig ung, maatte af al Magt støtte den anden, hvis Ryg var kroget, og hvis tynde graa Haar flagrede for Vinden under Hatteskyggen.

Det var gamle Kvist og Pastor Holm.

De talte ikke mange Ord med hinanden, men da de havde naaet Hauffs Villa, ledte Kvist et Øjeblik i sin Frakkelomme og tog saa en stor, rusten Nøgle frem. Han lukkede Laagen op og de gik ind i Haven.

»Det var dog et Herrens Vejr!« sagde han ganske forpustet. »Lad os gaa bag om Huset — der er en Plads ved Verandaen, hvor Stormen ikke kan naa os. Der kan vi puste lidt ud. Jeg har siddet der mange Gange, baade Sommer og Vinter.«

De gjorde, som han sagde, og lidt efter sad de lunt og godt der omme paa Bænken. Kvist knappede sin Frakke lidt op og rettede paa

sit Halstørklæde, tørrede de vaade Brilller af og satte dem langsomt og forsigtig paa Næsen igjen.

»Har De haft mere end det ene Brev fra hende?« spurgte Holm.

»Nej! Og jeg faar næppe fler for det første. Da hun rejste, bad hun mig lade hende være i Fred, ikke vente mange Ord fra hende og ikke skrive, inden hun selv bad mig derom. Fra gamle Hanne har jeg derimod haft to Breve. Hun skriver, at Ellinor den ene Dag er mild og blød, den næste bitter og haard, og at de turer omkring fra Sted til Sted. For Øjeblikket ved jeg ikke en Gang deres Adresse.»

»Det er en lang Rejse, den — efter Freden!« sagde den unge Præst med et Suk og stirrede tankefuldt hen for sig.

Kvist saa paa ham og lagde sin Haand paa hans Skulder.

»De ser ud, som om De selv var paa Rejsen, kjære Ven!«

»Ja!« sagde Holm og stødte Stokken haardt i Jorden. »Det er jeg! og jeg synes, Vejen er uendelig. Der har ikke været Fred eller Glæde i mit Sind, siden den Aften, hun var hos mig, og jeg løb efter hende for at se, hvor hun

gik hen. Saa gik jeg Dagen efter op til Dem, og siden hun rejste, har jeg talt med Dem omtrent hver Dag. Men det hjælper mig ikke noget. De er rolig midt i Deres Sorg over hende, som stod Dem saa nær, hele den Historie har ikke bragt Spor af Tvivl eller Uro i Deres Tanke — hvor faar De den Fred fra, Pastor Kvist?»

»Jeg er en gammel Mand, Holm!« sagde Kvist med et venligt Smil og foldede Hænderne over Skæftet paa sin Paraply. »De kan tro, det er det, der gjør det! Jeg har ogsaa været ung en Gang.«

»Jeg kan ikke mere udrette noget!« vedblev den unge Præst tungt og alvorlig. »Det er ude med min Kraft. Jeg har Tvivl, hvor jeg før havde Tro, Slaphed, hvor jeg før havde Begejstring.«

Kvist sagde ikke noget, og de sad en Stund i Tavshed.

»Hun har kastet Tvivl ind i mit Sind,« sagde Holm lidt efter. »Jeg tvivler om min Gjerning, jeg tror ikke længere paa Muligheden af at udrette noget, og naar jeg prædiker, falder mine Ord tilbage i Ansigtet paa mig, saa intetsigende, saa hule og tomme, saa jeg

kan vride mine Hænder i Fortvivlelse derover. Somme Tider tvivler jeg endog om Guds helige Ord — han forlade mig min Synd!«

»Det er der ingen Grund til at tvivle om,« sagde Kvist og lænede sig tilbage paa Bænken. »Det staar nok! Det har redet værre Storme af end den, der nu farer hen over Verden. Men der er meget andet, der kan tvivles paa, eg som der skal tvivles paa. Sig mig en Gang, Holm, hvad tror De, det er for en Menighed, der fylder Kirken, naar De taler?«

»Folk, der søger Guds Ord, antager jeg.«

»Ja vell! det kan De godt sige. Men de bedste af dem er dem, der allerede har fundet det, dem der kommer hver Søndag for at søge Bekræftelse paa det, der en Gang har grebet deres Sind, dem, der føler, at de Ugen igjennem ikke har levet efter Guds Ord, som de skulde, og derfor søger Kirken som et Sjælebad.«

»Der kommer vel andre end dem!« sagde Holm.

»Det gjør der. Der kommer mange, som hele Ugen igjennem ikke tænker paa Guds Ord — viser det ud af deres Hjærte, fordi det vilde passe daarlig til det Selskab, der er der inde. De kommer i Kirken for at købe

sig Lov til at leve paa samme Maade næste Uge. Og De — Præsten — er uden at ville det Tetzal, der sælger Aflad.«

Den unge Præst rykkede sig uvillig paa Bænken, men Pastor Kvist lagde beroligende sin Haand paa hans Arm og vedblev:

»Vent lidt — der kommer fler endnu! Husk paa, at Routen, Kjøbenhavns Pulsaare, er lagt ind gennem Kirken. Den gaar ind af Portalen, gennem hele Langskibet og Koret, forbi Højaltret, gennem Skriftestoleu og ud igjen — glem ikke det! Kirken er en Promenade, et Theater, et Udstillingslokale, hvor man kommer for at se og ses.«

»Naa lad saa være! men De bliver vel nødt til at tage de sjælesyge Stakler med, som kommer for at søge Lægedom i Kristo.«

»Nej, kjære Ven! De kommer der sjældent, og endnu sjældnere finder de, hvad de søger. Det er ikke længer, som i gamle Dage. Vi har ikke længer at bestille med rene og klare Tilfælde, som kan slaas efter i de ti Bud. Alt som Kulturen lader sin afglattende Haand stryge hen over vor gamle Jord, træder tusinde fine Nuancer i de gamle ti Tilfældes Sted, over alt studser vi og finder Ret og Uret

blandet paa en sælsom Maade, hvor de før stod skarpt og klart imod hinanden. Vi kan ikke svare de sjælesyge Stakler, De talte om før, med Guds Ord, vor Fortolkning slaar ikke længer til — det kommer mig somme Tider for, at vi trænger til en ny Luther.«

»Men med det har De altsammen ikke noget at gjøre,« fortsatte den gamle Mand efter en Pavse. »De kan være kjærlig og mild, og De kan være stræng og haard, men aldrig kan De glemme, at De er kongelig Embedsmand. Kan De forkynde Guds Ord, som De vil? kan De vise en forhærdet ud af Kirken og rense en Synder i Guds Hus? Om det saa raaber højt i Deres Hjærte, at her er Retten Uret, saa kan De dog ikke vige en Tøddel fra det trykte Ritual. De har kun med de gamle ti Tilfælde at gjøre, om saa Livet byder Dem hundrede tusinde nye.«

»Det er sære Ord!« sagde Holm; »og særest i en Præsts Mund.«

»Luther var ogsaa Præst,« sagde Kvist, »og forresten er mine Ord jo ikke andet end en gammel udslidt Mands Snak. Men se nu en Gang paa hende, vi talte om før,

stakkels Ellinor, som er Skyld i, at vi to sidder her og snakker sammen. Se nu en Gang paa hendel! Tør vi nægte, at hendes gamle Fader havde Ret i, hvad han sagde til Wissing: den Pige, som ofrer sin Kjærlighed alt, kan somme Tider være en ædel og højsindet Sjæl — tør De? jeg tør det ikke! Og tør De saa paa den anden Side vidne hendes Renhed og Uskyld for Guds Alter? Nej, det tør De ikke! De maa vidne, at hun syndede mod det sjette Bud og dømme hende derefter, om De saa frikjender hende tusinde Gange i Deres Hjærte. I Kirken er hun for Dem en Skjøge — ikke andet!«

»Og har De Ret i det, saa er vi altsaa paa en Maade som de to romerske Avgurer, der lo til hinanden og vidste bedre Besked, mens det forsamlede Folk udenfor i sin taabelige Uvidenhed troede blindt paa deres Ord?«

»Naa — ja! det er nu for meget sagt, men noget af det er der naturligvis i os. Vi tør aldrig glemme, at Mængden er uvidende og uforstandig. Vi maa vogte os vel for at komme med en Tale, der let kan misforstaas og avle Synd i Stedet for Frelse. Tænkte

ikke alle vi, der hjælper til at holde Bygningen sammen, paa det, saa ramlede det hele nok snart.«

»Vi skal altsaa bare tale om det?« sagde Holm. »Men naar jeg nu ikke vil være Avgur?«

»Saa sælg Deres Præstekjole til en Marchandiser, eller lav Dem et Par Buxer af den! Gaa ud i Verden, og tag Dem en Hustru, nær Dem af Deres Hænders Arbejde, kæmp Deres Kamp, og lev Deres Liv, saadan at De giver de andre et godt Exempel! Og møder De en Kvinde, hvis Skæbne minder Dem om Ellinor — der er mange af dem, selv om deres Historie ikke kjendes af Hvermand — saa døm hende mildt, og værn hende mod de andre! — Gjør det — saa har De gjort, hvad De kunde!«

Rettelse.

Side 11 Linje 1 fra oven: Hild læs Hil.

